

SARAKHAM JOURNAL
MAHASARAKHAM UNIVERSITY
Volume 12 Issue 2 July-December 2021

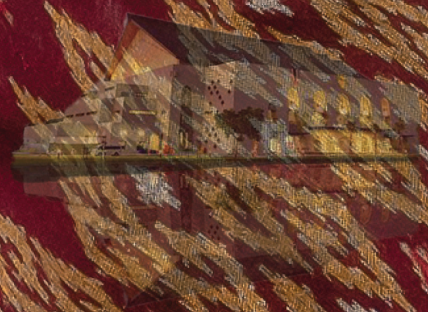

SARAKHAM
JOURNAL
MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2

Volume 12 Issue 2 July-December 2021 ISSN : 2730-2830

M S U

SARAKHAM
JOURNAL
Volume 12 Issue 2 July-December 2021 ISSN : 2730-2830

M S U

วารสารสาระคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2564 ISSN: 2730-2830

เจ้าของ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการ งานวิจัยและองค์ความรู้ที่เป็น Best practice ที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาสถาบัน เป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการ ของนักวิจัย สายสนับสนุน และสายวิชาการ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความวิชาการและบทความวิจัยที่จะนำมาตีพิมพ์ ในวารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคามนี้ จะต้องได้รับการ ตรวจสอบทางวิชาการ (Peer Review) ซึ่งปกติจะมี Double Blind (ผู้พิจารณา 3 คน) ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วรพจน์ พรหมสัตยพรต

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อพนันท์ พูลพุทธา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ห้ายเรือคำ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธน์ เนื่องเฉลิม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง วงษ์ประเสริฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพร เกษสังข์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ แกมเกตุ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ สิริทิพร ภิรมย์รื่น

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ กิตติพิชัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพิมพ์สิทธิ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชานานู ปาณางษ์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สุดา จันทร์แจ่มหล้า

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชานันท์ ศรีสุภักดิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำฝั่ง อินทะเนตร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินสมบัติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริศักดิ์ อาจวิชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง

มหาวิทยาลัยบูรพา

Mr. Adrian R. Plant

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เลขานุการ

ฉวีวรรณ อรรถะเศรษฐ์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยเลขานุการ

พัทตรีวิไล รุ่งวิสัย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จิราวัฒน์ ภูสีถุทธิ์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักกองบรรณาธิการ กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150

โทรศัพท์ 0-4375-4416 ภายใน 1754

กำหนดออกเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม

บทบรรณาธิการ

ท่ามกลางสถานการณ์ของการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ เราได้เห็นปรากฏการณ์ของการปรับตัวของผู้คน ที่จะเอาชนะปัญหาและวิกฤติการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อลดผลกระทบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับตัวเอง ให้น้อยที่สุด วิธีชีวิตและการทำงานในด้านต่างๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในเรื่องของบริบท แนวทางตลอดจนการขับเคลื่อน เราได้เห็นแนวทางใหม่ๆ ของผู้คนออกมามายาภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ สิ่งหนึ่งที่เราเห็นได้อย่างค่อนข้างชัดเจนมากที่สุดคือ ผู้คนให้ความสนใจกับข้อมูลข่าวสารทางวิชาการเพิ่มมากขึ้นอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน งานวิจัยต่างๆ ถูกนำมาเผยแพร่อย่างเป็นรูปธรรมผ่านสื่อมวลชน สถาบันทางการศึกษา หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชน โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ วิทยาศาสตร์การแพทย์ สะท้อนให้เห็นว่าผู้คนในปัจจุบันดำรงชีวิตอยู่บนฐานขององค์ความรู้ทางวิชาการมากขึ้น นอกจากนี้การปฏิบัติงานในแง่มุมต่างๆ นั้น ต่างก็พยายามปรับตัวและทำการวิจัยศึกษาค้นคว้าหาแนวทางที่เหมาะสมที่จะทำให้อย่างคงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระดับสูงแม้ว่าจะเป็นการปฏิบัติในแนวทางที่แปลกและแตกต่างไปจากเดิม ด้วยพลวัตแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ วารสารสาระคามได้มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การทำงานในหลายๆ ประเด็น เพื่อให้เราเป็นวารสารทางวิชาการที่ทรงคุณค่า ที่จะช่วยสนับสนุน ส่งเสริม และเผยแพร่ผลงานวิจัย องค์ความรู้ตลอดจนนวัตกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าและการทำงานในสถาบัน เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเอาสิ่งที่ค้นพบโดยนักวิจัยที่มีคุณภาพไปสู่สาธารณะชน อันจะก่อให้เกิดคุณูปการต่อสังคมโดยรวม หากผู้อ่านที่ติดตามวารสารสาระคามของเรามาโดยตลอดก็จะพบว่าวารสารสาระคามมีการเติบโตเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นตามลำดับ ผลงานวิจัยจำนวนมากที่เคยตีพิมพ์ในวารสารถูกนำไปประยุกต์ใช้งานในองค์กร สถาบันทางการศึกษา

ต่างๆ เป็นจำนวนมากไม่น้อย ซึ่งเป็นสิ่งที่กองบรรณาธิการรู้สึกภาคภูมิใจและเป็นแรงผลักดันให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของวารสารอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวไปเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่งานวิจัยที่มีคุณภาพในระดับชาติ และระดับนานาชาติที่ดีในอนาคต

สำหรับฉบับนี้ วารสารสาระคาม ยังคงคัดเลือกบทความการวิจัย บทความทางวิชาการที่มีคุณภาพ ที่ได้รับการกลั่นกรอง คัดเลือกและตัดสินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเชื่อได้ว่าบทความทั้งหมดนั้นเป็นบทความที่มีคุณภาพ ทรงคุณค่า และมีความเหมาะสมสำหรับการเผยแพร่เป็นองค์ความรู้ต่อสาธารณชน บทความที่ได้รับการพิจารณาลงในฉบับนี้ค่อนข้างมีความหลากหลายในเนื้อหา สาระ และแง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตและการปฏิบัติงานในองค์กร อย่างไรก็ตามหากผู้อ่านท่านใด มีความประสงค์ที่อยากจะเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของตนเองในวารสารสาระคาม ท่านสามารถที่จะศึกษาบทความต่างๆ ของวารสารย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์ของวารสาร ที่เปิดให้ค้นคว้าได้ฟรีโดยไม่ได้คิดค่าใช้จ่ายใดๆ อย่างน้อยท่านผู้อ่านอาจจะได้แรงบันดาลใจ เห็นแนวทางในการทำงานวิจัย และการนำเสนอผลงานในวารสารของเรา ที่จะทำใหวารสารของเรา ผู้อ่าน และผู้นำเสนอผลงานเกิดการพัฒนาวิชาการไปพร้อมๆ กัน หากเป็นความคิดเห็นที่คิดว่าเป็นประโยชน์และขอเสนอแนะต่อวารสารก็สามารถที่จะให้ข้อมูลกับกองบรรณาธิการได้ในทุกช่องทางที่ระบุไว้ในวารสาร และกองบรรณาธิการยินดีน้อมรับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา

บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิชาการ

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ 1

Cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences

กรรณิกา พันธุ์ศรี, ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์, ดุษฎี เล็บขาว, บวรพจน์ ชมภูงูช,
ภมรพรรณ ยุระยาตร์, รังสรรค์ โฉมยา, ลักขณา สรีวิวัฒน์, วิภาณี สุขเอิบ,
ศุภชัย ตู่กลาง, สมบัติ ทำยเรือคำ, สุทธิณณ์ อามาทย์บัณฑิต, อารยา ปิยะกุล
Gunniga Phansri, Chaiporn Pongpisanrat, Dussadee Lebkhao,
Bovornpot Choompunuch, Phamornpun Yurayat, Rungson Chomeya,
Lakkana Sariwat, Wipanee Suk-erb, Supachai Tuklang,
Sombat Tayruakham, Sukirin Amadbundit, Araya Piyakun

บทความวิจัย

การประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนักศึกษาใหม่
ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม 20

Evaluating efficiency of new student registration process at undergraduate level in Mahasarakham University

กนกวรรณ เวียงสงค์
Kanokwan Weangsong

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 46

A study of students' satisfaction toward the master of education major in curriculum and instruction of Rajabhat Mahasarakham University

กานต์ศิวกกร คำวิเศษชนธรณ์
Kansiwakon khamwisettanaton

ปัจจัยส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม .. 71

Factors affecting in conducting research by support staff at Mahasarakham University (MSU)

ฐิติศักดิ์ เวชกามา
Thitisak Wechakama

<p>การประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี 2563 กับยุทธศาสตร์ การพัฒนาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา</p> <p>Evaluations of the 2020 annual action plan and strategy development of the School of Dentistry, University of Phayao</p> <p>ดวงใจ ไจกล้า, ปภาอร เขียวสีมา, สุรชาติ ฟองแก้ว Duangjai Jaikla, Paphaon Kheawseema, Surachart Fongkeaw</p>	101
<p>การศึกษารการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนิสิตแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม</p> <p>A study of problem-based learning in second year medical students, Mahasarakham University</p> <p>ดาริการ์ บุญไสย์, เสาวนีย์ รัตนะวัน Darika Boonsai, Saowanee Rattanawan</p>	120
<p>การพัฒนาแนวทางการจัดท่างบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม</p> <p>Developing guidelines in revenue budget allocation of Faculty of Education, Mahasakham University</p> <p>ทิฆัมพร ปัสสาโก Thikhamporn Putsargo</p>	134
<p>ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม</p> <p>The operational factors of the internal education quality assurance of the Faculty of Public Health, Mahasarakham University</p> <p>ธัญญธร พัวพิทยาร Thanyathorn Powpittayathorn</p>	153
<p>การพัฒนาเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ</p> <p>Development of a smart template for relations media</p> <p>ปาริฉัตร เมืองประแก้ว, อลิษา แสงวิมาน Parichat Muangprakaew, Alisa Sangwiman</p>	166

การพัฒนาสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิ
สารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
วิทยาเขตระยอง 184

**Development of augmented reality and virtual reality for geo informatics
presentations of Information Science of King Mongkut's University of
Technology North Bangkok Rayong Campus**

ปิยวัฒน์ ตรีสรณาวาทิน, ธนะวัชร จริยะภูมิ

Piyawat Tratsaranawathin, Tanawat Jariyapoom

การศึกษปัจจัยต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานด้าน
ประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม 202

**Study of success factors on the implementation of internal quality
assurance staff of Mahasarakham University**

ศรัญญา มวลจันทร์

Saranya Moonjun

การออกแบบสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับ
ปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 223

**Designing the information to publicize further study in the library science
and digital media management program, at bachelor's degree level,
Phetchaburi Rajabhat University**

ศราวุฒิ ตังเป้า

Sarawut Duangbao

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์

Cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences

กรรณิกา พันธุ์ศรี², ชัยพร พงษ์พิสันต์รัตน์¹, ดุษฎิ เล็บขาว¹,
บวรพจน์ ชมภูณูช¹, ภมรพรรณ ยुरะยาตร์², รังสรรค์ โฉมยา³,
ลักขณา สริวัฒน์³, วิภาณี สุขเอิบ¹, ศุภชัย ตุกกลาง¹,
สมบัติ ท้ายเรือคำ⁴, สุชีรินันท์ อามาทย์บัณฑิต¹, อารยา ปิยะกุล¹
Gunniga Phansri², Chaiporn Pongpisanrat¹,
Dussadee Lebkhao¹, Bovornpot Choompunuch¹,
Phamorpnun Yurayat², Rungson Chomeya³, Lakkana Sariwat³,
Wipanee Suk-erb¹, Supachai Tuklang^{1*}, Sombat Tayruakham⁴,
Sukirin Amadbundit¹, Araya Piyakun¹

Received: 1 October 2021 ; Revised: 18 October 2021 ; Accepted: 12 November 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ (1) นำเสนอเนื้อหาเพื่อให้ผู้อ่านได้รู้จักและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในเรื่องความหมาย และความสำคัญ (2) เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นหลักการและแนวทางในการดำเนินการวิจัยข้าม

¹ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

⁴ รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹ Lecherer, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Assistant Professor, Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Associate Professor, Faculty of Education, Mahasarakham University

⁴ Associate Professor, Faculty of Education, Chiang Mai University

วัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ความเหมือนและความแตกต่างกับการวิจัยแบบปกติโดยทั่วไป ทั้งในบริบทและวิธีการ (3) เพื่อให้ผู้อ่านได้เปิดโลกทัศน์เกี่ยวกับการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่เป็นแนวโน้มใหม่ที่มีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งบทความนี้ผู้เขียนใช้วิธีการสังเคราะห์ (Synthesis) หนังสือ ตำราเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสบการณ์ในการทำวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรม โดยในตอนต้นของบทความนำเสนอเรื่องราวการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ตอนกลางของบทความจะนำเสนอวิธีการทำวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์แบบข้ามวัฒนธรรม และตอนท้ายของบทความจะนำเสนอตัวอย่างของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมในบริบทต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้อ่านได้มองเห็นแนวทางและประโยชน์ของการทำการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์

คำสำคัญ: วิชวิหยาการวิจัย, สังคมและวัฒนธรรม, การศึกษา, จิตวิทยา, สังคมวิทยา

Abstract

This article has three aims. The first is to present the ideas for all readers to have a better understanding regarding the meaning and importance of a cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences. The second is to show the similarities and differences of principles and methods between cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences and general research in terms of context and methodology. Finally, but importantly, the article reveals new perspectives of cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences that lead to a current and future trend. The authors synthesize the essential information from books, textbooks and research papers, as well as their own research experience on cross-cultural research. At the beginning of the article, an introduction

of cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences is presented, followed by the methodology of cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences. The last part of the article presents examples of cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences in various contexts. This will be of assistance for readers to see some guidelines and benefits of cross-cultural research in social sciences and behavioral sciences.

Keywords: Research methodology, Social and Culture, Education, Psychology, Sociology

การวิจัยข้ามวัฒนธรรม (Cross-Cultural Research)

การวิจัยข้ามวัฒนธรรม หมายถึง การศึกษาทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ทำการศึกษาวิจัยภายใต้วัฒนธรรมตั้งแต่สองวัฒนธรรมขึ้นไป โดยเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยสามารถศึกษา ธรรมชาติ และผลกระทบของ วัฒนธรรมที่มีต่อพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาข้อจำกัดทาง วัฒนธรรมที่ปรากฏในการวิจัยทาง พฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ส่วนใหญ่ นอกจากนี้ การวิจัยใน ลักษณะนี้ช่วยให้สามารถเปรียบเทียบ ผลการวิจัยในหัวข้อเดียวกัน แต่ดำเนินการภายใต้วัฒนธรรม ที่ต่างกันว่า จะปรากฏข้อสรุปใน

แนวทางเดียวกันหรือต่างกันได้ อีกด้วย สำหรับการวิจัยข้าม วัฒนธรรมในสาขาทางพฤติกรรม ศาสตร์และสังคมศาสตร์เป็นการ เปรียบเทียบที่ชัดเจนและเป็นระบบ ตัวแปรทางทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ภายใต้เงื่อนไข ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันเพื่อ ระบุ คุณลักษณะ รากเหง้าที่มา และกระบวนการที่เป็นสื่อกลาง ถึงการเกิดขึ้นของความแตกต่าง ของพฤติกรรม (Berry *et al.*, 2012: 3) การวิจัยเปรียบเทียบทาง วัฒนธรรมนั้นไม่ได้เป็นการปฏิเสธ เอกลักษณะของแต่ละคน ชาติพันธุ์ วรรณะและข้อตกลงเบื้องต้นของ การวิจัยเปรียบเทียบกับสิ่งเดียวกัน ในลักษณะที่สังเกตเห็นได้ แม้ว่ามัน

อาจจะดูแตกต่างจากความเป็นจริง ซึ่งในปัจจุบันการศึกษาที่เกี่ยวกับมนุษย์สามารถใช้การศึกษาข้ามวัฒนธรรมได้อย่างอิสระเพื่ออ้างถึงการเปรียบเทียบประเภทใดก็ได้ของวัฒนธรรมที่แตกต่าง ที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงมากขึ้น มุ่งเน้นการเปรียบเทียบอย่างเป็นระบบที่เป้าหมายชัดเจนซึ่งจะตอบคำถามเกี่ยวกับอุบัติการณ์การแจกแจงความถี่ แนวโน้มและสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (Ember, 2009: 11) การศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรม ถือเป็นแนวโน้มใหม่ของการศึกษาทางด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ในสหรัฐอเมริกาและในกลุ่มประเทศทวีปยุโรป ที่เริ่มมีการศึกษากันอย่างจริงจังเมื่อไม่นานมานี้ การศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรม จะช่วยให้การประยุกต์องค์ความรู้ในเรื่องพฤติกรรมดังกล่าวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่ายและเป็นสากลมากขึ้น ความสำคัญของการวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้น เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้เหตุผลที่ทำให้การวิจัยข้ามวัฒนธรรมมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ คือ การให้ความ

สำคัญในเรื่องความหลากหลายของชาติพันธุ์ต่างๆ ในแง่มุมของการพัฒนา ที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กันในทุกพื้นที่ในโลก การละเลยความสนใจในเรื่องสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นำไปสู่ ปัญหาการเรียกร้องสิทธิ ความเสมอภาค และการเข้าถึงทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียมกัน นอกจากนี้การศึกษาวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมยังทำให้เกิดการเชื่อมวัฒนธรรม ความร่วมมือระหว่างนักวิจัยเป็นแนวทางในการมองวัฒนธรรมที่แตกต่าง และเป็นการป้องกันการครอบงำทางวิชาการจากชาติตะวันตก รวมทั้งทำให้เกิดความร่วมมือในการนำเสนอผลการวิจัยในระดับนานาชาติ เพื่อสร้างเครือข่ายของผู้ที่มีความสนใจร่วมกัน

แนวคิดวิธีการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (Methodological Concepts in Cross-Cultural Research)

วิธีการวิจัยสำหรับการวิจัยข้ามวัฒนธรรมในทางสังคมศาสตร์ ส่วนใหญ่จะเน้นการวิจัยเชิงพรรณนา การศึกษาทุกด้านของชีวิตและกิจกรรม การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ที่เน้นการสะสมทาง

ประเพณีมากกว่าปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม การศึกษาทางด้านบรรทัดฐานที่เน้นกฎเกณฑ์ที่มีร่วมกันในการทำกิจกรรมของคนในสังคม การศึกษาเชิงโครงสร้างและการก่อกำเนิดที่การคั่นหารากเหง้าของการเกิดวัฒนธรรม ส่วนการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางด้านพฤติกรรมศาสตร์เน้นเรื่องการปรับตัว การแก้ปัญหา การเรียนรู้และอุปนิสัยของบุคคล การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมต่างๆ การมีปฏิสัมพันธ์กับคนต่างวัฒนธรรม การวิจัยข้ามวัฒนธรรม มุ่งเน้นการเปรียบเทียบเป็นสำคัญ ตอบคำถามเกี่ยวกับความเป็นสากล การนำไปใช้ในสภาพทั่วไป ศึกษาในวัฒนธรรมหนึ่งแล้วนำไปใช้ในวัฒนธรรมหนึ่ง ดังนั้นการวิจัยข้ามวัฒนธรรมทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์จึงเป็นการศึกษาที่เชื่อมโยงการอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่มีความแตกต่าง หลากหลายในสภาพการณ์ปัจจุบัน (Social Cultural Diversity)

อย่างไรก็ตามการวิจัยข้ามวัฒนธรรมมีหลักการทางวิธีวิทยาการวิจัยที่มีลักษณะเฉพาะ

(Methodological Features of Cross-Cultural Research) บางครั้งอาจจะมองว่าการวิจัยข้ามวัฒนธรรมมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับการวิจัยกึ่งทดลอง (Cross-Cultural Research as Quasi-Experiments) มุ่งเน้นผลของการเปรียบเทียบเป็นสำคัญ ใช้ตัวอย่างที่มีอยู่ในสภาพจริงตามธรรมชาติ ซึ่งบางครั้งก็ไม่มีกลุ่มควบคุม อาจจะมีหรือไม่มีการจัดกระทำกับตัวแปรทดลอง อาจจะมีการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรเกิน หรือสถานการณ์เงื่อนไขต่างๆ ที่ไม่ต้องการศึกษาและอาจจะมีผลต่อการศึกษาวิจัย ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยผิดพลาดไม่ตรงกับความเป็นจริง โดยการวิจัยข้ามวัฒนธรรมถือหลักการที่สำคัญว่าไม่มีสูตรสำเร็จสำหรับวัฒนธรรม (Unpackaging Culture) และอคติความลำเอียงถือเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องระมัดระวังที่สุดสำหรับการศึกษาวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรม (Bias as the Major Threat in Cross-Cultural Studies) ทั้งหมดที่สรุปมานี้ถือเป็นหลักและหัวใจสำคัญของการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (van de Vijver & Leung, 2021: 4-9)

ความ เป็น สากล (Universality)

ความเป็นสากลเป็นประเด็นที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การวิจัยข้ามวัฒนธรรมเป็นการวิจัยที่มีลักษณะแตกต่างไปจากการศึกษาวิจัยด้วยวิธีการอื่นๆ ในแง่ที่ใช้การเปรียบเทียบเป็นสำคัญ การวิจัยแบบนี้จะช่วยตอบคำถามที่เป็นสากล และการนำไปใช้ในสภาพต่างๆ ไปโดยไม่มีขีดจำกัดทางด้านวัฒนธรรม ผลการวิจัยในวัฒนธรรมหนึ่งอาจจะถูกนำไปใช้ในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง ดังนั้นวิธีการแบบนี้จึงถือว่าเป็นแนวทางใหม่ในการแสวงหาคำความรู้ทางวิชาการทางการวิจัย ที่จะนำไปสู่ความคิดใหม่ๆ อันเป็นแนวคิดหลัก

นอกจากนี้การวิจัยข้ามวัฒนธรรมนั้นผลการวิจัยที่ได้จะ

มาจากปัญหาความเป็นสากลของข้อค้นพบจากการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยในทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทฤษฎีและข้อมูลที่น่ามาใช้ มีพื้นฐานมาจากการอ้างอิงพฤติกรรมมนุษย์ซึ่งพฤติกรรมมนุษย์มาจากปัจจัยต่างๆ ทั้งที่เป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ดังนั้น ถือว่าพฤติกรรมของมนุษย์ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยทำการสังเกต ทดลอง หรือรวบรวมข้อมูลการวิจัย การสรุปและการอ้างอิงแนวคิด ทฤษฎีจึงอยู่ภายใต้อิทธิพลของการตีความเชิงวัฒนธรรมนั้นๆ ไม่ได้ปลอดจากอิทธิพลของวัฒนธรรมอย่างแท้จริง ตัวอย่างเช่นความเป็นสากลในเรื่องของความก้าวร้าว (Kornadt *et al.*, 1992: 250-268) ที่สามารถแสดงได้ดังนี้

ตาราง 1 แสดงตัวอย่างความเป็นสากลในเรื่องความก้าวร้าว

คุณลักษณะ	ความเป็นสากล		
	คุณสมบัติทาง ชีววิทยา	ทุก วัฒนธรรม	บาง วัฒนธรรม
การเกิดความก้าวร้าว	เป็น	เป็น	ไม่เป็น
ความก้าวร้าวต่อบุคคลอื่น	เป็น	เป็น	เป็น
อคติตามเพศสถานะ	ไม่สามารถระบุได้	เป็น	ไม่เป็น
แรงจูงใจ	ไม่เป็น	ไม่เป็น	เป็น
ความก้าวร้าวในฐานะการเรียนรู้	ไม่เป็น	เป็น	เป็น
รูปแบบของพฤติกรรม	ไม่เป็น	ไม่เป็น	เป็น
รูปแบบของการควบคุม	ไม่เป็น	ไม่เป็น	เป็น

ความก้าวร้าวสามารถตรวจสอบได้ในแง่ของโครงสร้าง โดยเราสามารถตรวจสอบได้ในฐานะที่เป็นการกระทำ หรือที่เป็นเจตคติต่อความก้าวร้าว ซึ่งสามารถเทียบเคียงได้ในระหว่างวัฒนธรรม เนื่องจากความก้าวร้าวมีลักษณะของความเป็นสากลค่อนข้างมาก ในหลายลักษณะ เช่น สาเหตุ ลักษณะของการเกิด อคติทางสังคมและการมองความก้าวร้าวในฐานะที่เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามในการเก็บข้อมูลอาจจะมีปัญหาในเรื่องของภาษาที่ใช้ เนื่องจากเนื้อหาที่ใช้ในแบบวัดจะก่อให้เกิดโครงสร้างหรือมโนภาพในการตอบแบบวัดได้อย่างถูกต้องตรงกัน หรือมีความสมบูรณ์เหมือนกัน

มากกว่า 1 ภาษาได้หรือไม่ บางอย่างอาจจะทำได้ในภาษาหนึ่งแต่ทำไม่ได้ในอีกภาษาหนึ่ง จึงเป็นเรื่องที่นักวิจัยข้ามวัฒนธรรมจะต้องพิจารณาอย่างเคร่งครัด

อนุกรมวิธานว่าด้วยการวิจัยข้ามวัฒนธรรม (A Taxonomy of Cross-Cultural Research)

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมมีลักษณะของการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างกันไปในสามมิติ ดังนี้คือ มิติแรก คือ การทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเพื่อทดสอบสมมติฐาน ซึ่งในการวิจัยเชิงสำรวจนักวิจัยอาจจะไม่มีภาพที่แน่นอนเกี่ยวกับผลของ

การศึกษาที่จะมาจากการศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรม เนื่องจากความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างที่นักวิจัยคาดหวัง โอกาสทุกอย่างเป็นไปได้เมื่อนักวิจัยเข้าสู่วัฒนธรรมที่พวกเขาไม่รู้จักคุ้นเคย หรือการทบทวนวรรณกรรมอาจจะยังมีไม่เพียงพอสำหรับการตั้งสมมุติฐานว่าผลการเปรียบเทียบจะออกมาแตกต่างหรือไม่แตกต่างกัน มิติที่สอง คือ การใช้ตัวแปรด้านบริบทต่างๆ เพื่ออธิบายวัฒนธรรม ความแตกต่างและหรือการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับตัวแปรทางด้านบริบทที่อาจเป็นไปได้ในประชากรของการศึกษาในสภาพธรรมชาติ ซึ่งจะมีตัวแปรทางด้านบริบทมากมาย เช่น ระดับการศึกษา อายุ สถานภาพสมรส คุณลักษณะต่างๆ ทางจิตวิทยา (บุคลิกภาพ เจตคติ ความเชื่อรูปแบบความรู้ ความเข้าใจ ฯลฯ) ตัวแปรบริบทเหล่านี้สามารถทำให้เกิดความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมได้ และมีมิติที่สามคือ ความแตกต่างระหว่างโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ แม้ว่าการศึกษาข้ามวัฒนธรรมจะมุ่งเน้นไปที่ความแตกต่างหรือความสัมพันธ์ระหว่าง

ตัวแปรและพยายามระบุถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างของตัวแปรเหล่านั้น ในการวิจัยข้ามวัฒนธรรมก็ต้องไม่ลืมว่ายังมีมิติโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศครอบอยู่ (van de Vijver & Leung, 2021: 25-29 ; Halford, & van de Vijver, 2020: 3-9)

ระเบียบวิธีและการออกแบบ (Methods and Design)

แนวทางหลักในการทำวิจัยสำหรับการวิจัยข้ามวัฒนธรรม คือ การศึกษาเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งอาจจะทำการศึกษาได้ในสองลักษณะคือ ลักษณะแรกเป็นการศึกษาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ เช่น การใช้แบบวัด (Psychometric) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบทดสอบ (Test) การสังเกต (Observation) การสัมภาษณ์ (Interview) การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey) การศึกษาแบบกึ่งการทดลอง (Quasi-Experiment) การศึกษาในห้องปฏิบัติการ (Laboratory) การศึกษาด้วยการจัดกระทำต่างๆ ในสังคม (Intervention) หรือลักษณะที่สองคือศึกษาจากแหล่งข้อมูล ทางด้าน

ประชากร ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมชาติพันธุ์วรรณา โดยทำการเก็บข้อมูลอย่างลึกซึ้งในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการศึกษาในลักษณะที่สองนี้ อาจจะใช้การวิเคราะห์ชุมชน (Community Analysis) หรือวิเคราะห์เอกสารต่างๆ (Documentary Analysis) หรือการวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis) ซึ่งการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรม จะต้องมีความเที่ยงตรง (Validity) โดยในกระบวนการเก็บข้อมูล นักวิจัยจะต้องเก็บด้วยเครื่องมือหรือวิธีการวัดที่เป็นลักษณะเดียวกันในแต่ละวัฒนธรรม (ในแง่ของโครงสร้างทางภาษา การมโนภาพและความเข้าใจที่มีต่อเนื้อหาของการวัด) ทั้งนี้สิ่งที่ถูกวัดอาจจะมีแตกต่างกันแต่จะมีบทบาทเหมือนกันในแต่ละวัฒนธรรม (ความเป็นสากล) หรือพฤติกรรมเดียวกันแต่มีความหมายที่แตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม โดยในมิติการวัด ผู้วิจัยจะต้องมีความแน่ใจว่าเนื้อหาในการวัดตัวแปรนั้นๆ มีความเหมาะสมในเชิงวัฒนธรรม มีความเป็นสากลพอที่จะนำไปใช้ใน การวิจัยข้ามวัฒนธรรม โดยแบบวัดจะมีการคำนึงถึงเรื่องราว

และเนื้อหาของสถานการณ์ต่างๆ ที่นำมาใช้ในการวัด ในเรื่องของ การแปลผลแบบวัดการวิจัยข้าม วัฒนธรรมจะขจัดปัญหาความเข้าใจ ไม่ตรงกันอันเนื่องมาจากการแปล ด้วยวิธีการแปลกลับอีกครั้ง (Back Translating) อธิบายได้ว่า หลังจากที่มีการแปลแบบวัดจากภาษาไทย ไปเป็นภาษาอังกฤษด้วยผู้แปลคน ที่หนึ่งแล้ว จะทำการแปลจากภาษาอังกฤษกลับมาเป็นภาษาไทย ด้วยผู้แปลคนที่สอง จากนั้นนำเอาไป เปรียบเทียบกับต้นฉบับเดิมที่เป็น ภาษาไทย เพื่อพิจารณาว่ามีความ สอดคล้องตรงกันมากน้อยแค่ไหน อย่างไร โดยสรุปหลักการของการ วิจัยข้ามวัฒนธรรมคือการคำนึงถึง ความเท่าเทียม (Equivalence) อคติ ในเรื่องของการเปรียบเทียบ (Bias) แหล่งที่มาของข้อมูล (Sources) และการตรวจสอบข้อค้นพบของการ วิจัย (Detection) (van de Vijver & Leung, 2021: 11-22)

ปัจจุบันการวิจัยข้าม วัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการ ศึกษาทางพฤติกรรมศาสตร์และ สังคมศาสตร์กระแสหลักและมี ผลกระทบสำคัญในการศึกษาแบบ จำลองแนวคิดของพฤติกรรมมนุษย์

ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานของวิธีการศึกษาทางจิตวิทยาสังคม ระเบียบวิธีการวิจัย แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำมาใช้กับการศึกษาการวิจัยข้ามวัฒนธรรมได้ (Matsumoto *et al.*, 2010: 273-298) ดังนั้นในการศึกษารูปแบบการใช้ชีวิตแบบข้ามวัฒนธรรมนี้ จะเป็นการศึกษาที่ช่วยทำความเข้าใจและสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์มากยิ่งขึ้น

การสุ่มตัวอย่าง (Sampling of Participants)

การศึกษาการเปรียบเทียบวิธีการหรือรูปแบบของการศึกษาเชิงความสัมพันธ์ การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างเชิงเส้นสำหรับการวิจัยโดยปกติจะไม่สนใจตัวอย่างโดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการตรวจสอบ แต่สำหรับการวิจัยข้ามวัฒนธรรมการสรุปอ้างอิงไปยังประชากรขนาดใหญ่โดยตัวอย่างที่มีขนาดไม่มากนักเป็นเรื่องที่อาจมีความจำเป็น (van de Vijver & Leung, 2021: 32-34) ตัวอย่างของการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประเทศสหรัฐและประเทศจีน ทฤษฎีการสุ่มตัวอย่างบอกเราว่าการ

อนุมานขนาดตัวอย่างจะต้องมีความเท่าเทียมกันเท่านั้น แต่การวิจัยข้ามวัฒนธรรมอาจจะมีข้อจำกัดหลายอย่างมากว่าการวิจัยโดยทั่วไป ดังนั้นอาจจะต้องใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างบางรูปแบบ หรือการกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับการสำรวจระหว่างประเทศที่มีขนาดใหญ่ด้วยกรอบวิธีคิดบางอย่างที่ตอบสนองต่อข้อจำกัดนั้น ตัวอย่างการวิจัยข้ามวัฒนธรรมเรื่อง พื้นที่ทางสังคม และรูปแบบการใช้ชีวิต: การศึกษาข้ามวัฒนธรรม (ไทย-ออสเตรเลีย) (รังสรรค์ โฉมยา และ อารยา ปิยะกุล, 2563: 31-41) ใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างจากงบประมาณของการวิจัยเป็นหลัก โดยตัวอย่างของการศึกษาทั้งหมดได้มาโดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) มาจากทุกคณะฯ จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประเทศไทย และมหาวิทยาลัยโมนาช เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย มหาวิทยาลัยละ 100 คน ได้ตัวอย่างจำนวน 200 คน ทั้งนี้ โดยถือว่า จำนวนตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวอย่างสองกลุ่ม แม้ว่าการประมาณจากตัวอย่างที่มี

1,000 รายมีแนวโน้มที่จะประมาณค่าพารามิเตอร์ได้มากกว่า แต่การประมาณค่าพารามิเตอร์จากประชากรด้วยจำนวนตัวอย่างอย่างน้อย 100 คน ก็สามารถทำได้ และให้การประมาณค่าในระดับที่ยอมรับได้ (Healey, 2015: 153-154) ข้อควรระวังเกี่ยวกับขั้นตอนนี้คือ การทดสอบจะไม่น่าเชื่อถือหากความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มไม่เท่ากัน หากมีข้อสงสัยผู้วิจัยก็ควรจะทำการศึกษาตรวจสอบก่อน ถ้าความแปรปรวนพิสูจน์แล้วว่าไม่เท่ากันและขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก สองกลุ่มรวมกันมากกว่าหรือเท่ากับ 30 ค่าวิกฤตอาจถูกประมาณค่าโดยการทดสอบค่าซี (z) เพื่อความสะดวก แต่ถ้าสองตัวอย่างมีขนาดใหญ่ (แต่ละกลุ่มมีตัวอย่างมากกว่าหรือเท่ากับ 30 ขึ้นไป) ก็จะทำให้ผลการประมาณที่ดีได้ (Dowdy *et al.*, 2004: 190-196)

การยกระดับมาตรฐานความเที่ยงตรงของการวัด (Measurement Validity Enhancement)

มาตรฐานของการวิจัยสำหรับการวิจัยข้ามวัฒนธรรม เป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาในลำดับแรก

ทั้งนี้เพื่อการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และตรวจสอบในเรื่องของภาษาและการใช้สำนวนถ้อยคำในข้อคำถามว่ามีความถูกต้องเหมาะสมกับตัวอย่างของการศึกษาหรือไม่และตรงตามความหมายของแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรนั้นหรือไม่อย่างไร รวมทั้งมีสำนวนที่ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านแล้วเข้าใจความหมายและสามารถตอบได้ตรงกับประเด็นที่ต้องการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงให้มีความถูกต้องและเหมาะสมมากที่สุด หลังจากนั้นจึงนำเอาแบบวัดไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อนำมาตรวจสอบคุณภาพอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งรวมทั้งการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างทางทฤษฎี (Construct Validity) โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) หากผลการวิเคราะห์พบว่า (Tabachnick *et al.*, 2018: 476-527) ค่าสถิติสุดท้าย (Final Statistics) แสดงจำนวนองค์ประกอบ ครบตามทฤษฎี และแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรได้ ทุกองค์ประกอบมีผลการวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ (ทุกองค์ประกอบมีค่า

Eigenvalues มากกว่า 1) จึงจะถือได้ว่าแบบวัดมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างทางทฤษฎีในระดับที่น่าพอใจ (Kemp *et al.*, 2021: 387) หลังจากนั้นผู้วิจัยก็ดำเนินการปรับปรุงแบบวัดอีกครั้งหนึ่งก่อนนำเอาแบบวัดไปใช้จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนการพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือในชุดต่างๆ โดยใช้สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) ของสถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Biserial Correlation Coefficient) ซึ่งใช้เกณฑ์ค่าสหสัมพันธ์ที่มีค่าตามระดับจำนวนตัวอย่างของการ Tryout และผลการทดสอบพบว่ามีความสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความสามารถในการจำแนกสูง (McIver & Carmines, 1981: 24) (Gravetter *et al.*, 2021) สุดท้ายคือการพิจารณาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค ซึ่งตามเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ค่าน้อยกว่า .50 ถือว่าใช้ไม่ได้ (Unacceptable) ค่ามากกว่า .50 ขึ้นไปถึง .60 ถือว่ามีความเชื่อมั่น

ในระดับต่ำ (Poor) ค่ามากกว่า .60 ขึ้นไปถึง .70 ถือว่ายังมีข้อเคลือบแคลงสงสัย (Questionable) ค่ามากกว่า .70 ขึ้นไปถึง .80 ถือได้ว่ามีระดับค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้โดยทั่วไปในการวิจัยโดยทั่วไป (Acceptance) ค่ามากกว่า .80 ขึ้นไปถึง .90 ถือว่ามีค่าความเชื่อมั่นในระดับดี (Good) และ ค่ามากกว่า .90 ขึ้นไป ถือว่ามีค่าความเชื่อมั่นในระดับยอดเยี่ยม (Excellent) (George & Mallery, 2020: 244) สำหรับการวิจัยข้ามวัฒนธรรมค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาคควรมีค่ามากกว่า .80 ขึ้นไปเพื่อให้ผลของการวิจัยอยู่ในมาตรฐานที่ดี แม้ว่าค่าความเชื่อมั่นต่ำสุดที่จะยอมรับได้ในงานวิจัยโดยปกติทั่วไปคือเท่ากับ .7 ขึ้นไป (Kemp, *et al.*, 2021: 409) ก็ตาม

ตัวอย่างการวิจัยข้ามวัฒนธรรมเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมความก้าวร้าวในการขับขี่ของนิสิตมหาวิทยาลัย: การศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรมไทย, อินโดนีเซียและออสเตรเลีย (Chomeya & Piyakul, 2012: 26-29) ผู้วิจัยใช้วิธีการสร้างแบบวัดต้นฉบับในภาษาไทยขึ้นมาก่อน

หลังจากพัฒนาแบบวัดต้นฉบับในภาษาไทยเสร็จและผ่านการหาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการแปลจากต้นฉบับภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ (Translation) จากนั้นก็ให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาต่างประเทศแปลจากฉบับภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทย (Back translation) เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาทางภาษาให้มีความใกล้เคียงกันหรือมีความแตกต่างกันน้อยที่สุด โดยในกระบวนการพัฒนาหากพบว่ามี ความแตกต่างก็จะต้องดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ความหมายตรงตามต้นฉบับมากที่สุด หรือมีความหมายเหมือนกันแทบทุกประการ ทำการตรวจสอบการแปลและความหมายเดิมอีกครั้งและทำการแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษปรับและเรียบเรียงจนมีข้อความใกล้เคียงต้นฉบับ โดยคำนึงถึงมาตรฐาน ความสุภาพ แนวปฏิบัติตามวัฒนธรรมนั้นๆ ส่วนในฉบับภาษาอินโดนีเซีย ได้ดำเนินการสร้างดังนี้ คือ หลังจากพัฒนาแบบวัดต้นฉบับในภาษาอังกฤษเสร็จ ผู้วิจัยดำเนินการแปลจากฉบับภาษาอังกฤษเป็นภาษาอินโดนีเซีย (Translation) จากนั้นก็ให้ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาต่างประเทศ

แปลจากฉบับภาษาอินโดนีเซียมาเป็นภาษาอังกฤษ (Back translation) และแปลจากฉบับภาษาอังกฤษมาเป็นมาเป็นภาษาไทยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาทางภาษาว่ามีความใกล้เคียงกันหรือแตกต่างกันมากน้อยเพียงใดกับต้นฉบับในภาษาไทย หากพบว่ามี ความแตกต่างก็จำดำเนินการแก้ไข เพื่อให้ความหมายตรงตามต้นฉบับมากที่สุด หรือมีความหมายเหมือนกันทุกประการ ทำการตรวจสอบการแปลและความหมายเดิมอีกครั้งและทำการแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษและแปลไปเป็นภาษาอินโดนีเซียอีกครั้งหนึ่ง โดยปรับและเรียบเรียงจนมีข้อความใกล้เคียงต้นฉบับ และคำนึงถึงมาตรฐาน ความสุภาพ แนวปฏิบัติตามวัฒนธรรมนั้นๆ เป็นสำคัญ (Chan *et al.*, 2018: 43-45) ซึ่งการทำให้แบบวัดสำหรับการศึกษาวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมให้มีความเท่าเทียมกันถือเป็นเรื่องที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างมาก ดังนั้น การประเมินความเท่าเทียมกันของแบบทดสอบในภาษาต่างๆ นักวิจัยจึงมีความสำคัญอย่างที่สุด (Hedrih, 2020: 99) ซึ่งในงานวิจัยข้ามวัฒนธรรมที่ศึกษาในตัวอย่าง

หลาย ๆ ประเทศ ตระหนักถึงความสำคัญในประเด็นนี้ เช่น การศึกษาของ Dao-Tran, Seib, Jones, and Anderson (2018: 1-7) ซึ่งทำการศึกษาการเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับสุขภาพ ความเกี่ยวข้องกับระหว่างปัจจัยทั้งสองในหญิงสูงวัยในประเทศเวียดนามและประเทศออสเตรเลีย และงานการศึกษาของ Ozkana, Lajunen, Chliaoutakisc, Parker, and Summala (2006: 1011-1018) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรมเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างพฤติกรรม การขับขี (รูปแบบการใช้ชีวิตแบบหนึ่ง) โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบ 6 ประเทศ ในประเด็นความสามารถในการประยุกต์ใช้ ทักษะการรับรู้และทักษะด้านความปลอดภัย สัมพันธ์กับขีดจำกัดความเร็ว เป็นการสำรวจทักษะการขับขีในกลุ่มตัวอย่างจากอังกฤษ เนเธอร์แลนด์ ฟินแลนด์ กรีซ อิหร่านและตุรกี นอกจากนี้ในงานการศึกษาวิจัยของ Frambach *et al.* (2012: 738-747) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การทบทวนประเด็นโลกาภิวัตน์เกี่ยวกับการเรียนรู้

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานว่าส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างไร ทั้งนี้ เนื่องจากบริบทการศึกษาและแนวทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม เก็บตัวอย่างจากโรงเรียนแพทย์สามแห่งในภูมิภาคที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน ในเอเชียตะวันออกเฉียงตะวันออกเฉียงและยุโรปตะวันตกตามลำดับ ผลการศึกษา พบว่า ให้คำตอบว่าการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานก็สามารถนำไปใช้ในบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้ ซึ่งการที่งานวิจัยที่ยกตัวอย่างในข้างต้นจะให้ข้อสรุปของผลการวิจัยข้ามวัฒนธรรมที่ถูกต้องได้นั้นแสดงว่ามาตรฐานของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต้องไม่มีความแตกต่างกัน จึงจะสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาทำการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความน่าเชื่อถือตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัยทุกประการ

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมมีเทคนิคและแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลอยู่หลายแนวทาง ขึ้นอยู่กับประเด็นในการศึกษาของการวิจัย

นั้นๆ เช่น การวิเคราะห์เบื้องต้น (Preliminary Analyses) การวิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับอคติต่างๆ (Item Bias Analysis) การวิเคราะห์เทคนิคเชิงโครงสร้าง (Structure-Oriented Techniques) การวิเคราะห์โครงสร้างภายใน (Internal Structure Analysis) ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationships) เทคนิคการวิเคราะห์เชิงระดับ (Level-Oriented Techniques) ขนาดอิทธิพล (Effect Sizes) วิเคราะห์โดยไม่มีตัวแปรบริบท (Analyses without Context Variables) วิเคราะห์ตัวแปรภายใต้บริบท (Analyses with Context Variables) การวิเคราะห์ตัวแปรกำกับและตัวแปรคั่นกลาง (Mediation and Moderation Analysis) การวิเคราะห์พหุระดับ (Multilevel Analysis) การวิเคราะห์ระดับของผลรวมและทิศทางโครงสร้าง (Combinations of Level- and Structure Orientations) ฯลฯ (van de Vijver & Leung, 2021: 64-137) ซึ่งการวิเคราะห์เหล่านี้ผู้อ่านสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากตำราเกี่ยวกับการวิจัยข้ามวัฒนธรรม โดยคณะผู้เขียนจะไม่นำเสนอรายละเอียดในบทความนี้

ตัวอย่างงานวิจัยที่ทำการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

Hofstede and McCrae (2004: 38-52) ได้ทำการศึกษาบทบาทรูปแบบบุคลิกภาพและวัฒนธรรม ความเชื่อมโยงลักษณะและมิติทางวัฒนธรรม โดยทำการศึกษารูปแบบทางด้านบุคลิกภาพในแต่ละยุคสมัย เปรียบเทียบลักษณะทางด้านบุคลิกภาพของคนสมัยก่อน (ศตวรรษที่ 18) กับบุคลิกภาพของคนในศตวรรษที่ 20 เพื่อนำเสนอมุมมองทางด้านบุคลิกภาพ รูปแบบพฤติกรรมต่างๆ การใช้ชีวิต ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านบุคลิกภาพภายใต้บริบททางวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป

Özkana *et al.* (2006: 1011-1018) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรมเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการขับขี (รูปแบบการใช้ชีวิตแบบหนึ่ง) โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบ 6 ประเทศ จุดมุ่งหมายแรกของการศึกษาคั้งนี้คือเพื่อศึกษาความสามารถในการประยุกต์ใช้ ทักษะการรับรู้และทักษะด้านความปลอดภัย สัมพันธ์กับชีวิตจำกัด

ความเร็ว เป็นการสำรวจทักษะการ ขับขี่ในกลุ่มตัวอย่างจากอังกฤษ เนเธอร์แลนด์ ฟินแลนด์ กรีซ อิหร่าน และตุรกี โดยมีสมมุติฐานว่า ทักษะ การรับรู้และทักษะ ทักษะด้าน ความปลอดภัย มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและ การมีส่วนร่วมในอุบัติเหตุทางถนน และเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ ระหว่างทักษะการรับรู้และทักษะ ด้านความปลอดภัย กับการได้รับ โทษทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การจราจร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน จาก 6 ประเทศ ผลการ วิจัยพบว่าทักษะการรับรู้และทักษะ ด้านความปลอดภัย มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและ การมีส่วนร่วมในอุบัติเหตุทางถนน ในประเทศในยุโรปตะวันตกมากกว่า กรีซ อิหร่านและตุรกี ที่พบว่า ไม่สอดคล้องกันระหว่างทักษะการ รับรู้และทักษะด้านความปลอดภัย แต่การรับรู้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง กับ ความปลอดภัย และการมี ส่วนร่วมในอุบัติเหตุทางถนน

Dao Tran *et al.* (2014: 1-7) ได้ทำการศึกษาการเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมความสัมพันธ์ ระหว่างคุณภาพชีวิตกับสุขภาพ

ความเกี่ยวข้องระหว่างปัจจัยทั้งสอง ในหญิงสูงวัยในประเทศเวียดนาม และประเทศออสเตรเลีย เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับสุขภาพกลุ่มตัวอย่าง เป็นหญิงสูงอายุจำนวน 305 คน ใช้ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา และการ ทดสอบทางสถิติด้วยการทดสอบ ค่าไคสแควร์ ผลการวิเคราะห์พบว่า ในประเทศเวียดนาม ลักษณะรูปแบบ การบริโภคอาหาร อายุ และ สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์ กับสุขภาพกาย การออกกำลังกาย เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต ส่วนประเทศ ออสเตรเลียการออกกำลังกาย เกี่ยวข้องกับสุขภาพกาย กิจกรรม การออกกำลังกายและดัชนีมวล กายมีส่วนเกี่ยวข้องกับสุขภาพกาย ส่วนตัวแปรด้านอายุ การบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการนอน หลับมีส่วนเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต ส่วนในประเทศเวียดนาม อายุ การ บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การ นอนหลับมีความสัมพันธ์กับสุขภาพ กาย ความแตกต่างชี้ให้เห็นอิทธิพล ของรูปแบบการใช้ชีวิตที่ส่งผล ต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ แตกต่างกันในสองประเทศ

สรุป

การวิจัยข้ามวัฒนธรรมในทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ มุ่งเน้นการศึกษาพฤติกรรมและบริบททางสังคมที่เป็นสากล การวิจัยที่มุ่งตอบคำถามว่า ทฤษฎีและผลวิจัยในวัฒนธรรมหนึ่งนำไปใช้ในอีกวัฒนธรรมหนึ่งได้หรือไม่ การเน้นวัฒนธรรมเฉพาะแห่ง มุ่งชี้ให้เห็นความแตกต่างในการตีความ การเปรียบเทียบผลวิจัยในเชิงอภิปรายมากกว่าในเชิง

ประจักษ์ การตรวจสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม เช่น ผลของวัฒนธรรมสากล ต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยอาศัยวิธีวิทยาการวิจัยที่มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อประเด็นปัญหาการวิจัยที่มีความทันสมัย ดังนั้นการวิจัยในลักษณะนี้จะเป็นการวิจัยที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยในโครงการต่างๆ มากขึ้น เพื่อผลประโยชน์ในมุมมองของการพัฒนาพื้นที่ต่างๆ อย่างเท่าเทียม

เอกสารอ้างอิง

- รังสรรค์ โฉมยา และ อารยา ปิยะกุล. (2563). พื้นที่ทางสังคมและรูปแบบการใช้ชีวิต: การศึกษาข้ามวัฒนธรรม (ไทย ออสเตรเลีย). *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 14(2), 31-41.
- Berry, J.W., Poortinga, Y.H., Breugelmans, S.M., Chasiotis, A. & Sam, D.L. (2012). *Cross-cultural psychology: research and applications*. Cambridge University Press.
- Chan, K.T., Nguyen, T.H. & Tran, T.V. (2018). *Developing cross-cultural measurement in social work research and evaluation*. Oxford University Press.
- Chomeya, R. & Piyakul. (2012). The study on student's aggressive driving behavior in university: cross-cultural research (Thailand, Indonesia, Australia). *Higher Education of Social Science*, 3(3), 26-29.

- Dao-Tran, TH., Seib, C., Jones, L. & Anderson, D. (2018). A cross-cultural comparison of health-related quality of life and its associated factors among older women in Vietnam and Australia. *BMC Research Notes*, 11(174), 1-7. <https://doi.org/10.1186/s13104-018-3282-0>.
- Dowdy, S., Wearden, S. & Chilko, D. (2004). *Statistics for research (3rd ed)*. Wiley-Interscience A JOHN WILEY & SONS, INC.
- Ember, C.R. (2009). *Cross-cultural research methods*. AltaMira Press.
- Frambach, J.M., Driessen, E.W., Chan, L.C., Vleuten, C.P. & Van der, M. (2012). Rethinking the globalisation of problem based learning: how culture challenges self directed learning. *Medical Education*, 46(8), 738-747.
- George, D. & Mallery. (2020). *IBM SPSS statistics 26 step by step: a simple guide and reference*. Routledge.
- Gravetter, F.J., Wallnau, L.B., Forzano, L.B. & Witnauer, J.E. (2021). *Essentials of statistics for the behavioral sciences*. Cengage Learning.
- Halford, K.W. & van de Vijver, F.J.R. (2020). *Cross-cultural family research and practice*. Academic Press.
- Healey, J.F. (2015). *The essentials of statistics: a tool for social research*. Wadsworth Publishing.
- Hedrih, V. (2020). *Adapting psychological tests and measurement instruments for cross-cultural research: an introduction*. Routledge.
- Hofstede, G. & McCrae, R.R. (2004). Personality and culture revisited: linking traits and dimensions of culture. *Cross-cultural research*, 38(1), 52-88.
- Kemp, R., Snelgar, R., Brace, N. & Harrison, V. (2021). *SPSS for psychologists*. Red Globe Press.

- Kornadt, H.J., Hayashi, T., Tachibana, Y., Trommsdorff, G. & Yamauchi, H. (1992). Aggressiveness and its developmental conditions in five cultures. In: Iwawaki S., Kashima Y. & Leung K (eds) *Innovations in Cross-cultural Psychology* (pp. 250-268). Swets & Zeitlinger.
- Matsumoto, D., Vijver, Fons J.R. & van de. (2020). *Cross-cultural research methods in psychology*. Cambridge University Press.
- Mclver, J.P. & Carmines, E.G. (1981). *Unidimensional scaling*. Sage Publications.
- Özkana, T., Lajunenb, T., Chliaoutakisc, J. E., Parkerd, D. & Summalaa, H. (2006). Cross-cultural differences in driving skills: a comparison of six countries. *Accident Analysis & Prevention*, 38(5), 1011-1018.
- Tabachnick, B.G., Fidell, L.S. & Ullman, J.B. (2018). *Using Multivariate Statistics (7th edition)*. Pearson.
- van de Vijver, F.J.R. & Leung, K. (2021). *Methods and data analysis for cross-cultural research*. Rosedog Press.

การประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Evaluating efficiency of new student registration process at undergraduate level in Mahasarakham University

กนกวรรณ เวียงสงค์¹
Kanokwan Weangsong¹

Received: 4 January 2019 ; Revised: 1 April 2019 ; Accepted: 17 February 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคามของนิสิตที่มีกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน 3) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคามของเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน และ 4) ศึกษาแนวทางในการพัฒนากระบวนการการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 451 คน ประกอบด้วย 1) นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระดับปริญญาตรี ที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2560 จำนวน 359 คน 2) เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ จำนวน 92 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสำหรับสอบถามนิสิต มีค่าอำนาจจำแนก

¹ นักวิชาการศึกษาปฏิบัติกรกองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Educator, Practitioner Level, Division of Registration Mahasarakham University

ตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.70 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

2) แบบสอบถามสำหรับสอบถามเจ้าหน้าที่ มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.30 ถึง 0.78 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแปรปรวน (One-way ANOVA) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

- 1) นิสิตและเจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นต่อประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัว นิสิตใหม่ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
- 2) นิสิตที่เข้าศึกษาต่อในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัว นิสิตใหม่ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน
- 3) เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัว นิสิตใหม่ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัว นิสิตใหม่ ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ มีที่หนึ่งสำหรับการจัดเตรียมและกรอกเอกสารการรายงานตัว นิสิตใหม่ เพียงพอ และเหมาะสมควรเพิ่มช่องทางการรับรายงานตัว มากที่สุด รองลงมา คือ ควรเพิ่มสถานที่นั่งสำหรับ นิสิตและผู้ปกครอง ให้มากกว่านี้ และควรมีระบบแจ้งเตือนผลการรับรายงานตัว ตามลำดับ จุดที่ควรพัฒนาในกระบวนการรับรายงานตัว นิสิตใหม่ ของนิสิตระดับปริญญาตรี คือ ควรพัฒนาการอำนวยความสะดวกด้านการจราจรและเพิ่มที่จอดรถ มากที่สุด รองลงมา คือ เพิ่มความเร็วในการตรวจสอบเอกสารและสถานที่รับรายงานตัว ไม่เหมาะสมตามลำดับ

โดยสรุป กระบวนการรับรายงานตัว นิสิตใหม่ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัย คณะ หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดและดำเนินการตามขั้นตอน วิธีการ และอำนวยความสะดวกสำหรับ นิสิตหรือผู้ปกครองในการรายงานตัวอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ ในส่วนของจุดที่ควรพัฒนาหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กองทะเบียนและประมวลผล ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลักได้แจ้งข้อมูลไปยังหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการพัฒนาและปรับปรุง

ให้กระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นิสิตใหม่และผู้ปกครองมีความพึงพอใจและประทับใจ ต่อไป

คำสำคัญ: การประเมิน, กระบวนการ, รับรายงานตัว, ระดับปริญญาตรี

Abstract

A process of student registration is the first academic activity that undergraduate students at Mahasarakham University have to participate by following steps in a process with duration assigned by the University. This research aimed to 1) evaluate the processing of new undergraduate student registration, 2) compare attitudes of the students from different programs towards the proficiency of the registration process, 3) compare the attitudes of the staff with different working experiences towards the proficiency of the registration process, and 4) study the guidelines for developing the process of the first-year undergraduate student registration process at Mahasarakham University. Research samples consisted of 359 first-year undergraduate students who registered in the academic year of 2017 and 92 officers who performed their duty during the registration process. Research instruments were two questionnaires ; the student questionnaire had discriminating values that ranged between 0.29 to 0.70 with an overall reliability value of 0.93, and the staff questionnaire had discriminating values that ranged between 0.30 to 0.78 with an overall reliability value of 0.90. Statistics used for analyzing the data were per cent, mean, standard deviation and Analysis of Variance (One-way ANOVA). The results were as follows. 1) The first-year students and the staff agreed with the efficiency the first-year undergraduate student registration process overall and by each aspect at a high level. 2) The students from different programs did not agree with the efficiency the first-year

undergraduate student registration process ($p > .05$). 3) The staff with different working experiences agreed with the efficiency. the first-year undergraduate student registration process at Mahasarakham University differently. 4) Strong points of the process were reported as cheerful staff with pleasant talks and adequate communication. An aspect mentioned for improvement was a need for more parking space and traffic arrangement.

In conclusion, the first-year undergraduate student registration process at Mahasarakham University is highly efficient. This information could imply that the university, faculties, department and concerned parties had planned and acted by following the steps and processes. The practice could facilitate the students and their parents systematically. Thus, the point for improvement was referred by the Registration and Evaluation Department that has a primary responsibility to the relevant bodies for developing betterment in the first-year undergraduate student registration process at Mahasarakham University to serve satisfactory to the students and their parents.

Keywords: Evaluating, New Student Registration Process, Undergraduate

บทนำ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา อยู่ในกลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งเดิมสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีระบบการศึกษาหลากหลาย เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบพึ่งตนเอง โดยใช้เทคโนโลยีการ

เรียนการสอนและการบริหารจัดการที่ทันสมัยบนพื้นฐานการวิจัยที่สามารถประยุกต์ใช้แก้ปัญหา เพื่อให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมรวมถึงการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีเป้าหมายสำคัญในการผลิตบัณฑิต

ที่มีคุณภาพสูงมุ่งให้บัณฑิตเป็นผู้มีความสามารถในการค้นคิดและแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) มีความเป็นผู้นำ มีความรู้ลึกในวิชาชีพและรอบรู้ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษา และใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ มีความชำนาญเชิงคณิตศาสตร์ รู้เท่าทันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นผู้มุ่งศึกษาตลอดชีพมีสุนทรียภาพด้านดนตรีและวรรณกรรม เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยกระบวนการสร้างบัณฑิตนั้นจะต้องมุ่งสร้างสมคุณธรรมในตัวบัณฑิตให้เป็นผู้รับผิดชอบต่อสังคม (สวัสดี วิชะโรภรณ์, 2549: 2)

กองทะเบียนและประมวลผล เป็นหน่วยงานระดับกอง สังกัดสำนักงานอธิการบดี ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการและประสานงานด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีภารกิจหลักเกี่ยวข้องกับนิสิตทุกคน เริ่มตั้งแต่การรับรายงานตัว นิสิตจนกระทั่งสำเร็จการศึกษารับผิดชอบต่อด้านให้บริการ การเรียนการสอนแก่นิสิต คณาจารย์ ตลอดจนให้บริการแก่ผู้ปกครอง นิสิต บุคลากร

ในมหาวิทยาลัย และหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ด้านข้อมูลการศึกษานิสิต และหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับทุกระบบ (สวัสดี วิชะโรภรณ์ และสังวาล ศิริ, 2553: 2) โดยภารกิจแรกที่เกี่ยวข้องกับผู้รับบริการเป็นการรับรายงานตัว นิสิตใหม่เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่ง นิสิตผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อเป็นการยืนยันสิทธิ์การเข้าศึกษาต่อในแต่ละระดับการศึกษา ทั้งนี้มหาวิทยาลัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการต่างๆ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นิสิตใหม่ เริ่มตั้งแต่การขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การชำระเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาผ่านธนาคาร และการส่งเอกสารและหลักฐานการรายงานตัว

การดำเนินการการรับรายงานตัว นิสิตใหม่ มีขั้นตอน วิธีการ และกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและหน่วยงานจำนวนมาก กองทะเบียนและประมวลผล จึงได้พัฒนารูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการ

การรับรายงานตัวนิสิตใหม่อย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่มีการประเมินประสิทธิภาพขั้นตอน วิธีการ หรือ ส่วนที่เกี่ยวข้องแต่อย่างใด ซึ่งหากมีการประเมินตามกระบวนการทางวิจัย จะส่งผลให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้รับบริการใช้ระยะเวลาในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนน้อยลงและเกิดความพึงพอใจต่อการให้บริการของกองทะเบียนและประมวลผลมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานรับรายงานตัวนิสิตใหม่ จึงได้ดำเนินการประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ เพื่อเป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อให้กระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่มีการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐาน ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ และผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้อง สามารถ

นำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน หรือการให้บริการ เพื่อการพัฒนา งาน พัฒนาหน่วยงาน และพัฒนา มหาวิทยาลัย ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ของนิสิตที่มีกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน

3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ของเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

4. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนากระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 8,251 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 เมษายน 2560) ประกอบด้วย

1.1 นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระดับปริญญาตรี ที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2560 จำนวน 8,130 คน

1.2 เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ จำนวน 121 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณที่ทราบจำนวนประชากร และสุ่มกลุ่มตัวอย่างการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling Technique) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 451 คน ประกอบด้วย

2.1 นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระดับปริญญาตรี ที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2560 จำนวน 359 คน

2.2 เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ จำนวน 92 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม 2 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับนิสิต และแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 แบบประเมินสำหรับนิสิต ใช้สอบถามนิสิตใหม่ มหาวิทยาลัยมหาสารคามระดับปริญญาตรี ที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2560

1.2 แบบประเมินสำหรับเจ้าหน้าที่ ใช้สอบถามเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการรับรายงานตัวนิสิตใหม่

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งผลการพิจารณาพบว่า แบบสอบถามสำหรับนิสิต จำนวน 33 ข้อ เข้าเกณฑ์ 27 ข้อ

โดยมีค่าเฉลี่ย 0.67-1.00 และแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่จำนวน 14 ข้อ เข้าเกณฑ์ 13 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย 0.67-1.00

2.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่รับรายงานตัว ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.3 หากคุณภาพของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ได้แก่ การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) พบว่าได้ข้อที่เข้าเกณฑ์ทุกข้อ จึงคัดเลือกไว้ตามที่ต้องการ ดังนี้

2.3.1 แบบสอบถามสำหรับนิสิตมีค่าอำนาจจำแนก (rxy) ตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.70 และนำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นส่วนของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

2.3.2 แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ มีค่าอำนาจจำแนก (rxy) ตั้งแต่ 0.30 ถึง 0.78 และนำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นส่วนของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการตามระเบียบวิธีการทางสถิติ ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 การทดสอบสมมุติฐานของการวิจัย

1.4.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อข้อมูลเกี่ยวกับมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีกลุ่มสาขาที่แตกต่างกัน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1.4.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อข้อมูลเกี่ยวกับมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ. 05 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษา

1. ผลการประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ โดยรวม ดังนี้

1.1 นิสิตมีความเห็นต่อประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการ ขั้นตอน และระยะเวลา ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.49) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.52) ด้านเจ้าหน้าที่ ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.53) ด้านสถานที่ และแหล่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.59) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า มหาวิทยาลัยกำหนดระยะเวลาการรายงานตัวนิสิตใหม่ไว้ในท้ายประกาศผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาต่อ ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.62) รองลงมาคือ นิสิตสามารถพิมพ์ใบชำระเงินเพื่อไปชำระเงินที่ธนาคารหรือที่เคาน์เตอร์เซอร์วิสได้ตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.60) มหาวิทยาลัยกำหนดขั้นตอนและวิธีการรายงานตัวนิสิตใหม่ชัดเจน ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.60) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีที่นั่งสำหรับ

การจัดเตรียมและกรอกเอกสารการ
รายงานตัวนิสิตใหม่เพียงพอและ
เหมาะสม ($\bar{X}=3.90$, $S.D.=0.85$)

1.2 เจ้าหน้าที่ที่มีความคิด
เห็นต่อประสิทธิภาพกระบวนการ
รับรายงานตัวนิสิตใหม่ โดยรวมอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$, $S.D.=0.61$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ใน
ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่า
เฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้าน
กระบวนการ ขั้นตอน และระยะเวลา
($\bar{X}=4.09$, $S.D.=0.63$) ด้านสถานที่
และแหล่งอำนวยความสะดวก
($\bar{X}=3.56$, $S.D.=0.71$) ตามลำดับ

2. นิสิตระดับปริญญา
ตรี ที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อใน
ปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ที่มีกลุ่มสาขาวิชา
แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ประสิทธิภาพกระบวนการรับ
รายงานตัวนิสิตใหม่ โดยรวมไม่
แตกต่างกัน ($p > .05$)

3. เจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ที่มีประสบการณ์
ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพ
กระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่
โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
($p < .05$) ดังนี้

3.1 เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน
งานในการรับรายงานตัวนิสิตใหม่
ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา
2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่
มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ประสิทธิภาพกระบวนการ
รับรายงานตัวนิสิตใหม่ด้าน
กระบวนการ ขั้นตอน และระยะเวลา
แตกต่างกับกลุ่มอายุประสบการณ์
ในการปฏิบัติงานอื่น โดยมีระดับ
ความคิดเห็นน้อยกว่าเจ้าหน้าที่ที่มี
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10
ปี, 11-15 ปี, 16-20 ปี, 21-25 ปี และ
มากกว่า 25 ปี

3.2 เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน
งานในการรับรายงานตัวนิสิตใหม่
ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา
2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่
มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยว
กับประสิทธิภาพกระบวนการรับ
รายงานตัวนิสิตใหม่ด้านสถานที่
และแหล่งอำนวยความสะดวก
แตกต่างกับกลุ่มอายุประสบการณ์
ในการปฏิบัติงานอื่น โดยมีระดับ
ความคิดเห็นน้อยกว่าเจ้าหน้าที่ที่มี
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 5-10
ปี, 11-15 ปี, 16-20 ปี, 21-25 ปี และ
มากกว่า 25 ปี

4. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตระดับปริญญาตรีที่มารายงานตัวเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้เสนอแนวทางการพัฒนากระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ของนิสิตระดับปริญญาตรีดังนี้

4.1 แนวทางการพัฒนาของกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ของนิสิตระดับปริญญาตรี คือ มีที่นึ่งสำหรับการจัดเตรียมและกรอก

เอกสารการรายงานตัวนิสิตใหม่เพียงพอและเหมาะสมควรเพิ่มช่องทางกรรับรายงานตัว มากที่สุด รองลงมา คือ ควรเพิ่มสถานที่นึ่งสำหรับนิสิตและผู้ปกครองให้มากกว่านี้ และควรมีระบบแจ้งเตือนผลการรับรายงานตัว ตามลำดับ

4.2 จุดที่ควรพัฒนาในกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ของนิสิตระดับปริญญาตรี คือ ควรพัฒนาการอำนวยความสะดวกด้านการจราจรและเพิ่มที่จอดรถ มากที่สุด รองลงมา คือ เพิ่มความรวดเร็วในการตรวจสอบเอกสารและสถานที่รับรายงานตัวไม่เหมาะสม ตามลำดับ

ตาราง 1 ประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ลำดับ	ระดับการประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่	\bar{x}	S.D.	ระดับการประเมิน
ด้านกระบวนการ ขั้นตอน และระยะเวลา				
1	มหาวิทยาลัยกำหนดขั้นตอนและวิธีการรายงานตัวนิสิตใหม่ชัดเจน	4.42	0.60	มาก
2	มหาวิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสำหรับนิสิตหลากหลายช่องทาง	4.32	0.59	มาก
3	นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการรายงานตัวนิสิตใหม่	4.09	0.66	มาก

ตาราง 1 ประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ของนิสิต ระดับปริญญาตรี ที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ต่อ)

ลำดับ	ระดับการประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่	\bar{x}	S.D.	ระดับการประเมิน
4	มหาวิทยาลัยกำหนดระยะเวลาการรายงานตัวนิสิตใหม่ไว้ในท้ายประกาศผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาต่อ	4.47	0.62	มาก
ด้านกระบวนการ ขั้นตอน และระยะเวลา				
1	มหาวิทยาลัยกำหนดขั้นตอนและวิธีการรายงานตัวนิสิตใหม่ชัดเจน	4.42	0.60	มาก
2	มหาวิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสำหรับนิสิตหลากหลายช่องทาง	4.32	0.59	มาก
3	นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการรายงานตัวนิสิตใหม่	4.09	0.66	มาก
4	มหาวิทยาลัยกำหนดระยะเวลาการรายงานตัวนิสิตใหม่ไว้ในท้ายประกาศผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาต่อ	4.47	0.62	มาก
5	ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ผ่านระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตและการชำระเงินผ่านธนาคารมีความเหมาะสม	4.23	0.67	มาก
6	ระยะเวลาในการส่งเอกสารการรายงานตัวมีความเหมาะสม	4.16	0.68	มาก
7	ขั้นตอนในการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ผ่านระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตและการชำระเงินผ่านธนาคารมีความสะดวกและง่ายต่อการดำเนินการ	4.29	0.66	มาก
8	ขั้นตอนในการส่งเอกสารรายงานตัวมีความสะดวกและง่ายต่อการดำเนินการ	4.14	0.72	มาก
9	นิสิตสามารถบันทึกข้อมูลการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ผ่านระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ตได้ภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด	4.27	0.68	มาก
10	นิสิตสามารถพิมพ์แบบรายงานตัวได้ครบถ้วนสมบูรณ์	4.37	0.66	มาก

ตาราง 1 ประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ของนิสิต ระดับปริญญาตรี ที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ต่อ)

ลำดับ	ระดับการประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่	\bar{x}	S.D.	ระดับการประเมิน
11	นิสิตสามารถพิมพ์ใบชำระเงินเพื่อไปชำระเงินที่ธนาคารหรือที่เคาน์เตอร์เซอร์วิสได้ตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด	4.44	0.60	มาก
12	นิสิตสามารถดำเนินการตามขั้นตอนการรายงานตัวได้ครบทุกขั้นตอน	4.38	0.64	มาก
รวม		4.30	0.49	มาก
ด้านเจ้าหน้าที่				
1	มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ครบถ้วนและเพียงพอทุกจุดบริการ	4.24	0.68	มาก
2	เจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้นและมีความเอาใจใส่ในการให้บริการต่อการรับรายงานตัวนิสิตใหม่	4.21	0.70	มาก
3	เจ้าหน้าที่สามารถแนะนำข้อมูลการรายงานตัวนิสิตใหม่ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน	4.30	0.67	มาก
4	เจ้าหน้าที่สามารถตรวจหลักฐานและเอกสารประกอบการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ได้อย่างรวดเร็ว	4.26	0.67	มาก
5	เจ้าหน้าที่สามารถให้บริการถ่ายภาพทำบัตรประจำตัวนิสิตใหม่ได้อย่างรวดเร็ว	4.18	0.69	มาก
6	เจ้าหน้าที่สามารถให้บริการโอนย้ายทะเบียนบ้านและรับรองหอพักได้อย่างรวดเร็ว	4.02	0.64	มาก
รวม		4.20	0.53	มาก
ด้านสถานที่และแหล่งอำนวยความสะดวก				
1	สถานที่ในการรับรายงานตัวนิสิตใหม่มีความเหมาะสม	4.08	0.74	มาก
2	สถานที่ในการรับรายงานตัวนิสิตใหม่มีความสะอาด	3.96	0.78	มาก

ตาราง 1 ประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ของนิสิต ระดับปริญญาตรี ที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ต่อ)

ลำดับ	ระดับการประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่	\bar{x}	S.D.	ระดับการประเมิน
3	มีที่นั่งสำหรับการจัดเตรียมและกรอกเอกสารการรายงานตัวนิสิตใหม่เพียงพอและเหมาะสม	3.90	0.85	มาก
4	มีป้ายประชาสัมพันธ์จุดให้บริการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ชัดเจน	4.21	0.71	มาก
5	มีป้ายประชาสัมพันธ์เส้นทางสถานที่การรับรายงานตัวนิสิตใหม่ชัดเจน	4.22	0.74	มาก
6	มีการอำนวยความสะดวกด้านการจราจรและที่จอดรถที่เพียงพอและเหมาะสม	4.00	0.76	มาก
7	ระบบเสียงการประชาสัมพันธ์ภายในสถานที่การรับรายงานตัวนิสิตใหม่มีความชัดเจนและเหมาะสม	4.08	0.87	มาก
8	มีการจัดเตรียมน้ำดื่มและอาหารว่างสำหรับนิสิตใหม่และผู้ปกครองเพียงพอและเหมาะสม	4.13	0.80	มาก
	รวม	4.07	0.59	มาก
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ				
1	เว็บไซต์ www.admit.msu.ac.th สำหรับการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ สามารถใช้งานได้สะดวก	4.41	0.65	มาก
2	เมนูสำหรับการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ผ่านเว็บไซต์ http://admit.msu.ac.th สามารถมองเห็นได้ชัด และง่ายต่อการใช้งาน	4.32	0.66	มาก
3	ขั้นตอนและวิธีการใช้งานระบบการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่มีความสะดวกและเหมาะสม	4.30	0.65	มาก
4	นิสิตสามารถบันทึกข้อมูลการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง	4.40	0.63	มาก

ตาราง 1 ประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ของนิสิต ระดับปริญญาตรี ที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ต่อ)

ลำดับ	ระดับการประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่	\bar{x}	S.D.	ระดับการประเมิน
5	ระบบการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่สามารถบันทึกข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.35	0.66	มาก
6	ระบบการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่สามารถรองรับจำนวนผู้เข้าใช้งานได้เป็นอย่างดี (ระบบไม่ล่ม)	4.02	0.78	มาก
7	เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ มหาวิทยาลัยสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว	4.17	0.70	มาก
	รวม	4.28	0.52	มาก
	โดยรวม	4.22	0.46	มาก

ตาราง 2 ประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ลำดับ	ระดับการประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่	\bar{x}	S.D.	ระดับการประเมิน
	ด้านกระบวนการ ขั้นตอน และระยะเวลา			
1	มีการกำหนดกิจกรรมการรายงานตัวนิสิตใหม่ในปฏิทินการศึกษาไว้อย่างชัดเจน	4.38	0.66	มาก
2	มีการประชาสัมพันธ์กำหนดการรับรายงานตัวนิสิตใหม่หลากหลายช่องทาง	3.99	0.83	มาก
3	มีการประสานงานเกี่ยวกับการรับรายงานตัวนิสิตใหม่อย่างชัดเจนและเข้าใจง่ายต่อการปฏิบัติงาน	4.05	0.89	มาก
4	มีการจัดทำคำสั่งคณะกรรมการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ครบทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.23	0.83	มาก

ตาราง 2 ประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ต่อ)

ลำดับ	ระดับการประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่	\bar{x}	S.D.	ระดับการประเมิน
5	ระยะเวลาดำเนินการรับรายงานตัวนิสิตใหม่มีความเหมาะสม	3.80	0.95	มาก
	รวม	4.09	0.63	มาก
ด้านสถานที่และแหล่งอำนวยความสะดวก				
6	สถานที่ในการรับรายงานตัวนิสิตใหม่มีความเหมาะสม	3.40	0.95	ปานกลาง
7	สถานที่ในการรับรายงานตัวนิสิตใหม่มีความสะอาด	3.26	0.87	ปานกลาง
8	จุดที่ทําปฏิบัติหน้าที่ มีโต๊ะและเก้าอี้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน	3.58	0.96	มาก
9	มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ เช่น พัดลม หรือ ไฟฟ้าส่องสว่าง เพียงพอและเหมาะสม	3.16	0.88	ปานกลาง
10	มีป้ายประชาสัมพันธ์จุดให้บริการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ชัดเจน	3.92	0.92	มาก
11	มีป้ายประชาสัมพันธ์เส้นทางสถานที่การรายงานตัวนิสิตใหม่ชัดเจน	3.96	0.84	มาก
12	มีการอำนวยความสะดวกด้านการจราจรและที่จอดรถที่เพียงพอและเหมาะสม	3.34	1.12	ปานกลาง
13	ระบบเสียงการประชาสัมพันธ์ภายในสถานที่การรับรายงานตัวนิสิตใหม่มีความชัดเจนและเหมาะสม	3.61	1.11	มาก
14	มีน้ำดื่มและอาหารว่างสำหรับเจ้าหน้าที่เพียงพอและเหมาะสม	3.77	1.23	มาก
	รวม	3.56	0.71	มาก
	โดยรวม	3.75	0.61	มาก

ตาราง 3 ความแตกต่างต่อประสิทธิภาพการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคามระหว่างกลุ่มสาขาวิชาของนิสิตปริญญาตรีที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Source of variation	Sum of Square	df	Mean square	F	Sig.
Between Groups	.001	1	.001		
Within Groups	73.571	357	.206	.004	.949
Total	73.572	357			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 4 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคามระหว่างกลุ่มสาขาวิชาของนิสิตปริญญาตรีที่รายงานตัวเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ลำดับ	ประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่	กลุ่มสาขาวิชา						t	p
		มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์		วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี		วิทยาศาสตร์สุขภาพ			
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1	กระบวนการขั้นตอนและระยะเวลา	4.33	.512	4.19	.420	4.36	.421	2.817	.061
2	เจ้าหน้าที่	4.22	.539	4.11	.485	4.32	.529	2.010	.135
3	สถานที่และแหล่งอำนวยความสะดวก	4.08	.618	4.05	.539	4.11	.467	.126	.881
4	เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.31	.529	4.17	.483	4.28	.433	2.885	.057
	รวม	4.25	.468	4.14	.407	4.30	.405	2.168	.116

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 5 ความแตกต่างระหว่างประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการรับรายงานตัวนิติใหม่ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ต่อประสิทธิภาพการรับรายงานตัวนิติใหม่ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Source of variation	Sum of Square	df	Mean square	F	Sig.
Between Groups	7.394	5	1.479		
Within Groups	25.937	86	.302	4.903**	.001
Total	33.331	91			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตาราง 6 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิติคดีใหม่ของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในการรับรายงานตัวนิติคดีใหม่ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ลำดับ	ประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิติคดีใหม่	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน					t	p							
		ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	มากกว่า 25 ปี									
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}			S.D.	\bar{X}	S.D.				
1	กระบวนการขั้นตอนและระยะเวลา	3.75	.622	4.15	.672	4.34	.320	4.43	.497	4.13	.115	4.87	.231	4.578	.001*
2	สถานที่และแหล่งอำนวยความสะดวก	3.20	.836	3.87	.519	3.43	.591	4.11	.337	3.62	.128	3.78	.385	4.434	.001*
	รวม	3.40	.728	3.97	.450	3.76	.406	4.23	.390	3.81	.041	4.17	.165	4.903	.001*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ตาราง 7 แนวทางการพัฒนาของกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ ของนิสิตระดับปริญญาตรี

ลำดับ	แนวทางการพัฒนา	ความถี่
1	เพิ่มช่องทางการรับรายงานตัว	48
2	ควรเพิ่มสถานที่นั่งสำหรับนิสิตและผู้ปกครองให้มากกว่านี้	32
3	ควรมีระบบแจ้งเตือนผลการรับรายงานตัว	17
4	รักษาความสะอาดของสถานที่รับรายงานตัว	14
5	ควรมีอาหารว่างให้ผู้ปกครองและนิสิต	10
6	เพิ่มป้ายประชาสัมพันธ์	7

อภิปรายผล

จากการศึกษาการประเมินกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1. นิสิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้กำหนดขั้นตอนและแนวปฏิบัติในการดำเนินการไว้ชัดเจน โดยการระบุไว้ในข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี หมวด 3 การรับเข้าเป็นนิสิต ประเภทนิสิต และสภาพนิสิต ข้อ 13 การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต (กองทะเบียนและประมวลผล, 2561: 92-93) และ

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง ปฏิทินการศึกษาระดับปริญญาตรีเพื่อกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการและพัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ โดยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการพัฒนาขั้นตอนและวิธีการใช้งานทำให้นิสิตสามารถใช้งานได้ง่ายและบันทึกข้อมูลได้อย่างครบถ้วน มีช่องทางอำนวยความสะดวกในการชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาผ่านธนาคาร มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ หลากหลายช่องทาง ประกอบด้วย ประกาศผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม คู่มือการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ ระบบการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ (<http://admit.msu.ac.th>) และระบบบริการการ

ศึกษา (<http://reg.msu.ac.th>) ทั้งนี้ กองทะเบียนและประมวลผล มีบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการรับรายงานตัว นิสิตใหม่ สามารถให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้นิสิตสามารถดำเนินการรายงานตัว นิสิตใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของสวัสดิ์ วิชระโกชน์ และสังวาล ศิริ (2553: 84) ได้ศึกษาศักยภาพของระบบการลงทะเบียนเรียน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของระบบการลงทะเบียนเรียน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของวรรณภา มุสิกะคุณ (2556: 45) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการจัดซื้อ กรณีศึกษา: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ผลการศึกษาพบว่า ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากข้อมูลถูกจัดเก็บและบริหารอย่าง

เป็นระบบ ทำให้ผู้บริหารสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วในรูปแบบที่เหมาะสมและสามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ทันต่อความต้องการ เพราะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของอภิรดี อินตะนัย (2560: 95-97) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการโอนผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียน และการเทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ตามหลักสูตรมหาวิทยาลัยของ นิสิตระดับปริญญาตรี ระบบเทียบเข้า มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ระบบเทียบเข้า มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการโอนผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียน และการเทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ตามหลักสูตรมหาวิทยาลัย โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. นิสิตใหม่ที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัว นิสิตใหม่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากนิสิตใหม่ที่รายงานตัว

ได้ผ่านกระบวนการรับรายงานตัว ซึ่งเป็นกิจกรรมทางวิชาการแรก เมื่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการรับรายงานตัว นิสิตใหม่ที่มหาวิทยาลัยกำหนดเหมือนกันทุกขั้นตอน ตั้งแต่การบันทึกข้อมูลการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ การชำระเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาผ่านธนาคาร และการส่งเอกสารการรายงานตัว นิสิตทุกคนได้รับการบริการจากหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานการรับรายงานตัว โดยไม่มีการแยกคณะหรือสาขาวิชา สอดคล้องกับผลการศึกษาของพระสมพล พันลำภักดิ์ (2552: 48) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการให้บริการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า นิสิตที่มีสถานภาพ ระดับชั้นปี และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการให้บริการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย โดยรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของสวัสดี วิชระโกษณ์ และ

สังวาล ศิริ (2553: 84) ได้ศึกษาศักยภาพของระบบการลงทะเบียนเรียน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีกลุ่มคณะวิชาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของระบบการลงทะเบียนเรียน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี เนื่องจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานใหม่หรือมีประสบการณ์การทำงานน้อย เมื่อให้บริการแก่ผู้รับบริการจำนวนมาก เมื่อประสบปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงาน ยังขาดทักษะและประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา จึงมีความคิดเห็นว่ากระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ขาดประสิทธิภาพ และมีความคาดหวังให้มีการแก้ไขปัญหาหรือมีการพัฒนากระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถให้บริการนิสิตหรือ

ผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ แตกต่างกับเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง ซึ่งเคยประสบปัญหาและมีวิธีการในการแก้ไขหรือทราบช่องทางในการให้คำแนะนำสำหรับนิสิตหรือผู้ปกครองได้ ทั้งยังได้เห็นพัฒนาการของกระบวนการรายงานตัวนิสิตใหม่ ตั้งแต่การใช้เฉพาะการกรอกข้อมูลด้วยตนเอง (Manual) จนกระทั่งมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการดำเนินการ จึงมีความคิดเห็นว่าการบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ มีประสิทธิภาพมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของสวัสดิ์ วิชระโกชน์ (2559: 246-248) ได้ศึกษารูปแบบการให้บริการด้านการลงทะเบียนเรียนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผลการศึกษพบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการลงทะเบียนเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการลงทะเบียนเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้าน

การลงทะเบียนเรียน ไม่เกิน 5 ปี มีความคิดเห็นต่อปัญหาการลงทะเบียนเรียนสูงกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการลงทะเบียนเรียน 21-25 ปี และสอดคล้องกับผลการศึกษาของสวัสดิ์ วิชระโกชน์ (2560: 244) ได้ศึกษาผลกระทบของการเปิด-ปิดภาคเรียนตามสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียนต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการศึกษพบว่า เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของการเปิด-ปิดภาคเรียนตามสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียนต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของการเปิด-ปิดภาคเรียนตามสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียนต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี

น้อยกว่า เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย
มหาสารคามที่มีประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงาน 5-10 ปี

สรุป

1. นิสิตและเจ้าหน้าที่
มีความเห็นต่อประสิทธิภาพ
กระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับมาก

2. นิสิตที่เข้าศึกษาต่อใน
กลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีความคิด
เห็นต่อประสิทธิภาพกระบวนการรับ
รายงานตัวนิสิตใหม่ ระดับปริญญา
ตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคามไม่
แตกต่างกัน

3. เจ้าหน้าที่ที่มี
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่าง
กัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพ
กระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
มหาสารคามแตกต่างกัน

4. แนวทางการพัฒนา
ประสิทธิภาพกระบวนการรับ
รายงานตัวนิสิตใหม่ของนิสิต
ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

นิสิตระดับปริญญาตรี
ที่มารายงานตัวเข้าศึกษาต่อในปี
การศึกษา 2560 มหาวิทยาลัย
มหาสารคามได้เสนอแนวทางการ
พัฒนากระบวนการรับรายงานตัว
นิสิตใหม่ของนิสิตระดับปริญญาตรี
ดังนี้

4.1 แนวทางการพัฒนา
ของกระบวนการรับรายงานตัวนิสิต
ใหม่ของนิสิตระดับปริญญาตรี คือ
มีที่หนึ่งสำหรับการจัดเตรียมและ
กรอกเอกสารการรายงานตัวนิสิต
ใหม่เพียงพอและเหมาะสมควรเพิ่ม
ช่องทางการรับรายงานตัว มากที่สุด
รองลงมา คือ ควรเพิ่มสถานที่
นั่งสำหรับนิสิตและผู้ปกครองให้
มากกว่านี้และควรมีระบบแจ้งเตือน
ผลการรับรายงานตัว ตามลำดับ

4.2 จุดที่ควรพัฒนาใน
กระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่
ของนิสิตระดับปริญญาตรี คือ ควร
พัฒนาการอำนวยความสะดวกด้าน
การจราจรและเพิ่มที่จอดรถ มาก
ที่สุด รองลงมา คือ เพิ่มความรวดเร็ว
ในการตรวจสอบเอกสารและสถานที่
ที่รับรายงานตัวไม่เหมาะสม ตาม
ลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 กองทะเบียนและประมวลผลควรนำผลการศึกษาไปพัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่ให้สามารถรองรับการเข้าใช้งานและมีประสิทธิภาพการทำงานมากยิ่งขึ้น

1.2 กองทะเบียนและประมวลผลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ให้กับนิสิตและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจในกระบวนการรายงานตัวนิสิตใหม่ ส่งผลให้สามารถรายงานตัวได้อย่างรวดเร็วและครบถ้วนทุกขั้นตอน

1.3 มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงสถานที่ในการรับรายงานตัวให้สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ นิสิตและผู้ปกครองในด้านการจราจร บริเวณที่จอดรถ ห้องน้ำ และพื้นที่ที่เพียงพอสำหรับการรายงานตัวนิสิตใหม่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินประสิทธิภาพกระบวนการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ของนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.2 ควรมีการศึกษาข้อมูลการรายงานตัวนิสิตใหม่ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้บริหาร เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการรับรายงานตัวนิสิตใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการส่งเสริมจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่สนับสนุนทุนวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ประเทพารองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตร

และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ ผู้อำนวยการกองทะเบียนและ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ ประมวลผล ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ
นางอรอนงค์ เมฆพรรณโอภาส ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กองทะเบียนและประมวลผล. (2561). *คู่มือนิติระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2561*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระสมพล พันลำภักดี. (2552). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการให้บริการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย*. [วิทยานิพนธ์ รม.ม. มหาสารคาม]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วรรณภา มุสิกะคุณ. (2556). *การศึกษปัญหาและแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการจัดซื้อ กรณีศึกษา*. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บธ.ม.]. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- สวัสดี วิชระโกษณ์. (2549). *การวิเคราะห์จำแนกประเภทปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีผลการเรียนสูงและต่ำ*. [วิทยานิพนธ์ กศ.ม.] มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สวัสดี วิชระโกษณ์ และสังวาล ศิริ. (2553). *ศักยภาพของระบบการลงทะเบียนเรียน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. รายงานการวิจัยกองทะเบียนและประมวลผล สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อภิรดี อินตะนัย. (2560). *ประสิทธิภาพการโอนผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียน และการเทียบโอนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ตามหลักสูตรมหาวิทยาลัยของนิติระดับปริญญาตรี ระบบเทียบเข้ามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุ
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการ
สอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

A study of students' satisfaction toward the master of education major in curriculum and instruction of Rajabhat Mahasarakham University

กานต์ศิวกอร์ คำวิเศษชนธรัตน์¹
Kansiwakon khamwisettanaton¹

Received: 24 May 2021 ; Revised: 9 June 2021 ; Accepted: 8 July 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา
ต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการ
สอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นการศึกษาแบบเชิงสำรวจ
ตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตร
และการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 94 คน ซึ่งได้มาโดย
การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจ
ของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การเรียนการสอน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แล้วนำข้อมูล
ที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความ
พึงพอใจต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการ
เรียนการสอน โดยภาพรวมในระดับมาก และเสนอข้อคิดเห็นต่อการจัด

¹ นักวิชาการศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม E-mail: kansiwakon.k@gmail.com

¹ Educator, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education,
Rajabhat Maha Sarakham University, E-mail: kansiwakon.k@gmail.com

การเรียนการสอนของหลักสูตรควรเน้นการเรียนรู้ภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี บางรายวิชาควรแยกเนื้อหาสาระวิชาออกเป็นรายวิชาย่อย ควร มีรูปแบบการสอนที่กระตุ้นให้นักศึกษาสนใจใฝ่เรียนรู้ในกรณีที่ต้องจัดการ เรียนการสอนแบบออนไลน์ ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีสิทธิเลือกอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ให้รวดเร็วขึ้น และเพิ่มสื่อนวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา, สาขาวิชาหลักสูตร และการเรียนการสอน

Abstract

The research aimed to study students' satisfaction toward the Master of Education Major in Curriculum and instruction: M.Ed., Rajabhat Mahasarakham University. This study was survey research that included 94 samples of graduate students who studied M.Ed. (Curriculum and Instruction) in the academic year of 2020. Sample selection used a simple random sampling method. The research tool was a questionnaire of students' satisfaction toward M.Ed. (Curriculum and Instruction), made with 5 rating scales. The descriptive statistics applied for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The results of this research revealed that ; students' overall satisfaction toward the program was at a high level. Students' opinions toward learning in the program were ; learning should be focusing on practical skills more than theoretical ; some of the material should separate into a branch ; online courses learning should use a method which can motivate students to learn, students should have the freedom to choose their advisors, and publicity should be used notify students immediately of any information about themselves. And adding more media, innovation, and learning resources

Keywords: Satisfaction, Graduate student, Curriculum and Instruction

บทนำ

ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งจากโครงสร้างประชากรและสังคม แนวโน้ม และโอกาสทางเศรษฐกิจของประเทศ กระแสโลกาภิวัตน์ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการปรับเปลี่ยนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี การขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ Thailand 4.0 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มุ่งสร้างปัจจัยเพื่อเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศไปในทิศทางเดียวกัน โดยยึดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นหลักด้วยการสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจผ่านการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ การสร้างสังคมที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง การยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์สู่ศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560) บทบาทของอุดมศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ด้วยการสร้างฐานทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพทางวิชาการและทักษะการดำรงชีพ อีกทั้งเป็นแหล่งรวม

องค์ความรู้ ผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมป้อนเข้าสู่ภาคเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “อุดมศึกษาสร้างคน สร้างปัญญา เพื่อพัฒนาสังคมไทย อย่างยั่งยืน” การจัดทำแผนด้านการอุดมศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ สำหรับใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนของ การผลิต และพัฒนากำลังคนให้มีปริมาณ และคุณภาพที่เพียงพอ ทั้งในมิติของสมรรถนะอันเกิดจากความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในศาสตร์แขนงต่างๆ ให้มีความสำคัญและกำหนดให้จำเป็นจะต้องเร่งพัฒนา เพื่อเป็นรากฐานในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563)

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (1) การศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี เช่น ระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่าอนุปริญญา เป็นต้น และ (2) ระดับปริญญาตรีและสูงกว่า ในที่นี้จะกล่าวถึงระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี

หรือเรียกว่าระดับบัณฑิตศึกษา ในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นการศึกษาขั้นสูง มุ่งสร้าง นักวิชาการ นักวิชาชีพ นักวิจัยที่มี สมรรถนะทางวิชาการ วิชาชีพใน ระดับสูง เป็นผู้นำทางวิชาการ และ ผู้นำทางความคิด มีความสามารถ แสวงหาและสร้างองค์ความรู้ได้ ด้วยกระบวนการวิจัย การวิจัยจึง เป็นสมรรถนะที่จำเป็นยิ่งสำหรับ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิต ศึกษา และเป็นกระบวนการสำคัญ ในการเรียนการสอนและการ จัดการเรียนรู้ในระดับบัณฑิตศึกษา การวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ทั้ง วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา และงาน วิจัยของอาจารย์ ได้ก่อให้เกิดการ พัฒนาทั้งบุคคล องค์กร และสังคม ขณะเดียวกันการพัฒนาการวิจัย ในระดับบัณฑิตศึกษาจำเป็นต้อง ขับเคลื่อนพร้อมกัน ทั้งผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา จึงจะสามารถ ตอบสนองความคาดหวังของสังคม ต่อสถาบันอุดมศึกษาและนำไปสู่ ความเป็นเลิศของศาสตร์และการ พัฒนาการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา อย่างยั่งยืน (ชุตติมา สัจจานันท์, 2554)

การผลิตบัณฑิตระดับ

อุดมศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ทุกหลักสูตรต้องจัดทำระบบ ประกันคุณภาพหลักสูตร และ พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยมีการประเมินและรายงานผลการ ดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่าง น้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุก 5 ปี เพื่อรองรับการบริหาร จัดการหลักสูตรให้ได้คุณภาพ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ และจุดเน้น ของแต่ละสาขาวิชา ซึ่งสาขาวิชา หลักสูตรและการเรียนการสอน คณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม มุ่งผลิตมหาบัณฑิต ที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและ ภาควิปฏิบัติด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ประยุกต์ใช้ศาสตร์ที่เป็นสากล เชื่อมโยงกับภูมิปัญญาไทยในการ แก้ปัญหาและพัฒนานวัตกรรมทาง หลักสูตรและการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน มี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ในวิชาชีพ (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,

2562) โดยสาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอนได้ตระหนักถึงการผลิตมหาบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพคำนึงถึงคุณลักษณะของครู เพื่อให้สามารถแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของครู และมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร (2) การออกแบบและการจัดการเรียนรู้ (3) การบริหารจัดการชั้นเรียน (4) เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา (5) การออกแบบการวัดและประเมินผล (6) นวัตกรรมและการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ และ (7) การปฏิบัติหน้าที่ครู (กานต์ศิวกุล คำวิเศษธนธรรณ, 2564) ดังนั้นควรมีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันมากที่สุด

การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ให้มีความทันสมัยต่อเทคโนโลยี พร้อมทั้งพัฒนาทั้งคุณธรรมและจริยธรรม คุณลักษณะของผู้เรียน เนื้อหาวิชาที่เรียนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย

อยู่เสมอ จำเป็นต้องศึกษา และนำข้อมูลจากทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักศึกษา และผู้มีส่วนได้เสียที่สามารถให้ข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันมากที่สุด โดยเฉพาะข้อมูลของการนำความรู้ในหลักสูตรที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพในองค์กรต่างๆ ที่สามารถสะท้อนถึงคุณภาพของหลักสูตร พร้อมทั้งสะท้อนถึงการนำหลักสูตรไปใช้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลที่มีประโยชน์มาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของสาขาวิชา พร้อมทั้งเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรของสาขาวิชาให้ทันสมัยต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และเพื่อผลิตนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ดังนั้นการประเมินระบบหลักสูตรจึงเป็นการตรวจสอบหลักสูตรว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เนื้อหาสาระของรายวิชาในหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาและการให้คำปรึกษาด้านต่างๆ การพัฒนานักศึกษาตามสมรรถนะวิชาชีพ การให้บริการของ

สาขาวิชา และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งสาขาวิชาตระหนักถึงการผลิตมหาบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพ จึงมีแผนงานในการปรับปรุงหลักสูตรของสาขาวิชา เพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมกับยุคสมัย (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2562) คำนี้ถึงคุณลักษณะของครูสามารถแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของครู และมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรเป็นข้อมูลอีกด้านที่สามารถสะท้อนถึงคุณภาพของหลักสูตร พร้อมทั้งสะท้อนถึงการนำหลักสูตรไปใช้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน และการบริหารจัดการของหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อให้ได้สารสนเทศใน

การปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรและการประกันคุณภาพการศึกษา และใช้ประกอบการตัดสินใจ ในการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสามารถผลิตมหาบัณฑิตที่มีศักยภาพทางวิชาการและวิชาชีพเป็นรากฐานกำลังคนในการพัฒนาประเทศชาติได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและตัวอย่างที่ศึกษา

1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียน

การสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งหมด 123 คน

1.2 ตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2563 จำนวน 94 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามานะ (Yamane, 1967 อ้างถึงใน ไพศาลวรคำ, 2561) ระดับความเชื่อมั่น 95% และใช้การสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อหลักสูตร ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยแบ่งคำถามเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ แผนการเรียน

รูปแบบการศึกษา และชั้นปี

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาระของรายวิชาในหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาและการให้คำปรึกษา ด้านการพัฒนา นักศึกษา ด้านการให้บริการ และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของ Likert

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและข้อควรปรับปรุงในด้านต่างๆ

ทั้งนี้ในการสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การบริหารจัดการหลักสูตร บริบท การจัดการเรียนการสอน ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหลักการสร้างแบบสอบถาม และจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจ แล้วตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

และความถูกต้องเหมาะสมของข้อคำถาม จึงนำข้อมูลผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (ไพศาลวรคำ, 2561) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 แล้วนำแบบประเมินที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์และนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่างที่ศึกษา 29 คน นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิเคราะห์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ (Item Total Correlation) กับคะแนนรวม ผลปรากฏว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.54-0.93 และวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า มีค่าความเชื่อมั่น 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตร โดยขออนุญาตประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการเรียน

การสอน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม จำนวน 94 ฉบับ จากตัวอย่างที่ศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ผ่านโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ประกอบด้วย ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจ ดังนี้ (บุญชมศรีสะอาด, 2556)

4.50-5.00 หมายถึง
พึงพอใจมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง
พึงพอใจมาก

2.50-3.49 หมายถึง
พึงพอใจปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง
พึงพอใจน้อย

1.00-1.49 หมายถึง
พึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 94 คน ส่วน

ใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 75.53 เป็นนักศึกษาที่ศึกษาแผน ก แบบ ก2 (แผนวิชาชีพครู) คิดเป็นร้อยละ 91.49 เป็นนักศึกษาภาคสมทบส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 56.38 ภาคปกติคิดเป็นร้อยละ 43.62 และเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 จำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 50.00

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

รายการ	\bar{x}	S.D.	ความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหาสาระของรายวิชาในหลักสูตร	4.45	0.53	มาก
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.58	0.52	มากที่สุด
3. ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา และการให้คำปรึกษา	4.43	0.53	มาก
4. ด้านการพัฒนานักศึกษา	4.43	0.61	มาก
5. ด้านการให้บริการ	4.34	0.72	มาก
6. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4.20	0.79	มาก
รวมทุกด้าน	4.41	0.54	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{X}=4.58$) รองลงมา คือ ด้านเนื้อหาสาระของรายวิชาในหลักสูตร พึ่งพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$) และด้านอาจารย์ที่ปรึกษาและการให้คำปรึกษา พึ่งพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$) ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พึ่งพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$)

ตาราง 2 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ด้านเนื้อหาสาระของรายวิชาในหลักสูตร

รายการ	\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ
1. เนื้อหาสาระของรายวิชามีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.46	0.56	มาก
2. มุ่งเน้นจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับอาชีพได้	4.43	0.61	มาก
3. เนื้อหาสาระของรายวิชากำหนดชัดเจน ลุ่มลึก และไม่ซ้ำซ้อนกัน	4.43	0.65	มาก
4. เนื้อหาสาระของรายวิชาสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.44	0.61	มาก
5. เนื้อหาสาระของรายวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง และนำไปพัฒนาท้องถิ่นได้	4.50	0.54	มาก
รวมด้านเนื้อหาสาระของรายวิชาในหลักสูตร	4.45	0.53	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ด้านเนื้อหาสาระของรายวิชาในหลักสูตรโดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$) เมื่อพิจารณา

เป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ โดยมีความพึงพอใจสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ เนื้อหาสาระของรายวิชาส่งเสริมให้

ผู้เรียนพัฒนาตนเอง และนำไปพัฒนาท้องถิ่นได้ ($\bar{X}=4.50$) มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ($\bar{X}=4.46$) และสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X}=4.44$) ส่วนข้อที่มีความความ

พึงพอใจต่ำสุด คือ มุ่งเน้นจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับอาชีพได้ และเนื้อหาสาระของรายวิชากำหนดชัดเจน และไม่ซ้ำซ้อนกัน ($\bar{X}=4.43$)

ตาราง 3 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน

รายการ	\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ
1. มีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่สอน	4.61	0.59	มากที่สุด
2. สามารถถ่ายทอดความรู้ หรือประสบการณ์ได้ดี ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ดี	4.54	0.58	มากที่สุด
3. มีความตระหนักและเห็นคุณค่าในวิชาชีพ และมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ	4.61	0.61	มากที่สุด
4. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา และเป็นกัลยาณมิตร	4.59	0.59	มากที่สุด
5. มุ่งเน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อ และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.59	0.59	มากที่สุด
6. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนการสอน	4.54	0.60	มากที่สุด
6. มีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีเกณฑ์การวัดที่เหมาะสม และตัดสินด้วยความยุติธรรม	4.59	0.61	มากที่สุด
รวมด้านอาจารย์ผู้สอน	4.58	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยรวมนักศึกษา มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดย

มีความพึงพอใจสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ อาจารย์ผู้สอนมีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่สอน ($\bar{X}=4.61$) มีความตระหนักและเห็นคุณค่าในวิชาชีพ และมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ ($\bar{X}=4.61$) และรับฟัง

ความคิดเห็นของนักศึกษา และเป็นกัลยาณมิตร มุ่งเน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีเกณฑ์การวัดที่เหมาะสม และตัดสินด้วยความยุติธรรม ($\bar{X}=4.59$) ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจ

ต่ำสุด คือ อาจารย์ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ หรือประสบการณ์ได้ดี ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ดี และสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.61$)

ตาราง 4 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา และการให้คำปรึกษา

รายการ	\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ
1. มีการแนะนำด้านวิชาการ เช่น การลงทะเบียนเรียน แผนการเรียนตามหลักสูตร	4.44	0.60	มาก
2. มีช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์และนักศึกษา หลายหลายช่องทาง	4.44	0.70	มาก
3. มีการชี้แจง/ปฐมนิเทศ ในเรื่องการทำวิทยานิพนธ์ หรือ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	4.47	0.58	มาก
4. มีสถานที่ และระยะเวลาในการให้คำปรึกษาที่เหมาะสม	4.39	0.61	มาก
5. มีการติดตามผลการเรียน หรือความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์	4.40	0.63	มาก
6. รับฟังความคิดเห็น ช่วยเหลือ สนับสนุน และถ่ายทอดประสบการณ์ รวมถึงช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ในด้านการเรียน การสอน และการทำวิจัย	4.45	0.62	มาก
รวมด้านอาจารย์ที่ปรึกษา และการให้คำปรึกษา	4.43	0.53	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา และการให้คำปรึกษา โดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ โดยมีความพึงพอใจสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ มี

การชี้แจง/ปฐมนิเทศในเรื่องการทำวิทยานิพนธ์ หรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{x}=4.47$) รับฟังความคิดเห็นช่วยเหลือ สนับสนุน และถ่ายทอดประสบการณ์ รวมถึงช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ในด้านการเรียนการสอนและการทำวิจัย ($\bar{x}=4.45$) และมีช่อง

ทางติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์และนักศึกษาหลากหลายช่องทาง ($\bar{x}=4.44$) ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ มีสถานที่ และระยะเวลาในการให้คำปรึกษาที่เหมาะสม ($\bar{x}=4.39$)

ตาราง 5 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา

รายการ	\bar{x}	S.D.	ความพึงพอใจ
1. มีกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านการทำวิทยานิพนธ์อย่างเหมาะสม	4.43	0.68	มาก
2. มีกิจกรรมพัฒนานักศึกษา และสร้างเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 หลากหลายรูปแบบ	4.40	0.69	มาก
3. มีกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะทางวิชาชีพ	4.45	0.62	มาก
รวมด้านการพัฒนานักศึกษา	4.43	0.61	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ด้านการพัฒนานักศึกษา โดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x}=4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ มีกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะทางวิชาชีพ

($\bar{x}=4.45$) และมีกิจกรรมพัฒนานักศึกษาด้านการทำวิทยานิพนธ์อย่างเหมาะสม ($\bar{x}=4.43$) ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ มีกิจกรรมพัฒนานักศึกษา และสร้างเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 หลากหลายรูปแบบ ($\bar{x}=4.40$)

ตาราง 6 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ด้านการให้บริการ

รายการ	\bar{x}	S.D.	ความพึงพอใจ
1. มีสถานที่ติดต่อให้บริการ อย่างเหมาะสม	4.36	0.76	มาก
2. มีช่องทางให้นักศึกษาติดต่อสอบถามข้อมูล และบริการ อำนวยความสะดวก หลายช่องทาง	4.31	0.80	มาก
3. นักวิชาการมีความรู้ความเข้าใจในงาน สามารถให้คำ แนะนำได้อย่างชัดเจน	4.34	0.77	มาก
4. นักวิชาการมีการติดตามและประสานงานแจ้งผลการให้ บริการกับนักศึกษา	4.36	0.76	มาก
5. มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแก่นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึงหลายช่องทาง	4.32	0.78	มาก
รวมด้านการให้บริการ	4.34	0.72	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ด้านการให้บริการ โดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระแวก ($\bar{x}=4.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยมีความพึงพอใจสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ นักวิชาการมีการติดตามและประสานงานแจ้งผลการให้บริการกับนักศึกษา

($\bar{x}=4.36$) มีสถานที่ติดต่อให้บริการอย่างเหมาะสม ($\bar{x}=4.36$) และนักวิชาการมีความรู้ความเข้าใจในงานสามารถให้คำแนะนำได้อย่างชัดเจน ($\bar{x}=4.34$) ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ มีช่องทางให้นักศึกษาติดต่อสอบถามข้อมูลและบริการ หลายช่องทาง ($\bar{x}=4.31$)

ตาราง 7 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

รายการ	\bar{x}	S.D.	ความพึงพอใจ
1. จำนวน ขนาดของห้องเรียน มีเพียงพอและความเหมาะสม	4.22	0.83	มาก
2. เครื่องมือ อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา มีเพียงพอและพร้อมใช้งาน	4.15	0.90	มาก
3. ห้องสมุด มีเอกสาร หนังสือ ตำรา และวิทยานิพนธ์ ที่ทันสมัย	4.19	0.88	มาก
4. มีห้องปฏิบัติการ ห้องประชุม/สัมมนา ที่เหมาะสม	4.23	0.78	มาก

ตาราง 7 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ
5. มีการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และสร้างบรรยากาศทางวิชาการอย่างเหมาะสม	4.21	0.80	มาก
6. มีระบบอินเทอร์เน็ต Wi-Fi ครอบคลุมพื้นที่ และมีความเสถียรภาพของสัญญาณ	4.19	0.90	มาก
รวมด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4.20	0.79	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยรวม นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความพึงใจในระดับมากทุกข้อ โดยมีความพึงพอใจสูงสุด 3 ลำดับ คือ มีห้องปฏิบัติการห้องประชุม/สัมมนาที่เหมาะสม ($\bar{X}=4.23$) จำนวนขนาดของห้องเรียน มีเพียงพอและมีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.22$) และมีการจัด

สภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และสร้างบรรยากาศทางวิชาการอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.21$) ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ เครื่องมือ อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา มีเพียงพอและพร้อมใช้งาน ($\bar{X}=4.15$) ข้อสารสนเทศที่พบจากผลการวิเคราะห์ ความพึงพอใจมีประเด็นสำคัญเมื่อจำแนกความพึงพอใจของนักศึกษาตามรูปแบบการศึกษา ดังตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน จำแนกตามรูปแบบการศึกษา (ภาคปกติ และภาคสมทบ)

รายการ	ภาคปกติ (n=41)			ภาคสมทบ (n=53)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เนื้อหาสาระของรายวิชาในหลักสูตร	4.33	0.54	มาก	4.54	0.51	มากที่สุด

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของ นักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการเรียนการสอน จำแนกตามรูปแบบการศึกษา (ภาคปกติ และภาคสมทบ) (ต่อ)

รายการ	ภาคปกติ (n=41)			ภาคสมทบ (n=53)		
	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	\bar{x}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
2. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.47	0.55	มาก	4.66	0.49	มากที่สุด
3. ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา และการให้คำปรึกษา	4.37	0.52	มาก	4.48	0.54	มาก
4. ด้านการพัฒนานักศึกษา	4.33	0.62	มาก	4.50	0.60	มาก
5. ด้านการให้บริการ	4.07	0.82	มาก	4.54	0.55	มากที่สุด
6. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อยู่	3.98	0.88	มาก	4.37	0.67	มาก
เฉลี่ยทุกด้าน	4.26	0.56	มาก	4.52	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน จำแนกตามรูปแบบการศึกษา โดยรวมนักศึกษาภาคสมทบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$) ส่วนนักศึกษาภาคปกติมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$)

3. ผลการวิเคราะห์ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า ด้านเนื้อหาสาระของรายวิชาในหลักสูตร ควรเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้ในภาคทฤษฎี บางรายวิชา ควรแยกเนื้อหาสาระวิชาออกเป็นรายวิชาย่อย เพื่อให้ได้ศึกษาทั้งทฤษฎี และลงมือปฏิบัติได้ครบถ้วน ด้านอาจารย์ผู้สอน อาจารย์เป็นกัลยาณมิตรที่ดีแก่ศิษย์ ควร มีรูปแบบการสอนที่กระตุ้นให้นักศึกษาสนใจใฝ่เรียนรู้ในกรณี

ที่ต้องจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา และการให้คำปรึกษา ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีสิทธิเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ด้านการพัฒนา นักศึกษา ควรจัดกิจกรรมที่สามารถนำไปบูรณาการกับสถานการณ์ปัจจุบันนับมากขึ้น ด้านการให้บริการ ควรมีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ให้รวดเร็วขึ้น และด้านสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ ควรเพิ่มสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น

การอภิปรายผล

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามประเด็น ดังนี้

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการออกแบบหลักสูตรมุ่ง

สร้างนักวิชาการ และนักวิชาชีพ ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 และหลักสูตรตรงกับความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของชุตีมา สัจจันันท์ (2554) ที่กล่าวว่า การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำเป็นต้องขับเคลื่อนพร้อมกัน ทั้งผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา จึงจะสามารถตอบสนองความคาดหวังของสังคมต่อสถาบันอุดมศึกษา และนำไปสู่ความเป็นเลิศของศาสตร์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมงคลธรรมวิธาน และคณะ (2560) พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมธา หริมเทพาธิป และคณะ (2560) พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาปรัชญาและจริยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยรวมอยู่ในระดับมาก รวมถึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สาลีณี จงใจสุธรรม (2553) พบว่า

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยรวม 5 ด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอน นักศึกษามีความพึงพอใจสูงที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาได้รับการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากอาจารย์ผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านนั้นๆ หลักสูตรได้พิจารณาผู้สอนรายวิชาตามความถนัดและความเชี่ยวชาญของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการและสอดแทรกความรู้ เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่ได้เสนอไว้ว่า อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่สอนเป็นอย่างดี และเป็นกัลยาณมิตรที่ดีแก่ศิษย์ รวมถึงให้ความรู้ คำแนะนำ และเป็นที่ปรึกษาได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสอนที่มีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21 ของวิจารณ์ พานิช (2555) ที่กล่าวว่า ผู้สอนนั้นต้องมีคุณสมบัติ

มากกว่าการเป็นผู้ที่ทำหน้าที่สอน ต้องมีลักษณะของผู้ที่สามารถชี้แนะการเรียนรู้ และสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำผู้เรียนท่องไปสู่อะไรสักอย่าง การเรียนรู้ได้ มีความรอบรู้มากกว่าการเป็นผู้ดูแลรายวิชาที่สอนเท่านั้น แต่มีบทบาทของการเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้เรียน เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้นั้นต้องมีความสัมพันธ์ มีขั้นตอน และกระบวนการที่เป็นลำดับที่ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และสามารถบูรณาการกับรายวิชาอื่นๆ ได้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจตนีสฤงฆ์ สังขพันธ์ และคณะ (2559) พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจด้านอาจารย์ผู้สอน อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

ส่วนความพึงพอใจด้านอื่นๆ พบว่า ด้านเนื้อหาของรายวิชาในหลักสูตร นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นด้านรองลงมา รวมถึงด้านอาจารย์ที่ปรึกษาและการให้คำปรึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการให้บริการ และด้านสิ่งสนับสนุนการ

เรียนรู้ ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรมีการออกแบบเนื้อหาสาระรายวิชาที่อัดแน่น เพื่อความลุ่มลึกของศาสตร์ เพราะเป็นหลักสูตรทางวิชาชีพ มีระยะเวลาศึกษาตามหลักสูตร 2 ปี ในการผลิตมหาบัณฑิตให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพครู จึงมีการจัดรายวิชาภาคทฤษฎีนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เห็นภาพจริงในการปฏิบัติงานสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานศึกษาได้จริง เป็นแนวทางในการนำไปใช้ปฏิบัติการสอน รวมถึงอาจารย์ที่ให้คำปรึกษาและดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในการพัฒนาและขับเคลื่อนให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรในส่วนตัว ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษา ได้เสนอแนะไว้ว่าควรเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้ในภาคทฤษฎี บางรายวิชาควรแยกเนื้อหาสาระวิชาออกเป็นรายวิชาย่อย เพื่อให้ได้ศึกษาทั้งทฤษฎี และลงมือปฏิบัติได้ครบถ้วน ควรมีรูปแบบการสอนที่กระตุ้นให้นักศึกษาสนใจใฝ่เรียนรู้ในกรณีที่ต้องจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีสิทธิเลือก

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาให้รวดเร็วขึ้น และควรเพิ่มสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2557) ได้ให้หลักสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญ คือ ต้องยึดความต้องการหรือความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง หมายความว่าให้สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ในสภาพความเป็นจริง สามารถวิจัยเชิงปฏิบัติการ และสืบค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการพึ่งพาตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะที่จะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และสามารถเข้าใจวิธีการเรียนรู้ของตนเองได้ คือรู้วิธีคิดของตนเองและพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิธีคิดอย่างเหมาะสม ไม่เน้นที่การจดจำเพียงเนื้อหา สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างคุณูปการปฏิรูปการศึกษา (2544) ที่

กล่าวว่าการปฏิรูปการเรียนเป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพของผู้เรียน มีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น มีความต่อเนื่อง และเชื่อมโยงระหว่างระดับการศึกษา มีความยืดหยุ่นหลากหลาย เพื่อตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมงคลธรรมวิธาน และคณะ (2560) พบว่า (1) ด้านการบริหารหลักสูตร ควรปรับปรุงหลักสูตรให้มีเหมาะสม และทันต่อการเปลี่ยนแปลง (2) ด้านทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนและการวิจัย ควรเพิ่มอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มากขึ้น (3) ด้านการสนับสนุนและการให้คำแนะนำ นักศึกษา ควรมีการจัดตารางพบปะอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และ (4) ด้านความต้องการของตลาดแรงงาน สังคมและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิตควรมีคุณธรรมจริยธรรมและมีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะช่วยเหลือสังคม และสอดคล้องกับผลการวิจัย

ของพรรณี ศรีกลชาญ และ ชัญญาอภิบาลกุล (2552) พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักวิชาการ โดยรวมระดับความพึงพอใจมาก

ประเด็นสำคัญเมื่อจำแนกความพึงพอใจของนักศึกษาตามรูปแบบการศึกษา พบว่า นักศึกษาภาคสมทบมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ส่วนนักศึกษาภาคปกติมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาภาคปกติส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่เมื่อศึกษาจบปริญญาตรีแล้วได้เข้าศึกษาต่อเนื่องในระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนสอน ซึ่งเป็นศาสตร์ด้านการศึกษาที่แตกต่างจากศาสตร์ที่เรียนในระดับปริญญาตรี ยังไม่มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษา รวมถึงประสบการณ์ทำงานจริง จึงทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระได้ซ้าไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ และมีความคาดหวังความรู้จากอาจารย์ถ่ายทอดให้มากกว่าการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งต่างจากนักศึกษาภาคสมทบที่มีประสบการณ์ทำงาน รวมถึงทำงานในหน่วยงานราชการและอยู่ในแวดวงการศึกษา โดยส่วนใหญ่

เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา ซึ่งเข้าใจบริบท และสามารถเชื่อมโยงความรู้อะและประสบการณ์ที่ตนเองมีผนวกเข้ากับการศึกษาในหลักสูตรสามารถรับรู้ได้เร็วและต่อยอดความรู้นำไปประยุกต์ใช้ได้ง่าย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลาธิป สมานิติ (2556) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ได้ ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมกับเนื้อหาความรู้ใหม่ที่จะเรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้ และนำไปสู่ข้อสรุปของประเด็นความรู้ได้ ทั้งนี้จึงอาจจะกล่าวได้ว่า รูปแบบการศึกษามีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาในแต่ละด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสาลินี จงใจสุธรรม (2553) พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยรวมและด้านหลักสูตรและเนื้อหารายวิชา และด้านคุณลักษณะอาจารย์แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุดารัตน์ จันทร์พูน (2558) พบว่า ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิต

ศึกษาที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการศึกษา วิทยาเขตที่ศึกษาอยู่ คณะวิชา อาชีพ รายได้ พบว่า มีความพึงพอใจและระดับความคาดหวังของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อคุณภาพบริการของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรด้านเนื้อหาสาระของรายวิชาในหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีความความพึงพอใจต่ำสุด คือ มุ่งเน้นจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับอาชีพได้ รวมถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดเนื้อหากิจกรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เน้นการปฏิบัติ เพื่อเป็นความรู้ให้แก่ศึกษานำไปประยุกต์ใช้ต่อไป หลักสูตรควรนำข้อสารสนเทศ

จากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น โดยมีประเด็นมุ่งเน้นจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับอาชีพได้

1.2 ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรด้านอาจารย์ที่ปรึกษา และการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ มีสถานที่ และระยะเวลาในการให้คำปรึกษาที่เหมาะสม และมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดสรร และสิทธิในการเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาตามความสมัครใจของนักศึกษา หลักสูตรควรนำข้อคิดเห็นของนักศึกษาไปพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ในการขับเคลื่อนการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

1.3 ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรด้านการพัฒนานักศึกษาอยู่ในระดับมาก และมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะให้จัดกิจกรรมมีความหลากหลาย และสร้างสรรค์ สามารถนำมาพัฒนาตนเอง ปรับ

ใช้ในการทำงาน การสอนอย่างต่อเนื่องและบูรณาการกับสถานการณ์ปัจจุบัน หลักสูตรควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพิ่มประสบการณ์ให้กับนักศึกษาภาคปกติ หรือเสริมชั่วโมงในการฝึกประสบการณ์ในหน่วยงานราชการ ที่ไม่ใช่เพียงการสังเกตและทดลองสอน เพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจบริบทและเก็บเกี่ยวประสบการณ์ก่อนออกฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

1.4 ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรด้านการให้บริการและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ เครื่องมือ อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา มีเพียงพอและพร้อมใช้งาน และรวมถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการให้บริการ การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ให้มีความรวดเร็ว และควรเพิ่มเพิ่มสื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น หลักสูตรควรจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ และพัฒนาระบบการให้บริการนักศึกษา เพื่อเกิดประโยชน์ต่อนักศึกษาสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลการวิจัย พบว่า

นักศึกษา มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรด้านเนื้อหาสาระของรายวิชาในหลักสูตรอยู่ในระดับมาก และมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดเนื้อหากิจกรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เน้นการปฏิบัติ เพื่อเป็นความรู้ให้แก่นักศึกษานำไปประยุกต์ใช้ต่อไป หลักสูตรควรศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษา หรือผู้ใช้บัณฑิตต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อเป็นข้อมูลในประกอบการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

2.2 ผลการวิจัย พบว่าด้านการพัฒนานักศึกษามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรให้ความสำคัญ ติดตาม แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามหลักสูตร หลักสูตรควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสำเร็จของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.3 ผลการวิจัย พบ

ว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรด้านอาจารย์ผู้สอนในระดับมากที่สุดเพียงด้านเดียว ส่วนด้านเนื้อหาสาระของรายวิชาในหลักสูตร ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา และการให้คำปรึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการให้บริการ และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีความพึงพอใจในระดับมาก หลักสูตรควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับประเด็นความพึงพอใจต่ำ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงในด้านต่างๆ ให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจต่อหลักสูตร

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองเถิง ที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือสนับสนุนอย่างดี รวมถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกานต์ จิงหาร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อพันธ์วี พูลพุกธา ผู้เชี่ยวชาญในการทำวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนนมอบความรู้ ข้อเสนอแนะและแนวทางการทำงาน และขอบคุณนักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน ที่ให้ความร่วมมือจนงานวิจัยสำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กานต์ศิวกกร คำวิเศษชนธรรณ. (2564). การศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาखाวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 5(1), 151-159.
- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2562). *หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน ปรับปรุง พ.ศ. 2562*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. (2557). *การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เราเข้าใจกันดีแค่ไหน?*. <http://sc.npru.ac.th/upload/files/1404400504.pdf>.
- เจตน์สถุณี สังข์พันธ์, ชุติมา หวังเบญหมัด, รัชดา ธรรมเจริญ, สิริลักษณ์ ทองพูน, ปกรณ์ ลิ้มโยธิน และนิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว. (23 มิถุนายน 2559). *ความพึงพอใจของนักศึกษาในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ประจำปี 2557*. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ และนานาชาติ ครั้งที่ 7 (pp. 360-370). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ชลาริพ สมิติโต. (5-7 กุมภาพันธ์ 2556). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษา*. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 51 (pp. 78-184). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชุติมา สัจจันันท์. (2554). การวิจัยระดับบัณฑิตศึกษากับการพัฒนา. *วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 11(4), 1-8.
- พรรณี ศรีกลชาญ และชญญา อภิบาลกุล. (2552). ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อการให้บริการของสำนักงานวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 32(4), 92-102.

พระมงคลธรรมวิธาน, พระมหามณเฑียรน์ ปิริสุตตโม, พระมหาจัตตชัย
 สุนตตโย, พระศรีวินยาภรณ์, พระมหาสมเจต สมจारी และ
 สุกิจ ชัยมุสิก. (2560). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตร
 ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. *วารสาร
 บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 13(1), 140-154.

ไพศาล วรคำ. (2561). *การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. ดักสิลา
 การพิมพ์.

เมธา หริมเทพาธิป, สิริกร อมฤตวาริน และรวีช ดาแก้ว. (2560). ความ
 พึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาปรัชญาและจริยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์, 13(1), 80-88.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills)*.
 ตถาตาพับลิเคชั่น.

ศูนย์ปฏิบัติการปฏิรูปการศึกษา. (2544). *ปฏิรูปการศึกษา: ก้าวหน้าอย่าง
 มั่นใจ*. โรงพิมพ์การศาสนา.

สาลินี จงใจสุธรรม. (2553). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการ
 จัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏนครศรีธรรมราช. *วารสารวิชา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 นครศรีธรรมราช*, 29(2), 25-33.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). *แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20
 ปี พ.ศ. 2561-2580*. [http://www.bpp.mua.go.th/main/download/
 plan/แผนอุดมศึกษาระยะยาว%2020%20ปี%20\(พ.ศ.%202561-
 2580\).pdf](http://www.bpp.mua.go.th/main/download/plan/แผนอุดมศึกษาระยะยาว%2020%20ปี%20(พ.ศ.%202561-2580).pdf).

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
 (2563). *แผนด้านการอุดมศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของ
 ประเทศ พ.ศ. 2564-2570*. บริษัท ภาพพิมพ์ จำกัด

สุรารัตน์ จันทร์พูน. (2558). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษา
 ระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของบัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
 มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

ปัจจัยส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Factors affecting in conducting research by support staff at Mahasarakham University (MSU)

จิตติศักดิ์ เวชกามา¹

Thitisak Wechakama¹

Received: 14 March 2019 ; Revised: 4 December 2019 ; Accepted: 3 February 2020

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยมหาสารคามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยบำรุงรักษา (2) เพื่อศึกษาปัจจัยในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และหน่วยงานที่สังกัดต่างกัน และ (4) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยบำรุงรักษาที่ส่งผลต่อปัจจัยในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า

¹ หัวหน้าสำนักงานเลขานุการคณะ คณะวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
E-mail Address: Thitisak.w@msu.ac.th

¹ Head of the Secretary Office, Faculty of Cultural science Mahasarakham University,
Thailand, E-mail Address: Thitisak.w@msu.ac.th

1. บุคลากรสายสนับสนุนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 30–40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 15 ปี หน่วยงานที่สังกัดหน่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ปักจจัยสูงใจในการทำวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ลักษณะงานวิจัย การเห็นคุณค่าของตนเอง ลักษณะงานที่รับผิดชอบ การได้รับการยอมรับนับถือ และการมีอิสระในการทำวิจัย ปักจจัยค่าจุนในการทำวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความมั่นคงในงาน นโยบาย/การสนับสนุนของหน่วยงาน สภาพแวดล้อมการทำงาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ความสัมพันธ์กับหน่วยงานหรือการบังคับบัญชา คุณภาพชีวิต และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

2. ปักจจัยในการทำวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คุณลักษณะของผู้วิจัย แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย ที่ปรึกษาในการทำวิจัย ความรู้ในการทำวิจัย นโยบายของหน่วยงาน ทักษะในการทำวิจัย และงบประมาณในการทำวิจัย บุคลากรสายสนับสนุนเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย และด้านงบประมาณในการทำวิจัยต่างกัน อายุต่างกันมีความคิดเห็นด้านคุณลักษณะของผู้วิจัยแตกต่างกัน ระดับการศึกษา และหน่วยงานที่สังกัดต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย ด้านนโยบายของหน่วยงานและด้านคุณลักษณะของผู้วิจัยแตกต่างกัน

3. ปักจจัยสูงใจในการทำวิจัย ด้านการมีอิสระในการทำวิจัย (X_2) ด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง (X_5) และด้านลักษณะงานที่รับผิดชอบ (X_6) ส่งผลเชิงบวกกับปักจจัยในการทำวิจัยโดยรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญเมื่อนำไปสร้างสมการพยากรณ์ของการมีปักจจัยในการทำวิจัยได้สมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y' = 1.407 + 0.246(X_2^*) + 0.242(X_5^*) + 0.124(X_6^*)$$

4. ปักจจัยค่าจุนหรือปักจจัยบำรุงรักษาในการทำวิจัย ด้านนโยบาย/การสนับสนุนของหน่วยงาน (X_1) ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวก (X_4) และด้านคุณภาพชีวิต (X_6) มีส่งผลเชิงบวกกับปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญเมื่อนำไปสร้างสมการพยากรณ์ของการมีปัจจัยในการทำวิจัย ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ดังนี้

$$Y' = 1.407 + 0.246(X_2^*) + 0.242(X_5^*) + 0.124(X_6^*)$$

คำสำคัญ: การทำวิจัย, ปัจจัยที่ส่งผล, บุคลากรสายสนับสนุน

Abstract

This research on factors affecting in conducting the research of MSU supporting staffs aims to (1) study the level of personal factors, motivation factors, and supporting or maintenance factors, (2) study the research factors in conducting the research of the MSU supporting staffs, (3) compare opinions about the factors, which relate to the research conducted by MSU supporting staff, who have different gender, age, educational level and departments and (4) study personal, motivation and supporting or maintenance factors that affect the factors in conducting the research of MSU supporting staff. The sample group used in this research was 327 supporting staff. The tool used in gathering data was a questionnaire. The statistics used for data analysis were the percentage of mean standard deviation and multiple regression analysis. From the results, it is found that.

1. Most of the supporting staff are female aged 30–40 years old, they had bachelor's degree education level, more than 15 years of operating duration in a department affiliated with the teaching support unit. The whole motivation factors in conducting research is at high levels. Their average values in descending order were: the progress in the job, the research characteristic, to have self-esteem, the kind of work they are responsible for, to receive the respect and freedom to do, the research. The overall factors in supporting research were at high levels. The average values in descending order were: job stability, the

supporting policy of the department, work environment and facilities, the relationships with the departments or superior officer, quality of life and the relationships with colleagues.

2. The overall factors in conducting research were at high levels. Its average values in descending order were: characteristics of the researcher, research resources, research advisor, research knowledge, the department's policy, research skills and research budgets. The male and female supporting staff had no differences in overall opinion. When considered in individual aspects, it was found that differences in research advisor, budget and age shall have different idea in research characteristics.

Differences in the level of education and the department have no differences ideas. Differences in the operating duration have different idea in research knowledge resources, department's policy and the research characteristics.

3. The motivation factors in conducting the research, in terms of freedom of conducting the research (X_2), self-esteem (X_5) and responsible job characteristics (X_6) have significant positive effects on overall research factors (Y). The predictive equation of the above mentioned factors in conducting the research is as follows: $Y' = 1.407 + 0.246(X_2^*) + 0.242(X_5^*) + 0.124(X_6^*)$

4. Sustaining factors or maintenance factors in conducting research in the aspects of department's supporting policy (X_1), the working environment and facilities (X_4) and the quality of life (X_6) had significant positive effects on the overall research conducting factor (Y). The predictive equation of the above mentioned factors in conducting the research is as follow: $Y' = 1.407 + 0.246(X_2^*) + 0.242(X_5^*) + 0.124(X_6^*)$

Keywords: Conducting Research, Factors Affecting, Supporting Staff

บทนำ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ให้ความสำคัญ และเห็นความจำเป็นของการพัฒนาบุคลากรที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนความสำเร็จของมหาวิทยาลัยให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพบุคลากรทุกระดับให้มีทักษะ ความรู้ สมรรถนะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถ ในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย ไปสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนดภายใต้ หลักการบริหารกิจการบ้านเมือง ที่ดีและระบบการบริหารจัดการ อย่างมีประสิทธิภาพและก้าวทัน ต่อการเปลี่ยนแปลง รวมถึงตอบสนอง การพัฒนาการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยให้มีมาตรฐานและได้ คุณภาพระดับสากล มหาวิทยาลัยได้ มีนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนให้ บุคลากรได้รับการพัฒนา ได้แก่ การ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา การ ฝึกอบรม ดูงานหรือปฏิบัติการวิจัย การประชุมวิชาการและนำเสนอผล งานวิจัย การสัมมนาวิชาการและ ศึกษาดูงาน ส่งเสริมและสนับสนุน ให้บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการ พัฒนาความรู้และทักษะในวิชาชีพ

ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ ประจำดำรงตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาการ ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้ เป็นผู้มีสมรรถนะ ความรู้ ความ สามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อ การทำให้มหาวิทยาลัยบรรลุตาม เป้าหมายและพันธกิจที่ได้ตั้งไว้ รวมถึงการเพิ่มสมรรถนะของ บุคลากรให้มีศักยภาพในการ แข่งขันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็วของโลกปัจจุบันได้อย่าง มีประสิทธิภาพ (มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, 2556)

ใน มหาวิทยาลัย มหาสารคามประกอบด้วยบุคลากร สายวิชาการ และสายสนับสนุน วิชาการ ซึ่งบุคลากรสายสนับสนุน วิชาการมีจำนวน คิดเป็นร้อยละ 63.4 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนา บุคลากรทุกระดับโดยเฉพาะสาย สนับสนุนวิชาการในการเข้าสู่ ระดับตำแหน่งที่สูงขึ้นตามประกาศ คณะกรรมการบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยมหาสารคามเรื่อง หลัก เกณฑ์ วิธีการแต่งตั้งข้าราชการและ พนักงานให้ดำรงตำแหน่งประเภท ทั่วไประดับชำนาญงาน ระดับ

ชำนาญงานพิเศษ ประเภทวิชาชีพ เฉพาะหรือเชี่ยวชาญเฉพาะ ระดับชำนาญการ ระดับชำนาญการพิเศษ ระดับเชี่ยวชาญ ระดับเชี่ยวชาญพิเศษ พ.ศ.2561 (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561) ข้อ 7 จำนวนผลงานชิ้นต่ำที่ใช้เสนอขอกำหนดตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะหรือเชี่ยวชาญเฉพาะ ระดับชำนาญการพิเศษ ผลงานประกอบด้วย ผลงานเชิงวิเคราะห์ หรือ สังเคราะห์ งานวิจัย หรือผลงานลักษณะอื่นอย่างน้อย 1 เรื่อง/รายการ ซึ่งมีคุณภาพไม่ต่ำกว่าระดับดีในวิธีปกติ และมีคุณภาพไม่ต่ำกว่าระดับดีมากในวิธีพิเศษ ผลงานต้องสอดคล้องกับภาระงานของผู้เสนอขอกำหนดตำแหน่ง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน จากการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรช่วงที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีมาตรการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหาสารคามในการทำวิจัยเพื่อพัฒนางาน ตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบแต่เนิ่นมาโดยตลอดยังไม่ได้รับการตอบสนองจากบุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอนเท่าที่ควร ประกอบกับบุคลากร

สายสนับสนุนมีความต้องการความก้าวหน้าทางด้านวิชาการของตนเอง แต่ยังขาดทักษะความรู้ความสามารถในการทำผลงานวิชาการ โดยมีปัญหาการทำวิจัยของบุคลากรส่วนใหญ่เกิดจากขาดแรงจูงใจในการทำวิจัย และแรงจูงใจในการนำเสนอบทความวิจัยหรือเผยแพร่ผลการวิจัยในระดับชาติ/นานาชาติในหน่วยงานมีโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมการผลิตนักวิจัยสายสนับสนุนน้อย ไม่มีเวลาในการทำวิจัยเนื่องจากต้องทำงานประจำในหน้าที่และเกิดจากปัญหาจากการไม่ฝึกปฏิบัติการทำวิจัยไม่มีผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำ (กองการเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอรุณศรี กางเพ็ง (2546) ได้ศึกษาความคิดเห็นบุคลากรสายสนับสนุนการสอนต่อการทำวิจัยในมหาวิทยาลัยขอนแก่นพบว่ารูปแบบหรือลักษณะงานวิจัยที่ทำส่วนใหญ่เป็นการรายงานผลการปฏิบัติงาน โดยเลือกหัวข้อปัญหาการทำวิจัยจากประสบการณ์ที่พบในการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการวางแผนและกำหนดนโยบาย มีการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจาก

ผลงานวิจัย ได้รับคำแนะนำปรึกษาจากผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงาน ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน เก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลที่มีบันทึกไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ จากการสังเคราะห์เอกสารการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์เอกสาร และจากข้อมูลสถิติของหน่วยงาน สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง ใช้สถิติร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาปฏิบัติงาน และเผยแพร่ผลงานวิจัยในหน่วยงาน การประชุมวิชาการหรือการสัมมนา และสอดคล้องกับการศึกษาของจิรารัตน์ ภูสีฤทธิ (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุน ระดับพนักงานปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าด้านปัจจัยในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุน ระดับพนักงานปฏิบัติการ โดยรวมและรายด้านปัจจัย มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกปัจจัยและเมื่อแยกเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านทักษะในการทำวิจัย ปัจจัย

ด้านความรู้ในการทำวิจัย ปัจจัยด้านนโยบายของหน่วยงาน และปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้านอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยคือ บุคลากรมีภาระงานมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการทำวิจัย และควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร และควรมีการสนับสนุนทุนในการทำวิจัยให้มากขึ้น

การทำวิจัยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการปรับปรุงหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาองค์กร (Organization development) ในการทำการวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้ององค์กรสามารถนำเอาผลที่ได้จากการวิจัยนั้นมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงองค์กร เพื่อให้องค์กรได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง (วิจิตรศรีสอ้าน, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพรขุสี อาชาวอรุณ (2545) กล่าวว่า การวิจัยเป็นการวิจัยที่สถาบันทำขึ้นเพื่อศึกษาองค์ประกอบและการทำงานตลอดจนปัญหาและแผนงานของสถาบันโดยเฉพาะอันเป็นพื้นฐานให้ผู้บริหารได้วางแผนจัดงบประมาณ

ประมาณและดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้น การเลือกหัวข้อปัญหาของวิจัยจึงมักมีความสัมพันธ์กับแนวทางการพัฒนาองค์กรให้มีความเจริญก้าวหน้าและถูก ทิศทางมากขึ้น งานวิจัยจึงเป็นงานที่ทำทลายความสามารถของนักวิจัย เพราะผลที่ได้จากการวิจัยให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ทั้งโดยตรงและหรือโดยอ้อมต่อการตัดสินใจในการวางแผนงานของผู้บริหาร (สุวิมล ว่องวานิช, 2545) รวมทั้งการวิจัยเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการค้นหาข้อเท็จจริงและแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา หรือแก้ไขปัญหามีอยู่โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการพิสูจน์และตรวจสอบอย่างเป็นระบบ ประโยชน์ที่สำคัญจากการทำวิจัยประการหนึ่ง คือ สามารถเป็นข้อมูลที่ดีให้กับทุกๆ ฝ่ายการทำงานที่จะนำไปใช้ในการวางแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติของตนได้ในกระบวนการทำวิจัยนั้น ก่อนที่จะสามารถระบุถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของทางคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้ จะต้องทำการศึกษาข้อมูลของหน่วยงานในมหาวิทยาลัยมหาสารคามในทุกๆ

ด้าน นับตั้งแต่ วิสัยทัศน์ นโยบาย พันธกิจ แผนยุทธศาสตร์ แผนการดำเนินงาน วิธีปฏิบัติ ผลการปฏิบัติงานปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีตตลอดจนลักษณะพื้นฐานของทุกกลไกในแต่ละหน่วยงานมีผลทำให้ผู้ศึกษาได้รับทราบภาพสะท้อนของความเป็นคณะ หน่วยงานในมุมมองต่างๆ เกิดการเชื่อมโยงสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบเป็นการนำเอาทรัพยากรทางความรู้ของคณะ หน่วยงาน ในแง่ของข้อมูลที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ก่อให้เกิดแนวโน้มและแนวทางในการพัฒนาให้ก้าวไปสู่จุดยืนที่ดีและมีเสถียรภาพมากขึ้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน คือ ศึกษาปัญหา ความต้องการ ความจำเป็นเร่งด่วนในการรับการแก้ปัญหา ทั้งจากการวิเคราะห์ของผู้ศึกษาและจากความรู้สึกของหน่วยงานต่างๆ ภายในคณะ หน่วยงาน เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการระบุสาเหตุของปัญหา การสร้างเครื่องมือการวิจัยที่เหมาะสม รวมทั้ง ศึกษา วิเคราะห์ สรุปผลการศึกษา และจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ และเผยแพร่ให้กับผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน ต่อไป ในกรณีที่มิอุปสรรคต่อ

การดำเนินงานวิจัยได้รายงานให้ ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องทราบโดยตลอด โดยมุ่งให้เกิดการแก้ไขและปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเกิดระบบการทำงานที่ดี

เนื่องจากการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาแม้ว่าจะมีมาตรการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบแต่เนิ่นๆ โดยบ่งชี้ว่ายังไม่ได้รับการตอบสนองจากบุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอนเท่าที่ควรประกอบกับบุคลากรสายสนับสนุนมีความต้องการความก้าวหน้าทางด้านวิชาการของตนเอง แต่ยังคงขาดทักษะความรู้ความสามารถในการทำผลงานวิชาการ ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเชิงจิต และปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยบำรุงรักษาในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาปัจจัยในการทำวิจัย และศึกษาความสัมพันธ์

ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเชิงจิต และปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยบำรุงรักษาที่ส่งผลต่อปัจจัยในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยที่ได้ จะเป็นแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรสายสนับสนุนให้มีโอกาสได้ทำวิจัยมากขึ้นและได้มีโอกาสก้าวหน้าในสายงานของตนเอง ตลอดจนนำผลการวิจัยที่ได้เสนอผู้บังคับบัญชา/ผู้บริหารเพื่อปรับปรุงพัฒนามหาวิทยาลัยต่อไป และพัฒนานักวิจัยสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้เป็นนักวิจัยมืออาชีพ ที่สามารถทำงานวิจัยที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สามารถเชื่อมโยงการทำวิจัยกับการพัฒนางานประจำและการทำงานวิจัยเพื่อใช้ประกอบการขึ้นสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรของมหาวิทยาลัยอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเชิงจิต และปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยบำรุงรักษาในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัย ในการทำวิจัยของบุคลากรสาย สนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. เพื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการทำวิจัยของ บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัย มหาสารคามที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และหน่วยงานที่สังกัดต่างกัน

4. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน หรือปัจจัยบำรุงรักษาที่ส่งผลต่อ ปัจจัยในการทำวิจัยของบุคลากร สายสนับสนุน มหาวิทยาลัย มหาสารคาม

สมมุติฐาน

1. บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภท บุคลากร ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และหน่วยงานที่สังกัด แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการทำวิจัยแตกต่างกัน

2. ปัจจัยจูงใจ และปัจจัย ค้ำจุนหรือปัจจัยบำรุงรักษาส่งผลต่อ ปัจจัยในการทำวิจัยของบุคลากร สายสนับสนุน มหาวิทยาลัย มหาสารคาม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสาย สนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) ปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยบำรุงรักษา (Maintenance Factors) และ ปัจจัยในการทำวิจัย นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาซึ่งตัวแปร ประกอบด้วย

1. ตัวแปรพยากรณ์ (Predictor Variables) ได้นำแนวคิด ของเฮิร์ชเบิร์ก (สมยศ นาวิการ, 2545) แบ่งเป็น 3 ปัจจัย 1) ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal) ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และเงินเดือน 2) ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) ได้แก่ (1) ลักษณะงานวิจัย (2) การมีอิสระ ในการทำวิจัย (3) การได้รับการ ยอมรับนับถือ (4) ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (5) การเห็นคุณค่า ของตนเอง และ (6) ลักษณะงานที่ รับผิดชอบ และ 3) ปัจจัยค้ำจุนหรือ ปัจจัยบำรุงรักษา(Maintenance Factors) ได้แก่ (1) นโยบาย/การ

สนับสนุนของหน่วยงาน(2) ความสัมพันธ์ กับหน่วยงานหรือการบังคับบัญชา (3) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (4) สภาพแวดล้อมการทำงาน และสิ่งอำนวยความสะดวก (5) ความมั่นคงในงาน และ (6) คุณภาพชีวิต

2. ตัวแปรเกณฑ์ (Criterion Variables) ได้แก่ ปัจจัยในการทำวิจัย ผู้วิจัยได้ยึดกรอบแนวคิดของสกุมาค์ จันทวานิช (2542) โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการวิจัย 3 ด้าน คือ ด้านนักวิจัย ด้านหน่วยงาน และด้านบริบทของการวิจัย เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ 7 ด้าน ประกอบด้วย (1) ความรู้ในการทำวิจัย (2) ทักษะในการทำวิจัย (3) แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้า (4) ที่ปรึกษาในการทำวิจัย (5) งบประมาณในการทำวิจัย (6) นโยบายของหน่วยงาน และ (7) คุณลักษณะของผู้วิจัย

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. 2561 จำนวนทั้งสิ้น 3,067 คน (ไม่รวมถึงบุคลากรตำแหน่งพนักงานที่จ้างตามภารกิจ ผู้เชี่ยวชาญ พนักงานรักษาความปลอดภัย พนักงานงานรักษาความสะอาด คนงาน คนสวน) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 327 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างกรณีทราบจำนวนประชากรโดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Yamane, 1973: 125) แล้วใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามประเภทของบุคลากร จำแนกเป็น 3 ประเภท แยกตามหน่วยงาน โดยคัดเลือกเฉพาะบุคลากรสายสนับสนุนจากทั้งหมด 41 หน่วยงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) เกี่ยวกับปัจจัยจูงใจ ปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยบำรุงรักษา และปัจจัยในการทำวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ

ความคิดเห็นปัจจัยเชิงใจและปัจจัย
 คำจูนในการทำวิจัยของบุคลากร
 สังกัดมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ
 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ
 ความคิดเห็นปัจจัยในการทำวิจัย
 ของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้บริหาร
 คณะ/หน่วยงาน ในสังกัดเพื่อขอ
 ความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
 จัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง
 ตอบพร้อมทั้งนัดหมายเวลาเก็บ
 แบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถาม
 ด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อย
 ละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่
 Independent (t-test) และ F-test
 (One-Way ANOVA)

2. สถิติทดสอบ ได้แก่ การ
 วิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ

สรุปผล

1. บุคลากรสายสนับสนุน
 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย

เชิงใจในการทำวิจัยโดยรวมอยู่ใน
 ระดับมาก โดยด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด
 คือ ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การ
 งาน รองลงมา ด้านลักษณะงาน
 วิจัยสถาบัน และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
 ด้านการมีอิสระในการทำวิจัย (รายละเอียดตามตาราง 1)

2. บุคลากรสายสนับสนุน
 มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัย
 คำจูนในการทำวิจัย โดยรวมอยู่ใน
 ระดับมาก โดยด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด
 คือ ด้านความมั่นคงในงาน รองลงมา
 ด้านนโยบาย/การสนับสนุนของ
 หน่วยงาน และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน
 (รายละเอียดตามตาราง 2)

3. บุคลากรสายสนับสนุนมี
 ความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับปัจจัยใน
 การทำวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก
 โดยด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน
 คุณลักษณะของผู้วิจัย รองลงมา
 ด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัยและมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
 ด้านงบประมาณในการทำวิจัย
 (รายละเอียดตามตาราง 3)

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบ
 เทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย
 ที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากร
 สายสนับสนุนมหาวิทยาลัย

มหาสารคาม 4.1) บุคลากรสายสนับสนุนเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย และด้านงบประมาณในการทำวิจัย แตกต่างกัน ส่วนด้านความรู้ในการทำวิจัย ด้านทักษะในการทำวิจัย ด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย ด้านนโยบายของหน่วยงาน และด้านคุณลักษณะของผู้วิจัยไม่แตกต่างกัน 4.2) บุคลากรสายสนับสนุนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวมทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ในการทำวิจัย ด้านทักษะในการทำวิจัย ด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย ด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย ด้านงบประมาณในการทำวิจัย และด้านนโยบายของหน่วยงานไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านคุณลักษณะของผู้วิจัยแตกต่างกัน 4.3) บุคลากรสายสนับสนุนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวมทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ในการทำวิจัย ด้านทักษะในการทำวิจัย ด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย ด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย ด้านงบประมาณในการทำวิจัย ด้านนโยบายของหน่วยงาน

และด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย ไม่แตกต่างกัน 4.4) บุคลากรสายสนับสนุนที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวมทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ในการทำวิจัย ด้านทักษะในการทำวิจัย ด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย ด้านงบประมาณในการทำวิจัยไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านนโยบายของหน่วยงาน และด้านคุณลักษณะของผู้วิจัยแตกต่างกัน 4.5) บุคลากรสายสนับสนุนที่มีหน่วยงานที่สังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ในการทำวิจัย ด้านทักษะในการทำวิจัย ด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย ด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย ด้านงบประมาณในการทำวิจัย ด้านนโยบายของหน่วยงานและด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย ไม่แตกต่างกัน

5. การวิเคราะห์ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยบำรุงรักษาที่ส่งผลต่อปัจจัยในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุน

5.1 ปัจจัยจูงใจในการทำวิจัย ด้านการมีอิสระในการทำวิจัย (X_2) ด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง (X_5) และด้านลักษณะงานที่รับผิดชอบ

ชอบ (X_6) มีส่งผลเชิงบวกกับปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดตามตาราง 4) สำหรับปัจจัยจูงใจในการทำวิจัยด้านงานวิจัย (X_1) ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ (X_3) และด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_4) ไม่ส่งผลต่อปัจจัยในการทำวิจัย (Y) เมื่อนำปัจจัยจูงใจในการทำวิจัยด้านการมีอิสระในการทำวิจัย (X_2) ด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง (X_5) และด้านลักษณะงานที่รับผิดชอบ (X_6) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของการมีปัจจัยในการทำวิจัย (Y) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.458 โดยได้สมการพยากรณ์ (รายละเอียดตามตาราง 5) ดังนี้

$$Y' = 1.407 + 0.246(X_2^*) + 0.242(X_5^*) + 0.124(X_6^*)$$

5.2 ปัจจัยค่าจูงใจหรือปัจจัยบำรุงรักษาในการทำวิจัย

ด้านนโยบาย/การสนับสนุนของหน่วยงาน (X_1) ด้านสภาพ

แวดล้อมการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวก (X_4) และด้านคุณภาพชีวิต (X_6) ส่งผลเชิงบวกกับปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (รายละเอียดตามตาราง 6) สำหรับปัจจัยค่าจูงใจหรือปัจจัยบำรุงรักษา ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานหรือการบังคับบัญชา (X_2) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (X_3) และด้านความมั่นคงในงาน (X_5) ไม่ส่งผลต่อปัจจัยในการทำวิจัย (Y) เมื่อนำปัจจัยค่าจูงใจหรือปัจจัยบำรุงรักษาในการทำวิจัย ด้านนโยบาย/การสนับสนุนของหน่วยงาน (X_1) ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวก (X_4) และด้านคุณภาพชีวิต (X_6) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของการมีปัจจัยในการทำวิจัย (Y) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.735 โดยได้สมการพยากรณ์ (รายละเอียดตามตาราง 7) ดังนี้

$$Y' = 1.407 + 0.246(X_2^*) + 0.242(X_5^*) + 0.124(X_6^*)$$

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการทำวิจัยโดยรวม

ปัจจัยจูงใจในการทำวิจัย	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ลักษณะงานวิจัย	4.00	0.55	มาก
2. การมีอิสระในการทำวิจัย	3.48	0.95	มาก
3. การได้รับการยอมรับนับถือ	3.66	0.72	มาก
4. ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	4.09	0.72	มาก
5. การเห็นคุณค่าของตนเอง	3.95	0.64	มาก
6. ลักษณะงานที่รับผิดชอบ	3.81	0.71	มาก
โดยรวม	3.83	0.54	มาก

ตาราง 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับปัจจัยค้ำจุนในการทำวิจัยโดยรวม

ปัจจัยค้ำจุนในการทำวิจัย	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. นโยบาย/การสนับสนุนของหน่วยงาน	3.87	0.66	มาก
2. ความสัมพันธ์กับหน่วยงานหรือการบังคับบัญชา	3.62	0.76	มาก
3. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	3.61	0.69	มาก
4. สภาพแวดล้อมการทำงาน และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.71	0.69	มาก
5. ความมั่นคงในงาน	3.96	0.71	มาก
6. คุณภาพชีวิต	3.62	0.72	มาก
โดยรวม	3.73	0.58	มาก

ตาราง 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวม

ปัจจัยในการทำวิจัย	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ความรู้ในการทำวิจัย	3.75	0.69	มาก
2. ทักษะในการทำวิจัย	3.67	0.71	มาก
3. แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย	3.83	0.62	มาก
4. ที่ปรึกษาในการทำวิจัย	3.77	0.68	มาก
5. งบประมาณในการทำวิจัย	3.50	0.70	มาก
6. นโยบายของหน่วยงาน	3.73	0.75	มาก
7. คุณลักษณะของผู้วิจัย	3.88	0.67	มาก
โดยรวม	3.73	0.55	มาก

ตาราง 4 สัมประสิทธิ์การถดถอยปัจจัยจูงใจกับปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวม ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยวิธี ENTER

ปัจจัยจูงใจในการทำวิจัย	ปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวม		t	p-value	VIF _s
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน			
ค่าคงที่ (a)	1.230	0.192	6.422*	0.000	
ด้านงานวิจัย (X ₁)	0.045	0.055	0.817	0.415	1.621
ด้านการมีอิสระในการทำวิจัย (X ₂)	0.130	0.029	4.538*	0.000	1.341
ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ (X ₃)	0.073	0.043	1.721	0.086	1.670
ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X ₄)	0.015	0.062	0.248	0.804	3.533
ด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง (X ₅)	0.204	0.071	2.873*	0.004	3.710
ด้านลักษณะงานที่รับผิดชอบ (X ₆)	0.193	0.051	3.792*	0.000	2.363

F=42.365 p=0.000 AdjR²=0.456

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 5 สัมประสิทธิ์การถดถอยปัจจัยจูงใจกับปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวมของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยวิธี STEPWISE

ปัจจัยจูงใจในการทำวิจัย	ปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวม			t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน			
ค่าคงที่ (a)	1.407	0.154		9.157*	.000
1. ด้านการมีอิสระในการทำวิจัย (X_1)	0.246	0.051		4.789*	.000
2. ด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง (X_2)	0.242	0.045		5.385*	.000
3. ด้านลักษณะงานที่รับผิดชอบ (X_3)	0.124	0.028		4.358*	.000
F=18.996 p=0.000 AdjR ² =0.458					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่.05

ตาราง 6 สัมประสิทธิ์การถดถอยปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยบำรุงรักษา กับปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวม ของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยวิธี ENTER

ปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยบำรุงรักษาในการทำวิจัย	ปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวม			t	P-value	VIF _s
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน				
ค่าคงที่ (a)	0.762	0.114		6.697*	0.000	
ด้านนโยบาย/การสนับสนุนของหน่วยงาน (X_1)	0.121	0.035		3.451*	0.001	1.984
ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานหรือการบังคับบัญชา (X_2)	0.042	0.038		1.104	0.270	3.098
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (X_3)	0.040	0.038		1.058	0.291	2.540

ตาราง 6 สัมประสิทธิ์การถดถอยปัจจัยค่าจ้างหรือปัจจัยบำรุงรักษา กับปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวม ของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยวิธี ENTER (ต่อ)

ปัจจัยค่าจ้างหรือปัจจัยบำรุงรักษาในการทำวิจัย	ปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวม		t	P-value	VIF _s
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน			
ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวก (X ₄)	0.298	0.039	7.673*	0.000	2.692
ด้านความมั่นคงในงาน (X ₅)	0.060	0.032	1.856	0.064	1.965
ด้านคุณภาพชีวิต (X ₆)	0.239	0.037	6.519*	0.000	2.614
F=140.9255 p=0.000 AdjR ² =0.739					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 7 สัมประสิทธิ์การถดถอยปัจจัยค่าจ้างหรือปัจจัยบำรุงรักษา กับปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวม ของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยวิธี STEPWISE

ปัจจัยค่าจ้างหรือปัจจัยบำรุงรักษาในการทำวิจัย	ปัจจัยในการทำวิจัย		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.834	0.109	7.762*	.000
1. ด้านนโยบาย/การสนับสนุนของหน่วยงาน (X ₁)	0.159	0.032	5.054*	.000
2. ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวก (X ₄)	0.351	0.034	10.424*	.000
3. ด้านคุณภาพชีวิต (X ₆)	0.270	0.034	7.877*	.000
F=25.542 p=0.000 AdjR ² =0.735				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่.05

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ปัจจัยจูงใจในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ลักษณะงานวิจัย การเห็นคุณค่าของตนเอง ลักษณะงานที่รับผิดชอบ การได้รับการยอมรับนับถือ และการมีอิสระในการทำวิจัย ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะในการยื่นขอกำหนดตำแหน่งที่สูงขึ้นของบุคลากรสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะต้องมีความเป็นงานวิจัย หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางาน ดังนั้นหากต้องการมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน จะต้องพัฒนาสมรรถนะทักษะสร้างความรู้และความเชี่ยวชาญให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แก่ตนเอง เนื่องจากการทำวิจัยนอกจากมีประโยชน์โดยตรงต่อหน่วยงานแล้ว ยังมีประโยชน์ต่อผู้วิจัยเอง ทั้งในด้านการฝึกฝน

ให้สามารถทำงานได้อย่างมีระบบระเบียบ รู้จักคิดวิเคราะห์และประมวลผลเป็นงานที่ทำทนายความสามารถ เนื่องจากต้องใช้ความขยันอดทน และเสียสละเวลาอย่างมาก เพราะจะต้องใช้เวลาว่างจากการทำงานประจำ หรือหลังเลิกงานในแต่ละวันในการทำงานวิจัยให้สำเร็จ นอกจากนี้แล้วผู้ที่มีผลงานวิจัยยังมีโอกาสในการเข้าร่วมในกิจกรรมวิชาการต่าง ๆ ทำให้ผู้ที่มีผลงานวิจัยได้รับการยอมรับนับถือในด้านวิชาการจากเพื่อนร่วมงานผู้บังคับบัญชาและมหาวิทยาลัย บุคลากรและบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิจิตร ศรีสอาน (2546) กล่าวว่า การวิจัยเป็นการวิจัยศึกษาเรื่องตนเองเพื่อเอาเรื่องของตนเองที่วิจัยได้นั้นมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องสำคัญใช้แก้ปัญหาและใช้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาสถาบันและการประกันคุณภาพ สอดคล้องกับการวิจัยของชลธิชา คล้ายสอน และ อัมรินทร์ ศิริชัย (2557) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแรงจูงใจและความพร้อมการผลิตผลงานวิชาการของ

พนักงานมหาวิทยาลัยสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม แรงจูงใจด้านร่างกาย ด้านความมั่นคง ด้านมีสัมพันธภาพในสังคม ด้านการยอมรับนับถือในสังคม ตลอดจนความสำเร็จและความคาดหวังในการก้าวหน้าทุกด้านอยู่ในระดับมากทั้งหมด

2. ปัจจัยสำคัญในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความมั่นคงในงาน นโยบาย/การสนับสนุนของหน่วยงาน สภาพแวดล้อมการทำงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกความสัมพันธ์กับหน่วยงานหรือการบังคับบัญชา คุณภาพชีวิตและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะหากบุคลากรสายสนับสนุนที่ทำงานวิจัยสำเร็จตามที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามกำหนดไว้ ก็จะทำให้ความรู้สึกภูมิใจและมั่นคงทางจิตใจที่จะปฏิบัติงานให้มหาวิทยาลัยต่อไปได้ และสามารถนำผลงานวิจัยนั้นไปขอกำหนดตำแหน่งที่สูงขึ้นได้ด้วย ซึ่งผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีนโยบายสนับสนุนและ

ส่งเสริมให้บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ได้ทำงานวิจัยที่มีทิศทางชัดเจน ส่งเสริมให้บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการมีโอกาสนำเสนอเพื่อเผยแพร่ผลงานการวิจัยในเวทีการนำเสนอหรืองานประชุมวิชาการต่างๆ และมหาวิทยาลัยมีนโยบายสนับสนุนและพัฒนาเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์การทำวิจัย เช่น การอบรมสัมมนา การเสวนาทางวิชาการอย่างต่อเนื่องรวมทั้งมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้มีระบบสารสนเทศ เทคโนโลยี ที่มีความพร้อมที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าสืบค้นข้อมูลในการทำวิจัยได้ให้มีเพียงพอต่อการทำงานวิจัย และสภาพแวดล้อมในที่ทำงานเหมาะสมและเอื้อต่อการทำงานวิจัยได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้บริหารในแต่ละหน่วยงานของมหาวิทยาลัยมหาสารคามยังสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยแก่บุคลากรภายในหน่วยงาน โดยบุคลากรสามารถขอคำแนะนำเกี่ยวกับการทำวิจัยจากผู้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดี เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่ที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีประสบการณ์ในการทำงานหลาย

ปี จึงมีความรู้ในงานประจำที่รับผิดชอบอยู่ในปัจจุบันทำให้งานที่ทำงานมีความชัดเจนไม่ยุ่งยากและไม่ซับซ้อน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวรรณพันธุ์ อ่อนแย้ม (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการทำงานประจำวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า กลุ่มที่มีผลงานวิจัยมีความเห็นด้านลักษณะงานแตกต่างจากกลุ่มที่ไม่มีงานวิจัย คือ การมีโอกาสก้าวหน้า และสภาพแวดล้อมที่เสริมให้มีแรงจูงใจ ได้แก่ ทุนสนับสนุน เพื่อนร่วมงาน/ผู้บังคับบัญชา และการมีความรู้ด้านการวิจัย เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการทำงานวิจัยจากงานประจำในระดับมาก

3. ปัจจัยในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คุณลักษณะของผู้วิจัย แหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย ที่ปรึกษาในการทำวิจัย ความรู้ในการทำวิจัย นโยบายของหน่วยงาน ทักษะในการทำวิจัยและงบประมาณในการทำวิจัย ผลการ

ศึกษาปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะในการทำงานวิจัยสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ตัวผู้วิจัยต้องเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ต่อการสรุปผลตามข้อเท็จจริงของผลการวิจัยที่ได้ค้นพบ และนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ ไม่ทอดถอนต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำงานวิจัย หากผู้วิจัยมีความรู้ ความสามารถในการทำวิจัยแล้วจะต้องมีจรรยาบรรณเพื่อให้การดำเนินงานวิจัยตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมและหลักวิชาการที่เหมาะสม ไม่ลอกงานของผู้อื่น ต้องให้เกียรติและอ้างถึงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลที่มาใช้ในงานวิจัยมีความเป็นธรรมเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย โดยมหาวิทยาลัยมหาสารคามได้จัดหาเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เครื่องมืออุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีเพื่อให้ใช้งานได้อย่างเพียงพอในการทำงานวิจัยได้ จัดให้มีแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการวิจัยที่สะดวกและรวดเร็ว นอกจากเครื่องมือต่าง ๆ แล้วมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ยังได้จัดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรืออาจารย์คอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัย รวมทั้งสนับสนุนให้คณาจารย์

ในหน่วยงานสามารถเป็นที่ปรึกษาในการทำงานวิจัยได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของนพคุณ กสานติกุล (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย โดยทราบว่ามีทฤษฎีสนับสนุนโครงการวิจัย และยังทราบว่า ผลการวิจัยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดหาข้อมูลสำหรับสนับสนุนการวางแผน การกำหนดนโยบายเป็นเครื่องมือที่สนับสนุนการตัดสินใจ การบริหารการศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาองค์กร มุ่งศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงของแต่ละสถาบัน บุคลากรเห็นว่า การทำวิจัยมีอิสระในการทำงานวิจัยโดยนักวิจัยมีโอกาสได้คิด วิเคราะห์ และตัดสินใจเกี่ยวกับการทำวิจัยได้ด้วยตนเอง มีโอกาสได้กำหนดแผนการทำงาน กำหนดเป้าหมาย และวิธีการทำงานวิจัยด้วยตนเอง สามารถใช้วิจารณญาณของตนเองในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที และเห็นว่าความสัมพันธ์กับหัวหน้างานหรือการบังคับบัญชาเป็นสิ่งที่เอื้อและสนับสนุนการทำ

วิจัยโดยเฉพาะความเป็นกันเอง ทำให้มีความสบายใจเมื่อปฏิบัติงานด้วย สอดคล้องกับการวิจัยของเนตรนภัส จันทร์พ่วง และดุสิต อธิณัฐวัฒน์ ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตผลงานวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประชากรตัวอย่างได้รับการสนับสนุนด้านทักษะการวิจัยจากหน่วยงานในระดับมากและได้รับการสนับสนุนด้านแหล่งข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับแนวคิดของสมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย (2546) ว่าการวิจัยเป็นการวิจัยประเภทหนึ่งที่มุ่งจะศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับแต่ละสถาบัน เพื่อนำข้อค้นพบต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ประกอบการวางแผนการกำหนดนโยบาย รวมทั้งการตัดสินใจ แก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละสถาบันโดยเฉพาะ แต่ไม่สอดคล้องกับการวิจัยของสุรัชย์ เกตุนิล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผลการวิจัย

พบว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยในระดับปานกลาง

4. บุคลากรสายสนับสนุนเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เพศหญิงมีความคิดเห็นมากกว่าเพศชายในด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย และด้านงบประมาณในการทำวิจัย ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่เป็นเพศหญิงอาจต้องการที่ปรึกษาในการทำวิจัยในด้านต่างๆ ตั้งแต่การหาหัวข้อในการวิจัย การเขียนเค้าโครงการวิจัย เอกสารงานงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ระเบียบวิธีวิจัย การใช้สถิติ การสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ รวมทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเพศหญิงหากมีที่ปรึกษา หรือพี่เลี้ยงในการให้คำแนะนำที่ดีก็จะมี ความมั่นใจว่าจะสามารถดำเนินการวิจัยได้ บุคลากรสายสนับสนุนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย โดยบุคลากรสายสนับสนุนที่มีอายุ 41-50 ปี และ 30-40 ปี

มีความคิดเห็นกับปัจจัยในการทำวิจัยสูงกว่าอายุ 41-50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี ยังมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในหลายๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นการศึกษาต่อ การทำผลงานต่างๆ โดยเฉพาะการทำวิจัยเพราะต้องนำมาใช้ประกอบการขอตำแหน่งที่สูงขึ้น นอกจากนี้บุคลากรในวัยดังกล่าวอาจยังไม่มีครอบครัวจึงมีเวลาว่างในการทำผลงานมากกว่า บุคลากรสายสนับสนุนที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย โดยบุคลากรที่มีระยะเวลา ในการปฏิบัติงานมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่าระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ด้านนโยบายของหน่วยงาน บุคลากรสายสนับสนุนที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 11-15 ปี มีความคิดเห็นกับปัจจัยในการทำวิจัยสูงกว่าระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย บุคลากรสายสนับสนุนที่มี

ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 15 ปี และ 11-15 ปี มีความคิดเห็นกับปัจจัยในการทำวิจัยสูงกว่าระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะเนื่องจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานหลายปีจะได้รับทราบประสบการณ์ ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยจากทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมทั้งได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการทำงานวิจัยมากกว่าจึงมีความมั่นใจว่าตนเองจะสามารถดำเนินการวิจัยได้สำเร็จและนำมาใช้ประโยชน์ในหน่วยงานได้ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วรพล วิหแลม และคณะ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพ ปัญหาและความต้องการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่าความแตกต่างระดับความคิดเห็นโดยแยกตามระดับการศึกษาและประเภทการทำงานของบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

5. ปัจจัยจูงใจในการทำวิจัย ด้านการมีอิสระในการทำวิจัย ด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง และด้านลักษณะงานที่รับผิดชอบ ส่งผลเชิงบวกกับปัจจัยในการทำวิจัยโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะในการทำวิจัยบุคลากรสายสนับสนุนต้องมีความรู้ความสามารถ และมีความมั่นใจว่าตนเองสามารถที่จะทำงานวิจัยนั้นให้สำเร็จตามกำหนดได้ เพราะการทำวิจัยจะทำให้เกิดความมั่นใจในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเกิดความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานและมีความมั่นใจที่จะทำผลงานเพื่อขอตำแหน่งที่สูงขึ้น เนื่องจากการทำงานวิจัย ถือเป็นงานที่ทำทลายความรู้ความสามารถ เพราะจากการทำวิจัยก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้บุคลากรสายสนับสนุนมีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์และทักษะในการทำงานและนำผลการวิจัยนั้นมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานได้อีกด้วย ดังนั้นหากบุคลากรสายสนับสนุนมีความรู้ ความสามารถ และความมั่นใจในการปฏิบัติงานก็จะสามารถทำงานวิจัยให้สำเร็จได้

เพราะการทำวิจัยจะเกิดประโยชน์ ต่อตนเองในการใช้ประกอบเพื่อ ขอตำแหน่งและยังเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของนพวรรณ รื่นแสง (2555) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผล ต่อการทำงานวิจัยของบุคลากร สายสนับสนุนของโรงพยาบาล ธรรมศาสตร์เนลิมพระเกียรติ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของ บุคลากรสายสนับสนุน พบว่า ด้าน ความรู้และด้านสภาพการทำงาน อยู่ในระดับปานกลางส่วนด้านลักษณะ งาน อยู่ในระดับมาก ส่วนการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผล ต่อการทำวิจัยในด้านลักษณะงาน พบว่า งานประจำสามารถนำมา พัฒนาเป็นงานวิจัยได้ โดยมีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ.05 ซึ่ง สอดคล้องกับการวิจัยของปรารถนา เอนกปัญญากุล และศศิ นิภา ศรีกัลยานิวัต (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการทำ วิจัยของบุคลากร คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า ใน ส่วนของตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยที่ ส่งผลต่อการทำวิจัย ด้านความรู้ ความสามารถและด้านแรงจูงใจในการ ทำวิจัยกับพฤติกรรมกรรมการทำ

วิจัยของบุคลากรคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า มีความ แตกต่างกัน

ปัจจัยค่าจุนหรือปัจจัยบำรุง รักษาในการทำวิจัย ด้านนโยบาย/ การสนับสนุนของหน่วยงาน ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านคุณภาพชีวิต มีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับปัจจัย ในการทำวิจัยโดยรวม อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ผล การศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจเป็น เพราะบุคลากรสายสนับสนุนเห็นว่า หากผู้บริหารในหน่วยงานมีนโยบาย ส่งเสริมการวิจัยให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการอบรมหรือเพื่อเข้าร่วมในการทำวิจัย ให้ทุนสนับสนุน การทำวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัย ให้ผู้เกี่ยวข้องหรือบุคคลอื่นได้รับ ทราบ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการนำ ผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุง การปฏิบัติงาน มหาวิทยาลัย มหาสารคามได้จัดสรรงบประมาณ ในการจัดทำระบบสารสนเทศ เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าสืบค้นข้อมูลในการทำวิจัย มีนโยบายและการส่งเสริมให้มีการ ทำวิจัยในหน่วยงานได้และให้

นำผลงานวิจัยนั้นมาใช้ประกอบการขอกำหนดตำแหน่งที่สูงขึ้นได้อีกด้วย ทำให้บุคลากรสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสุรัชย์ เกตุนิล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการทำวิจัยทั้ง 7 ปัจจัย คือ (1) ปัจจัยด้านด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย (2) ปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย (3) ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย (4) ปัจจัยด้านทักษะในการทำวิจัย (5) ปัจจัยด้านนโยบายของหน่วยงาน (6) ปัจจัยด้านความรู้ในการทำวิจัย และ (7) ปัจจัยด้านงบประมาณในการทำวิจัย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยพบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้วิจัย และปัจจัยด้านแหล่งความรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัย มีผลทางบวก (+) และปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการทำวิจัย มีผลทางลบ (-) ต่อสภาพการทำวิจัยด้านประสบการณ์ในการทำวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ปัจจัยจูงใจในการทำวิจัย ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านการมีอิสระในการทำวิจัย มีความคิดเห็นอยู่ลำดับสุดท้ายของปัจจัยจูงใจในการทำวิจัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรสายสนับสนุนได้รับผิดชอบงานวิจัยได้อย่างเต็มที่ และสามารถกำหนดแผนการทำงานวิจัยด้วยตนเองได้โดยเปิดโอกาสและให้อิสระทางด้านความคิดที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย สามารถกำหนด ปัญหาตั้งคำถาม จากงานที่รับผิดชอบ จากปัญหาที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน หรือแนวทางการแก้ปัญหาจากการปฏิบัติงานต่างๆ

1.2 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสและให้อิสระทางความคิดในการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนในการค้นหาปัญหาในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ภายใต้ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในตำแหน่งหรืองานนั้นๆ เพื่อให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ในการตั้งคำถาม การจัดลำดับความสำคัญ

ของปัญหา การสืบหาเหตุและผล และแนวทางการดำเนินการวิจัยและการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานในหน่วยงาน

1.3 ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรโดยเฉพาะสายสนับสนุนให้มีความยืดหยุ่นในการทำงานประจำให้สามารถทำงานวิจัยควบคู่ไปด้วยได้

1.4 ควรมีแนวปฏิบัติหรือนโยบายในการทำงานวิจัย ให้มีเป้าหมายที่ชัดเจน การให้อิสระในการตัดสินใจและการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานในการวิจัย

1.5 บุคลากรสายสนับสนุนสามารถนำผลงานวิจัย มาประกอบการพิจารณาเพื่อความดีความชอบ การพัฒนาตนเองและใช้ในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ที่สูงขึ้น

2. ปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยบำรุงรักษาในการทำวิจัย ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีความคิดเห็นอยู่ลำดับสุดท้ายของปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยบำรุงรักษา ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ควรมีนโยบายหรือแนวปฏิบัติในการสนับสนุนการทำวิจัยให้กับบุคลากรสายสนับสนุนในมหาวิทยาลัยมหาสารคามโดยพิจารณาจากประสบการณ์ในการทำงาน ภาระงาน และความรู้ความสามารถของผู้ที่จะขอทุนสนับสนุน เพื่อให้สามารถทำงานวิจัยได้โดยไม่เบียดบังงานประจำ

2.2 ผู้บริหารแต่ละหน่วยงานควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเสนอโครงการวิจัยต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือหน่วยงานภายนอกได้โดยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรมีการจัดอบรมการให้ความรู้การทำวิจัยแก่บุคลากรทุกระดับอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2.3 ควรมีช่องทางการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้มากขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้มีการนำผลงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในหน่วยงานมากขึ้น

3. ปัจจัยในการทำวิจัย ผลการวิจัย พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านงบประมาณในการทำวิจัย มีความคิดเห็นอยู่ลำดับสุดท้ายของปัจจัยในการทำวิจัย

ตั้งน้อมมหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

3.1 จัดสรรงบประมาณสำหรับกรวิจัยให้เหมาะสมและเพียงพอ หรือมีการสนับสนุน หาช่องทางในการของบประมาณอุดหนุนจากหน่วยงานภายนอก

3.2 ควรมีแนวปฏิบัติ หรือระบบการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนการวิจัย ให้มีความสะดวกต่อการเบิกจ่ายตามระเบียบ รวมทั้งกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือแนวปฏิบัติที่สนับสนุนการวิจัย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการทำงานวิจัยและปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.2.ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการทำวิจัย

สถาบันของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.3 ควรมีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการทำวิจัยสถาบัน เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาแต่ละด้านของบุคลากรแต่ละหน่วยงานเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการวางแผนและส่งเสริมการทำวิจัยสถาบันให้ประสบความสำเร็จและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

2.4 ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่สนับสนุนเงินทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561

เอกสารอ้างอิง

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2556). *แผนการบริหารและการพัฒนาบุคลากร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ.2556*. กองการเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- กองการเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2554). *คู่มือหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการและพนักงาน สังกัดมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2561). *ระเบียบ ข้อบังคับ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. <https://pd.msu.ac.th/pd5/file/ASVFGACSHGF-CGQWCGHRHQHWCGRHCGR.pdf>
- อรุณศรี กางเพ็ง. (2546). *ความคิดเห็นของบุคลากรสายสนับสนุนการสอนต่อการทำวิจัยในมหาวิทยาลัยขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิรารัตน์ ภูสีฤทธิ์ และคณะ. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนระดับพนักงานปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 34(3), 31-35.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. (9 มีนาคม 2554). *ประสบการณ์ในการใช้ประโยชน์และความก้าวหน้าทางอาชีพของนักวิจัย*. การบรรยายการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- พรชูลี อาชวอรุณ. (2546). *การบริหารสถาบันอุดมศึกษา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2545). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สมยศ นาวิการ. (2545). *การบริหารและพฤติกรรมองค์กร*. พิมพ์ครั้งที่ 4. แมเนเจอร์ มีเดีย กรุ๊ป.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2542). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 8. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2546). *การวิจัยกับการบริหารหน่วยงานทางการศึกษา*. สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.

- ชลธิชา คล้ายสอน และอัมรินทร์ ศิริชัย. (2557). *การศึกษาแรงจูงใจและความพร้อมการผลิตผลงานวิชาการของพนักงานมหาวิทยาลัยสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.*
- วรรณพันธ์ อ่อนแยม. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยจากงานประจำของพนักงานวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. ปริญาตศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- นพคุณ กสานติกุล. (2554). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.*
- สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย. (2546). *การวิจัยเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา. สมาคม.*
- สุรัชย์ เกตุนิล. (2557). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. ปริญาตศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.*
- วรพล วิแหลม, สรชา พุ่มสัมฤทธิ์ และยุพาพิศ วรรณโชติ. (2557). *สภาพ ปัญหาและความต้องการทำวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วารสารธรรมศาสตร์, 33(3), 73-103.*
- นพวรรณ รื่นแสง. (2555). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานวิจัยของบุคลากรสายสนับสนุนของโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ. โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.*
- ปรารถนา เอนกปัญญากุล และศศิณีภา ศรีกัลยานิวัต. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำวิจัยของบุคลากรคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารนเรศวรพะเยา, 7(3), 275-285.*
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis (3rd ed).* Harper and Row Publications.

การประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี 2563 กับยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

Evaluations of the 2020 annual action plan and strategy development of the School of Dentistry, University of Phayao

ดวงใจ ไจกล้า¹, ปภาอร เขียวสีมา¹, สุรชาติ ฟองแก้ว²

Duangjai Jaikla¹, Paphaon Kheawseema¹, Surachart Fongkeaw²

Received: 7 September 2021 ; Revised: 1 November 2021 ; Accepted: 15 November 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาต่อการประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี 2563 ที่สามารถนำไปใช้จริงในการปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะทันตแพทยศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีทางสถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และใช้สถิติที่ทดสอบความสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของ

¹ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา 56000

² กองกฎหมายและทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา 56000

¹ Faculty of Dentistry University of Phayao Phayao 56000

² Division of legal and Property University of Phayao Phayao 56000

*Corresponding author : ajang18@hotmail.com

บุคลากรคณะทันตแพทยศาสตร์ต่อการประเมินผลโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2563 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีในทุกๆ ด้าน โดยค่าเฉลี่ยรวมของทุกโครงการเท่ากับ 4.02 และความสัมพันธ์ระหว่างโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2563 กับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะพบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูงทุกโครงการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า โครงการตามแผนปฏิบัติงานปี 2563 สามารถดำเนินการต่อได้ในปีต่อไปทั้ง 11 โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การประเมินผลโครงการ, แผนปฏิบัติการ, แผนยุทธศาสตร์

Abstract

The purpose of this research was to study the opinion level of the staff of the Faculty of Dentistry, University of Phayao, towards the project evaluation in the 2020 action plan. The relationship between the completed project and the strategic plan for the development of the Faculty of Dentistry were studied. The tools used for data collection were a 5-level estimation questionnaire, data analysis and the statistical methods used were percentage, mean and standard deviation. Pearson's Product Moment Correlation Coefficient was used to test the relationship. The results showed that the opinions of the staff of the Faculty of Dentistry towards the evaluation of the completed projects in 2020 were at a good level in all aspects, with the overall average of all projects being 4.02. The study of the relationship between projects completed in 2020 and the Faculty Development Strategic Plan, found a high level of correlation among all projects at the statistical significance level of 0.05. The project according to the 2020 operational plan can be continued in the following year.

Keywords: Project evaluation, Evaluation plan, Strategic plan, Action plan

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะทันตแพทยศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2570 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นหลักการและแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนามหาวิทยาลัยพะเยาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2570 ให้บรรลุวิสัยทัศน์ “มหาวิทยาลัยพะเยาเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงระดับสากล ผลิดักำลังคนที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน วิจัยและนวัตกรรม รักษาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ประสานความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับองค์กรภาครัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อชี้นำและสร้างสรรค์ปัญญาเพื่อความเข้มแข็งและความยั่งยืนของชุมชน และสังคม บริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล มีระบบประกันคุณภาพประเมินและตรวจสอบได้ในทุกพันธกิจ” และบรรลุตามเป้าหมายการพัฒนามหาวิทยาลัยตามแผนยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ดังนี้

(1) ยุทธศาสตร์การเตรียมคนและเสริมสร้างศักยภาพคน

(2) ยุทธศาสตร์การสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมและการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ

(3) ยุทธศาสตร์การบริการวิชาการเพื่อพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศ

(4) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมให้ยั่งยืน

(5) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นสากลหรือนานาชาติ

(6) ยุทธศาสตร์การบริหารที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส

ในปี 2553 มีการดำเนินโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะทันตแพทยศาสตร์ไปทั้งสิ้นจำนวน 11 โครงการ เพื่อปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติในโครงการเพื่อศึกษาถึงจำนวนโครงการที่สามารถนำไปใช้จริงในการปฏิบัติงาน และเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาโครงการตามแผนการปฏิบัติงานประจำปี ทางผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาการประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี เพราะการประเมินผลโครงการจะทำให้ทราบว่าคุณค่าที่ได้รับ จากการ

ดำเนินโครงการไปแล้วนั้นประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังหรือไม่มีปัญหาอุปสรรคอะไร ตอบสนองความต้องการได้เพียงใด ควรปรับปรุงแล้วดำเนินการต่อไปหรือควรรุติโครงการ ซึ่งเท่ากับเป็นการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ซึ่งการประเมินผลจะมีผลโดยตรง ต่อความสำเร็จของแผนงานโครงการต่างๆ และยังส่งผลทางอ้อมหากการประเมินผลมีคุณภาพก็จะทำให้การบริหารงานตามแผนที่กำหนดมีคุณภาพไปด้วย แต่ถ้าการประเมินผลขาดคุณภาพแล้ว ยังสามารถก่อให้เกิดผลเสียต่อแผนงานที่กำหนดไว้ได้อีกด้วย

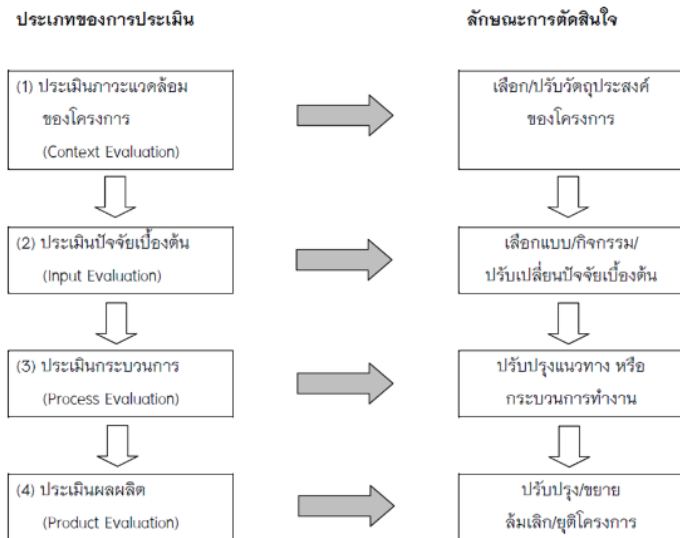
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

Riecken (1952) กล่าวถึงความหมายของ การประเมินผล คือ การวัดผลทั้งที่พึงปรารถนา และไม่พึงปรารถนาอันเนื่องมาจากการดำเนินงานที่กำลังกระทำอยู่ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ ในขณะที่ American Public Health Association (1955: 255-226) ได้ให้คำจำกัดความว่า การประเมินผลคือ กระบวนการในการพิจารณา กำหนดคุณค่าหรือระดับความสำเร็จในการบรรลุถึงวัตถุประสงค์

ที่กำหนดไว้แต่ต้น กระบวนการดังกล่าวอย่างน้อยประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้ (1) กำหนดวัตถุประสงค์ (2) ระบุเกณฑ์มาตรฐานสำหรับวัดความสำเร็จ (3) พิจารณาและอธิบายถึงระดับความสำเร็จ และ (4) เสนอแนะสำหรับโครงการต่อไป เช่นเดียวกับเกษม ศิริสุขุขตม (2550) ได้จำกัดความหมายของการประเมินผล คือ การติดตามผลการปฏิบัติซึ่งมุ่งวัดการบรรลุถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และ Suchman (1967: 31) ได้สรุปรวมนิยามของการประเมินผลไว้ว่า คือ การศึกษาพิจารณา (ไม่ว่าจะเป็นพื้นฐานจากความคิดเห็น การบันทึกข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลที่เป็นกลาง) เกี่ยวกับผลลัพธ์ (ไม่ว่าจะเป็นในทางบวกหรือทางลบ ชั่วคราวหรือถาวร เร่งรัดหรือเฉื่อยช้า) ซึ่งเกิดจากกิจกรรมบางประเภท (ไม่ว่าจะในลักษณะโครงการหรือกึ่งโครงการ ต่อเนื่องหรือเพียงครั้งเดียว) ที่มุ่งให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าประสงค์ที่ปรารถนา (ไม่ว่าจะในความพยายามระดับสูง-กลาง-ต่ำ ระยะยาวหรือระยะสั้น) จากความหมายของการ

ประเมินผลต่างๆ ดังจะเห็นได้ว่าการประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร (Management Process) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้คือ (1) การวางแผน (Planing, คิด) (2) การดำเนินงานตามแผน (Implementation, ทำ) และ (3) การประเมินผล (Evaluation, ทียบ) การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนในกระบวนการบริหารดังกล่าวจะต่อเนื่องกันเป็นวงจร จนกว่าโครงการนั้นจะบรรลุวัตถุประสงค์อ้างโดยเกษม ศิริสุขโขดม (2550) การประเมินผล คือ การเทียบระหว่างสิ่งที่คิดกับสิ่งที่ทำ

แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam, 1967) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินเรียกว่า ชิปปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งเน้นที่สำคัญคือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์ของการประเมิน คือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ

ภาพประกอบ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองชิป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ต่อการประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี 2563

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะทันตแพทยศาสตร์

วิธีการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) กลุ่มประชากร คือบุคลากรคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 65 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 65 ชุด ซึ่งเก็บรวบรวมจากบุคลากรคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

การหาคุณภาพเครื่องมือโดยการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC: Index of item objective congruence) โดยการนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ให้คะแนน

เกณฑ์การประเมินผลจากค่าเฉลี่ยดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง ดีมาก

3.50-4.49 หมายถึง ดี

2.50-3.49 หมายถึง ปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง น้อย

1.00-1.49 หมายถึง ควรปรับปรุง

การวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติดังกล่าว ผู้ทำการวิจัยใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel

สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ใช้สถิติทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลที่ได้ คือแบบสอบถามความคิดเห็น การประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี 2563 คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์โดยทั่วไปใช้เกณฑ์ดังนี้ (Hinkle *et al.*, 1998, p.118)

ค่า (r) ระดับของความสัมพันธ์

0.90-1.00 มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

0.70-0.90 มีความสัมพันธ์กันใน ระดับสูง

0.50-0.70 มีความสัมพันธ์กันใน ระดับปานกลาง

0.30-0.50 มีความสัมพันธ์กันใน ระดับต่ำ

0.00-0.30 มีความสัมพันธ์กันใน ระดับต่ำมาก

เครื่องหมาย (+, --) หน้าตัวเลขสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะบอกถึงทิศทางของความสัมพันธ์ โดยหาก r มีเครื่องหมาย + (บวก) หมายถึง การมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียวกัน (ตัวแปรหนึ่งมีค่าสูง อีก ตัวหนึ่งจะมีค่าสูงไปด้วย) r มีเครื่องหมาย-(ลบ) หมายถึง การมีความสัมพันธ์กันไปใน ทิศทางตรงกันข้าม (ตัวแปรหนึ่งมีค่าสูง ตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะมีค่าต่ำ)

ในการทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์ เขียนเป็นสมมติฐานได้ว่า

$$H_0 : \rho = 0$$

$$H_1 : \rho \neq 0$$

สามารถทดสอบสมมติฐานได้ด้วย t-test มีสมการคำนวณดังนี้

$$t = \frac{r\sqrt{n-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

$$df=n-2$$

เมื่อ

t คือ ค่าทางสถิติเพื่อทดสอบความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม

r คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

n คือ จำนวนประชากร

ผลการศึกษา

การศึกษาความคิดเห็นการประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี 2563 คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ดังนี้

ตาราง 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นการประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี 2563

เพศ	ชาย	หญิง	รวม
จำนวน	17	48	65
ร้อยละ	26.15	73.85	100.00

จากตาราง 1 ผลการวิจัย 2563 เป็นเพศชาย 17 คน คิดเป็น จากเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็น การประเมินผล โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 26.15 และเป็นเพศหญิง 65 คน คิดเป็นร้อยละ 73.85

ตาราง 2 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาต่อการประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี 2563 คณะทันตแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยพะเยา

หัวข้อ	โครงการ 6 เขี้ยวสัมพันธ์ (μ±S.D.)	โครงการ ทบทวน ความรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ (μ±S.D.)	โครงการ ประกัน คุณภาพ การ ศึกษา (μ±S.D.)	โครงการ ประมวล ความคิด เหมริมิต งาน คลินิก (μ±S.D.)	โครงการ พัฒนา ระบบ ISO9001 : 2015 (μ±S.D.)	โครงการ มอบเสื้อ กาวน (μ±S.D.)
1. เป็นโครงการที่สนอง ปัญหา หรือความต้องการ จำเป็นที่แท้จริง	4.04±0.77	4.34±0.67	4.22±0.93	4.14±0.93	3.91±1.01	4.52±0.63
2. วัตถุประสงค์ของ โครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายของ องค์กร	4.00±0.85	4.38±0.73	4.22±0.93	4.18±0.82	3.89±1.00	4.62±0.62
3. ความเหมาะสมของงบประมาณ	3.87±0.81	3.79±0.90	3.97±0.91	3.86±0.89	3.78±0.96	4.17±0.85
4. ความเหมาะสมของ สถานที่	4.17±0.58	3.86±0.83	4.14±0.76	4.07±0.86	3.89±0.95	4.38±0.73

ตาราง 2 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาต่อการประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการ ประจำปี 2563 คณะทันตแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยพะเยา (ต่อ)

หัวข้อ	โครงการ 6 เขี้ยว สัมพันธ์ (μ±S.D.)	โครงการ ทบทวน ความรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ (μ±S.D.)	โครงการ ประกัน คุณภาพ การ ศึกษา (μ±S.D.)	โครงการ ประมวล ความคิด เหนรมิต งาน คลินิก (μ±S.D.)	โครงการ พัฒนา ระบบ ISO9001 : 2015 (μ±S.D.)	โครงการ มอบสื่อ กวาร์ (μ±S.D.)
5. ความเหมาะสมของ วิทยากรในภาพรวม	4.09±0.67	4.14±0.79	4.03±0.74	4.00±0.86	3.76±0.93	4.34±0.72
6. กิจกรรม ที่กำหนดไว้ใน โครงการ มีความเป็นไป ได้ และเหมาะสม	4.09±0.73	3.97±0.87	4.08±0.85	4.07±0.86	3.78±0.90	4.31±0.85
7. การปฏิบัติงานเป็นไป ตามแผนที่กำหนดไว้	3.96±0.47	4.34±0.61	4.08±0.73	4.04±0.88	3.81±0.89	4.24±0.69
8. กิจกรรมในกระบวนการ สามารถดำเนินการได้ ทั้งหมด	4.13±0.55	4.28±0.80	4.17±0.85	4.18±0.90	3.76±0.97	4.28±0.84
9. เกิดผล/ได้ผลลัพธ์ตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ	4.00±0.67	4.28±0.75	4.19±0.86	4.21±0.88	3.72±0.98	4.38±0.68
10. สามารถนำสิ่งที่ได้ รับจากโครงการไปใช้ ประโยชน์	3.91±0.60	4.10±0.86	3.86±0.93	4.04±0.96	3.69±0.97	4.07±0.92
1. เป็นโครงการที่สนอง บัญหา หรือความต้องการ จำเป็นที่แท้จริง	4.00±0.83	4.28±0.92	3.78±1.04	4.00±0.95	3.96±1.13	4.11±0.81
2. วัตถุประสงค์ของ โครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบาย ขององค์กร	4.00±0.98	4.09±1.20	3.78±0.97	4.24±0.92	4.11±0.80	4.14±0.89
3. ความเหมาะสมของบ งบประมาณ	3.71±0.86	4.00±1.02	3.72±0.89	4.07±0.98	3.89±0.70	3.89±0.89

ตาราง 2 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาต่อการประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี 2563 คณะทันตแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยพะเยา (ต่อ)

หัวข้อ	โครงการ 6 เขี้ยวสัมพันธ์ (μ±S.D.)	โครงการ ทบทวนความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (μ±S.D.)	โครงการ ประกันคุณภาพ การศึกษา (μ±S.D.)	โครงการ ประมวลความคิด เหนรมิต งาน คลินิก (μ±S.D.)	โครงการ พัฒนา ระบบ ISO9001 : 2015 (μ±S.D.)	โครงการ มอบสื่อ กาวณ์ (μ±S.D.)
4. ความเหมาะสมของสถานที่	4.00±0.93	4.06±1.05	3.78±0.91	4.15±0.87	3.89±0.75	4.04±0.84
5. ความเหมาะสมของวิทยากรในภาพรวม	3.79±0.88	4.00±1.05	3.63±0.98	3.97±0.89	3.85±0.72	3.96±0.84
6. กิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความเป็นไปได้ และเหมาะสม	3.63±0.97	4.00±1.02	3.63±0.87	4.10±0.90	3.89±0.80	3.96±0.87
7. การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	3.96±0.91	4.16±0.88	3.59±1.04	4.12±0.83	4.07±0.78	4.03±0.79
8. กิจกรรมในกระบวนการสามารถดำเนินการได้ทั้งหมด	4.04±0.95	4.22±1.01	3.78±1.01	4.17±0.83	4.15±1.03	4.11±0.89
9. เกิดผล/ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.00±0.98	4.28±0.99	3.75±1.02	4.10±0.84	3.93±1.07	4.08±0.88
10. สามารถนำสิ่งที่ได้ รับจากโครงการไปใช้ประโยชน์	3.75±1.07	4.28±0.85	3.69±1.12	3.90±0.89	3.85±1.23	3.92±0.95

จากตาราง 2 ระดับความคิดเห็นการประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี 2563 เป็นรายด้าน พบว่า

1. การประเมินสภาพแวดล้อมของโครงการ

1.1 เป็นโครงการที่สนองปัญหา หรือความต้องการจำเป็น

ที่แท้จริง $\mu=4.11$ อยู่ในระดับดี

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร $\mu=4.14$ อยู่ในระดับดี

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น

2.1 ความเหมาะสมของงบประมาณ $\mu=3.89$ อยู่ในระดับดี

2.2 ความเหมาะสมของสถานที่ $\mu=4.04$ อยู่ในระดับดี

2.3 ความเหมาะสมของวิทยากรในภาพรวม $\mu=3.96$ อยู่ในระดับดี

2.4 กิจกรรม ที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความเป็นไปได้และ

เหมาะสม $\mu=3.96$ อยู่ในระดับดี

3. การประเมินกระบวนการ

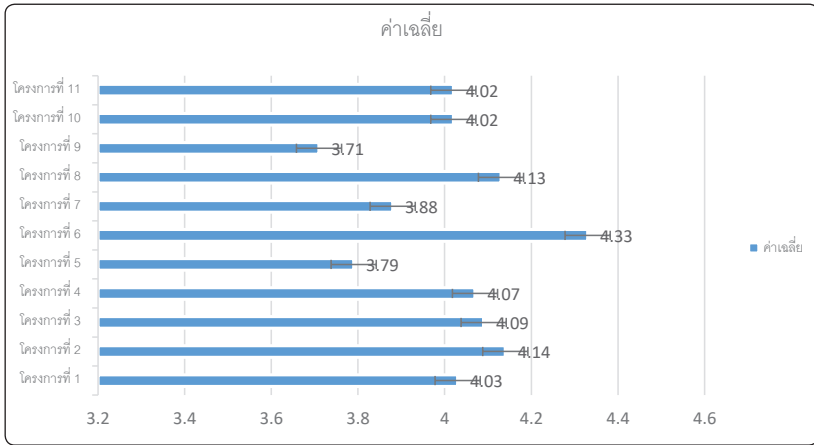
3.1 การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ $\mu=4.03$ อยู่ในระดับดี

3.2 กิจกรรมในกระบวนการสามารถดำเนินการได้ทั้งหมด $\mu=4.11$ อยู่ในระดับดี

4. การประเมินผลผลิต

4.1 เกิดผล/ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ $\mu=4.08$ อยู่ในระดับดี

4.2 สามารถนำสิ่งที่ได้รับจากโครงการไปใช้ประโยชน์ $\mu=3.92$ อยู่ในระดับดี

ภาพประกอบ 2 แสดงค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นการประเมินผลโครงการ
ในแผนปฏิบัติการประจำปี 2563

1. โครงการ 6 เขียวสัมพันธ์ประจำปี
2. โครงการทบทวนความรู้ด้านวิทยาศาสตร์
3. โครงการประกันคุณภาพการศึกษา
4. โครงการประมวลความคิด เนรมิตงานคลินิก
5. โครงการพัฒนาระบบ ISO9001: 2015
6. โครงการมอบสื่อการ์ตูน
7. โครงการสร้างแรงบันดาลใจในวิชาชีพ
8. โครงการอบรมหลักสูตรการช่วยชีวิต
9. โครงการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์
10. โครงการวันสถาปนา
11. โครงการเลี้ยงสะท้อน

จากภาพประกอบ 1 ระดับความคิดเห็นการประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี 2563 พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของโครงการที่ 6 โครงการมอบสื่อการ์ตูน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.33 รองลงมาคือ โครงการทบทวนความรู้ด้านวิทยาศาสตร์

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 โครงการอบรมหลักสูตรการช่วยชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 โครงการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 โครงการประมวลความคิด เนรมิตงานคลินิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 โครงการ 6 เขียวสัมพันธ์ประจำปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 โครงการ

วันสถาปนา โครงการเสียงสะท้อน
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 โครงการ
สร้างแรงบันดาลใจในวิชาชีพ มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 โครงการพัฒนา

ระบบ ISO9001: 2015 มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.79 โครงการพัฒนา
สื่อประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
3.71 ตามลำดับ

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างโครงการ
ที่ดำเนินการแล้วเสร็จกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะ
ทันตแพทยศาสตร์

โครงการที่ดำเนินการ แล้วเสร็จ	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะทันตแพทยศาสตร์		
	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (r)	ค่า t-test	ผลการวิเคราะห์ความ สัมพันธ์
โครงการ 6 เขี้ยวสัมพันธ์ ประจำปี	0.79	5.9047*	สัมพันธ์กับประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 ในระดับสูง
โครงการทบทวนความรู้ด้าน วิทยาศาสตร์	0.86	8.2789*	สัมพันธ์กับประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 ในระดับสูง
โครงการประกันคุณภาพ การศึกษา	0.78	7.2680*	สัมพันธ์กับประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 ในระดับสูง
โครงการประมวลความคิด เนรมิตงานคลินิก	0.86	8.9178*	สัมพันธ์กับประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 ในระดับสูง
โครงการพัฒนาระบบ ISO9001: 2015	0.88	13.3603*	สัมพันธ์กับประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 6 ในระดับสูง
โครงการมอบสื่อการัน	0.73	5.3184*	สัมพันธ์กับประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 ในระดับสูง
โครงการสร้างแรงบันดาลใจ ในวิชาชีพ	0.75	5.5501*	สัมพันธ์กับประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 ในระดับสูง
โครงการอบรมหลักสูตรการ ช่วยชีวิต	0.87	9.6647*	สัมพันธ์กับประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 1 ในระดับสูง

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะทันตแพทยศาสตร์ (ต่อ)

โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะทันตแพทยศาสตร์		
	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	ค่า t-test	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์
โครงการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์	0.85	8.8379*	สัมพันธ์กับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 ในระดับสูง
โครงการวันสถาปนา	0.80	6.3944*	สัมพันธ์กับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ในระดับสูง
โครงการเสียงสะท้อน	0.76	5.8468*	สัมพันธ์กับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ในระดับสูง

* ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2563 กับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะทันตแพทยศาสตร์ ทั้ง 11 โครงการสรุปได้ว่าทุกโครงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง กับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะทันตแพทยศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สรุปและอภิปรายผล

ระดับความคิดเห็นของบุคลากรคณะทันตแพทยศาสตร์

ต่อการประเมินผลโครงการในปี 2563 พบว่าบุคลากรคณะทันตแพทยศาสตร์มีระดับความคิดเห็นต่อการประเมินผลโครงการในปี 2563 ในระดับดีในทุกๆ โครงการ เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นเป็นรายด้านพบว่าบุคลากรคณะทันตแพทยศาสตร์มีระดับความคิดเห็นต่อการประเมินผลโครงการในปี 2563 ในระดับดีในทุกๆ ด้าน กล่าวคือ ด้านการประเมินสภาพแวดล้อมทุกโครงการมีผลการประเมินในระดับดี ด้านการประเมินปัจจัยเบื้องต้นทุกโครงการมีผล

การประเมินในระดับดี ด้านการประเมินกระบวนการทุกโครงการมีผลการประเมินในระดับดี และด้านการประเมินผลผลิตทุกโครงการมีผลการประเมินในระดับดี และเมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2563 กับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะพบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูงทุกโครงการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เป็นไปตามความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของคณะ โครงการที่มีการวางแผนที่ดีมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ และอาศัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวโครงการทำให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แผนโครงการที่ดี และได้ผลมากที่สุด และข้อสรุปที่ได้จากการประเมินผลก่อนและระหว่างดำเนินโครงการจะช่วย ให้ผู้บริหารโครงการทราบข้อมูลและแก้ไขข้อผิดพลาด ต่างๆ ที่อาจทำให้โครงการไม่สัมฤทธิ์ผล เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จการประเมินผลโครงการจะทำให้ ทราบผลลัพธ์และปัญหาของการดำเนินโครงการและมีหลายปัจจัยที่ช่วยให้โครงการประสบความสำเร็จ

(มยุรี อนุমানราชชน, 2546) ใน การประเมินผลโครงการในแผนปฏิบัติการในแต่ละปีงบประมาณนั้น แต่เดิมยังไม่เคยมีการประเมินผลโครงการที่จัดทำขึ้นในแต่ละปีงบประมาณจึงอาจทำให้ไม่ทราบ ว่าแต่ละโครงการที่จัดตั้งขึ้นนั้น มีความเหมาะสมในด้านต่างๆ หรือไม่ หลังจากประเมินผลโครงการใน ทุกโครงการแล้วพบว่า ทุกโครงการในแผนปฏิบัติงานปี 2563 คณะทันตแพทยศาสตร์สามารถดำเนินการต่อไปได้เนื่องจากความคิดเห็นในทุกๆ ด้านต่อโครงการนั้นอยู่ในระดับดี แสดงให้เห็นว่าสมควรที่จะดำเนินโครงการต่อไป ในปีงบประมาณถัดไป และยังเป็นแนวทางสำหรับการประเมินความคิดเห็นให้กับแต่ละโครงการที่จะจัดทำขึ้นในปีต่อไป ควรจะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของโครงการหลังจากดำเนินโครงการเสร็จสิ้นทันที เนื่องจากเป็นการยืนยันได้ว่าผู้เข้าร่วมโครงการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนั้นๆ มีความคิดเห็นต่อโครงการที่จัดทำนั้นอย่างไร และควรทำการประเมินผลโครงการให้ครอบคลุมทุกด้าน เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการ

ต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งเน้นที่สำคัญคือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาว่าโครงการควรที่จะดำเนินต่อหรือไม่หรือพบปัญหาอุปสรรคด้านไหนควรแก้ไขเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินการตามนโยบายขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติคุณ บัวบาน (2560) การประเมินผลโครงการส่งเสริมสุขภาพช่องปากในเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี ตำบลมะเขือแจ้ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ในด้านบริบทมีความสอดคล้องระหว่างหลักการของโครงการกับนโยบายสาธารณสุขและนโยบายการศึกษาส่วนเป้าหมายและกลยุทธ์ของโครงการมีความเหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้า ครูอนามัยมีประสบการณ์และความเข้าใจโครงการอย่างเพียงพอและผู้บริหารให้การสนับสนุน แต่ยังไม่เพียงพอในด้านจำนวนผู้ร่วมดำเนินการ ความรู้ของครูอนามัยเองงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีปัจจัยนำเข้าเพียงพอดำเนินโครงการ ด้านกระบวนการสามารถดำเนินการได้ตามแผน

มีการบริหารจัดการตามมาตรฐานผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการแต่ยังขาดความต่อเนื่องในการกำกับติดตาม การประเมินด้านผลผลิตแสดงถึงประสิทธิผลของโครงการนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านสุขภาพช่องปากมีพฤติกรรมทันตสุขภาพที่พึงประสงค์และสภาวะช่องปากอยู่ในระดับดี

สรุปผลการวิจัย

จากผลการประเมินระดับความคิดเห็น

โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2563 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 65 ท่าน พบว่าบุคลากรคณะทันตแพทยศาสตร์มีระดับความคิดเห็นต่อการประเมินผลโครงการในปี 2563 ในระดับดีในทุกๆ โครงการ เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นเป็นรายด้านพบว่าบุคลากรคณะทันตแพทยศาสตร์มีระดับความคิดเห็นต่อการประเมินผลโครงการในปี 2563 ในระดับดีในทุกๆ ด้าน และเมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2563 กับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะพบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับ

สูงทุกโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงสรุปว่าจำนวนโครงการที่สามารถนำไปใช้จริงในการปฏิบัติงานในปีต่อไปเท่ากับ 11 โครงการ ตามที่ระบุไว้แนวทางในการพัฒนาโครงการตามแผนการปฏิบัติงานประจำปีมีดังนี้ ผู้วิจัยได้เลือกจากระดับคะแนนที่มีค่าน้อยในแต่ละด้าน แต่ไม่ได้เป็นคะแนนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

โครงการที่ต้องพัฒนาในด้านความเหมาะสมของงบประมาณ คือ เลือกจากโครงการที่มีระดับค่าน้อยแต่ยังอยู่ในระดับดี โครงการโครงการ 6 เขียวสัมพันธ์ประจำปี, โครงการสร้างแรงบันดาลใจในวิชาชีพ, โครงการทบทวนความรู้ด้านวิทยาศาสตร์, โครงการอบรมหลักสูตรการช่วยชีวิต

2.2 โครงการที่ต้องพัฒนาในด้าน การนำสิ่งที่ได้รับ

จากโครงการไปใช้ประโยชน์ คือโครงการประกันคุณภาพการศึกษา

2.3 โครงการที่ต้องพัฒนาในด้านเกิดผล/ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ คือโครงการพัฒนาระบบ ISO9001:2015

2.4 โครงการที่ต้องพัฒนาในด้าน ความเหมาะสมของวิทยาการในภาพรวม โครงการอบรมหลักสูตรการช่วยชีวิต, โครงการพัฒนาสื่อ, โครงการเสียงสะท้อน

2.5 โครงการที่ต้องพัฒนาในด้าน การนำสิ่งที่ได้รับจากโครงการไปใช้ประโยชน์ โครงการวันสถาปนา และโครงการเสียงสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะทันตแพทยศาสตร์มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ดังนี้

ชื่อโครงการ	ความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์
โครงการ 6 เขียวสัมพันธ์ ประจำปี 2563	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การเตรียมคนและเสริมสร้างศักยภาพคน
โครงการทบทวนความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานและวิชาชีพให้กับนิสิตชั้นปีที่ 4 และ ชั้นปีที่ 6 คณะทันตแพทยศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2562	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การเตรียมคนและเสริมสร้างศักยภาพคน
โครงการประกันคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2562	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การเตรียมคนและเสริมสร้างศักยภาพคน
โครงการประมวลความคิด เนรมิตงานคลินิก	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การเตรียมคนและเสริมสร้างศักยภาพคน
โครงการพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพ ISO 9001:2015 และตรวจรับรองโดย Certified Body คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส
โครงการมอบเสื้อกาวน์	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การเตรียมคนและเสริมสร้างศักยภาพคน
โครงการสร้างแรงบันดาลใจในวิชาชีพทันตแพทย์	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การเตรียมคนและเสริมสร้างศักยภาพคน
โครงการอบรมหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ (CPR) ประจำปีการศึกษา 2562	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การเตรียมคนและเสริมสร้างศักยภาพคน
พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ คณะทันตแพทยศาสตร์	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส
วันสถาปนาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างส่งเสริมการทำงานบำรุงศิลปะวัฒนธรรมให้ยั่งยืน
เสียงสะท้อนของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การเตรียมคนและเสริมสร้างศักยภาพคน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ อธิการบดี มหาวิทยาลัยพะเยา คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ บุคลากร คณะทันตแพทยศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ให้แนวคิดคำแนะนำ ตรวจจับ

สอบแก้ไข เอาใจใส่สนับสนุน ให้กำลังใจ มาโดยตลอด และที่สำคัญที่สุดคือมหาวิทยาลัยพะเยา ที่สนับสนุนทุนวิจัย ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ ทันตแพทย์หญิงทัศนีย์ เต็งรังสรรค์

อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาแนะนำ และเสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจสอบแก้ไขงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่ได้พบว่า เป็นการประเมินผลโครงการในภาพรวมซึ่งอาจไม่เห็นความชัดเจนของแต่ละโครงการมากนัก และเป็นการประเมินผลโครงการย้อนหลังไป 1 ปีงบประมาณอาจทำให้ผู้ประเมินเกิดการคลาดเคลื่อนในผลการประเมินได้

เอกสารอ้างอิง

- กิตติคุณ บัวบาน. (2560). การประเมินผลโครงการส่งเสริมสุขภาพช่องปากในเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี ตำบลมะเขือแจ้ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก. *ทันตสาธารณสุข*, 13(2).
- เกษม ศิริสุขโชม. (2550). *การประเมินผลโครงการ*. ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.
- มยุรี อนุมานราชชน. (2546). *การบริหารโครงการ (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. คณะนิจการพิมพ์.
- American Public Health Association*. (7 ตุลาคม 2563). <http://onlinebooks.library.upenn.edu/webbin/book/lookupname?key=American%20Public%20Health%20Association>.
- Hinkle, D.E, William,W. & Stephen G.J. (1998). *Applied Statistics for the Behavior Sciences (4th ed)*. Houghton Mifflin.
- Riecken, H. (1952). *Evaluation Action Program: Reading in Special Action Research*. Allyn and Bacon.
- Stufflebeam, D.L. (2003). *The CIPP Model for Evaluation*. International handbook of Education Evaluation.
- Suchman, E.A. (1967). *Evaluation Research: Principles and Practice in Public Service And Social Action Programs*. Russell Sage Foundation.

การศึกษาการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนิสิต แพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

A study of problem-based learning in second year medical students, Mahasarakham University

ดารีการ์ บุญไสย์¹, เสาวनीย์ รัตนะวัน²

Darika Boonsai¹, Saowanee Rattanawan²

Received: 19 August 2019 ; Revised: 22 January 2020 ; Accepted: 20 February 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างผลคะแนนการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับผลการเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา และความคิดเห็นของนิสิตต่อกรณีศึกษาและกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนิสิตแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและข้อมูลผลการศึกษานิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2558-2559 จำนวน 120 คน ผลการศึกษาพบว่านิสิตมีคะแนนเฉลี่ยการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานจากกรณีศึกษาเรื่องที่ 4 สูงขึ้นเมื่อเทียบกับกรณีศึกษาเรื่องที่ 1 และพบว่าคะแนนการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีความสัมพันธ์กับผลการเรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังพบว่านิสิตมีความความคิดเห็น

¹ นักวิชาการศึกษา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทร 094-0242951 e-mail: kkk_ice@hotmail.com

² นักวิชาการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทร 086-9873685 e-mail: saowanee.st@hotmail.com

¹ Educator, Faculty of Medicine, Mahasarakham University, Tel. 094-0242951 e-mail: kkk_ice@hotmail.com

² Educator, Faculty of Science, Mahasarakham University, Tel. 086-9873685 e-mail: saowanee.st@hotmail.com

ต่อกรณีศึกษา การทำหน้าที่ของอาจารย์ประจำกลุ่ม การทำหน้าที่ของตนเอง และเพื่อนในกลุ่มอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน, พัฒนาการเรียนรู้, ความคิดเห็น

Abstract

This research aims to study the development of students' problem-based learning (PBL) performance, the relationship between learning score from PBL and scores from lecture courses. We also provide a satisfaction with case study and PBL learning method in second-year medical students from the Faculty of Medicine, Mahasarakham University. The data were collected from 120 second-year medical students in the academic year 2015-2016. The results showed that the average score from PBL in case study 4th markedly increased when compared with case study 1st. There was a positive correlation between learning score from PBL and score from lecture courses related with case studies. Additionally, the students were satisfied with the case study performance, group instructors, and self and group member characteristics in very good grade.

Keywords: Problem-based learning, Learning development, Aspect

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ปฏิรูปการจัดการศึกษาให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการ

ศึกษา ซึ่งส่งผลให้คณะกรรมการอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ออกประกาศเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระบบอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQF) เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ของทุกระดับคุณวุฒิ ให้สามารถผลิตบัณฑิต ได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการอุดมศึกษากำหนดไว้ ซึ่งครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้มีมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติและระดับสากล (สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา, 2552)

วิธีการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีหลากหลายรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความ ต้องการที่จะแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหา (วัลลีสัตยาศัย, 2557) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะในกระบวนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทักษะการแก้ปัญหาาร่วมกันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ซึ่งผู้สอนทำหน้าที่เป็น

ผู้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบของโจทย์ปัญหา (Problem) จัดหาทรัพยากรการเรียนรู้ (Learning Resource) ต่างๆ ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (Facilitator) โดยที่โจทย์ปัญหาจะต้องมีความหมายและความสำคัญต่อผู้เรียน รวมทั้งน่าสนใจและกระตุ้นความอยากรู้อยากเรียน เพื่อดึงความสนใจของผู้เรียนให้เข้าสู่การคิดหาวิธีการหรือกระบวนการแก้ปัญหา เกิดความใฝ่รู้ เกิดทักษะกระบวนการคิดและวิเคราะห์กระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งผู้เรียนจะได้พัฒนาการเรียนโดยการชี้แนะตนเอง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การประเมินตนเอง การประเมินผู้อื่น การสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูล (ทศนา แชมมณี, 2550) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตในปัจจุบัน

กลุ่มวิชาปรีคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ตระหนักว่าการเรียนการสอนในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตนั้น สิ่งสำคัญสำหรับผู้เรียนอย่างหนึ่งคือการประมวลความรู้

ที่มีอยู่มาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นแบบไม่คาดคิด รายวิชาในชั้นปรีคลินิกเป็นรายวิชาพื้นฐานที่มีเนื้อหาสาระอยู่มากที่นิสิตจำเป็นต้องเรียนรู้ เนื้อหาในแต่ละสาระวิชาแยกกัน ทำให้บางครั้งนิสิตไม่สามารถประมวลความรู้แต่ละรายวิชาเข้าด้วยกันได้ ดังนั้นการศึกษาด้วยตนเองโดยการฝึกการแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาของคนที่ใช้ (Problem base learning) จึงมีความสำคัญ เป็นการฝึกให้นิสิตมีเวลาสำหรับการศึกษาด้วยตนเอง มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและเพิ่มความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมองเห็นจุดอ่อนของตนเอง กระตุ้นการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น กลุ่มวิชาปรีคลินิกจึงได้จัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสำหรับหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 เป็นต้นมา

จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพัฒนาการการเรียนรู้อยู่โดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนิสิต ความสัมพันธ์ผลการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับผลการเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา รวมทั้งความคิดเห็นของนิสิตต่อกรณีศึกษา กระบวนการ

เรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งศึกษาจากแบบสอบถามและข้อมูลจากเอกสารที่เก็บรวบรวมไว้ เพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับรายวิชา และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปรีคลินิกต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนิสิต
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) กับผลการเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตต่อกรณีศึกษาและกระบวนการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตแพทยศาสตร ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2558-2559 จำนวน 120 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้อมูลผลการเรียนของนิสิตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ศึกษาอยู่ชั้นที่ 2 ในปีการศึกษา 2558-2559 จำนวน 120 คน โดยได้รับอนุญาตการใช้ข้อมูลจากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานและผลคะแนนรายวิชาที่เกี่ยวข้อง กลุ่มวิชาปรีคลินิกแต่งตั้งอาจารย์ เพื่อรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน นำ 7 Steps In small group session มาเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน แบ่งหน้าที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบกรณีศึกษา แต่งตั้งอาจารย์ประจำกลุ่มประจำกลุ่ม (Facilitator) เจ้าหน้าที่จัดทำคู่มือสำหรับอาจารย์และเอกสารสำหรับนิสิต แบ่งนิสิตออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน แผนการกรรการศึกษา มีดังนี้ จัดกรณีศึกษาปีละ 4 เรื่อง แบ่งเป็นภาคการศึกษาละ 2 เรื่อง แต่ละเรื่องใช้เวลาเรียน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง กรณีศึกษา 1 เรื่องประกอบด้วย 2 Scenario สัปดาห์ที่ 1 ชั่วโมงศึกษาค้นคว้า Scenario1 สัปดาห์ที่

2 ชั่วโมง Resource person สัปดาห์ที่ 3 ชั่วโมงศึกษาค้นคว้า Scenario2 และสัปดาห์ที่ 4 นิสิตสรุปรวบยอดเนื้อหาที่ได้เรียนในบทเรียน รายงานหน้าชั้นเรียนโดยมีอาจารย์ประจำกลุ่มทั้ง 6 กลุ่ม เป็นผู้วัดและประเมินผลการเรียนในชั่วโมงเรียนโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนเดียวกัน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ

2.2.1 แบบวัดและประเมินผล สำหรับอาจารย์ประจำกลุ่ม เพื่อวัดความรู้และกระบวนการกลุ่มของนิสิต ใช้ประเมินนิสิตในสัปดาห์ที่ 1, 3 และ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อกระบวนการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีศึกษา อาจารย์ประจำกลุ่ม การทำหน้าที่ของตนเองและเพื่อน นิสิตส่งแบบสอบถามหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนการสอน โดยแบบสอบถามเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ ดังนี้

4 หมายถึง ดีมาก

3 หมายถึง ดี

2 หมายถึง ปานกลาง

1 หมายถึง ควร

ปรับปรุง

2.2.2 ข้อมูลคะแนนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลของแบบสอบถามของนิสิตแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2557 ซึ่งเป็นประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย ใช้รูปแบบของแบบสอบถามชุดเดียวกันกับกลุ่มประชากรตัวอย่างที่นำมาวิจัย จำนวน 30 ชุด เพื่อคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมพันธอัลฟาของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้ แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ประจำกลุ่มและกระบวนการจัดการเรียน การสอน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.759 แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับโจทย์ปัญหา ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.830 และแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อตนเองและเพื่อนในกลุ่ม ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.728 เครื่องมือวิจัยไม่ควรต่ำกว่า 0.70

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบวัดและ

ประเมินผลโดยอาจารย์ประจำกลุ่มแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 100 ของนิสิตในชั้นปี เก็บรวบรวมข้อมูลไว้ และบันทึกข้อมูลเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์

4. การจัดการทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมไว้ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งได้ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์คะแนนการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนิสิต

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) กับผลการเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตต่อการศึกษาศาสตร์และกระบวนการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) โดยแปลผลจากค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535: 100)

3.51-4.00 หมายถึง ดีมาก

2.51-3.50 หมายถึง ดี
 1.51-2.50 หมายถึง
 ปานกลาง
 1.00-1.51 หมายถึง
 ควรปรับปรุง

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
 ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ
 (Percentage) ค่าเฉลี่ย (X) และส่วน
 เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation
 Coefficient)

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้
 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การ

ศึกษาการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็น
 ฐาน (PBL) ของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่
 2 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการ
 ศึกษา 2558-2559 จำนวน 120 คน
 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. พัฒนาการการเรียนรู้
 โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของ
 นิสิต วิเคราะห์คะแนนการเรียนรู้โดย
 ใช้ปัญหาเป็นฐานจากกรณีศึกษา 4
 เรื่อง โดยใช้แบบวัดผลและประเมิน
 ผลฉบับเดียวกัน พบว่า คะแนน
 เฉลี่ยการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
 ของนิสิตแพทย์ที่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2
 ใน ปีการศึกษา 2558-2559 มีค่า
 คะแนนที่ต่างกัน เรื่องที่ 4 มีคะแนน
 สูงขึ้นกว่าเรื่องที่ 1

ตาราง 1 ค่าคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) จำแนก
 ตามกรณีศึกษา

กรณีศึกษา	\bar{x}	S.D.
เรื่องที่ 1	83.19	7.76
เรื่องที่ 2	87.03	5.48
เรื่องที่ 3	89.91	4.09
เรื่องที่ 4	88.29	3.54

2. ความสัมพันธ์ของการ
 เรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับผล
 การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับ
 กรณีศึกษา

ความสัมพันธ์ของผลการ
 เรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับผล
 การเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง
 กับกรณีศึกษา พบว่าผลการเรียน

โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับผลการเรียนรายวิชาที่เปิดสอนในปีการศึกษาภาคต้นและภาคปลาย ได้แก่ รายวิชาวิทยาภูมิคุ้มกันทางการแพทย์ ชีวเคมีการแพทย์1 สรีรวิทยา

ทางการแพทย์1 กายวิภาคศาสตร์ มนุษย์2 ชีวเคมีการแพทย์ 2 และ สรีรวิทยาทางการแพทย์2 มีความสัมพันธ์กัน ดังตาราง 2

ตาราง 2 ความสัมพันธ์ของผลการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) กับผลการเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา

ภาคการศึกษา	ความสัมพันธ์	วิทยาภูมิคุ้มกันทางการแพทย์	ชีวเคมีการแพทย์1	สรีรวิทยาทางการแพทย์1	กายวิภาคศาสตร์ มนุษย์2	ชีวเคมีการแพทย์2	สรีรวิทยาทางการแพทย์1
ภาคต้น	PBL	0.014	0.302	0.097	0.046	0.252	0.211
ภาคปลาย	PBL	0.069	0.080	0.066	0.076	0.019	0.012

3. ความคิดเห็นของนิสิตต่อกรณีศึกษาและกระบวนการจัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อกรณีศึกษา การทำหน้าที่ของอาจารย์ประจำกลุ่ม

การทำหน้าที่ของตนเองและเพื่อนในกลุ่ม อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อทุกข้ออยู่ในระดับดีมากเช่นเดียวกัน โดยรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ย 3.79 อยู่ในระดับดีมาก ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตต่อกรณีศึกษา (Scenario) และกระบวนการจัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)

รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านกรณีศึกษา			
1. Scenario กระตุ้นให้นักศึกษาใช้ความรู้เดิมหรือที่เคยเรียนมา	3.74	0.51	ดีมาก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตต่อกรณีศึกษา (Scenario) และกระบวนการจัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) (ต่อ)

รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2. Scenario ช่วยนำไปสู่การตั้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน	3.75	0.43	ดีมาก
3. Scenario มีประเด็นที่กระตุ้นให้กลุ่มอภิปรายและแสดงความคิดเห็น	3.81	0.40	ดีมาก
4. ความยากง่ายของ Scenario เหมาะสมกับระดับความรู้ของนิสิต	3.72	0.45	ดีมาก
5. โดยภาพรวม ท่านคิดว่า Scenario เรื่องนี้มีความน่าสนใจ	3.75	0.46	ดีมาก
สรุป	3.75	0.45	ดีมาก
2. ด้านการทำหน้าที่ของอาจารย์ประจำกลุ่ม			
1. สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและลดความตึงเครียดภายในกลุ่ม	3.70	0.48	ดีมาก
2. กระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายปัญหา	3.81	0.42	ดีมาก
3. ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม	3.82	0.39	ดีมาก
4. ประเมินนิสิตและให้ feedback ได้อย่างเหมาะสม	3.78	0.43	ดีมาก
5. โดยภาพรวม ท่านคิดว่าอาจารย์ประจำกลุ่มมีบทบาทเหมาะสม	3.85	0.37	ดีมาก
สรุป	3.79	0.42	ดีมาก
3. ด้านการประเมินตนเองและเพื่อนในกลุ่ม			
1. รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนและเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มแสดงความคิดเห็น	3.90	0.25	ดีมาก
2. ให้ข้อมูลหรือเสนอความคิดเห็นที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม	3.78	0.37	ดีมาก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนิสิตต่อกรณีศึกษา (Scenario) และกระบวนการจัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) (ต่อ)

รายการ	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
3. อธิบายและถ่ายทอดความคิดให้สมาชิกในกลุ่มเข้าใจได้	3.78	0.39	ดีมาก
4. ความตรงต่อเวลา	3.77	0.37	ดีมาก
5. โดยภาพรวม การแสดงบทบาทสมาชิกกลุ่มเหมาะสมเพียงไร	3.82	0.36	ดีมาก
สรุป	3.81	0.35	ดีมาก
สรุปค่าเฉลี่ยภาพรวมทุกด้าน	3.79	0.41	ดีมาก

อภิปรายผล

1. พัฒนาการการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนิสิตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ชั้นปีที่ 2 ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2558-2559 พบว่าจากการพิจารณาคะแนนแยกตามกรณีศึกษา คะแนนเฉลี่ยการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกรณีศึกษามีค่าคะแนนที่ต่างกัน โดยคะแนนเรื่อง 1-3 สูงขึ้น และคะแนนกรณีศึกษาเรื่อง 4 มีคะแนนน้อยกว่าเรื่องที่ 3 แต่เมื่อเทียบกับเรื่องที่ 1 และ 2 คะแนนก็ยังสูงกว่า แสดงให้เห็นว่านิสิตมีพัฒนาการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ทั้งนี้คะแนนกรณีศึกษาแต่ละเรื่องมีค่าคะแนนที่

ต่างกัน อาจเนื่องมาจากความยากง่ายของกรณีศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ของนิสิต ดังที่ วัลลี สัตยาศัย (2557: 71) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จะต้องวัดและประเมินให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในส่วนของกระบวนการและผลงานทั้งด้านความรู้ ทักษะการทำงานทุกด้าน ตลอดจนเจตคติ โดยการประเมินจะต้องมีทั้งการประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียน และการประเมินตัดสินผลหลังจากเรียนเสร็จสิ้น

2. ความสัมพันธ์ของผลการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) กับผลการเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา พบว่าผล

คะแนนของการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีความสัมพันธ์กันกับผลคะแนนของการเรียนในรายวิชาที่เปิดสอนในภาคต้นและภาคปลาย ได้แก่ วิทยาภูมิคุ้มกันทางการแพทย วิชาสรีรวิทยาทางการแพทย์1 วิชากายวิภาคศาสตร์มนุษย์2 วิชาสรีรวิทยาทางการแพทย์2 วิชาชีวเคมีการแพทย์1 และวิชาชีวเคมีการแพทย์2 ทั้งนี้ ผลการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนิสิตมีผลต่อการเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง อาจเพราะนิสิตได้พัฒนาทักษะการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม การศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ใหม่ การแลกเปลี่ยนความรู้ เข้าใจทักษะกระบวนการต่างๆ ดีขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มาสัมพันธ์กันได้ สอดคล้องกับ ญัตติสภา อธิการบดี (2551: 178-185) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักของรายวิชาปริคlinik หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

แพทย์ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ที่เรียนโดยใช้ปัญหาเป็นหลักของรายวิชาปริคlinik มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความคิดเห็นของนิสิตต่อกรณีศึกษาและกระบวนการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) นิสิตมีความคิดเห็นต่อกรณีศึกษา การทำหน้าที่ของอาจารย์ประจำกลุ่ม การทำหน้าที่ของตนเองและเพื่อนในกลุ่ม อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งการจัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม แต่ละเรื่องจะแบ่งกลุ่มนิสิตเป็น 6 กลุ่ม โดยมีหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้นำอภิปรายกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่ม ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน และแบ่งอาจารย์ประจำกลุ่มเพื่อคอยชี้แนะ สังเกตกระบวนการกลุ่ม กระตุ้นให้นิสิตแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกันเอง และควบคุมคุณภาพความก้าวหน้าทางการเรียนของนิสิตแต่ละคน มีการอภิปรายกลุ่ม นำเสนอและส่งรายงานกลุ่ม นิสิตจะได้ประเมินการทำหน้าที่ของประเมินตนเอง เพื่อนในกลุ่ม อาจารย์ประจำกลุ่ม และกรณีศึกษา

จากค่าคะแนนความคิดเห็นในทุกๆ ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.79 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการรวมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหา ร่วมมือทำกิจกรรม อภิปราย การฟังความคิดเห็น ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ร่าเริงได้ซักถาม มีความพึงพอใจในการทำกิจกรรมเพราะมีความเป็นอิสระ ไม่ได้ถูกบังคับหรือกำหนดขอบเขตของพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โคก และ มอเลย์ (Cooke & Moyle, 2002) ที่ได้ทำการศึกษาที่ โรงเรียนพยาบาล มหาวิทยาลัย กริฟฟิซ ประเทศออสเตรเลียในด้านความพึงพอใจของนักศึกษา และพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจเพราะรู้สึกว่าการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สนุกสนาน น่าสนใจ การเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมในกระบวนการการเรียนรู้ รวมทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานเป็นทีม การอภิปรายอย่างสร้างสรรค์ และการได้เรียนจากเพื่อนๆ สอดคล้องกับงานวิจัยบางชิ้นที่พบว่าทั้งอาจารย์และนักศึกษาศึกษาพยาบาลเห็นว่าการเรียนแบบใช้

ปัญหาเป็นหลัก ช่วยเกิดการเรียนรู้ได้ดี โดยนักศึกษาพยาบาลเห็นตนเอง การค้นคว้าหาความรู้ และความสามารถในการทำงานร่วมกับคนอื่นได้ และนักศึกษาส่วนมากพึงพอใจกับการเรียนของตน รู้สึกภูมิใจในตนเองและส่งเสริมให้นักศึกษามีความเชื่อมั่น และพบว่านักศึกษามีความสนใจ และมี ความกระตือรือร้นในการเรียนและมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่ม นักศึกษาและอาจารย์มีสัมพันธภาพที่ดีมากขึ้น ดังที่โคลแมน (Coleman 1995: 18-19) ได้สำรวจพบว่ามีคณะแพทยศาสตร์ถึง 882 แห่ง ได้ใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยที่อาจารย์ประจำกลุ่มพบว่าความรู้สึกส่วนใหญ่คิดว่าหลักสูตรการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นและหลักสูตรดั้งเดิมมีประสิทธิภาพ ไกล่เคียงกันในเรื่อง การเรียนรู้ และจะส่งผลให้อัตราความสนใจของนักเรียน เรื่องนัด ความพึงพอใจส่วนบุคคล ความมีเหตุผลของนักเรียน และการเตรียมพร้อม ที่จะหมุนเวียนไปในคลินิกต่างๆ สูงกว่าวิธีดั้งเดิม และหลักสูตรดั้งเดิมมากกว่าในเรื่องการสอนความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง

จากงานวิจัยข้างต้น การจัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิตด้านการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง การมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การรับฟังความคิดเห็น การแก้ปัญหาด้วยตนเอง นิสิตเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และนิสิตมีความพึงพอใจกระบวนการจัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ดังนั้นการจัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ให้เหมาะสมกับนิสิตทำให้นิสิตมีทักษะกระบวนการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มาสัมพันธ์กัน และช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้กับนิสิตได้

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากคะแนนผลการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การพิจารณาของอาจารย์ประจำกลุ่ม ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน แต่มาตรฐานในการให้คะแนนของอาจารย์แต่ละกลุ่มยังไม่สามารถวัดได้ จึงควรมีการเตรียมอาจารย์ประจำกลุ่มเพื่อให้เข้าใจหลักการที่ตรงกัน และควรหมุนเวียนอาจารย์ประจำกลุ่มให้กับนิสิต

2. ควรมีการวัดผลก่อนและหลังเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อที่จะประเมินความรู้ของนิสิตว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของกรณีศึกษามากน้อยเพียงใด

3. การจัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานกรณีศึกษาในบางเรื่องไม่สอดคล้องกับรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียน จึงทำให้ไม่สามารถวัดผลได้ทุกเรื่องหรือทุกวิชาที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการเขียนโจทย์ปัญหาควรคำนึงถึงรายวิชาที่เปิดสอนในภาคการศึกษานั้นด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่สนับสนุนทุนส่งเสริมและพัฒนาการวิจัยสำหรับบุคลากรคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ 2560 และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัยพร ทองเจริญบัวงาม เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.ต้องจิตร์ ถิ่นชมนาง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรารัฐ บรรณูผาดร.พัชรวรรณ สุทยานนท์ คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่กลุ่มวิชาปรีคลินิกทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education)*.
- ณัฐภาส ถาวรวงษ์. (2551). *การประเมินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (PBL) ของรายวิชาพรีคลินิก หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณินพนธ์ ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ทศนา แชมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 7. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- วัลลี สัตยาศัย. (2557). 23 ปี PBL กับหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ธรรมศาสตร์. *ธรรมศาสตร์เวชสาร, 14(3), 309-311.*
- Coleman, M.R. (1995). Problem-based learning: a new approach for teaching gifted students. *Gifted Today Magazine, 18-19.*
- Cooke, M. & Moyle, K. (2002). Students evaluation of problem-based learning. *Nurse Education Today, 330-339.*

การพัฒนาแนวทางการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม Developing guidelines in revenue budget allocation of Faculty of Education, Mahasakham University

ทิฆัมพร ปัสสาโก¹
Thikhamporn Putsargo¹

Received: 19 March 2019 ; Revised: 19 August 2019 ; Accepted: 7 January 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ 2) เพื่อได้แนวทางการพัฒนาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 106 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1) บุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดและรองลงมา 3 อันดับ คือ การประมาณการรายรับ ($\bar{X}=3.22$) การประมาณการรายจ่ายงบประมาณเงินรายได้ ($\bar{X}=3.21$) การจัดทำแผนการใช้

¹ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทรศัพท์ 042-721764 ต่อ 6292, 081-3914265, E-mail: kati_naruk@hotmail.com

¹ Plan and Policy Analyst, Faculty of Education Mahasarakham University,
Tel: 043-721764 ต่อ 6292, 081-3914265, E-mail: kati_naruk@hotmail.com

จ่ายงบประมาณเงินรายได้ ($\bar{X}=3.18$) และการตรวจสอบรายรับจริง ($\bar{X}=3.07$)

2) แนวทางการพัฒนาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สรุปได้ดังนี้ 1) การประมาณการรายรับ ควรเก็บรวบรวมและสำรวจข้อมูลให้เป็นปัจจุบันผู้ปฏิบัติและผู้ที่เกี่ยวข้องศึกษาและทำความเข้าใจในขั้นต้นและเกณฑ์การประมาณการ มีการจัดทำสถิติข้อมูลย้อนหลังในด้านที่เกี่ยวข้องและการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนิสิตเพิ่มเติมทุกช่องทาง 2) การประมาณการรายจ่าย ควรปรับลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น มีการจัดลำดับตามภารกิจที่สำคัญหรือบูรณาการการจัดกิจกรรมที่ใกล้เคียงกัน ให้ดำเนินการร่วมกัน สร้างรายได้เพิ่ม อาทิ เช่น การบริการวิชาการ การจัดทำหลักสูตร อบรมระยะสั้น เป็นต้น กำกับติดตามนิสิตให้เป็นไปตามแผนการรับจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจให้กับอาจารย์และเจ้าหน้าที่ในการขอใช้งบประมาณและจัดโครงการ ฝ่ายงานต่างๆ ต้องมีการวางแผนการใช้งบประมาณไว้ในอนาคต และควรยึดกรอบวงเงินที่คณะได้รับจัดสรร และกระจายรายได้ลงไปให้ภาคีวิชา/หลักสูตร แล้วมารวมเป็นภาพรวมของคณะ

3) การจัดทำแผนใช้จ่ายงบประมาณเงินรายได้ เป็นขั้นต้นก่อนดำเนินการที่ดี มีการควบคุมและกำกับติดตาม แต่ควรมีความยืดหยุ่น และแผนการเบิกจ่ายควรมาจากภาควิชาเนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ใช้งบประมาณ 4) การตรวจสอบรายรับจริง คณะหรือมหาวิทยาลัยควรมีการพัฒนา ระบบ MIS ที่ 5) การกำกับติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณเงินรายได้ ควรมีการกำหนดแนวทางในการกำกับติดตาม การกระตุ้นให้ฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและเข้าใจนโยบายของมหาวิทยาลัย และควรมีการประชุมแลกเปลี่ยนและกำกับติดตามโดยหัวหน้าสำนักงานเลขานุการคณะฯ สามารถตรวจสอบรายรับจริงได้รวดเร็วและเป็นปัจจุบัน และ ควรหาเทคโนโลยีมาช่วยตรวจสอบรายรับจริง และวิธีการชำระเงินควรเพิ่มช่องทางมากขึ้น เช่น QR Cord โดยสรุป สภาพปัญหาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ดังนั้นจากข้อมูลดังกล่าวสามารถนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพครอบคลุม ตอบสนองทุกภารกิจของคณะ ให้มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การพัฒนาแนวทาง, งบประมาณเงินรายได้, คณะศึกษาศาสตร์

Abstract

The purposes of this study aimed at 1) examining problems in revenue budget *a*llocation of the Faculty of Education, Mahasarakham University, and 2) developing guidelines in revenue budget *a*llocation of the faculty. The samples of this study were 106 personnel working at the faculty. The research instrument used was a questionnaire. The data was analyzed by using basic descriptive statistics ; mean and standard deviation.

The results revealed that.

The personnel working at Faculty of Education, Mahasarakham University had overall opinions towards problems at a moderate level ($\bar{x}=3.16$). Problems ranked from top to the bottom, were income estimation ($\bar{x}=3.22$), expense estimation of revenue budget ($\bar{x}=3.21$), planning of revenue budget, and real income investigation ($\bar{x}=3.07$).

The guidelines in revenue budget *a*llocation of the Faculty of Education, Mahasarakham University can be divided into five aspects. First, income estimation ; collection and surveying data ought to be up-to-date so that officers or related persons can be educated and understood at the procedure and criteria estimation. Furthermore, it is suggested that retrospective statistics be gathered concerning related aspects and also public relations for additional student enrollment in every channel. Second, expense estimation ; it is recommended that unnecessary expense should be stopped. Moreover, there should be prioritizing of important missions or integrating of related activities in order to create more income such as academic service, curriculum design, short seminar etc. as well as considering number of students according to an enrollment plan. Moreover, learning and sharing is recommended so that they can agree with instructors and officers in requesting a budget for doing a project. The department should also

plan for future spending and adhere to the faculty's financial amount. It is also suggested that income is distributed to sub-departments and the overall department. Third, planning of revenue budget ; the results found good that there were good procedures for controlling and monitoring. However, these should be flexible and the disbursement plan should be from the department because this group allocates the budget. Fourth, real income investigation ; the university or the faculty is suggested to develop an MIS system. Fifth, monitoring and evaluating the use of revenue budget ; the recommendation for this aspect is to provide guidelines in monitoring by activating related institute to understand university's policies. Likewise, meetings should be held for sharing and monitoring by the faculty head or the secretary who can check real income rapidly and in real time. Furthermore, technology is suggested to integrate to check real income as well as adding more channels for payment, such as by QR Code.

In conclusion, the problems in revenue budget *a*llocation of the Faculty of Education, Mahasarakham University were in moderate level in every aspect. Therefore, based on this study, developing the guidelines in revenue budget *a*llocation of Faculty of Education, Mahasarakham University can be more effective, have increased coverage, and be responsive to the faculty's missions.

Keywords: Developing Guidelines, Budget *a*llocation, Faculty of Education

บทนำ

มหาวิทยาลัยของรัฐโดยทั่วไป บริหารงานจากงบประมาณแผ่นดินส่วนหนึ่งและจากรายได้

ของมหาวิทยาลัยอีกส่วนหนึ่ง รายได้ของมหาวิทยาลัยส่วนนี้ไม่ต้องส่งคืนคลังให้เป็นรายได้ของรัฐ แต่จะนำมาให้เพื่อกิจการของ

มหาวิทยาลัยได้ โดยตั้งเป็นงบประมาณพิเศษของมหาวิทยาลัยในแต่ละปีเรียกว่า “งบประมาณรายจ่ายเงินรายได้” งบประมาณดังกล่าวเป็นงบที่เสริมเพิ่มเติมจากงบประมาณแผ่นดิน ที่ทำให้มหาวิทยาลัยสามารถจัดหาวัสดุ อุปกรณ์และพัฒนามหาวิทยาลัยได้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (กองแผนงานมหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2560: 1)

มหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2537 ได้ดำเนินการตามภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การพัฒนามหาวิทยาลัยให้ได้ครบทั้ง 4 ภารกิจ จะต้องอาศัยงบประมาณเพื่อนำมาใช้จ่ายในการบริหารจัดการให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ในวามที่ไม่ได้รับจัดสรรหรือจัดสรรให้ไม่เพียงพอจากงบประมาณแผ่นดิน เป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพของงานเดิม สนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบการรับรองมาตรฐาน

และประเมินคุณภาพการศึกษาของ สมศ. สอดคล้องกับเป้าหมายในแผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2558-2561) (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2560: 1)

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีการดำเนินการเป็นประจำทุกปี โดยทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัย จะต้องจัดทำประมาณการรายรับ จัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่าย โดยกองแผนงานเป็นผู้รวบรวมในภาพรวมทั้งหมดของมหาวิทยาลัย ผ่านกระบวนการต่างๆ ทั้งจากคณะกรรมการบริหารหน่วยงาน คณะกรรมการพิจารณากลับกรองงบประมาณของมหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย คณะกรรมการกลับกรองงบประมาณจากสภามหาวิทยาลัย และผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย จึงจะเสร็จสิ้นกระบวนการจัดทำงบประมาณและสามารถนำงบประมาณมาใช้ได้ (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2560: 1)

อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ พ.ศ.2560 สำนัก

งบประมาณได้ปรับปรุงโครงสร้างแผนงานและวิธีการในการจัดทำงบประมาณโดยให้ทุกส่วนราชการแสดงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเป็น 3 ส่วน ได้แก่ รายจ่ายบุคลากรภาครัฐ รายจ่ายพื้นฐาน และรายจ่ายยุทธศาสตร์ (สำนักงบประมาณ, 2559 หน้า 6-9) ส่งผลให้วิธีการในการพิจารณา ตลอดจนการจัดหมวดหมู่ของรายการงบประมาณ มีความซับซ้อนและต้องทำความเข้าใจในโครงสร้าง ระเบียบ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนที่กำหนดขึ้นใหม่ จึงจะสามารถเชื่อมโยงวิธีการจัดทำงบประมาณของหน่วยงานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการปรับเปลี่ยนได้ ประกอบกับระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคามว่าด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2553

ในกรณีการจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินกิจการตามภารกิจหลักให้แยกเป็นงบลงทุน และงบดำเนินการ สำหรับงบดำเนินการให้จัดทำประมาณการรายรับและประมาณการค่าใช้จ่ายรายหลักสูตรและรายการกิจกรรม วิธีการจัดทำงบประมาณอื่นที่มีได้ระบุไว้ในระเบียบนี้ให้ใช้วิธีการจัดทำงบประมาณแผ่นดินโดย

อนุโลม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงกระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับวิธีการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน เพื่อให้สามารถสรุปข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบประกอบการตัดสินใจของฝ่ายบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สำคัญในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมีส่วนที่เชื่อมโยงกับกฎ ระเบียบ ในหลายประเด็น ตั้งแต่แหล่งที่มาของรายได้และเงื่อนไขที่สามารถนำมาจัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปี วิธีการในการจัดทำงบประมาณ อำนาจในการตัดสินใจและอนุมัติงบประมาณรายจ่ายในแต่ละขั้นตอน คณะกรรมการผู้มีส่วนอำนาจในการกลั่นกรองความเหมาะสมและความจำเป็นเร่งด่วนก่อนเสนอสภามหาวิทยาลัย ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องทราบและศึกษาให้มีความเข้าใจในเจตนารมณ์ของระเบียบนั้นๆ ตลอดจนถือปฏิบัติให้ถูกต้อง

อีกทั้งกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้บันทึก

รายละเอียดคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายแทนการเสนอคำขอตั้งงบประมาณในรูปแบบไฟล์ข้อมูล เพื่อแก้ปัญหาในการสรุปและรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วนในทุกมิติและสามารถเรียกรายงานดังกล่าวได้ทันที ซึ่งถือเป็นการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและลดความผิดพลาดในการสรุปข้อมูลในหลากหลายมิติของผู้ปฏิบัติเพื่อเสนอผู้บริหารของแต่ละหน่วยงาน อย่างไรก็ตามผู้ปฏิบัติงานเองก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการบันทึกข้อมูลที่ถูกต้องด้วยเช่นกัน (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2560: 2)

คณะศึกษาศาสตร์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการงานภายในองค์กร จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ งบประมาณเงินแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ที่มีรายได้เกิดจากค่าธรรมเนียมและค่าหน่วยกิตของการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก จำนวน 24 หลักสูตร โดยการบริหารจัดการงบประมาณเงินรายได้ของคณะจะนำงบประมาณไว้ที่ส่วนกลาง

คือ สำนักงานเลขานุการของคณะฯ และจัดสรรให้ภาควิชาตามสัดส่วนรายรับในส่วนของงบประมาณพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ เนื่องจากแนวโน้มงบประมาณเงินรายได้ของคณะมีแนวโน้มลดลงและมีสัดส่วนรายจ่ายค่าใช้จ่ายคงที่เพิ่มขึ้น (เงินเดือนค่าจ้าง) จึงทำให้การบริหารงานของคณะอยู่ภายใต้งบประมาณที่จำกัด (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561: 2)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน และมีหน้าที่ในการจัดทำงบประมาณของคณะศึกษาศาสตร์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดทำงานงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและเพื่อพัฒนาแนวทางในการจัดทำงานงบประมาณเงินรายได้ของคณะให้สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้บริหาร บุคลากร และนิสิตให้มากที่สุด และเพื่อให้การบริหารงานงบประมาณของคณะเกิดประโยชน์และคุ้มค่าสูงสุด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความสำคัญของการวิจัย

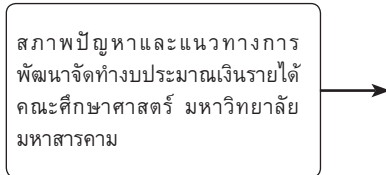
1. ได้ทราบสภาพปัญหาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้

ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. ได้แนวทางการพัฒนาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

ประเด็นที่ศึกษา มีดังนี้

1. การประมาณการรายรับ
2. การประมาณการรายจ่ายงบประมาณเงินรายได้
3. การจัดแผนการใช้จ่ายงบประมาณเงินรายได้
4. การตรวจสอบรายรับจริง
5. การกำกับติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณเงินรายได้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในขั้นตอนของการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำผลการศึกษาตามข้อ 1 มากำหนดโครงสร้างร่างแบบสอบถามตามประเด็นสำคัญ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน โดยพิจารณาเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ความมุ่งหมายและสมมติฐานในการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเสนอที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่จะทำการสำรวจและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ปรึกษาแนะนำ

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ปรึกษาแนะนำ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของกรวิจัยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4.2 รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ รองคณบดีดูแลฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4.3 นายพนวิทย์ ศรีเวียง นราธิป นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ สังกัดกองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง

6. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

6.1 การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับบุคคลากรคณะศึกษาศาสตร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน

6.2 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.585-0.918

6.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.983

7. นำผลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเสนอที่ปรึกษาอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentages)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือ (Item-total Correlation)

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บุคลากร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$, S.D.=1.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่าการประมาณการรายรับ ($\bar{X}=3.22$, S.D.=1.06) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การกำกับติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณเงินรายได้ ($\bar{X}=3.05$, S.D.=1.06) โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 การประมาณการรายรับ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำประมาณการรายรับ

ล่วงหน้าระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว เพื่อประเมินสถานะทางการเงินของคณะ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การคำนวณค่าธรรมเนียมการเข้าศึกษาเป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัยและตรงตามหลักสูตรที่คณะกำหนด และการหักสมทบมหาวิทยาลัยเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดอย่างครบถ้วน

1.2 การประมาณการรายจ่าย โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความพร้อมของเอกสารประกอบการจัดทำประมาณการรายจ่าย เช่น ใบเสนอราคา แบบที่ดินและสิ่งก่อสร้างโครงการ เป็นต้น เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการแจ้งเวียนให้หน่วยงานภายในเพื่อรับทราบ และใช้งบประมาณตามที่ได้รับจัดสรร

1.3 การจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณเงินรายได้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปรับแผนการใช้จ่ายงบประมาณเงินรายได้ให้สอดคล้องกับการเบิกจ่ายและรายรับจริงที่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ย

มากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณในระบบ BPS

1.4 การตรวจสอบรายรับจริง โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การรวบรวมข้อมูล นิสิต รายได้ จากค่าธรรมเนียมและค่าหน่วยกิต ตามกรอบระยะเวลาที่กองแผนงานกำหนดจากระบบ MIS มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การรายงานผลการตรวจรายรับจริงให้ผู้บริหารทราบ

1.5 การกำกับติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณเงินรายได้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการควบคุมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับรายรับจริงที่ปรากฏในแต่ละไตรมาส มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การรายงานผลการกำกับติดตามให้คณะกรรมการประจำคณะทราบ

2. แนวทางการพัฒนาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.1 การประมาณการรายรับ ควรมีเก็บรวบรวมและสำรวจ

ข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ผู้ปฏิบัติและผู้ที่เกี่ยวข้องศึกษาและทำความเข้าใจในขั้นตอนและเกณฑ์การประมาณการ มีการจัดทำสถิติข้อมูลย้อนหลังในด้านที่เกี่ยวข้องและการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนิสิตเพิ่มเติมทุกช่องทาง

2.2 การประมาณการรายจ่าย ควรปรับลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น มีการจัดลำดับตามภารกิจที่สำคัญหรือบูรณาการการจัดกิจกรรมที่ใกล้เคียงกันให้ดำเนินการร่วมกัน สร้างรายได้เพิ่ม อาทิ เช่น การบริการวิชาการ การจัดทำหลักสูตร อบรมระยะสั้น เป็นต้น กำกับติดตามนิสิตให้เป็นไปตามแผนการรับ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจให้กับอาจารย์และเจ้าหน้าที่ในการขอใช้งบประมาณและจัดโครงการ ฝายงานต่างๆ ต้องมีการวางแผนการใช้งบประมาณไว้ในอนาคต และควรยึดกรอบวงเงินที่คณะได้รับจัดสรร และกระจายรายได้ลงไปให้ภาควิชา/หลักสูตร แล้วมารวมเป็นภาพรวมของคณะ

2.3 การจัดทำแผนใช้จ่ายงบประมาณเงินรายได้ เป็นขั้นตอนการดำเนินการที่ดี มีการควบคุมและกำกับติดตาม แต่ควรมีความยืดหยุ่นและแผนการเบิกจ่ายควรมาจกภาควิชาเนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ใช้งบประมาณ

2.4 การตรวจสอบรายรับจริง คณะหรือมหาวิทยาลัยควรมีการพัฒนาระบบ MIS ที่สามารถตรวจสอบรายรับจริงได้รวดเร็วและเป็นปัจจุบัน และ ควรหาเทคโนโลยีมาช่วยตรวจสอบรายรับจริง และวิธีการชำระเงินควรเพิ่มช่องทางมากขึ้น เช่น QR Cord

2.5 การกำกับติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณเงินรายได้ ควรมีการกำหนดแนวทางในการกำกับติดตาม การกระตุ้นให้ฝายงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและเข้าใจนโยบายของมหาวิทยาลัย และควรมีการประชุมแลกเปลี่ยนและกำกับติดตามโดยหัวหน้าสำนักงานเลขานุการคณะฯ

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัญหาในการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	\bar{x}	S.D.	ระดับ ปัญหา
1. การประมาณการรายรับ	3.22	1.06	ปานกลาง
2. การประมาณการรายจ่ายงบประมาณเงินรายได้	3.21	0.99	ปานกลาง
3. การจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณเงินรายได้	3.18	1.03	ปานกลาง
4. การตรวจสอบรายรับจริง	3.07	1.12	ปานกลาง
5. การกำกับติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณเงิน รายได้	3.05	1.06	ปานกลาง
โดยรวม	3.16	1.04	ปานกลาง

อภิปรายผล

คณะศึกษาศาสตร์มีงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการงานภายในองค์กร จำนวน 2 แหล่ง ได้แก่ งบประมาณเงินแผ่นดิน และงบประมาณเงินรายได้ และค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับงบบุคลากร จึงทำให้งบประมาณในการพัฒนาคณะและนิสิตมีจำนวนน้อย จึงทำให้การจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะฯ ไม่ตอบสนองความต้องการของแต่ละสาขาวิชาได้เท่าที่ควร เพราะต้องคำนึงถึงงบบุคลากรก่อนในการจัดทำงบประมาณ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาและพัฒนานาแนวทางการจัดทำ

งบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บุคลากร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวม ด้านการประมาณการรายรับ การประมาณการรายจ่าย การจัดทำแผนใช้จ่ายงบประมาณเงินรายได้ การตรวจสอบรายรับจริง การกำกับติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณเงินรายได้ อยู่ในระดับปานกลาง แสดง

ให้เห็นว่า การจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มีสภาพปัญหาในกระบวนการจัดทำงบประมาณเงินรายได้อยู่ในระดับปานกลาง งบประมาณรายจ่ายเงินรายได้เป็นงบที่เสริมเพิ่มเติมจากงบประมาณแผ่นดิน ที่ทำให้มหาวิทยาลัยสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์และพัฒนามหาวิทยาลัยได้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีการดำเนินการเป็นประจำทุกปี โดยทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัย จะต้องจัดทำประมาณการรายรับ จัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่าย ให้ถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และในการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ยังมีปัญหาในกระบวนการดำเนินงานบางส่วนผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องทราบและเข้าใจในหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติและขั้นตอนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ดังหลักเกณฑ์ที่คู่มือปฏิบัติงานการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามได้กำหนดไว้ สอดคล้อง

กับงานวิจัยของ เรวดี รัตนะมาลา (2551: 94) การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 พบว่า

1. สภาพการบริหารงบประมาณในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้านยกเว้น ด้านการบริหารการเงินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการบริหารงบประมาณในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน 2. ผู้ที่มีประสบการณ์ด้านงบประมาณต่างกันมีสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 โดยผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี มีสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี สถานศึกษาที่มีขนาด แตกต่าง มีสถานภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 โดยสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กและสถานศึกษา

ขนาดกลางมีปัญหาการบริหารงบประมาณที่แตกต่างกัน กับสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 3. แนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารงบประมาณทั้ง 7 ด้าน คือ กำหนดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านงบประมาณโดยตรง ในสถานศึกษา

2. แนวทางการพัฒนาการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า การประมาณการรายรับ ควรมีเก็บรวบรวมและสำรวจข้อมูลให้เป็นปัจจุบันผู้ปฏิบัติและผู้ที่เกี่ยวข้องศึกษาและทำความเข้าใจในขั้นตอนและเกณฑ์การประมาณการ มีการจัดทำสถิติข้อมูลย้อนหลังในด้านที่เกี่ยวข้องและการประชาสัมพันธ์การรับสมัครนิสิตเพิ่มเติมทุกช่องทาง การประมาณการรายจ่าย ควรปรับลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น มีการจัดลำดับตามภารกิจที่สำคัญหรือบูรณาการการจัดกิจกรรมที่ใกล้เคียงกัน ให้ดำเนินการร่วมกัน สร้างรายได้เพิ่ม อาทิ เช่น การบริการวิชาการ การจัดทำหลักสูตร อบรมระยะสั้น เป็นต้น กำกับติดตามนิสิตให้เป็นไปตามแผนการรับ จัดให้มีการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจให้กับอาจารย์และเจ้าหน้าที่ในการขอใช้งบประมาณและจัดโครงการ ฝ่ายงานต่างๆ ต้องมีการวางแผนการใช้งบประมาณไว้ในอนาคต และควรมีติดกรอบวงเงินที่คณะได้รับจัดสรร และกระจายรายได้ลงไปให้ภาควิชา/หลักสูตร แล้วมารวมเป็นภาพรวมของคณะ การจัดทำแผนใช้จ่ายงบประมาณเงินรายได้ เป็นขั้นตอนการดำเนินการที่ดี มีการควบคุมและกำกับติดตาม แต่ควรมีความยืดหยุ่น และแผนการเบิกจ่ายควรมาจากภาควิชา เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ใช้งบประมาณ การตรวจสอบรายรับจริง คณะหรือมหาวิทยาลัยควรมีการพัฒนา ระบบ MIS ที่สามารถตรวจสอบรายรับจริงได้รวดเร็วและเป็นปัจจุบัน และ ควรหาเทคโนโลยีมาช่วยตรวจสอบรายรับจริง และวิธีการชำระเงินควรเพิ่มช่องทางมากขึ้น เช่น QR Cord การกำกับติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณเงินรายได้ ควรมีการกำหนดแนวทางในการกำกับติดตาม การกระตุ้นให้ฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและเข้าใจนโยบายของมหาวิทยาลัย และควรมีการประชุมแลกเปลี่ยนและ

กำกับติดตามโดยหัวหน้าสำนักงาน เลขาธิการคณะฯ และสามารถที่จะพัฒนาแนวทางการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ ยืนนาน (2560 หน้า 75) การพัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า 1) สภาพการบริหารการการกรบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาอันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการวางแผนงบประมาณ และด้านการบริหารสินทรัพย์ รองลงมา ได้แก่ ด้านการตรวจสอบภายใน ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การคำนวณต้นทุนผลผลิต ด้านที่มีปัญหาในระดับต่ำสุด ได้แก่ การจัดระบบการจัดซื้อ 2) โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพการปฏิบัติงานการบริหารงบประมาณแตกต่างกันใน ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการ

คำนวณต้นทุนผลผลิตด้านการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ และด้านการควบคุมภายใน นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง 3) แนวทางการบริหารงบประมาณ ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 (1) ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ผู้บริหารควรชี้แจง ทำความเข้าใจ กับบุคลากรในการจัดโครงสร้างการบริหารและกำหนดสายงานการบังคับบัญชาให้มีความเข้าใจตรงกันผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร (2) ด้านการบริหารความเสี่ยง มีการกำหนดภารกิจและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานส่งเสริมให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์งานและปัญหาเพื่อร่วมกันประเมินความเสี่ยงควรมีการกำหนดให้ผู้รับผิดชอบของแต่ละกิจกรรมรายงานผลการปฏิบัติเมื่อแล้วเสร็จ (3) ด้านกิจกรรมการควบคุมจัดทำคำสั่งมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติอย่างชัดเจน (4) ด้านสารสนเทศและ Mahasarakham University การสื่อสารจัดระบบสารสนเทศและการสื่อสารเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่มีคุณภาพและ

เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ มีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอและมีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานส่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ (5) ด้านการติดตามประเมินผลการระดมความคิดเห็นให้ทราบถึงปัญหาข้อบกพร่องเพื่อนำมาหาแนวทางการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาต่อไป กำกับติดตามตรวจสอบประเมินมีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปรับปรุงและหาแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การประมาณการรายรับและรายจ่าย ควรมีแนวทางในการประมาณการให้มีความใกล้เคียงกับรายรับและรายจ่ายจริง โดยเริ่มต้นจากการประมาณการรายรับ นิสิตให้มีความใกล้เคียงกับจำนวน นิสิตที่เข้ามาศึกษาต่อในแต่ละปีการศึกษา และปีงบประมาณและปีการศึกษาควรมีวงรอบเดียวกัน

1.2 ควรใช้การสื่อสารพูดคุย ประชุมชี้แจง หรือใช้การจัดการ

ความรู้เข้ามาช่วยในการดำเนินงาน เมื่อมีปัญหา และควรมีบริการให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการ

1.3 ในการพิจารณาแนวทางการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะ ควรให้ทุกฝ่ายงานมีส่วนร่วมในการพิจารณาแนวทางการจัดทำงบประมาณเงินรายได้ของคณะฯ

1.4 ควรมีความยืดหยุ่นและเอื้อต่อการทำงานเชิงรุก

1.5 เห็นควรให้พัฒนาระบบที่สามารถเข้าตรวจสอบยอดงบประมาณที่แต่ละฝ่ายงานได้รับอนุมัติจัดสรรและมีรายละเอียดประกอบ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงบประมาณคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อพัฒนาการบริหารงบประมาณเงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.3 ควรทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร

งบประมาณเงินรายได้ของคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จ
ลงได้ด้วยความรู้และความ
ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ
ตำแหน่งรองคณบดี คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ เสนอแนะ
และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง
ตลอดมาตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จ ผู้วิจัย
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ
รองศาสตราจารย์ ดร.พรวิทย์
จันทร์ศิริสิริ ตำแหน่ง คณบดีคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม รองศาสตราจารย์
ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ ตำแหน่ง
รองคณบดี คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ
นายณพวิทย์ ศรีเวียงธนาธิป ตำแหน่ง
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ชำนาญการ สังกัด กองแผนงาน
มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้คำแนะนำและ
ช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือ
ในการวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจน
คณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์
ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าของ
ผลงาน ตำรา และเอกสารทาง
วิชาการทุกฉบับ ที่ผู้วิจัยได้นำมา
ศึกษาก่อให้เกิดแนวคิดอันมีคุณค่า
ต่องานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร
บุคลากร คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้
กรุณาให้ความอนุเคราะห์และสละ
เวลาในการให้ข้อมูล ทำให้ได้ข้อมูล
ที่เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย

คุณค่าและประโยชน์จาก
วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอขอบ
เป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา
ตลอดจนบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณ
ที่ให้การอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์
ประสาทวิชา ซึ่งผู้วิจัยจะนำความรู้
ที่ได้รับไปพัฒนาการทำงานให้ดี
ยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม
และประเทศชาติต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2560). *คู่มือประมาณการรายรับเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2561). *แผนกลยุทธ์คณะศึกษาศาสตร์ พ.ศ. 2562-2566 ฉบับปรับปรุงตุลาคม 2561*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พัชรินทร์ ยืนนาน. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. สุวีริยาสาส์น.
- เรวดี รัตนะมาลา. (2551). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานประมาณ. (2559). *คู่มือปฏิบัติการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*. สำนักงานประมาณ.

ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
**The operational factors of the internal education quality
assurance of the Faculty of Public Health, Mahasarakham
University**

ธัญญธร พัวพิทยาทธ¹
Thanyathorn Powpittayathorn¹

Received: 21 January 2019 ; Revised: 3 February 2020 ; Accepted: 18 February 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยปัจจัย 8 ด้าน โดยเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความคิด

¹ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ปฏิบัติการ, สำนักงานเลขานุการคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 44150
โทรศัพท์ 043-754353 อีเมล: po_ro05@hotmail.com

¹ Faculty of Public Health, Mahasarakham University, Kantrawichai District, Mahasarakham, 44150. Thailand. Tel. 043-754353, E-mail: po_ro05@hotmail.com

เห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.08$) ด้านการทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ($\bar{X}=4.08$) รองลงมา ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.04$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ($\bar{X}=3.39$)

คำสำคัญ: ปัจจัยการดำเนินงาน, การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

Abstract

The purpose of this research was to study the level of operational factors of educational quality assurance in the Faculty of Public Health, Mahasarakham University. The samples were 59 staffs of the faculty. Research instruments-was a questionnaire about opinions on the factors of educational quality assurance operation. It consisted of 8 factors, with the tool being a rating scale of 5 levels. The statistics used for data analysis were the mean, standard deviation. The research found that personnel's opinions about the success of factors affecting the achievement of the internal education quality assurance operation of the Faculty of Public Health, Mahasarakham University was as overall in the high level ($\bar{X}=3.82$). When considering each aspect, it was found that there were 7 levels of opinions at a high level and 1 moderate level, with the highest mean being educational quality examination ($\bar{X}=4.08$), followed by annual report which is an internal quality assessment report ($\bar{X}=4.08$), and then by educational quality examination ($\bar{X}=4.04$). The lowest score was for management and information system management ($\bar{X}=3.39$).

Keywords: Operating Factors, Internal Quality Assurance.

บทนำ

ระบบการประกันคุณภาพภายในที่พัฒนาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 เป็นระบบแรกที่ทำให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งได้นำไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานในทุกปีการศึกษา และเพิ่มเติมประเด็นการประเมินที่สะท้อนเอกลักษณ์ของแต่ละสถาบันในรอบแรกตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงานมีทั้งตัวบ่งชี้ที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตหรือผลลัพธ์ โดยครอบคลุมองค์ประกอบคุณภาพตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 ตอบสนองเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา และมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.

ภายใต้หลักการสำคัญคือไม่เป็นภาระซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษา ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นสามารถประเมินได้ครบทุกมิติของระบบการประกันคุณภาพ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือผลลัพธ์ อีกทั้ง ยังมีความสมดุลระหว่างมุมมองการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเงิน และด้านบุคลากรการเรียนรู้และนวัตกรรม ในส่วนของเกณฑ์การประเมิน มีทั้งเกณฑ์ทั่วไปที่ใช้กับทุกสถาบันและที่แยกใช้เฉพาะกับสถาบันที่มีจุดเน้นต่างกันได้แก่ สถานที่เน้นการผลิตบัณฑิตและการวิจัย สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเพียงอย่างเดียวเนื่องจากในระยะแรกนี้สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งยังไม่มีการบวนการทำงานที่เน้นวงจรคุณภาพอย่างชัดเจนตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่จึงเป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นกระบวนการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557)

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในรอบที่สอง พ.ศ. 2553 ยังคงยึดหลักการเดียวกับรอบแรกโดยนำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. กรอบการปฏิบัติราชการตามมิติต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในกรณีมหาวิทยาลัยของรัฐมาเป็นกรอบในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในรอบที่สองจะมุ่งเน้นการประเมินเฉพาะปัจจัยนำเข้าและกระบวนการสำหรับการวัดผลผลิตหรือผลลัพธ์นั้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้นำตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของ สมศ. มาใช้ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกัน

คุณภาพภายในที่สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการให้ครบถ้วนทุกมิติของระบบประกันคุณภาพ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตหรือผลลัพธ์ ทั้งนี้ เกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นในรอบนี้ยังมีความแตกต่างจากรอบแรกคือ มีการกำหนดประเภทเกณฑ์มาตรฐานทั่วไปที่ใช้กับทุกกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มเติมเฉพาะกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค 1 สถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่ม ค 2 สถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับปริญญาตรีและกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอกตามนิยามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557)

เพื่อให้การวิจัยปัจจัยสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความทันสมัยและปรับปรุงให้ครอบคลุม

ตามเนื้อหาข้ออธิบายเกณฑ์ของ สกอ. และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ประจำได้ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาของคณะ สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม และเพื่อพัฒนาแนว ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพของสถาบันให้มี ประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาระดับปัจจัย การดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาภายในคณะสาธารณสุข ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการ วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และ บุคลากรคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 69 คน (คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561)

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ สูตรของทาร์ ยามาเน่ กำหนด ขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 59 คน ทำการสุ่มตัวอย่างใช้ตัววิธีการ สุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก

การดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพการศึกษา ภายในของคณะ สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบมาตราส่วน ประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ถามข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ของ คณะวิชาจำนวน 56 ข้อ การหาค่า คุณภาพความเที่ยงของเครื่องมือ โดย นำแบบ สอบถาม ไปให้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบ

ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาให้คะแนน ค่าความสัมพันธ์ของความเที่ยงของเครื่องมือเท่ากับ 0.86 ถือว่าเป็นข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงสามารถนำไปใช้ได้

เกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของความคิดเห็นเป็น 5 ระดับดังนี้

- คะแนน ความหมาย
- 5 ระดับมากที่สุด
- 4 ระดับมาก
- 3 ระดับปานกลาง
- 2 ระดับน้อย
- 1 ระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายกำหนดช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

ช่วงคะแนน การแปลความหมาย

4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดให้เขียนปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัจจัยสู่การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

บุคลากรที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 55.93 มีอายุระหว่าง 25-35 ปี มากเท่ากับมีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 24

คน คิดเป็นร้อยละ 40.68 ส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี 26 คน คิดเป็นร้อยละ 44.07 รองลงมาคือ ระดับปริญญาเอก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 35.59 ซึ่งมีประสบการณ์ทำงานมากที่สุด 11-15 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 35.59 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับระดับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ระดับปัจจัยสู่การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของคณะ อยู่ในระดับมาก และด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา รายการที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มี 5 รายการ ได้แก่ คณะมีการประเมินคุณภาพภายใน ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาของคณะ คณะมีการประเมินผลคุณภาพการศึกษา ครอบคลุมทุกด้านของมาตรฐานการศึกษา คณะมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยเครื่องมือที่มีความเหมาะสมและหลากหลาย คณะดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลายและมีความเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน และนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้แก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในภาพรวม

ปัจจัยในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	\bar{x}	S.D.	ระดับ	อันดับ
การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของคณะ	3.57	0.51	มาก	7
2 จัดทำแผนพัฒนาการคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	3.73	0.47	มาก	6
3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.39	0.33	ปานกลาง	8
4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะ	3.76	0.20	มาก	5
5 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.04	0.83	มาก	3
6 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.08	0.08	มาก	1
7 การทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	4.08	0.05	มาก	2
8 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.00	0.14	มาก	4
รวม	3.82	0.37	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.82$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตรวจสอบคุณภาพ

การศึกษา ($\bar{x}=4.08$) ด้านการทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ($\bar{x}=4.08$) ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{x}=4.04$) ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}=4.00$) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะ ($\bar{x}=3.76$) ด้านจัดทำแผนพัฒนาการคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x}=3.73$) และ ด้านการ

กำหนดมาตรฐานการศึกษาของคณะ ($\bar{X}=3.57$) อยู่ในระดับ มาก ส่วนด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ($\bar{X}=3.39$) อยู่ในระดับ ปานกลาง

วิจารณ์และสรุปผล

จากการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน กรณีศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย โดยด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะ ด้านจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของคณะ อยู่ในระดับมาก และด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากการบริหารการจัดเก็บเอกสารของคณะยังไม่ดีเท่าที่ควร การสืบค้นเอกสารยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรทำให้ผลการสำรวจอยู่ในระดับ

ปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเป็นการด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของคณะ คือ การกำหนดเนื้อหาครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน คณะ ชุมชน ท้องถิ่น ด้านจัดทำแผนพัฒนาการคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีการจัดโครงสร้างการบริหารคณะสอดคล้องกับบริบทของคณะและหน่วยงานต้นสังกัด ใช้เทคนิคการบริหารและการจัดการให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย เช่น การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะ มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีโดยมีผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ผู้บริหารเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/กิจกรรม/โครงการที่กำหนดไว้ ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนการ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกปี การกำหนดกรอบการตรวจสอบที่ชัดเจน ซึ่งประเด็นการตรวจสอบต้องสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในของคณะ ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีการประเมินคุณภาพภายใน ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน ตามมาตรฐานการศึกษาของคณะ การประเมินผลคุณภาพการศึกษา ครอบคลุมทุกด้านของมาตรฐานการศึกษา ด้านการทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน มีการวางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การวิเคราะห์ สังเคราะห์และอภิปรายผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปี และด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินการประเมินผลตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรทิพย์ กาญจนนียต (2545) กล่าวว่า คณะเกษตรศาสตร์ได้พัฒนากลไกการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้การประสานงานและการดำเนินงานด้านการพัฒนา

ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการกำหนดกลไกในการพัฒนาให้มีการติดตามตรวจสอบ ปรึกษา แลกเปลี่ยนข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะต่อกันภายในคณะ โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินระบบการประกันคุณภาพศึกษาภายในคณะ และมีคณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) จัดทำรายงานทั้งระดับคณะและภาควิชา/หน่วยงานเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและการพัฒนาและเผยแพร่แก่สาธารณะ และมีการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา คือ มีการวางแผน (Plan) หนาแผนไปปฏิบัติ (Do) มีการตรวจสอบ (Check) และถือปฏิบัติเป็นมาตรฐาน (Action) หากผลการตรวจสอบการใช้แนวทางปฏิบัติหรือวิธีการใหม่สามารถปรับปรุงและแก้ไขปัญหาได้ดี

ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะพบว่า ปัจจัยการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจัยทั้ง 8 ด้าน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งเสริมให้การประกัน

คุณภาพการศึกษาภายในของคณะ และองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาระดับของ ปัจจัยความสำเร็จของหน่วยงาน ทางการศึกษาในระดับต่างๆ อาทิ การศึกษาปัจจัยที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะวิชาซึ่งพบว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) ที่ได้กล่าวว่ยุทธศาสตร์ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีเงื่อนไขด้านปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้แก่ภาวะผู้นำของผู้บริหารการทำงานเป็นที่มีการสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจการกำหนดผู้รับผิดชอบการวางแผนและการกำกับดูแลการมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของเก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546) ซึ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพคือปัจจัยด้านภาวะผู้นำโดยใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและได้มีการศึกษาถึงประเด็นที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ประเด็นหนึ่งคือการขาดความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในสถานศึกษาส่วนการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพประสบความสำเร็จ หน่วยงานต้นสังกัดจึงต้องส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมด้านการประกันคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและสม่ำเสมอเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ

งานวิจัยของอาพาพร สุพร(2557) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษา สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนา กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยนครพนม พบว่าสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านระบบการจัดเก็บข้อมูล ด้านการนำผลประกันคุณภาพมาใช้ในการพัฒนาหน่วยงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยเพื่อขยายผลถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการประกันคุณภาพในระดับคณะ/หน่วยงาน
2. ผลจากการศึกษาการนำเอาผลการประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงมีวิธีการและแนวทางที่หลากหลายและยังไม่เป็นรูปธรรม ดังนั้นควรจะมีการศึกษาวิจัยรูปแบบและแนวทางในการนำเอาผลการตรวจประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและเป็นแนวทางที่เป็นระบบ
3. จากผลการศึกษาพบ

ว่าการจัดระบบการบริหารและสารสนเทศ ยังอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงควรศึกษาการหาแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารสารสนเทศของการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะต่อไป

4. คณะฯ ควรสร้างความรู้ความเข้าใจ พัฒนาบุคลากรทุกระดับเกี่ยวกับการพัฒนาสู่เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) ให้มากขึ้น ผู้บริหารทุกระดับจะไม่สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ หากขาดการมีส่วนร่วมจากบุคลากรระดับปฏิบัติการ เนื่องจากบุคลากรทุกคนทุกระดับมีความสำคัญในการร่วมผลักดันหรือพัฒนาคุณภาพให้หน่วยงานและคณะฯ ไปสู่เป้าหมายได้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่สนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (เงินรายได้) ในครั้งนี้ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ช่วยทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2561). อัตรากำลังบุคลากรคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรทิพย์ กาญจนนิตย์. (2545). การจัดการความรู้สู่วงจรคุณภาพที่เพิ่มพูน. ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- อาภาพร สุพร. (2557). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยนครพนม. มหาวิทยาลัยนครพนม.

การพัฒนาเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

Development of a smart template for relations media

ปาริฉัตร เมืองประแก้ว¹, อลิษา แสงวิมาน²

Parichat Muangprakaew¹, Alisa Sangwiman²

Received: 1 March 2021 ; Revised: 7 June 2021 ; Accepted: 29 June 2021

บทคัดย่อ

งานประชาสัมพันธ์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี: มจร. มีหน้าที่ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ให้แก่ 4 หน่วยงานของคณะฯ และเผยแพร่ข่าวสารภายในและภายนอกองค์กร การผลิตสื่อที่ผ่านมา หน่วยงานจะต้องออกแบบกราฟิกขึ้นใหม่เฉพาะชิ้นงาน ทำให้สูญเสียเวลาในการออกแบบ ข้อมูลผิดพลาด และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในปัจจุบัน ทำให้การทำงานเปลี่ยนแปลงไป การสื่อสารไม่ตรงกันระหว่างเจ้าของกิจกรรมและผู้ผลิต ส่งผลให้เผยแพร่ข่าวสารล่าช้า งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ ออกแบบ พัฒนา ทดสอบ ทดลองใช้ และปรับปรุงระบบเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ โดยพัฒนาภายใต้กรอบแนวคิดวงจรการพัฒนาระบบสารสนเทศ SDLC ในการทำให้ระบบมีความเป็นอัจฉริยะ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างระบบและจัดชุดข้อมูล การออกแบบ และจัดวางองค์ประกอบ การใช้สี ประกอบการใช้เครื่องมือสร้างกราฟิก และเครื่องมือสร้างเทมเพลต ผลการวิจัยพบว่า เทมเพลตที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นอัจฉริยะช่วยให้ผู้ผลิตสื่อสามารถทำงานได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น ความผิดพลาดลดลง และมีตัวช่วยการตัดสินใจ ซึ่งระบบดังกล่าวช่วยให้ทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการสามารถเป็นผู้ผลิตสื่อได้เอง ซึ่งระบบจะช่วยในการเลือกรูปแบบ โดยสามารถเลือกได้ 600 รูปแบบ จากการประเมินระบบของเทมเพลตจาก

¹ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

¹ School of Liberal Arts, King Mongkut's University of Technology Thonburi

ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีจำนวน 3 คน พบว่าตรงตามความคาดหวังทั้งด้านการเปลี่ยนข้อความและชนิดฟอนต์ การเพิ่มรูปภาพ การเปลี่ยนสี ภายใต้งี้ออนไลน์ของระบบที่ช่วยเลือกให้ และตรงตามฟังก์ชันการทำงาน โดยระบบทำงานได้ดีทั้งในด้านการประมวลผลที่เร็วกว่าคือไม่เกิน 1 นาที มีความแม่นยำสูงและสื่อที่ได้มีความถูกต้องทั้งหมด

คำสำคัญ: เทมเพลต สื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

Abstract

The Public Relations (PR) affairs division of the School of Liberal Arts, King Mongkut's University of Technology Thonburi: KMUTT, is in charge of PR media production to 4 units of the faculty, and publication of internal and external news. For previous PR media publication, the division had to design new graphics for particular works, causing wasted time for design and information errors. Moreover, due to the current COVID-19 outbreak, the operation has changed. Miscommunication between activity owners and the producer also causes delayed publication. This research aimed to analyze, design, develop, test, try out, and improve the smart PR media template system under the conceptual framework of information system development life cycle: SDLC into a smart system. Theories of system creation and dataset arrangement, design, composition, and coloring were used, along with graphic and template creators. The findings revealed a developed smart template that facilitated easier and faster operation of media producers with less errors and a decision-making assistant. The system made it possible for the service provider and users to become media producers. It helped with choosing up to 600 patterns. According to template system assessment by 3 technological experts, it was found that the system met the expectation in terms of changing texts and font types, adding pictures, and changing colors under the optional

conditions. The system also met operational functions as it worked efficiently for fast data processing taking no more than one minute, high accuracy, and correctness of all media obtained.

Keywords: Template, Smart Public Relations Media

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ในปัจจุบันทำให้ชีวิตการทำงานเปลี่ยนแปลงไป งานประชาสัมพันธ์ คณะศิลปศาสตร์ มจร. มีหน้าที่ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารภายในและภายนอกองค์กร เพื่อกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการตื่นตัว รับรู้ข่าวสาร (JobsDB, 2562) โดยผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เฉลี่ย 40 ชิ้นต่อปี โดยผลิตให้กับผู้รับบริการจำนวน 20 คน 4 หน่วยงาน ภายในคณะฯ ได้แก่ สายวิชาภาษา สายวิชาสังคมและมนุษยศาสตร์ สำนักงานคณบดี และสำนักวิชาศึกษาทั่วไป การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ในแต่ละครั้งที่ผ่านมา ผู้ให้บริการจะต้องออกแบบและจัดทำใหม่ทุกครั้ง ทั้งนี้ก่อนนำไปเผยแพร่ออกสู่สาธารณะจะต้องส่งกลับไปยังผู้รับบริการอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล หากข้อมูลไม่ถูกต้องจะต้อง

ส่งกลับมาแก้ไขจนกว่าข้อมูลจะถูกต้อง บางครั้งมีการเพิ่มเติมข้อความ ปรับเปลี่ยนสีหรือรูปแบบทำให้สูญเสียเวลาในขั้นตอนนี้เป็นจำนวนมาก ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบแบ่งเป็น 2 ปัญหา ได้แก่ ปัญหาจากหน่วยงานที่มาใช้บริการ และปัญหาจากผู้ผลิต โดยปัญหาจากหน่วยงานที่มาใช้บริการที่พบคือผู้รับบริการไม่มีความรู้ทางด้านผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ ไม่สามารถผลิตงานเองได้ เนื่องจากใช้โปรแกรมออกแบบกราฟิกที่มีความชำนาญเฉพาะทาง บางครั้งผู้รับบริการต้องการงานที่รวดเร็ว และไม่พึงพอใจกับรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ที่ผู้ให้บริการผลิตให้ ส่วนปัญหาจากผู้ผลิตที่พบคือสื่อประชาสัมพันธ์ที่ต้องผลิตมีจำนวนมาก บางครั้งผู้รับบริการให้เวลาการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์น้อยเกินไป เนื่องจากต้องออกแบบและจัดทำใหม่ทุกครั้ง ผู้ใช้บริการมีแนวคิดที่หลากหลายต้องใช้หลักการหรือความรู้เรื่อง

การผลิตสื่อ (กุลกานต์และคณะ, 2563) เครื่องมือ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิด นอกจากนี้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ดังกล่าว ทำให้การทำงานส่วนใหญ่ต้องทำงานผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น จากเดิมที่เคยประสานงานกับผู้รับบริการแบบตัวต่อตัว ทำให้เกิดปัญหาเรื่องการสื่อสารไม่ตรงกัน (Tsai *et al.*, 2015)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการหาวิธีการผลิตสื่อ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ และตรงตามความต้องการของผู้อ่านสื่อ ให้มีตัวช่วยตัดสินใจในการผลิตสื่อ เพื่อไม่ต้องเริ่มการผลิตสื่อใหม่ทุกครั้ง นอกจากนี้จะเครื่องมือพื้นฐานที่ใช้งานทั่วไป ไม่ซับซ้อน สะดวก รวดเร็ว ไม่เสียค่าใช้จ่ายและเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการผลิตสื่อ และผู้รับบริการสามารถเลือกรูปแบบสื่อ จากตัวช่วยการตัดสินใจได้

จากแนวคิดทฤษฎีการผลิตสื่อ ซึ่งพบว่าการออกแบบเทมเพลตได้แนวคิดจากงานวิจัยของ

Purnomo & Hidayatuloh (2020) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบผู้เชี่ยวชาญ (rule-based expert system) สำหรับการกำหนดแนวคิดในการออกแบบโปสเตอร์เพื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งเทคโนโลยีที่ใช้ เป็นเทคโนโลยี แขนงหนึ่งของระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) หรือที่รู้จักกันดีคือ AI ทั้งนี้มีการพัฒนาระบบผู้เชี่ยวชาญ (expert system) และใช้ชุดข้อมูลในการสัมภาษณ์นักออกแบบมืออาชีพ ที่มีประสบการณ์ด้านการออกแบบและพัฒนาให้ระบบสามารถเลียนแบบกระบวนการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล ในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาในการออกแบบถูกหลักการออกแบบและอย่างเป็นมืออาชีพ

อย่างไรก็ตามเครื่องมือดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติเบื้องต้นที่สามารถเป็นอัจฉริยะและสามารถตัดสินใจและออกแบบได้ระดับหนึ่ง ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนาเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ ซึ่งเป็นตัวที่จะทำการทดลองนำร่องในคณะศิลปศาสตร์ มจร. เพื่ออำนวยความสะดวก และเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจให้แก่ผู้ให้บริการ นอกจากนี้ผู้รับบริการหรือหน่วยงาน

ที่รับผิดชอบ สามารถมีส่วนร่วมในการออกแบบ ปรับแต่งได้ตามความต้องการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และออกแบบระบบของ เเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ
2. เพื่อสร้างและพัฒนาระบบของเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ
3. เพื่อทดสอบและปรับปรุงระบบของ เเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยประเภทวิจัยและพัฒนา โดยใช้หลักการวงจรการพัฒนากระบวนการสารสนเทศ SDLC (Kissel, 2008) ซึ่งมี 6 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนกำหนดปัญหาจากการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ของคณะศิลปศาสตร์ มจร. ที่ผ่านมา

2. ขั้นตอนวิเคราะห์ระบบของการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ของคณะศิลปศาสตร์ มจร. ที่ผ่านมามากระบวนกรเดิมเคยใช้กระบวนกรใด และจะมีแนวทางพัฒนาอย่างไร

3. ขั้นตอนออกแบบสร้างเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะและระบบการใช้เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ สำหรับผู้รับบริการ

3.1 ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.2 ศึกษาเครื่องมือสร้างเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

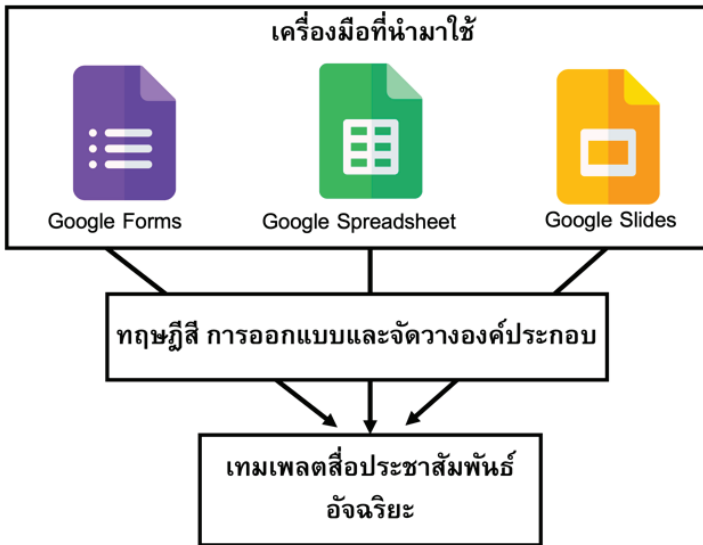
3.3 ออกแบบการสร้างเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

3.4 ออกแบบการสร้างระบบการใช้เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ สำหรับผู้รับบริการ

4. ขั้นตอนพัฒนาระบบเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

4.1 ขั้นตอนการสร้าง
เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ
การสร้างเทมเพลตสื่อ
ประชาสัมพันธ์อัจฉริยะจะดึงความ

สามารถเฉพาะเครื่องมือมาประยุกต์
ร่วมกัน ดังภาพประกอบ 1 โดยนำ
ความรู้ที่ได้จากการศึกษาทฤษฎี
ข้อ 3.2

ภาพประกอบ 1 การดึงความสามารถเฉพาะเครื่องมือมาเชื่อมกัน
เพื่อสร้างเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

4.2 ขั้นตอนการสร้างระบบ
การใช้เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์
อัจฉริยะ สำหรับผู้รับบริการ

ขั้นตอนการสร้างระบบ
การใช้เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์
อัจฉริยะ จะใช้ Google Forms เป็น
platform กลางที่ใช้สื่อสารให้แก่ผู้รับ
บริการ โดยแบ่งคำถามเป็น 4 ตอน
ได้แก่ 1) ถามความต้องการผลิตสื่อ

ประชาสัมพันธ์ประเภทใด 2) ถาม
ความต้องการรูปแบบ เทมเพลต
3) ถามความต้องการสีเทมเพลต
4) ถามการเติมข้อมูลกิจกรรม ทั้งนี้
ในแต่ละคำถามจะใส่รายละเอียด
รูปภาพให้ผู้รับบริการเลือก เพื่อให้
เข้าใจง่ายและได้รับความต้องการที่
ตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

5. ขั้นตอนทดสอบระบบ เหมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะจากผู้สร้างระบบ โดยประเมินจากข้อมูล 2 ด้าน คือ ด้านตรงตามความคาดหวังและด้านการทำงานตามฟังก์ชันการทำงาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (1) ความสามารถของเหมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะส่วนการแสดงของเนื้อหาและตัวอักษร (2) ความสามารถของเหมเพลตอัจฉริยะ ส่วนการแสดงของรูปภาพและสี (3) ความถูกต้องและแม่นยำของระบบเหมเพลต (4) ความเร็วในการประมวลผลของเหมเพลตอัจฉริยะ และ (5) การมีส่วนร่วมระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ

6. ขั้นตอนการนำไปใช้ และปรับปรุงระบบเหมเพลตประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ หาข้อบกพร่องของระบบ เหมเพลตอัจฉริยะนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ในด้านคุณภาพของเครื่องมือวิจัยที่ใช้ กล่าวคือ กระบวนการ SDLC 6 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีจำนวน 3 ท่าน ช่วยพิจารณาในแต่ละขั้นตอน และนำมา

ใช้ภายหลังจากปรับแก้ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

ผลการวิจัย

การพัฒนาเหมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการกำหนดปัญหาจากการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ของคณะศิลปศาสตร์ มจร. ที่ผ่านมาจะต้องออกแบบกราฟิกสร้างชิ้นใหม่เฉพาะชิ้นงาน ทำให้สูญเสียเวลาในการออกแบบ ข้อมูลผิดพลาดจากการพิมพ์ซ้ำ บางครั้งส่งผลให้เกิดการประชาสัมพันธ์ล่าช้า ทางผู้วิจัยจึงค้นหาเครื่องมือมาช่วยในการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ให้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2. ผลการวิเคราะห์ระบบของการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ที่ผ่านมาจะใช้โปรแกรม Adobe illustrator ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้เทคนิคขั้นสูง ทำให้งานแต่ละชิ้นที่ผลิต สูญเสียเวลาในการออกแบบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงค้นหาเครื่องมือมาช่วยในการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ โดยใช้บริการของ Google ซึ่งเป็นโปรแกรมพื้นฐาน ไม่เสียค่าใช้จ่าย ตัวอย่างเช่น Google Slides,

Google Spreadsheet, Google Forms เป็นต้น

3. ผลออกแบบสร้าง เทมเพลตอัจฉริยะและระบบการใช้ เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ สำหรับผู้รับบริการ

ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.3.1 ศึกษาทฤษฎีการสร้างระบบและจัดชุดข้อมูล

หลักการออกแบบระบบ เทมเพลตจากงานวิจัยของ Purnomo & Hidayatuloh (2020) ได้ตั้งคำถาม และจัดชุดข้อมูลที่ใช้การสัมภาษณ์ ผู้ใช้งาน ในเรื่องของประเภท โปสเตอร์ ขนาดของงาน อารมณ์ที่ต้องการสื่อสาร กลุ่มเป้าหมาย รวมไปถึงพื้นที่ในการจัดแสดง จากนั้น กำหนดรหัส อธิบายความหมาย และใช้หลักการใช้เหตุผล เพื่อสร้าง ความน่าจะเป็นของการสร้าง เทมเพลต การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ โดยแบ่งตามช่องทางการเผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ประเภทสื่อออนไลน์ และ สื่อออฟไลน์

3.1.2 ศึกษาทฤษฎีการออกแบบและจัดวางองค์ประกอบ

ประกอบด้วย 6 ข้อ ได้แก่

ความสมดุล (Balance) ระยะห่าง (Proximity) การจัดเรียงแถว/แนว (Alignment/Grid) (เมนูสกริปต์กริด คอลัมน์กริด โมดูลาร์กริด และไฮราซิคัลกริด) (IDXW, 2559) การทำซ้ำ และความสอดคล้อง (Repetition) ความแตกต่าง (Contrast) และพื้นที่ว่าง (White space) นอกจากนี้ ทิศทางการมองก็เป็นสิ่งสำคัญ จากทฤษฎีทิศทางการอ่านแบบ กูเทนเบิร์กไดเกเนล (ศิริพร ปีเตอร์, 2554) เป็นการจัดวางองค์ประกอบ ให้สอดคล้องกับทฤษฎีการอ่านและ ลำดับ เพื่อง่ายต่อการรับรู้ ทิศทางการอ่านแบบกูเทนเบิร์กไดเกเนล มีทั้งหมด 5 ตำแหน่ง ได้แก่ จุดเริ่มของสายตา จุดเด่นที่ตาจะมอง เส้นนำสายตา จุดความสนใจน้อย จุดสิ้นสุดการมองเห็น

3.1.3 ศึกษาทฤษฎีสี

การสร้างเทมเพลตจะเน้นการใช้สีเพื่อดึงดูดโทนสีที่เหมาะสมกับช่วงอายุของกลุ่มเป้าหมายนั้นๆ ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ จากงานวิจัยของบริษัท Dm design mantic (2016) ได้วิจัยการใช้สีตามช่วงอายุ

3.2 ศึกษาเครื่องมือสร้าง เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

3.2.1 เครื่องมือสร้างกราฟิก

การสร้างกราฟิกในการสร้างเว็บเพจเพื่อประชาสัมพันธ์ อัจฉริยะ ใช้เครื่องมือที่ชื่อว่า Adobe illustrator (Ai) มาสร้างเว็บเพจเพื่อประชาสัมพันธ์ โดยนำทฤษฎีการออกแบบและจัดวางองค์ประกอบทฤษฎีสีจากข้อ 3.1.3. ที่ได้ศึกษามาข้างต้น นำหลักการมาประกอบการใช้สร้างกราฟิก เพื่อนำไปสร้างเว็บเพจต่อไป

3.2.2 เครื่องมือสร้างเว็บเพจเพื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

Google Workspace เป็นบริการของ Google มีการเชื่อมต่อเครื่องมือเป็นระบบ เครื่องมือนี้นิยมใช้ในปัจจุบัน เนื่องจากใช้งานง่าย ไม่เสียค่าใช้จ่าย สามารถทำงานได้ทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการระบบมีการบันทึกทุกอย่างแบบอัตโนมัติ ป้องกันการสูญหายของข้อมูล ประกอบด้วย Gmail, Google Calendar, Google Drive, Google Docs, Google Slides, Google Spreadsheet, Google Forms, Google site และอีกมากมาย โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยดังนี้

- Google Forms คือ เครื่องมือที่สร้างแบบสอบถามหรือรวบรวมข้อมูลอื่นๆ แบบออนไลน์เรียลไทม์ (Real time)

- Google Spreadsheet คือ โปรแกรมทางด้านตารางคำนวณการออกรายงานในรูปแบบตารางและกราฟ เช่นเดียวกับโปรแกรม Microsoft Excel มีระบบการบันทึกทุกอย่างแบบอัตโนมัติ ในที่นี้จะใช้เป็นเอกสารบันทึกข้อมูลตอบกลับที่สร้างขึ้นด้วย Google Forms (Microsoft, 2562) ที่รับข้อมูลจากบุคคลอื่นที่กรอกเข้ามา และถูกเก็บบันทึกไว้ในเอกสารของเราแบบออนไลน์เรียลไทม์

- Google Slides คือ เป็นเครื่องมือสำหรับสร้างงานนำเสนอในรูปแบบต่างๆ เช่นเดียวกับโปรแกรม Microsoft PowerPoint โดยผู้ใช้สามารถใส่ข้อความ รูปภาพ เคลื่อนไหว เอฟเฟกต์เสียงดนตรี ทั้งนี้จะนำมาสร้างเป็นตัวเว็บเพจของเว็บเพื่อประชาสัมพันธ์ วางกราฟิกที่สร้างโปรแกรม Adobe illustrator บนสไลด์ นำทฤษฎีการออกแบบและจัดวางองค์ประกอบ ทฤษฎีสีจากข้อ 3.1 มาจัดวางองค์ประกอบให้เหมาะสมเพื่อเพิ่มความสวยงามและดึงดูด

สนใจ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นไปพร้อมกัน โดยมีการบันทึกอัตโนมัติ (Microsoft, 2562)

-Add-ons คือ ส่วนเสริม เป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโปรแกรมเดิมให้สูงขึ้น (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2559)

-Autocrat คือ ส่วนเสริม ประเภทหนึ่งที่ใช้เชื่อมระหว่าง Google Spreadsheet กับ บริการของ Google ชนิดอื่นๆ เพื่อเติมข้อมูลอัตโนมัติ

เครื่องมือที่กล่าวข้างต้น มีฟังก์ชันการทำงานที่แตกต่างกันออกไป โดยดึงความสามารถเฉพาะของแต่ละมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน ทำให้เทมเพลตมีฟังก์ชันการทำงานที่ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3.3 ผลการออกแบบการสร้างเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์ อัจฉริยะ

จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและศึกษาเครื่องมือที่ใช้สร้างเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์ อัจฉริยะข้างต้น เริ่มจากสร้างกราฟิกจากโปรแกรม Adobe illustrator จากนั้น Export เป็นไฟล์ภาพ แล้วนำมาจัดวางตำแหน่งรูปภาพและ

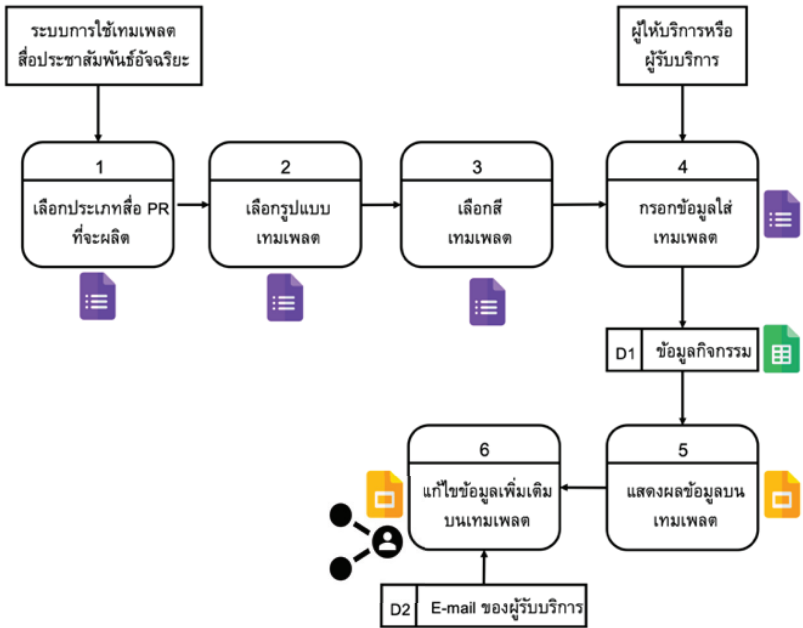
ข้อความลงบน Google Slides โดยใช้ทฤษฎีการออกแบบและจัดวางองค์ประกอบ ทฤษฎีจากข้อ 3 เมื่อวางข้อความเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เพิ่มสัญลักษณ์ <<_>> หน้าและหลังข้อความที่ต้องการเติมหรือข้อมูลสำคัญของกิจกรรม ขณะเดียวกันให้สร้าง Google Forms โดยข้อมูลจะต้องตรงกับข้อความที่เพิ่มสัญลักษณ์ <<_>> ใน Google Slides จากนั้นสร้าง Google Spreadsheet จาก Google Forms และติดตั้งส่วนเสริม (Add-ons) ที่มีชื่อว่า Autocrat เพื่อให้สามารถเติมข้อความได้อัตโนมัติ จะได้ผลการออกแบบการสร้างเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

3.4 ผลการออกแบบการสร้างระบบการใช้ เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ สำหรับผู้รับบริการ

การสร้างระบบการใช้ เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ เพื่อใ้ส่งต่อการใช้งาน และสื่อสารตรงกันระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ จะใช้ Google Forms เป็น platform กลางที่ใช้สื่อสารให้แก่ผู้รับบริการ โดยแบ่งคำถามเป็น 4 ตอน ได้แก่ (1) ท่านต้องการผลิต

สื่อประชาสัมพันธ์ประเภทใด (2) ทำความต้องการรูปแบบเทมเพลตแบบใด (3) ทำต้องการสีแบบใด (4) กรุณาเติมข้อมูลกิจกรรม ทั้งนี้ในแต่ละคำถามจะใส่รายละเอียดรูปภาพให้ผู้รับบริการเลือก เพื่อให้เข้าใจและได้รับความต้องการที่ตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้

นี้เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะสามารถแชร์สิทธิ์การแก้ไขโดยแชร์ผ่าน Email ให้แก่ผู้รับบริการ มีการแก้ไขแบบเรียลไทม์และบันทึกอัตโนมัติ โดยมีแผนผังการสร้างระบบการใช้เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ สำหรับผู้รับบริการดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แผนผังระบบการใช้เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

จากภาพประกอบ 2 ระบบการใช้เทมเพลต แบ่งเป็น 6 กระบวนการ ดังนี้

1) กระบวนการเลือกประเภทสื่อประชาสัมพันธ์ที่จะผลิต โดยแบ่งตามช่องทางการเผยแพร่การประชาสัมพันธ์ แบ่งเป็น 2

ประเภท คือ ประเภทสื่อออนไลน์ ได้แก่ E-Poster, E-Book, Banner KMUTT Website, Cover Page Facebook, Slider Bar SoLA Website, ประกาศ และTV For PR และสื่อออฟไลน์ เช่น Poster (A0-A5), Card, Book, Brochure, ธงญี่ปุ่น, X-Stand, Standy และป้ายไวเนล

2) กระบวนการเลือกรูปแบบเทมเพลต ผู้รับบริการจะเลือกรูปแบบเทมเพลตที่เหมาะสมกับงาน ซึ่งรูปแบบ เทมเพลตได้จากการศึกษาทฤษฎีการออกแบบและจัดวางองค์ประกอบมาสร้างกราฟิกโดยผลิตรูปแบบ เทมเพลตให้ผู้รับบริการได้เลือกใช้อย่างละ 5 รูปแบบ

3) กระบวนการเลือกสีของเทมเพลต ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีสีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์ผู้รับบริการสามารถเลือกสีของเทมเพลตที่เหมาะสมกับช่วงอายุของผู้อ่านได้ โดยแบ่ง เป็น 8 โทน คือ (1) Light Tone (2) Dark Tone (3) Kids Tone (4) Teenagers Tone (5) Young Adult Tone (6) Adult Tone (7) Middle Aged Tone (8) Senior Citizens Tone

4) กระบวนการกรอกข้อมูลใส่เทมเพลต ผู้ให้บริการหรือผู้รับ

บริการสามารถกรอกข้อมูลกิจกรรมเบื้องต้น เช่น ชื่อเรื่อง วัน เดือน ปี เวลาที่จัดกิจกรรม ติดต่อเพิ่มเติม เป็นต้น เพื่อความถูกต้องของเนื้อหา ความรวดเร็ว อีกทั้งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับบริการ

5) กระบวนการแสดงข้อมูลบนเทมเพลต เป็นขั้นตอนการประมวลรูปแบบเทมเพลต สีข้อความที่ดึงดูดใจเลือกแสดงผลบนเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

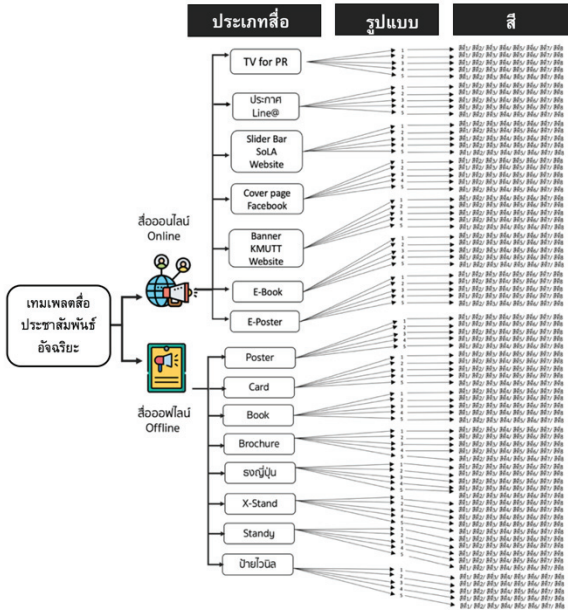
6) กระบวนการแก้ไขข้อมูลเพิ่มเติมบนเทมเพลต ผู้ให้บริการสามารถเพิ่ม E-mail ของผู้รับบริการให้มีสิทธิ์แก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลได้ตามความต้องการ

4. ผลการพัฒนาการสร้างเทมเพลตอัจฉริยะและระบบการใช้เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

4.1 ผลของการสร้างเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ การสร้างเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์จะแบ่งประเภทสื่อเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ ประเภทสื่อออนไลน์ แบ่งเป็น 7 ประเภทย่อย และประเภทสื่อออฟไลน์แบ่งเป็น 8 ประเภทย่อย โดยแต่ละประเภทกำหนดรูปแบบเทมเพลตอย่างละ 5 รูปแบบ และแต่ละรูปแบบเทมเพลต

กำหนดสี่ละ 8 โท่น จัดทำเทมเพลต สื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะทั้งสิ้น จำนวน 600 ชุด ทั้งนี้การเพิ่มจำนวน เทมเพลตขึ้นอยู่กับกรเพิ่มจำนวน

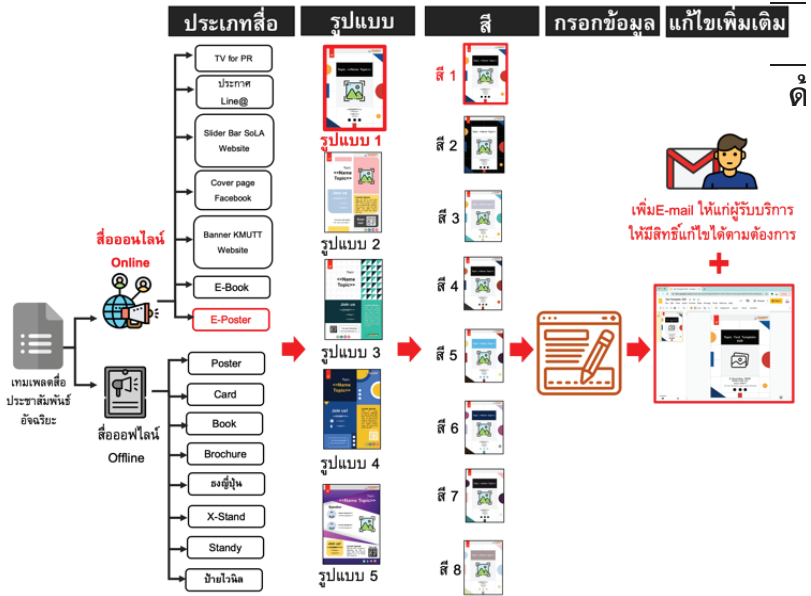
รูปแบบเทมเพลต ในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้รูปแบบเทมเพลต 5 รูปแบบ ซึ่งเพียงพอต่อการใช้งาน ดังภาพ ประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 จำนวนการสร้างเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

4.2 ผลของระบบการใช้ เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ สำหรับผู้รับบริการ ผู้วิจัยใช้ Google Forms เป็น platform กลางที่ใช้ สื่อสารให้แก่ผู้รับบริการและง่าย ต่อการใช้งาน โดยให้ผู้รับบริการ เลือกสื่อประชาสัมพันธ์ที่ต้องการ ผลิต รูปแบบเทมเพลต สี่เทมเพลต

ที่เหมาะสมกับงาน อีกทั้งสามารถ กรอกข้อมูลกิจกรรมเบื้องต้นได้ ทั้งนี้ ในแต่ละคำถามจะใส่รายละเอียด รูปภาพให้ผู้รับบริการเลือก เพื่อให้ เข้าใจง่ายและได้รับความต้องการ ที่ตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้นดัง ภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ระบบการใช้เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

การ แสดง ข้อมูล บน เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ จะประมวลผลจากการตัดสินใจของ ผู้รับบริการ และจะปรากฏหน้าต่างอยู่บน Google Slides ทั้งนี้ผู้ให้บริการ สามารถแชร์สิทธิ์การแก้ไขผ่าน Email ให้แก่ผู้รับบริการสามารถแก้ไขแบบเรียลไทม์และบันทึกอัตโนมัติ

5. ผลการทดสอบระบบ

เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ จากผู้สร้างระบบ เมื่อพัฒนาระบบ เสร็จเรียบร้อย ก่อนที่นำไปใช้จริง จะผ่านการขั้นตอนทดสอบระบบ เทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ และระบบการใช้เทมเพลตสื่อ ประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ ซึ่งประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี 3 คน ได้ผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ทดสอบระบบเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ

รายการประเมิน	การทำงาน
ด้านตรงตามความคาดหวัง	
ความสามารถของเทมเพลตอัจฉริยะส่วนการ แสดงของเนื้อหา ตัวอักษร	สามารถปรับแก้ไขข้อความได้ เปลี่ยนฟอนต์ได้
ความสามารถของเทมเพลตอัจฉริยะ ส่วนการ แสดงของรูปภาพ สี	สามารถเพิ่มรูปภาพ เปลี่ยนสีได้
ความถูกต้อง แม่นยำของระบบเทมเพลต	ประมวลผลได้ถูกต้อง แม่นยำ ข้อมูลตรงกับ ข้อมูลที่กรอกลงไปในรูปแบบฟอร์มออนไลน์
ความเร็วในการประมวลผลของเทมเพลต อัจฉริยะ	ประมวลผลไม่เกิน 1 นาที
การมีส่วนร่วมระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ	สามารถแชร์สิทธิ์การแก้ไข การใช้งานให้แก่ ผู้รับบริการ ผู้รับบริการสามารถปรับแก้ไขได้ ตามความต้องการ

จากตาราง 1 ด้านตรงตามความคาดหวังพบว่า (1) ความสามารถของเทมเพลตอัจฉริยะส่วนการแสดงของเนื้อหา ตัวอักษรสามารถปรับแก้ไขข้อความได้ เปลี่ยนฟอนต์ได้ (2) ความสามารถของเทมเพลตอัจฉริยะส่วนการแสดงของรูปภาพ สี สามารถเพิ่มรูปภาพ เปลี่ยนสีได้ และด้านการทำงานตามฟังก์ชันการทำงานพบว่า (3) ความถูกต้อง แม่นยำของระบบเทมเพลตประมวลผลได้ถูกต้อง แม่นยำ ข้อมูลตรงกับข้อมูลที่กรอกลงไปในรูปแบบฟอร์มออนไลน์ (4) ความเร็วในการประมวลผลของเทมเพลตสื่อ

ประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ สามารถประมวลผลไม่เกิน 1 นาที (5) การมีส่วนร่วมระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ สามารถแชร์สิทธิ์การแก้ไข การใช้งานให้แก่ผู้รับบริการ ผู้รับบริการสามารถปรับแก้ไขได้ตามความต้องการ

6. ผลการทดลองใช้และปรับปรุงระบบระบบเทมเพลตสื่อประชาสัมพันธ์อัจฉริยะ เมื่อได้นำไปใช้จริงพบข้อจำกัดในเรื่องของฟอนต์ ทางผู้วิจัยจึงได้ติดตั้งฟอนต์บน Google Slides เพิ่มเติม เพื่อให้มีการเลือกใช้งานได้หลากหลายยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์แบบเดิม ที่ผู้ให้บริการจะเป็นผู้ทำให้ฝ่ายเดียว ต้องออกแบบและจัดทำใหม่ทุกครั้ง ประกอบกับสื่อและเครื่องมือมีความหลากหลาย ผู้ใช้บริการก็มีหลายคนเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีกระบวนการตรวจสอบหลายขั้นตอน แก้ไขหลายครั้งทำให้การผลิตสื่อต่อชิ้นใช้เวลาหลายวัน

เทมเพลตที่พัฒนาขึ้นมีความอัจฉริยะ ช่วยให้ผู้ใช้ผลิตสื่อสามารถทำงานได้ง่ายขึ้น ผลิตสื่อเร็วขึ้นจากเฉลี่ย 3 วันต่อชิ้น เป็นเฉลี่ย 1 วันต่อชิ้น ความผิดพลาดน้อยลง และมีตัวช่วยการตัดสินใจสามารถเลือกได้หลายรูปแบบ ต่างจากระบบเดิมที่ต้องเริ่มการผลิตสื่อใหม่ทุกครั้ง ซึ่งระบบดังกล่าวช่วยให้ทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการสามารถผลิตสื่อได้เอง ด้วยการกำหนดเงื่อนไขความต้องการที่สอดคล้องกับประเภทและผู้รับสื่อ ซึ่งระบบจะช่วยให้การเลือกรูปแบบโดยสามารถเลือกได้ 600 รูปแบบ ตามทฤษฎีการสร้างชุดข้อมูล การจัดวางองค์ประกอบ และการใช้ระบบจะช่วยเลือกและช่วยตัดสินใจ

ในการเลือกเทมเพลตให้สอดคล้องกับเนื้อหาของสื่อ ผู้รับสื่อ ทั้งนี้การเพิ่มจำนวนเทมเพลตขึ้นอยู่กับ การเพิ่มจำนวนรูปแบบเทมเพลตในการวิจัยครั้งนี้จะใช้รูปแบบเทมเพลต 5 รูปแบบ ซึ่งเพียงพอต่อการใช้งาน จากการประเมินระบบของเทมเพลตพบว่าตรงตามความคาดหวังทั้งด้านการเปลี่ยนข้อความการเปลี่ยนชนิดฟอนต์ การเพิ่มรูปภาพ การเปลี่ยนสี ภายใต้เงื่อนไขของระบบการใช้เทมเพลตอัจฉริยะ และตรงตามฟังก์ชันการทำงาน โดยระบบทำงานได้ดีทั้งในด้านการประมวลผลที่เร็วกล่าวคือไม่เกิน 1 นาที มีความแม่นยำสูงและสื่อที่ได้มีความถูกต้องทั้งหมด นอกจากนี้ระบบเทมเพลตยังสามารถแชร์สิทธิ์การใช้งานระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการได้ สามารถแก้ไขแบบเรียลไทม์และบันทึกอัตโนมัติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ควรนำไปประยุกต์ใช้กับสื่อประเภทอื่นๆ ตัวอย่างเช่น ภาพเคลื่อนไหว วิดีโอ เกม บทเรียนออนไลน์ เป็นต้น

ข้อเสนอสำหรับงานวิจัย

ในการวิจัยควรมีการศึกษาเพิ่มเติม ในด้านของประสิทธิภาพ หรือผลกระทบของเทมเพลตอัจฉริยะในการนำไปใช้กับองค์กรของรัฐและภาคธุรกิจเอกชน

กิตติกรรมประกาศ

ที่ม ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์ คุณกนกรัตน์ นาคเหตุทัย รองคณบดีฝ่ายบริหาร ดร.พรเลิศ อภานุกัณฑ์ รองคณบดีฝ่ายวางแผน คุณตามธรรม จินากุล หัวหน้าฝ่ายพัฒนา

และส่งเสริมการวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี คุณณัฐวิภา สุขเกษม นักบริหารงานทั่วไป ภาควิชา จุลชีวีวิทยา คณะวิทยาศาสตร์ อาจารย์สุพรรณษา ประสงค์สุข อาจารย์ประจำสำนักงานวิชาศึกษาทั่วไป คุณกุลกานต์ สุทธิธิดารา และคุณอาทิตย์ยา บินฮาซัน หน่วยเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ งานแผนและสารสนเทศ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

เอกสารอ้างอิง

กุลกานต์ สุทธิธิดารา, อาทิตย์ยา บินฮาซัน และปาริฉัตร เมืองประแก้ว. (2563). การพัฒนารูปแบบงานแปลข่าวสารภาษาอังกฤษ โดยประยุกต์ใช้เว็บไซต์รวบรวมข่าวประชาสัมพันธ์. *Proceedings การประชุมวิชาการวิจัยระดับชาติ สำหรับบุคลากรสายสนับสนุนในสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 12 “ธรรมรักษ์วิชาการ: สังคมปริวรรต พัฒนาอนาคต”* (น. 70-76). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2559). *Tutorial: แนะนำการใช้งานส่วนเสริมสำหรับ Google Forms*. <https://www.ecc.eng.kmutnb.ac.th/wordpress/index.php/2016/07/27/basic-tutorial-how-to-use-add-ons-for-google-forms/>

ศิริพร ปีเตอร์. (2544). *การออกแบบกราฟิก*. สำนักพิมพ์ไอเดียร์สโตร์.

Dm design mantic. (2016). *Age And Gender Based Color Preferences*.

- IDXW. (2559). *เรียนรู้เรื่อง Grid มีกี่ประเภท?*. <https://idxw.net/2016/03/31/เรียนรู้เรื่อง-grid-มีกี่ประเภท/>
- Jobs, D.B. (2562). *งานประชาสัมพันธ์ทำอะไร? และมีประเภทไหนบ้าง*. <https://th.jobsdb.com/th-th/articles/งานประชาสัมพันธ์ทำอะไร/>
- Kissel, R.L., Stine, K.M., Scholl, M.A., Rossman, H., Fahlsing, J., & Gulick, J. (2008). *Security considerations in the system development life cycle*. (Special Publication (NIST SP)-800-64 Rev 2).
- Microsoft. (2562). *Google Sheets คืออะไร*. <https://technointrend.com/google-sheets-what-is/>.
- Purnomo, M.R.A., & Hidayatulloh, S. (2020, September). Development of rule-based expert system for conceptualisation of poster design. *In IOP Conference Series: Materials Science and Engineering (Vol. 931, No. 1: 012019)*. IOP Publishing.
- Tsai, T.M., Wang, W.N., Lin, Y.T., & Choub, S. C. (2015). An O2O commerce service framework and its effectiveness analysis with application to proximity commerce. *Procedia Manufacturing*, 3, 3498-3505.

การพัฒนาสื่อความเป็นจริงเสริมและความจริงเสมือน
ในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง
**Development of augmented reality and virtual reality
for geo informatics presentations of Information
Science of King Mongkut's University of Technology
North Bangkok Rayong Campus**

ปิยวัฒน์ ตรีสรณาวาทิน¹, ธนะวัชร จริยะภูมิ²
Piyawat Tratsaranawathin¹, Tanawat Jariyapoom²

Received: 7 September 2021 ; Revised: 12 October 2021 ; Accepted: 15 November 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการออกแบบและพัฒนาสื่อมีวัตถุประสงค์เพื่อ
(1) ออกแบบสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพ
ภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
วิทยาเขตระยอง (2) เพื่อพัฒนาสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนใน
การนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศ (3) เพื่อประเมินประสิทธิภาพของสื่อ
ความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศ
โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทรงคุณวุฒิโดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน

¹ อาจารย์ประจำ, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
อีเมล: piyawat.t@fba.kmutnb.ac.th

² อาจารย์ประจำ, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
อีเมล: tanawat.j@fba.kmutnb.ac.th

¹ Lecturer, King Mongkut's University of Technology North Bangkok
Email: piyawat.t@fba.kmutnb.ac.th

² Lecturer, King Mongkut's University of Technology North Bangkok
Email: tanawat.j@fba.kmutnb.ac.th

เทคโนโลยีความจริงเสริม 3 ท่าน ด้านเทคโนโลยีความจริงเสมือน 3 ท่าน และด้านภูมิสารสนเทศ 3 ท่าน รวม 9 ท่าน โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินประสิทธิภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระบบแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้สร้าง และ ผู้ใช้งาน (2) ระบบมีขั้นตอนการพัฒนา 4 ระยะ (3) ระบบมีประสิทธิภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.44$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.65)

คำสำคัญ: เทคโนโลยีความจริงเสมือน, เทคโนโลยีความจริงเสริม, ภูมิสารสนเทศ

Abstract

This research was designed and developed with the following objectives: (1) to design the augmented reality and virtual reality for map and diagram presentations of information science at King Mongkut's University of Technology North Bangkok Rayong Campus (2) to develop the system and (3) to evaluate the performance of the system. The purposive sample was nine experts in this research, Augmented Reality Technology involved three users, Virtual Reality Technology three users and Geoinformatics three users. The tools used were an evaluation form and evaluation of mean and the standard deviation.

The results of the design and development were (1) the system consisted of 2 groups: user and creator (2) the system developed by 4 phases (3) The nine specialists assessed the performance of the system and the effective was at high level ($\bar{x}=4.44$, S.D.=0.65). The system can be used efficiently.

Keywords: Virtual Reality, Augmented Reality, Geo Informatics

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทยมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนไปตามลำดับ โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีของผู้คนในสังคมที่มีบทบาทอย่างมากต่อการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ตามแผนยุทธศาสตร์ที่ 3 ที่ว่าด้วยการสร้างสื่อ คลังสื่อ และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่จะให้ผู้คนโดยทั่วไปที่ใช้บริการสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกสบาย โดยผ่านทางระบบโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563) ซึ่งจะเป็นความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ที่มีความปลอดภัยในการใช้งานของผู้ที่ใช้บริการต่างๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานอีกอย่างหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนประเทศสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการวิจัย และการถ่ายทอดองค์ความรู้ในชุมชนต่างๆ

เพื่อที่จะนำสิ่งนั้นไปสู่ การแก้ไข ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ ไปสู่เชิงพาณิชย์ รวมทั้งยังเป็นการที่จะส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้าง การจัดการความรู้ (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563) ซึ่งเป็นการนำเอาเทคโนโลยีความจริงเสริม (Augmented Reality AR) และความเสมือนจริง (Virtual Reality) เข้ามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและมีส่วนร่วมในการใช้งาน ซึ่งเทคโนโลยีความจริงเสริมนั้นสามารถปรับประยุกต์ใช้กับงานทางด้านอื่นๆ ได้ทั้งนี้เทคโนโลยีความจริงเสริมได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของดำเนินชีวิตในประจำวันและยังมีการนำไปประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายในสาขาวิชาชีพ โดยการนำเอาเทคโนโลยีไปใช้ในอนาคตจะทำให้ตอบโจทย์ของผู้คนในยุคปัจจุบัน (พินิตา ต้นศิริ, 2563) และเทคโนโลยีเสมือนจริงจะเป็นการจำลองภาพตามสภาพแวดล้อมในมุมมองต่างๆ ได้มีการนำมาใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบันเนื่องจากสามารถทำให้รับรู้ถึงบรรยากาศของสถานที่จริง อีกทั้งยังเป็นการเก็บข้อมูล ณ ปัจจุบันนั้นไว้ เพื่อเป็นข้อมูลต่อไปในอนาคต (ธัญพร กุลพรพันธ์, 2558)

ดังนั้นจากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงทำการสร้างสื่อความเป็นจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือวิทยาเขตระยองที่สามารถแสดงผลผ่านทางอุปกรณ์เคลื่อนที่หรือเครื่องมือ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โดยได้ทำการนำเสนอรูปภาพอาคาร แผนที่ รูปทรงภูมิศาสตร์ของสถานที่และรายละเอียดต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือวิทยาเขตระยอง ตามรายงานประกันคุณภาพและวิสัยทัศน์ของคณะบริหารธุรกิจที่จะต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อที่จะทำให้ผู้ใช้ใช้งานสามารถทราบถึงเทคโนโลยีสารสนเทศหรือเทคโนโลยีดิจิทัลในยุคปัจจุบันที่มีส่วนสำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิตรวมทั้งความสะดวกสบาย และจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ใช้งานในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อออกแบบสื่อความเป็นจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าพระนครเหนือวิทยาเขตระยอง

2. เพื่อพัฒนาสื่อความเป็นจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือวิทยาเขตระยอง

3. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของสื่อความเป็นจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือวิทยาเขตระยอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือวิทยาเขตระยอง มีวิธีการดำเนินงานตามลำดับ

วงจรการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC) คือกระบวนการทางความคิด (Logical Process) ในการพัฒนาสื่อความจริงเสริมกับความจริงเสมือน

โดยระบบที่จะพัฒนานั้น อาจเริ่มด้วยการพัฒนาระบบสื่อใหม่ หรือนำระบบสื่อเดิมที่มีอยู่แล้วมาปรับเปลี่ยน ให้ดียิ่งขึ้น ภายในวงจรนี้จะแบ่งกระบวนการพัฒนาออกเป็น 4 ระยะ (Phases) ได้แก่ ระยะการวางแผน (Planning Phase) ระยะการวิเคราะห์ (Analysis Phase) ระยะการออกแบบ (Design Phase) และระยะการสร้างและพัฒนา (Implementation Phase) (Jariyapoom & Tratsaranawatin, 2021)

ระยะการวางแผน (Planning Phase)

โดยขั้นตอนของการวางแผน ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกในกระบวนการของการพัฒนาสื่อความเป็นจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยองที่ต้องมีความเข้าใจในระบบสารสนเทศ และสอดคล้องกับความจำเป็นในการสร้างและพัฒนาสื่อที่สามารถจะนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ซึ่งในขั้นนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้ 1) ศึกษาปัญหาที่ได้จากการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามา

มีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อให้เกิดระบบสื่อและเทคโนโลยีแบบใหม่ 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเกิดจากการเก็บรวบรวมข้อมูลรวมถึงสื่อข้อมูลในส่วนต่างๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับสื่อออกเป็น 2 บุคคล ได้แก่ ผู้ใช้งาน และผู้สร้าง ดังนั้นผู้ใช้งาน สามารถที่จะใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่ในการทำการดาวน์โหลดโปรแกรม ที่อยู่บนระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อทำการติดตั้งลงในอุปกรณ์แล้วจึงสามารถเข้าใช้งานระบบความจริงเสริมกับความจริงเสมือนได้ ส่วนผู้สร้าง จะทำการเตรียมข้อมูลต่างๆ ซึ่งจะนำข้อมูลนั้นมาสร้างหรือพัฒนาสื่อในรูปแบบที่ได้กำหนดไว้ โดยผ่านโปรแกรมในการสร้างและแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบของสื่อ ความจริงเสริมและความจริงเสมือน เพื่อที่จะให้ผู้ที่ใช้งานได้ทำการใช้งานสื่อได้

การวิเคราะห์ (Analysis Phase)

การวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเป็นระยะที่นำข้อมูลจากระยะของการวางแผนนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อที่จะได้มาซึ่งข้อมูลที่จะนำไปใช้ในระยะเวลาของการออกแบบ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น

2 ส่วน ได้แก่ ระบบสื่องานเดิม กับระบบสื่องานใหม่ ซึ่งระบบสื่องานแบบเดิม จะใช้เป็นเอกสารและรูปภาพเป็นส่วนใหญ่ โดยระบบงานใหม่จะเป็น การสร้างสื่อความเป็นจริงเสริมและความจริงเสมือน ในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

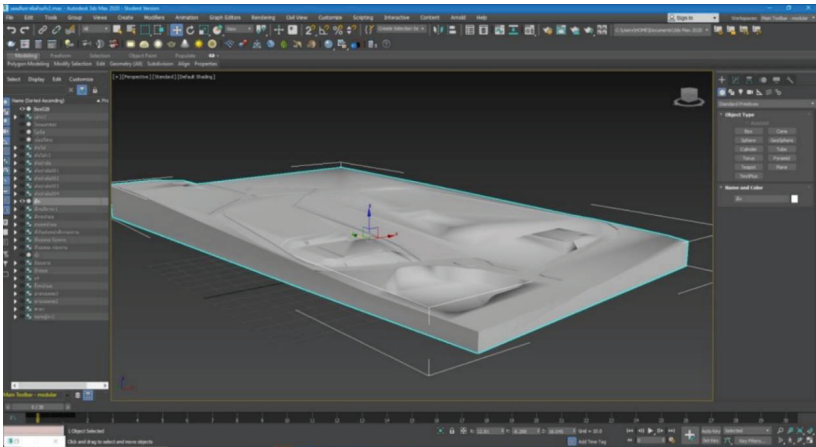
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง ที่สามารถนำเข้ามาใช้ในการมีส่วนร่วมของการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีในมุมมองด้านต่างๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยสามารถแยกการวิเคราะห์ข้อมูล โดยระบบสื่องานเดิมกับระบบสื่องานใหม่ ดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 การวิเคราะห์ระบบงานเดิมกับระบบงานใหม่

ผู้ที่เกี่ยวข้อง	ระบบสื่องานเดิม	ระบบสื่องานใหม่
ผู้ใช้งาน	<ul style="list-style-type: none"> -แบบภาพแผนที่ 2 มิติ (กระดาษ) หรือในรูปแบบของโมเดล -มีข้อจำกัดในมุมมองของการมองเห็น -ไม่สามารถดูรายละเอียดของโครงสร้างภายในของแต่ละอาคารได้ 	<ul style="list-style-type: none"> -ผู้ใช้งานสามารถสัมผัสและความน่าสนใจได้กับในรูปแบบของความจริงเสริมและความจริงเสมือน -มีมุมมองทางด้านทางด้านภูมิสารสนเทศที่ทำให้เห็นสภาพของพื้นที่รายละเอียดได้อย่างชัดเจน -มีอุปกรณ์กล้อง VR กับ อุปกรณ์เคลื่อนที่อื่นๆ ก็สามารถดูได้
ผู้สร้าง	<ul style="list-style-type: none"> -สร้างจากโมเดล -อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างมีหลากหลาย -การเคลื่อนย้ายที่ลำบาก ต้องระวังใน การเคลื่อนย้าย 	<ul style="list-style-type: none"> -ได้แผนภาพสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอ -สร้างและพัฒนาสื่อบนระบบคอมพิวเตอร์โดยโปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนา -ลดความเสียหายที่อาจจะเกิดจากการเคลื่อนย้าย -หลังจากพัฒนาแล้วจะมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงผลที่น้อยและสะดวกต่อการเคลื่อนย้าย เช่น กล้อง VR กับอุปกรณ์เคลื่อนที่

จากตาราง 1 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสื่อ โดยการวิเคราะห์จากระบบสื่องานเดิมไปสู่ระบบสื่องานใหม่ ที่มีขั้นตอนในการทำงานที่มีการนำข้อมูลรูปแบบโครงหรือแผนที่เข้าสู่การสร้างสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือวิทยาเขตระยอง

ระยะการออกแบบระบบ (Design Phase) ในระยะของการออกแบบซึ่งจะเป็นระยะที่ผู้พัฒนาสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยองได้ทำการออกแบบสื่อ เพื่อให้สอดคล้องกับระบบสื่องานใหม่ที่ได้ทำการวิเคราะห์ขึ้นมาในขั้นตอนก่อนหน้า ซึ่งจะได้ดังภาพประกอบ 1 และภาพประกอบ 2 ดังนี้

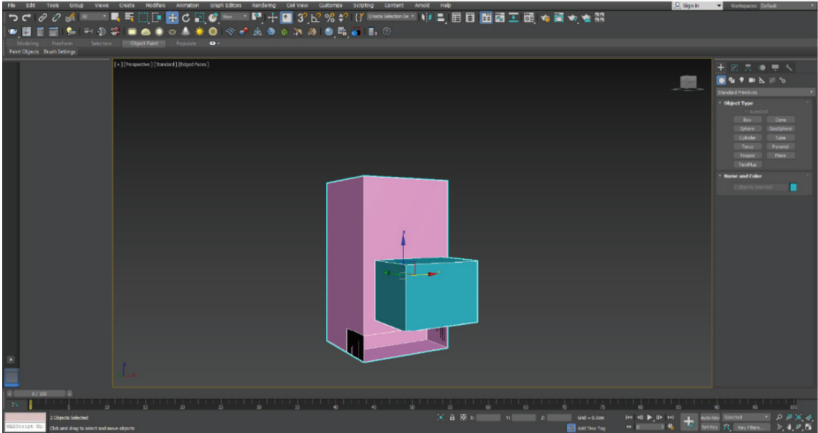

ภาพประกอบ 1 ภาพรวมของการออกแบบพื้นที่ของมหาวิทยาลัยโดยรวม

จากภาพประกอบ 1 เป็นการออกแบบและวางโครงสร้างของพื้นที่ทั้งหมดของมหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง โดยรวม ซึ่งจะเป็นการวางและการ

จัดสรรพื้นที่เพื่อให้สอดคล้องกับ ความเป็นจริงของพื้นที่
ความจริงและภูมิศาสตร์ที่ตรงกับ

ภาพประกอบ 2 ภาพโครงสร้างของตึก

จากภาพประกอบ 2 เป็นการ
ออกแบบ และการสังเกตภาพ
โครงสร้างของตึกคณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทาลัยเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ
วิทยาเขตระยอง เพื่อที่จะวางรูปทรง
โครงสร้างตึกให้เหมาะสมกับความ
เป็นจริงด้วยโปรแกรมที่ใช้ในการ
ออกแบบโครงสร้าง

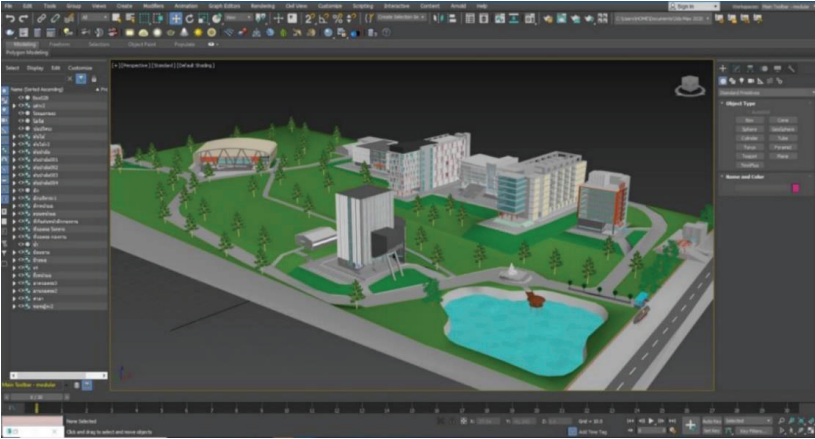
ระยะการสร้างและพัฒนา ระบบ (Implementation Phase)

ในขั้นตอนของการสร้าง
และพัฒนาสื่อ โดยทั้งนี้จะสร้างจะ
ทำการสร้างและพัฒนาสื่อให้ตรงกับ

ความต้องการและสอดคล้องกับการ
ออกแบบสื่อ ความจริงเสริมและ
สื่อความจริงเสมือน โดยในขั้นตอน
นี้ นำสื่อที่ได้ทำการสร้างและพัฒนา
ขึ้นมาในส่วนต่างๆ โดยใช้โปรแกรม
ในการสร้าง เช่นโปรแกรม Maya,
Blender, Adobe Photoshop, Unity
ร่วมกันจึงทำให้เกิดสื่อความจริง
เสริมและสื่อความจริงเสมือนที่ตรง
กับความต้องการของผู้สร้างและผู้
ใช้งาน หลังจากทำ การออกแบบ
สื่อเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็ได้โมเดล
รูปแบบของสื่อความจริงเสริมกับ
สื่อความจริงเสมือน โดยจะมีมุมมอง
ให้ผู้ที่ใช้งานสามารถมองเห็นตาม

จุดที่ผู้สร้างไว้วางเอาไว้ในมุมมอง
ของสถานที่ต่างๆ ซึ่งผู้ใช้งาน จะได้

นำมาใช้งานได้ในลำดับต่อไป ดัง
ภาพประกอบ 3

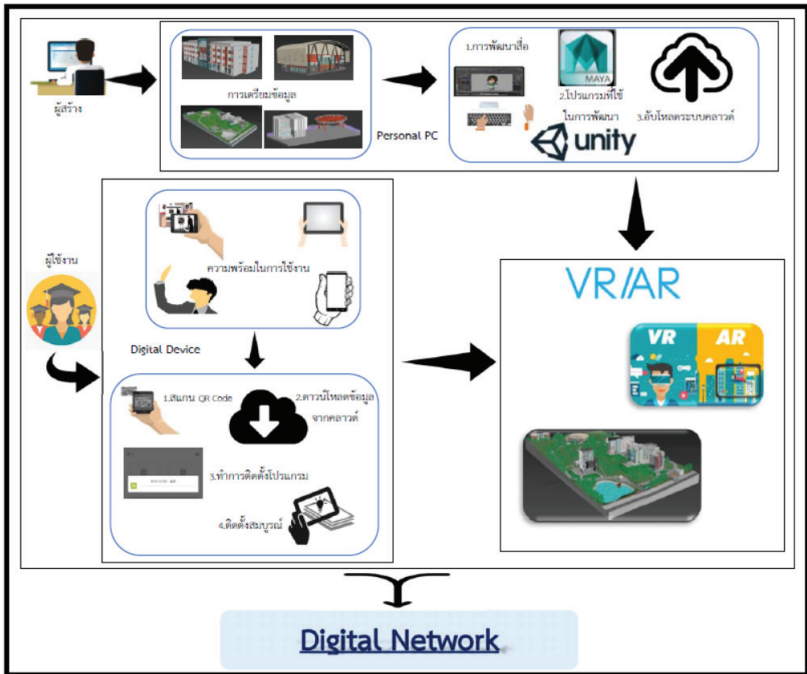
ภาพประกอบ 3 ภาพรวมของมหาวิทยาลัย

ผลการวิจัย

หลังจากทำการออกแบบ
สื่อเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็ได้โมเดล
รูปแบบของสื่อความจริงเสริมกับสื่อ
ความจริงเสมือน โดยจะมีจุดการวาง
ให้ผู้ที่ใช้งานสามารถมองเห็นตาม
จุดที่ผู้สร้างไว้วางเอาไว้ในมุมมอง
ของสถานที่ต่างๆ ซึ่งผู้ใช้งาน
จะได้นำมาใช้งานในลำดับต่อไป
ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ ดังนี้

ตามวัตถุประสงค์ของที่ 1

โดยขั้นตอนของ การออกแบบการ
สร้างสื่อความจริงเสริมและความ
จริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพ
ภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง ซึ่ง
จะสามารถแบ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับสื่อ
ความจริงเสริมและความจริงเสมือน
ออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้สร้าง
และผู้ใช้งาน ดังแผนภาพของ
การออกแบบสถาปัตยกรรม
(Architectural design) ดังภาพ
ประกอบ 4 ดังนี้

ภาพประกอบ 4 ภาพรวมของการออกแบบสถาปัตยกรรม (Architectural design)

จากภาพประกอบ4สามารถอธิบายได้ว่า มีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยองด้วยกันทั้งหมด 2 บุคคล ได้แก่ ผู้สร้าง และ ผู้ใช้งาน ดังนี้

ผู้สร้าง ประกอบไปด้วย การเตรียมข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นข้อมูล

ภาพ เนื้อหา และข้อมูลของอาคารและตึกต่างๆ รวมทั้งภาพรวมของแผนที่ที่ปรับตามภูมิสารสนเทศ โดยนำเข้าสู่กระบวนการในการสร้างและพัฒนาสื่อ โดยใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมในการสร้างสื่อ ซึ่งการสร้างและพัฒนาสื่อหรือโมเดลเป็นที่เรียบร้อยแล้วจึงจะทำการแปลงสื่อให้อยู่ในรูปแบบของสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือน โดยที่หลังจากการแปลงสื่อแล้ว ผู้สร้างจะ

นำไฟล์ข้อมูลของสื่อความจริงเสริมกับสื่อความจริงเสมือนไปเก็บไว้ในแหล่งเก็บข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบของเทคโนโลยีฐานข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต (Cloud) เพื่อที่จะนำไปให้ผู้ใช้งานได้ทำการใช้งานในลำดับต่อไป

ผู้ใช้งาน ประกอบไปด้วย การเตรียมอุปกรณ์ในการใช้งาน ได้แก่ อุปกรณ์สวมใส่ (ก๊อแลง VR) และอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Digital Device) เพื่อรองรับกับการใช้งานความจริงเสริมและความจริงเสมือน โดยจะมีการดาวน์โหลดข้อมูลของสื่อความจริงเสริมกับสื่อความจริงเสมือนจากแหล่งเก็บข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต โดยผ่านการสแกน QR Code เพื่อเข้าถึงข้อมูลที่อยู่บนฐานข้อมูลอินเทอร์เน็ต (Cloud) แล้วทำการดาวน์โหลดพร้อมทั้งติดตั้งสื่อความจริงเสริมและสื่อความจริงเสมือนลงบนอุปกรณ์ที่ได้เตรียมไว้เมื่อทำการติดตั้งโปรแกรมสื่อความ

จริงเสริมและสื่อความจริงเสมือนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ใช้งานก็สามารถที่จะทำการใช้งานสื่อได้

ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาการสร้างสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง หลังจากที่ได้ทำการพัฒนาแล้วก็จะได้รูปแบบโมเดลของ ความจริงเสริมและความจริงเสมือนของมหาวิทยาลัย ที่จะเป็นแผนภาพรวมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยองที่จะใช้เป็นสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการแสดงผลทั้งในภาพรวม ภาพตัดกอากาศเรียน และสถานที่ต่างๆ ที่อยู่ในมหาวิทยาลัยดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ภาพการแสดงผลของสื่อ

ตามวัตถุประสงค์ของที่ 3 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งการสร้างสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผู้สร้าง และ

ผู้ใช้งาน ซึ่งผลประเมินประสิทธิภาพของสื่อจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน โดยเป็นการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จะได้ตั้งตาราง 2 โดยใช้มาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555) จากระดับความคิดเห็น 5 ระดับดังต่อไปนี้

ตาราง 2 ผลประเมินประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ระดับประสิทธิภาพ		แปลผล
	\bar{x}	S.D	
1. ด้านประสิทธิภาพ (Performance Test)	4.40	0.89	มาก
2. ด้านความสามารถในหน้าที่การทำงานของระบบ (Functional Test)	4.60	0.55	มากที่สุด
3. ด้านความถูกต้อง (Reliability Test)	4.80	0.45	มากที่สุด
4. ด้านความสะดวกในการใช้งาน (Usability Test)	4.40	0.55	มาก
5. ด้านความปลอดภัย (Security Test)	4.00	0.71	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.44	0.65	มาก

จากตาราง 2 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลการประเมินประสิทธิภาพของการสร้างระบบความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือวิทยาเขตระยองจากผู้เชี่ยวชาญมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$), (S.D.=0.65) ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าระบบความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือวิทยาเขตระยอง มีประสิทธิภาพของสื่ออยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

1. ประเด็นการสร้างสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือน

การสร้างสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยมีการสร้างสื่อในรูปแบบของความจริงเสริมและความจริงเสมือนเพื่อที่จะได้ใช้ในการดึงดูดความสนใจของผู้ใช้งาน และสร้างสื่อที่มีองค์

ความรู้ที่ตอบสนองกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Anastasiadis *et al.* (2018) ได้พบว่าขั้นตอนที่สำคัญที่สุด คือ การแบ่งปันเรื่องราวดิจิทัลกับผู้คนในห้องเรียนในกลุ่มเครือข่ายสังคมหรือห้องเรียน VR/AR เช่น Facebook, YouTube, Twitter และสื่อสังคมอื่นๆ ให้ผู้ชมได้แสดงความคิดเห็น สุพรรณพงศ์ วงษ์ศรีเพ็ง และ ณัฐวี อุดกฤษณ์ (2555) ในเรื่องของ การใช้เครื่องมือในการพัฒนาระบบ ทั้งนี้ในการพัฒนาระบบได้ใช้ FLAR ToolKit และ ภาษา Action script 3.0 ช่วยในการพัฒนาระบบ ซึ่งมีวิธีในการใช้เทคนิคความจริงเสริม (Augmented Reality) โดยการวิเคราะห์ภาพ จากแผ่นสัญลักษณ์ Marker เพื่อระบุตำแหน่งที่จะแสดงผลบนแผ่นสัญลักษณ์ และทำการแสดงสื่อหรือวัตถุที่กำหนดไว้ให้แสดงผลออกมาเหมือนกัน โดย ในงานวิจัยนี้ได้ใช้ Open Source Code AR และงานวิจัยของ สมศักดิ์ เตชะโกสิต และ ฌมณ จีรังสุวรรณ (2556) แนะนำการใช้เทคโนโลยีความจริงเสริมสำหรับการเรียนรู้ในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ได้แก่ การใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้เป็นฐาน

ข้อมูลใช้ทบทวนความรู้ และงานวิจัยของ Markus *et al.* (2012) ได้พบว่าเทคโนโลยีโลกเสมือนผสมผสานโลกจริงสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีส่งเสริมการสร้างประสบการณ์เรียนรู้ในรูปแบบใหม่ๆ ที่น่าสนใจ และงานวิจัยของ ชันยา นวลละออง และนางลักษณ์ ปรีชาดิเรก (2558) ที่ได้ทำวิจัย เรื่อง การสร้างเกมการเรียนรู้สามมิติเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษตาม ทฤษฎีพหุปัญญาของนักเรียนผ่านเทคโนโลยี Augmented Reality บนอุปกรณ์ แท็บเล็ตโดยเป็นการพัฒนาสื่อ Augmented Reality (AR) เพื่อพัฒนาทักษะเหมือนกันโดยพบว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งครู และนักเรียนสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ในส่วนของการพัฒนาระบบ สื่อ ความเป็นจริง

2. ประเด็นของวงจรการพัฒนา

การสร้างสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ใน

รูปแบบของการดำเนินงานซึ่งจะประกอบไปด้วย 4 ระยะ ดังนี้ 1) ระยะการวางแผน เป็นขั้นตอนแรก ในกระบวนการของการสร้างสื่อที่ต้องมีความเข้าใจ ในระบบสารสนเทศ และสอดคล้องกับความจำเป็น ในการสร้าง 2) ระยะการวิเคราะห์ ซึ่งในขั้นตอน ของการวิเคราะห์ข้อมูล นั้น ได้วิเคราะห์ข้อมูลระบบสื่องานเดิมซึ่งจะนำไปสู่ระบบสื่องานใหม่ 3) ระยะการออกแบบ ซึ่งสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนสามารถออกแบบบุคคลผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบงาน และหน้าที่การทำงานของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป และ 4) ระยะการสร้างและพัฒนา ซึ่งจะสร้างและพัฒนาระบบให้ตรงกับความต้องการ การขึ้นมาในส่วนต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีไพโร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และ เจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย (2549) ได้พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาระบบสารสนเทศให้ประสบความสำเร็จ 5 ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ 1) การสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร 2) การกำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน 3) ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของทีมพัฒนาระบบ 4) การเลือก

ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม และ 5) การบริหารโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Joyce and Weil (2000) ที่กล่าวว่า ผู้พัฒนาและการออกแบบต้องจัดองค์ประกอบต่างๆ ควรคำนึงในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่า ผู้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ และการออกแบบเชิงระบบ ต้องจัดองค์ประกอบต่างๆ โดยคำนึงถึงทฤษฎีและหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ควรยึดมั่นกับทฤษฎีหรือหลักการเรียนรู้ใดเพียงอย่างเดียว

3. ประเด็นการประเมินประสิทธิภาพของระบบ

การสร้างสื่อความจริงเสริมและความจริงเสมือนในการนำเสนอแผนภาพภูมิสารสนเทศของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง ซึ่งผลประเมินประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 9 ท่าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.65) ซึ่งสอดคล้องกับ จิตรนันท์ ศรีเจริญ และคณะ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยว

ที่ต้องไปในจังหวัดเพชรบูรณ์ด้วยเทคโนโลยีเสมือนจริง จากผลการศึกษา พบว่าคุณภาพเทคโนโลยีเสมือนจริง ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.65)

ข้อเสนอแนะ

1. สามารถที่จะนำไป

ประยุกต์ใช้ในการสร้างและใช้กับส่วนงานอื่น เช่น การท่องเที่ยว ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

2. สามารถที่จะนำไปพัฒนาและใช้งานทางด้านการแพทย์ที่จะสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ที่อยู่ในความจริงเสริมและความจริงเสมือนได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2563). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) (แผนปฏิบัติการราชการ 5 ปี พ.ศ. 2563-2567 กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม)*. <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER3/DRAWER088/GENERAL/DATA0002/00002027.PDF>.
- จิตรนันท์ ศรีเจริญ, ดวงจันทร์ สีหาราช และอนุพงษ์ สุขประเสริฐ. (2562). แอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยว 8 แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องไปในจังหวัดเพชรบูรณ์ด้วยเทคโนโลยีเสมือนจริง. *วารสารโครงการนวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ*, 5(1), 84-94.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. พิมพ์ครั้งที่ 11. บิสมิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ธัญพร กุลพรพันธ์. (2558). *ระบบสารสนเทศอ้างอิงตำแหน่งเพื่อการนำเสนอข้อมูลในสถานที่ท่องเที่ยวด้วยวิดีโอ 360 องศา กรณีศึกษา โบราณสถานวัดศรีชุม จังหวัดสุโขทัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ธัญญา นวลละออง และนงลักษณ์ ปรีชาดิเรก. (2558). การสร้างเกมการเรียนรู้สามมิติเพื่อเสริมสร้าง ทักษะภาษาอังกฤษตามทฤษฎีพหุปัญญาของนักเรียนผ่านเทคโนโลยี Augmented Reality บนอุปกรณ์แท็บเล็ต. *ICT Silpakorn Journal*, 2(1), 11-27.

พินดา ตันศิริ. (2563). โลกเสมือนผสมผสานโลกจริง (Augmented Reality). *Executive Journal*, 30(2), 169-175.

ศรีไพโร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย. (2549). ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการความรู้ (Information Systems and Knowledge Management Technology). บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).

สมศักดิ์ เตชะโกสิต และณมน จีรังสุวรรณ. (2556). แนวทางในการจัดการเรียนรู้ในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์โดยใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง. *วารสารหน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้*, 4(2), 117-123.

สำนักงานสถิติแห่งชาติกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2563). *แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ (พ.ศ. 2563-2565)*. <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER19/DRAW-ER072/GENERAL/DATA0000/00000482.PDF>.

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2563). *นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)*. <https://www.onde.go.th/assets/portals/1/files/620425-Government%20Gazette.PDF>.

สุพรรณพงศ์ วงษ์ศรีเพ็ง และณัฐวี อุตกฤษฎ์. (2555). *การประยุกต์ใช้เทคนิคความจริงเสริมเพื่อใช้ในการสอน เรื่อง พยัญชนะภาษาไทย. การประชุมวิชาการระดับชาติด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (pp. 903-909) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.*

Jariyapoom, T. & Tratsaranawatin: (2021). Student relationship management system of the new normal based on cloud computing. *Academy of Strategic Management Journal*, 20(4).

Joyce, B. & Weil, M. (2000). *Model of Teaching (6th ed)*. Prentice Hall.

- Anastasiadis, M., Tsatsanifos, G. & Terzakis, F. (2018). A Storytelling Platform for Deeper Learning in STEM Combined with Art-Related Activities. *International Journal of Education and Learning Systems*, 3, 84-92
- Markus, S., Wang, F.Y. & Lee, B.G. (2012). *Development of Edutainment Content for Elementary School Using Mobile Augmented Reality*. International Conference on Computer Research and Development, IPCSIT. Singapore.

การศึกษาปัจจัยต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ ผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Study of success factors on the implementation of internal quality assurance staff of Mahasarakham University

ศรัญญา มุลจันทร์¹
Saranya Moonjun¹

Received: 18 October 2019 ; Revised: 3 February 2020 ; Accepted: 18 February 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยในการวิจัยจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับการศึกษา ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างคือผู้ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 173 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา มีความคิดเห็นว่าด้านทรัพยากรเป็นปัจจัยต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด โดยควรส่งเสริมด้านทรัพยากรที่จะสนับสนุนงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ เทคโนโลยี เครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงาน หรือสิ่งที่สนับสนุนให้การ

¹ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป, คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
อีเมล: saranya_m18@hotmail.com

¹ General Administration, Faculty of Environment and Resource Studies,
E-mail: saranya_m18@hotmail.com

ดำเนินงาน และรองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา ด้านผู้บริหาร ด้านการบริหารจัดการและ ด้านบุคลากร

คำสำคัญ: ความสำเร็จในการดำเนินงาน, ทรัพยากร, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Abstract

This research aimed to study success factors on the implementation of internal quality assurance staffs of Mahasarakham University. Questionnaires were used as tools for studying, the sample of 173 internal quality assurance staff of Mahasarakham University. The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation. The results found that the educational quality assurance staff had opinions toward the resources as the factor that has the most effective for the success of educational quality assurance operation at the high level. Which should promote resources which support educational quality assurance work including personnel, technology, office equipment, other facilities or something that supports and next is organizational culture, manager, management and personnel.

Keywords: Implementation Success, Resource, Mahasarakham University

บทนำ

ปัจจุบันสถาบันการศึกษา มีความจำเป็นต้องสร้าง ความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้นต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นกระบวนการวางแผน และกระบวนการจัดการของสถาบัน

การศึกษาผู้มีส่วนที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่า จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงตามความมุ่งหวังของสังคม เนื่องจากผู้ปกครองมีสิทธิ์เรียกร้อง

ให้สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่างๆ ได้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจ และความถนัดที่แตกต่างกันและที่สำคัญคือ ทุกคน มีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่สังคมต้องการ ซึ่งหากผู้ปกครองจะส่งลูกเข้าเรียน ในสถาบันการศึกษาใด จะต้องมีความมั่นใจได้ว่าสถาบันการศึกษานั้น มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูงเท่าเทียมกัน ดังนั้นระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นระบบที่พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาให้ทัดเทียมกันทุกสถาบัน (เดโซ แสนักดี. 2562: เว็บไซต์) ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเผชิญความท้าทายจากระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าดังกล่าว คือ คุณภาพของคนหรือผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากกำลังคนเป็นภูมิปัญญาของประเทศเป็นสิ่ง

ที่ผลักดันความสำเร็จให้เกิดขึ้นแก่องค์กร (ปรัชญา เวสารัชช, 2552: 9) โดยเฉพาะในยุคแห่งความรู้ (Knowledge Based Society) ที่จำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อพร้อมเข้าสู่ระบบการแข่งขันกับนานาชาติ ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหาสารคามซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในระดับสูง เพื่อสร้างองค์ความรู้และพัฒนาประเทศชาติเป็นสำคัญ ตามพันธกิจหลักที่สำคัญของสถาบันระดับอุดมศึกษา 4 ประการคือ ด้านการเรียนการสอนหรือการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งนำเอาระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้เพราะเชื่อว่าจะเป็นการทำให้การดำเนินงาน ของสถาบันศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมาย หลักการจัดการศึกษา และความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการตรวจสอบตรวจทาน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ สถาบันการศึกษาจึงต้องให้ความ

สำคัญ ในด้านประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากการที่สถาบันการศึกษาต้องให้ความเชื่อมั่นต่อสังคมว่าจะสามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ผู้รับบริการหรือผู้เรียนจะได้รับแต่สิ่งดีดีที่มีมาตรฐานที่กำหนด (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2546: 2) สามารถสำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

การประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย โดยมีผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้เกิดการสื่อสารไร้พรมแดน หรือเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร (Information Technology) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ อย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงส่งผลให้บุคคลต้องมีการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับยุคและสมัยมากยิ่งขึ้น การที่บุคคลจะเรียนรู้และปรับตัวได้ดี อันเนื่องมาจากการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งการศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นต้องมีระบบการศึกษาและการจัดการระบบที่ดี

มีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาครู การพัฒนาสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างความร่วมมือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ อย่างเป็นระบบที่สถานศึกษาร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับ ดูแลและสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูลหลักฐาน ที่ตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้เรียนทุกคนจะได้รับบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดในมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ 2544 และมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา

มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามระบบการพัฒนาของสถาบันการศึกษาตราความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี สภาพสังคม เศรษฐกิจ ความรู้ และทักษะในอนาคต ที่ตลาดแรงงานต้องการ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้รับบริการหรือผู้เรียน (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557-2560, 2560) ซึ่งการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จย่อมเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานหรือการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ ลูกค้าได้รับผลงานเป็นที่น่าพอใจ เมื่อนำผลงานที่ได้รับกลับไปแล้วสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลูกค้าได้รับผลงานที่เป็นที่น่าพอใจ เมื่อนำผลงานที่ได้รับกลับไปแล้วสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ลูกค้าเกิดความนิยม หรือให้ความไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและกลับมาใช้บริการกับสถานศึกษาอีกครั้งในครั้งต่อไป ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ผู้บริหาร, การบริหารจัดการ, บุคลากร, ทรัพยากรและ วัฒนธรรมสถานศึกษา (ชัยรัตน์ ต.เจริญ, 2560: 435)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Mahasarakham University) ได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และมีการดำเนินการพัฒนาพนักงานสายสนับสนุนให้มีประสิทธิภาพในกรปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ของสถานศึกษา โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ เพื่อให้ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยมีการพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน และการบริหารจัดการให้มีคุณภาพมาตรฐานที่สูงเป็นไปตามหลักกรรมภิบาล โดยพนักงานสายสนับสนุนเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ เพื่อสนับสนุนภารกิจของมหาวิทยาลัยในปี 2554 มหาวิทยาลัยมหาสารคามกำหนดให้มีการนำระบบคุณภาพตามองค์การมาตรฐานสากล (International Standards Organization (ISO) 9001: 2008) ซึ่งเป็นมาตรฐานระบบคุณภาพซึ่งกำกับดูแลทั้งการออกแบบและการพัฒนาการผลิต การติดตั้งและการบริการ เพื่อมาใช้ในการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการสนองนโยบาย

ด้านการพัฒนาสถาบันสู่สากลและเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่สถานศึกษาสู่สากล (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2562) ดังนั้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงเป็นสิ่งสำคัญของสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการวางแผนการปฏิบัติงาน ทั้งระบบงานการบริหารจัดการอีกทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการใช้ทรัพยากรต่างๆ และการปฏิบัติงานที่จะให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ โดยเฉพาะในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา หากมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีบุคลากรที่สามารถปฏิบัติงานได้ประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมเกิดการพัฒนาคูณภาพของสถาบันการศึกษาอย่างต่อเนื่องเข้าสู่มาตรฐานสากล ทำให้การใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการบริหารจัดการของสถาบันการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะทำให้การผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมี

ความน่าเชื่อถือ การสร้างผลงานวิจัยและการให้บริการทางวิชาการ เกิดประโยชน์สูงสุด และตรงกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้จ้างงานหรือผู้ใช้บัณฑิต และสาธารณชนมีข้อมูลสำหรับการตัดสินใจที่ถูกต้อง และเป็นระบบสถาบันการศึกษา หน่วยงานบริการการศึกษา และรัฐบาลมีข้อมูลที่ต้องการ และเป็นระบบในการกำหนดนโยบายวางแผน และการจัดบริการการศึกษาต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ช่วยให้คุณภาพการศึกษามีความเป็นระบบระเบียบ มีระบบการวัดประเมินผลตามสภาพจริง มุ่งตรงต่อการบรรลุมาตรฐานคุณภาพ และทำให้การจัดการเรียนการสอนบังเกิดผลตามเป้าหมายคุณภาพการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

ล่วงหน้าได้เป็นอย่างดี เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาตลอดจนกำหนดยุทธศาสตร์และกลวิธีที่จะไปสู่การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยมหาสารคามให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีการดำเนินการวิจัย

กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 255 คน (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2562) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 173 คน โดยเปิดตาราง Krejcie และ Morgan

(บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 43) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการจำแนกตามประเภทบริหารงานบุคคล กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยตามสัดส่วน และทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งดำเนินการจัดเก็บแบบสอบถามโดยได้ขอความอนุเคราะห์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 255 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 173 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ถูกต้องและครบถ้วนทั้งหมด คิดเป็นอัตราผลตอบแทนกลับ ร้อยละ 67.84 รวมระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 19 วัน

ขอบเขตเนื้อหาของตัวแปร

ปัจจัยต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน สามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหาร จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การให้ความสำคัญกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ในงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ

ความสำเร็จ การมุ่งเน้นการบริหารจัดการงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การตระหนักถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษา เป็นอันดับแรกเสมอเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

2) ด้านการบริหารจัดการ จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการมุ่งเน้นให้มีการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใดๆ เพื่อสนับสนุนงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา เป็นอย่างดีเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การให้ความสำคัญกับการลำดับความสำคัญของงานที่ปฏิบัติได้วางงานใดควรปฏิบัติก่อนหลัง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางในการใช้ทรัพยากรในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมงานด้านประกันคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และการมุ่งเน้น

การวางแผน สิ่งการและควบคุมติดตามการดำเนินงานกิจกรรมของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกำหนด และสำเร็จลุล่วง ตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

3) ด้านบุคลากร จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการมุ่งเน้นในการมอบหมายงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษา อย่างชัดเจนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องตามระบบการพัฒนาของสถาบันการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การมุ่งมั่นให้มีการสร้างระบบสารสนเทศ เพื่อเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และการตระหนักถึงการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาเสมอเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

4) ด้านทรัพยากร จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการให้

ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การมุ่งเน้นให้มีการนำเอา เทคโนโลยี เครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงาน มาใช้เพื่อสนับสนุนงาน ด้านประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษามีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์ต่อองค์กรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และการให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวก หรือสิ่งที่สนับสนุนในการปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

5) ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา จำนวน 4 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การมุ่งเน้นเกี่ยวกับแบบแผนความเชื่อ และค่านิยมที่บุคลากรในสถานศึกษายึดถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเห็นได้ชัดเจน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การให้ความสำคัญกับการแสดงออกด้านพฤติกรรมเชิงบวก เพื่อสร้าง

แรงกระตุ้นและมีอิทธิพลในการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การให้ความสำคัญกับลักษณะเด่นที่ช่วยยึดเหนี่ยวระหว่างกัน สร้างความเชื่อมั่น และสร้างแรงบันดาลใจให้ทุกคนมีส่วนร่วมเรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และการตระหนักถึงการสร้างบรรยากาศในการทำงาน และการปรับตัวเข้าหากัน เพื่อให้องค์กรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

คุณภาพของเครื่องมือที่วัด

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่น และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยทำการตรวจสอบหาค่าอำนาจความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีครอนบาค (Cronbach) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยแยกเป็นด้านบุคลากร มีค่าความเชื่อมั่น 0.857, ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษามีค่าความเชื่อมั่น 0.870, ด้านการ

บริหารจัดการ มีค่าความเชื่อมั่น 0.886, ด้านทรัพยากร มีค่าความเชื่อมั่น 0.892 และด้านผู้บริหาร มีค่าความเชื่อมั่น 0.913 สอดคล้องกับ Nunnally และ Berstein (1994) ที่ได้นำเสนอว่า การหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ในระดับมากกว่า 0.70 เป็นค่าที่ยอมรับได้ว่าเครื่องมือที่มีคุณภาพเหมาะสม สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้ สำหรับการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) ใช้เทคนิค Item-total Correlation ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าอำนาจจำแนก (r) โดยแยกเป็นรายข้อด้านบุคลากร ข้อ 1 มีค่าอำนาจจำแนก 0.648 ข้อ 2 มีค่าอำนาจจำแนก 0.808 ข้อ 3 มีค่าอำนาจจำแนก 0.777 และข้อ 4 มีค่าอำนาจจำแนก 0.718, ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา ข้อ 1 มีค่าอำนาจจำแนก 0.721 ข้อ 2 มีค่าอำนาจจำแนก 0.738 ข้อ 3 มีค่าอำนาจจำแนก 0.776 และข้อ 4 มีค่าอำนาจจำแนก 0.794, ด้านการบริหารจัดการ ข้อ 1 มีค่าอำนาจจำแนก 0.780 ข้อ 2 มีค่าอำนาจจำแนก 0.750 ข้อ 3 มี

ค่าอำนาจจำแนก 0.786 และข้อ 4 มีค่าอำนาจจำแนก 0.808, ด้านทรัพยากร ข้อ 1 มีค่าอำนาจจำแนก 0.768 ข้อ 2 มีค่าอำนาจจำแนก 0.828 ข้อ 3 มีค่าอำนาจจำแนก 0.814 และข้อ 4 มีค่าอำนาจจำแนก 0.718 และด้านผู้บริหาร ข้อ 1 มีค่าอำนาจจำแนก 0.813 ข้อ 2 มีค่าอำนาจจำแนก 0.836 ข้อ 3 มีค่าอำนาจจำแนก 0.876 และข้อ 4 มีค่าอำนาจจำแนก 0.784 โดยสอดคล้องกับ Nunnally (1987: 12) ได้แนะนำเสนอว่าการทดสอบ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ว่าเครื่องมือมีคุณภาพเหมาะสม สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 43)

ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์

ที่ใช้การนำเสนอผลการวิเคราะห์
ข้อมูล ดังนี้

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (Standard Deviation)

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

ตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานประกัน
คุณภาพการศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านต่อผู้ปฏิบัติงาน
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจัยที่ต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านผู้บริหาร	4.49	0.56	มาก
2. ด้านการบริหารจัดการ	4.49	0.52	มาก
3. ด้านบุคลากร	4.48	0.52	มาก
4. ด้านทรัพยากร	4.51	0.54	มากที่สุด
5. ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา	4.50	0.53	มาก
รวม	4.49	0.58	มาก

จากตาราง 1 พบว่า
บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านประกัน
คุณภาพการศึกษามีความคิดเห็น
ด้วยเกี่ยวกับปัจจัยต่อความสำเร็จใน
การดำเนินงานโดยรวม อยู่ในระดับ
มาก (\bar{X} =4.49) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน อยู่ในระดับมาก จำนวน

4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย (\bar{X})
จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก
ดังนี้ ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา
(\bar{X} =4.50) ด้านผู้บริหาร (\bar{X} =4.49)
และด้านบุคลากร (\bar{X} =4.48) และอยู่
ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ
ด้านทรัพยากร (\bar{X} =4.51)

ตาราง 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผู้บริหาร ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาด้านผู้บริหาร	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านคิดว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ในงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.47	0.67	มาก
2. ท่านคิดว่าผู้บริหารมุ่งเน้นการบริหารจัดการงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.48	0.64	มาก
3. ท่านคิดว่าผู้บริหารตระหนักถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษาเป็นอันดับแรกเสมอเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.49	0.62	มาก
4. ท่านคิดว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.50	0.61	มาก
โดยรวม	4.49	0.57	มาก

จากตาราง 2 พบว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผู้บริหาร อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ท่านคิดว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ

เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.50$) ท่านคิดว่าผู้บริหารตระหนักถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษาเป็นอันดับแรกเสมอเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.49$) และท่านคิดว่าผู้บริหารมุ่งเน้นการบริหารจัดการงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.48$)

ตาราง 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านคิดว่า การมุ่งเน้นให้มีการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใดๆ เพื่อสนับสนุนงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา เป็นอย่างดี เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.46	0.61	มาก
2. ท่านคิดว่า การให้ความสำคัญกับการลำดับความสำคัญของงาน ที่ปฏิบัติได้วางงานใดควรปฏิบัติก่อน-หลัง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.48	0.62	มาก
3. ท่านคิดว่า การให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางในการใช้ทรัพยากรในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมงานด้านประกันคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.49	0.61	มาก
4. ท่านคิดว่า การมุ่งเน้นการวางแผน สั่งการและควบคุม ติดตาม การดำเนินงานกิจกรรมของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกำหนดและสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.53	0.58	มากที่สุด
โดยรวม	4.49	0.52	มาก

จากตาราง 3 พบว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านคิดว่า การให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางในการใช้ทรัพยากรในสถานศึกษา เพื่อ

ส่งเสริมงานด้านประกันคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.49$) ท่านคิดว่า การให้ความสำคัญกับการลำดับความสำคัญของงานที่ปฏิบัติได้วางงานใดควรปฏิบัติก่อน-หลัง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.48$) และท่านคิดว่า การมุ่งเน้นให้มีการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใดๆ เพื่อสนับสนุนงานด้านประกันคุณภาพ

การศึกษาเป็นอย่างดีเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.46$) และอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ ท่านคิดว่า การมุ่งเน้นการวางแผน สิ่งการและควบคุมติดตาม

การดำเนินงานกิจกรรมของสถานศึกษาให้เป็นไป ตามกำหนดและสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.53$)

ตาราง 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาด้านบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาด้านบุคลากร	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านคิดว่า การมุ่งเน้นในการมอบหมายงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษาอย่างชัดเจนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.49	0.62	มาก
2. ท่านคิดว่า การให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องตามระบบการพัฒนาของสถาบันการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.43	0.65	มาก
3. ท่านคิดว่า การมุ่งมั่นให้มีการสร้างระบบสารสนเทศเพื่อเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.46	0.62	มาก
4. ท่านคิดว่า การตระหนักถึงการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาเสมอเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.56	0.57	มากที่สุด
โดยรวม	4.48	0.52	มาก

จากตาราง 4 พบว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพ

การศึกษา ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก ดังนี้ ท่านคิดว่า การมุ่งเน้นในการมอบหมายงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สถาบันอุดมศึกษาอย่างชัดเจน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.49$) ท่านคิดว่ากรมมุ่งเน้นให้มีการสร้างระบบสารสนเทศ เพื่อเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.46$) และท่านคิดว่าการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องตามระบบการพัฒนาของสถาบันการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.43$) และอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือท่านคิดว่าการตระหนักถึงการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาเสมอเป็นเสมอเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.56$)

ตาราง 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ด้านทรัพยากรของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาด้านทรัพยากร	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านคิดว่าการให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ภายในสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.51	0.59	มากที่สุด
2. ท่านคิดว่าการมุ่งเน้นให้มีการนำเอา เทคโนโลยี เครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงาน มาใช้เพื่อสนับสนุนงาน ด้านประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.49	0.68	มาก
3. ท่านคิดว่าการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษามีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์ต่อองค์กร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.55	0.57	มากที่สุด
4. ท่านคิดว่าการให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสิ่งสนับสนุนในการปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.51	0.63	มากที่สุด
โดยรวม	4.51	0.54	มากที่สุด

จากตาราง 5 พบว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ด้านทรัพยากร อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ คือ ท่านคิดว่าการมุ่งเน้นให้มีการนำเอาเทคโนโลยี เครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงาน มาใช้เพื่อสนับสนุนงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.49$) และอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านคิดว่าการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงาน

ด้านประกันคุณภาพการศึกษามีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์ต่อองค์กรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.55$) ท่านคิดว่า การให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวก หรือสิ่งที่สนับสนุนในการปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.51$) และท่านคิดว่า การให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ภายในสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.51$)

ตาราง 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านคิดว่า การมุ่งเน้นเกี่ยวกับแบบแผนความเชื่อ และค่านิยม ที่บุคลากรในสถานศึกษายึดถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเห็นได้ชัดเจนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.50	0.60	มาก
2. ท่านคิดว่า การให้ความสำคัญกับการแสดงออกด้านพฤติกรรมเชิงบวก เพื่อสร้างแรงกระตุ้นและมีอิทธิพลในการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.46	0.65	มาก

ตาราง 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ต่อ)

ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3. ท่านคิดว่าการให้ความสำคัญกับลักษณะเด่นที่ช่วยยึดเหนี่ยวระหว่างกัน สร้างความเชื่อมั่น และสร้างแรงบันดาลใจให้ทุกคนมีส่วนร่วมเรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.52	0.60	มากที่สุด
4. ท่านคิดว่าการตระหนักถึงการสร้างบรรยากาศในการทำงาน และการปรับตัวเข้าหากัน เพื่อให้องค์กรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ	4.53	0.66	มากที่สุด
โดยรวม	4.50	0.53	มาก

จากตาราง 6 พบว่าบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ท่านคิดว่าการมุ่งเน้นเกี่ยวกับแบบแผนความเชื่อและค่านิยม ที่บุคลากรในสถานศึกษายึดถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเห็นได้ชัดเจนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.50$) ท่านคิดว่าการให้ความสำคัญกับการแสดงออกด้าน

พฤติกรรมเชิงบวก เพื่อสร้างแรงกระตุ้นและมีอิทธิพลในการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.46$) และอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านคิดว่าการให้ความสำคัญกับลักษณะเด่นที่ช่วยยึดเหนี่ยวระหว่างกัน สร้างความเชื่อมั่น และสร้างแรงบันดาลใจให้ทุกคนมีส่วนร่วมเรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.52$) และท่านคิดว่าการตระหนักถึงการสร้างบรรยากาศในการทำงาน และการปรับตัวเข้าหากัน เพื่อให้ องค์กร ได้บรรลุตาม

วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ($\bar{X}=4.53$)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1.1 ควรศึกษาผลกระทบของความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาที่มีต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของสถาบันการศึกษา เพื่อให้งานวิจัยสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

1.2 ควรศึกษาผลกระทบหรือปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น ความน่าเชื่อถือของข้อมูล คุณภาพหลักสูตร การเรียนการสอน ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์ต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.3 ควรศึกษาวิจัยตัวแปรอื่น เช่น การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบริหารอัตรากำลังที่สนับสนุนให้เกิดผลกระทบต่อความ

สำเร็จของการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการการศึกษา

1.4 ควรศึกษาวิจัยสภาพปัญหาและอุปสรรคของความสำเร็จในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.5 ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบอื่นๆ นอกเหนือจากการใช้แบบสอบถาม เช่น การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก การลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลในรูปแบบอื่นที่มีความหลากหลายครอบคลุมและเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

2. ประโยชน์ของการวิจัย

2.1 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรส่งเสริมด้านทรัพยากรที่จะสนับสนุนงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ บุคลากร เทคโนโลยี อุปกรณ์สำนักงาน หรือ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือสิ่งที่จะสนับสนุนให้การ

ทำงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาเป็นสำคัญ

2.2 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรส่งเสริมด้านวัฒนธรรมสถานศึกษา สร้างความเชื่อ และค่านิยม ที่บุคลากรในสถานศึกษายึดถือปฏิบัติร่วมกัน โดยการสร้างแรงบันดาลใจ ที่ทุกคนมีส่วนร่วมเรียนรู้ด้วยกันและปรับตัวเข้าหากันเพื่อให้องค์กรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น

2.3 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรมุ่งเน้นผู้บริหารในการวางแผน สิ่งการและควบคุมติดตาม การดำเนินงานกิจกรรมของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกำหนด และสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่วางไว้ อย่างมีแบบแผนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ เพื่อให้งานด้านประกันคุณภาพการศึกษาบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ต้องมีการบริหารจัดการ ตระหนักถึงการสร้างขวัญและกำลังใจสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาทักษะและศักยภาพให้กับผู้ปฏิบัติ

งานด้านประกันคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

2.5 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญกับบุคลากร สร้างความเชื่อมั่น และสร้างแรงบันดาลใจให้ทุกคนมีส่วนร่วมเรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และการสร้างบรรยากาศในการทำงานให้เป็นกันเอง เข้าอกเข้าใจกัน มีการปรับตัวเข้าหากัน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านประกันคุณภาพอย่างครบถ้วน และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานด้าน การประกันคุณภาพการศึกษาของ ผู้ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพ การศึกษา ประกอบด้วย ทรัพยากร, วัฒนธรรมสถานศึกษา, ผู้บริหาร, การบริหารจัดการ และบุคลากร ดังนั้น ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรส่งเสริมด้าน

ทรัพยากรที่จะสนับสนุนงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ บุคลากร เทคโนโลยี อุปกรณ์สำนักงาน หรือ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือสิ่งที่สนับสนุนให้การดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาเป็นสำคัญ และผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรสร้างความเชื่อ และค่านิยม ที่บุคลากรในสถานศึกษายึดถือปฏิบัติร่วมกันโดยการสร้างแรงบันดาลใจที่ทุกคนมีส่วนร่วมเรียนรู้ด้วยกันและ

ปรับตัวเข้าหากันเพื่อให้องค์กรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และผู้บริหารคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม บุคลากรจากหน่วยงาน และฝ่ายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทุกคณะ ศูนย์พัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องที่ช่วยทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2546). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557-2560. (2560). *การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน*.
- ชัยรัตน์ ต.เจริญ. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของวิทยาลัยเชียงราย*. *วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 434-435.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. สุวีริยาสาส์น.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2552). *หลักการจัดการศึกษา*. ภาพพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2562). *ประวัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. www.msu.ac.th.

Nunnally, J.C. (1987). *Psychometric theory (2nd ed.)*. McGraw-Hill.

Nunnally, J.C. & Bernstein, I.H. (1994). *Psychometric Theory*. McGraw-Hill.

การออกแบบสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้า
ศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์
และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

**Designing the information to publicize further study
in the library science and digital media management
program, at bachelor's degree level, Phetchaburi
Rajabhat University**

ศรวุฒิ ต้วงเป้า¹

Sarawut Duangbao¹

Received: 23 September 2021 ; **Revised:** 19 November 2021 ; **Accepted:** 30 November 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการสารสนเทศ 2) ออกแบบและพัฒนาสารสนเทศ 3) ประเมินประสิทธิภาพสารสนเทศ และ 4) ศึกษาความพึงพอใจต่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ 1) นักศึกษาศาสาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 20 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ ด้านการออกแบบสารสนเทศ และด้านสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ รวมจำนวน 5 คน และ 3) นักศึกษาหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และ

¹ สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โทรศัพท์ 08 8573 1194 อีเมล daniel852_6@hotmail.com

¹ Information Science and Library Science Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University. Tel. +668 8573 1194, email: daniel852_6@hotmail.com

การจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามความต้องการสารสนเทศ แบบประเมินประสิทธิภาพสารสนเทศ และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) นักศึกษาต้องการให้นำเสนอสารสนเทศประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อด้านหลักสูตรที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาต่อแผนการศึกษา และแนวทางการประกอบอาชีพมากที่สุด รูปแบบของสื่อเป็นประเภทสื่อวีดิทัศน์ สื่อเสียง และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ของมหาวิทยาลัย คณะ และสาขาวิชา 2) สารสนเทศที่ออกแบบและพัฒนาขึ้นอยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยวีดิทัศน์ ความยาว 8.10 นาที และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่นำเสนอข้อมูลหลักสูตรจำนวน 14 หน้า 3) สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 2 ประเภทมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี 4) ผู้ใช้สารสนเทศมีความพึงพอใจต่อสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 2 ประเภทโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีความพึงพอใจต่อการใช้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดตามลำดับ และจากการใช้สารสนเทศที่ออกแบบพัฒนาส่งผลให้หลักสูตรมีนักศึกษาเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2564 เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.67 จากจำนวนขั้นต่ำที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้

คำสำคัญ: การออกแบบสารสนเทศ, สื่อประชาสัมพันธ์, บรรณารักษศาสตร์, การจัดการสื่อดิจิทัล, สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

Abstract

This research aimed to 1) study information need, 2) information and design, 3) evaluate efficiency of information, and 4) study satisfaction towards information, in order to publicize further study in library science and digital media management program at bachelor's degree level, Phetchaburi Rajabhat University. The sample in the study consisted of 1) 20 students from the library and information science program, Phetchaburi Rajabhat University, 2) 5 experts in public relations and

media design, information design, and library and information science and 3) 19 students from the library and digital media management program, Phetchaburi Rajabhat University. The instruments used in the study were an information need questionnaire, information efficiency evaluation form, and satisfaction evaluation form. Frequency, percentage, mean, and standard deviation were used for data analysis.

The study results revealed that 1) students' need for the presentation of information publicizing further study was at the highest level. Specifically, they needed with details of the program, qualifications of students who wish to pursue further study, education plans, and career guidance. The most needed types of media included video, audio, and electronic books. Public relations and broadcasting were conducted through the university website, faculty website or the websites of department of social media of the university, faculty or department, 2) information designed or developed in electronic form comprising a video of 8.10 minutes in length, and an electronic book presenting information about programs with 14 pages, 3) efficiency of both types of electronic information was at a good level, 4) information users had the highest overall satisfaction with both types of electronic information ; satisfaction towards the use of the electronic book was at the highest level.

Keywords: Information Design, Public Relations Media, Library Science, Digital Media Management, Information Electronics

บทนำ

ปัจจุบันค่านิยมการเรียน
ปริญญาที่ลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง
เนื่อง เพราะนักเรียน นักศึกษา

ต่างเห็นความสำคัญของการจบ
การศึกษาระดับปริญญาที่น้อย
ลง เช่น มีปัญหาเรียนจบแล้ว จบ
แล้วไม่มีงานทำ เป็นต้น ทั้งหมด

นี้ ทำให้มหาวิทยาลัยหลายแห่งต้องเร่งปรับตัว ประกอบกับมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เป็นปัญหาเพิ่มเติมต่อการเรียนการสอน (สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์, 2563) มหาวิทยาลัยต้องปรับตัวสาขาวิชาหรือคณะใดที่มีผู้เรียนน้อยกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ต้องเข้าสู่ระบบการพิจารณาการปิดการเรียนการสอน แต่ทดแทนด้วยการเปิดหลักสูตรที่ตอบโจทย์ตลาดแรงงานความต้องการของประเทศ โดยต้องใช้ข้อมูลที่มีอยู่มาบริหารจัดการ ความนิยมของมหาวิทยาลัยแต่ละกลุ่มแตกต่างกันอย่างชัดเจนซึ่งมหาวิทยาลัยต้องรู้จักสภาพอัตลักษณ์ และเป้าหมายที่ชัดเจนรวมถึงต้องแข่งขันกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ กล้าที่จะเปลี่ยนแปลงและสร้างความแตกต่างคิดให้ไวและทำทันที (สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์, 2563)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เปิดสอนระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี จำนวน 35 สาขาวิชา ปริญญาตรีหลักสูตร 5 ปี จำนวน 14 สาขาวิชา จาก 8 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะพยาบาลศาสตร์ เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จำนวน 1 สาขาวิชา และเปิดสอนระดับปริญญาโท 6 สาขาวิชา รวมเปิดสอนทั้งหมด 56 สาขาวิชา (มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 2563) โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นคณะที่มีจำนวนนักศึกษามากที่สุดและสาขาวิชามากที่สุดในมหาวิทยาลัย ประกอบ 15 สาขาวิชา

ในปีการศึกษา 2562 สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ และบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีจำนวนนักศึกษาเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีทั้งหมด 11 คน ซึ่งยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 15 คน สำหรับสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ แต่ได้มีการแจ้งเหตุผลและความจำเป็นในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนซึ่งอันจะทำให้

อาจารย์ในสาขาวิชามีภาระงานการสอนและผลิตบัณฑิตตามเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง แต่ในปีการศึกษา 2563 มีจำนวนนักศึกษาที่สมัครและรายงานตัวเข้าศึกษาต่อจำนวน 9 คน ซึ่งไม่เป็นตามแผนการรับสมัคร ทำให้ทางมหาวิทยาลัยชะลอการเปิดสอนของหลักสูตรดังกล่าวในปีการศึกษา 2563 ส่งผลให้นักศึกษาจำนวน 9 คน ต้องย้ายไปสังกัดสาขาวิชาอื่นๆ และในปีการศึกษา 2564 ได้มีการกำหนดเกณฑ์การรับนักศึกษา เช่นเดิม หากไม่เป็นไปตามที่กำหนด จะทำให้หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ถูกปิดลง ได้มีการประชุมหารือกับคณาจารย์ในภาควิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์เพื่อหาแนวทางการได้มาซึ่งนักศึกษาในปีการศึกษา 2564 และมีการจัดทำหลักสูตรปรับปรุงในปีการศึกษา 2564 เป็นหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัลขึ้น ด้วยเพราะครบรอบของการปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์มหาวิทยาลัยกำหนด (สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์, 2563)

จากสถานการณ์ของผู้เรียนในปัจจุบันที่มีต่อค่านิยมการเรียน

ปริญญาที่ลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง สภาพเศรษฐกิจที่ปรับเปลี่ยนอยู่ตลอด อีกทั้งสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง และปัจจัยอื่นๆ สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ผู้เรียนที่มีความต้องการจะศึกษาต่อปริญญาตรีลดน้อยลง ประกอบกับผลสะท้อนที่ได้จากการลงพื้นที่แนะนำเรื่องของหลักสูตร ความน่าสนใจของหลักสูตร ความมั่นใจของการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรดังกล่าว กับโอกาสการสำเร็จการศึกษา มีข้อมูลที่น้อย ทำให้นักเรียนนำไปตัดสินใจได้ยาก และยังคงมองไม่เห็นถึงจุดเด่น จุดสำคัญ ขาดข้อมูลสำคัญที่สร้างความเชื่อมั่นต่อการพัฒนานักศึกษาเพื่อเป็นบัณฑิตในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงเป็นส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดการวิจัยในการออกแบบสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อันจะตอบสนองต่อนักศึกษาที่ต้องการข้อมูลเพื่อเข้าถึง

การประชาสัมพันธ์หลักสูตร อาจ จะส่งผลให้มีนักศึกษาเข้ามาศึกษา ในหลักสูตรตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการ สารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และ การจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบุรี

2. เพื่อออกแบบสารสนเทศ เพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้า ศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ใน หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และ การจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบุรี

3. เพื่อประเมิน ประสิทธิภาพสารสนเทศเพื่อการ ประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อ ระดับปริญญาตรี ในหลักสูตร บรรณารักษศาสตร์และการจัดการ สื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบุรี

4. เพื่อศึกษาความพึง พอใจต่อสารสนเทศเพื่อการ ประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อ ระดับปริญญาตรี ในหลักสูตร บรรณารักษศาสตร์และการจัดการ

สื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบ แนวคิดการวิจัยจากการศึกษา แนวคิดความต้องการสารสนเทศ โดยใช้ตัวแบบพฤติกรรมกรรม การแสวงหาสารสนเทศของวิลสัน (Wilson, 1999) และพฤติกรรม การแสวงหาสารสนเทศของบุคคล ในด้านอาชีพ โดยเลคกี้ เพ็ดติกรูว์ และเซลเวน (Leckie et al., 1996) สารสนเทศเพื่อการศึกษองไอแซกสัน และบราวน์ (Isaacson and Brown, 1999) ซึ่งก่อให้เกิด ส่วนสัมพันธ์กับตัวของสารสนเทศ ที่ผู้ต้องการใช้สารสนเทศ การตระหนักรู้สารสนเทศ การแสวงหาสารสนเทศการออกแบบ สารสนเทศ (Pettersson, 2002) รวมถึงตัวแปรการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ ของวิลสันและวอร์ซ (Wilson & Walsh, 1996) ร่วมกับสิ่งที่มีผลต่อ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ สารสนเทศลักษณะอื่นๆ สามารถนำ มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

1. แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบสารสนเทศ
2. แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร
4. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและประเภทของสารสนเทศ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาด
6. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ

การออกแบบ สารสนเทศ เพื่อการประชาสัมพันธ์การศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องของการออกแบบสารสนเทศ ความต้องการสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร รูปแบบและประเภทของสารสนเทศ การจัดกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาด และแรงจูงใจ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความต้องการสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏ

เพชรบุรี โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีมี 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ความต้องการสารสนเทศด้านเนื้อหา ตอนที่ 2 ความต้องการสารสนเทศ ด้านรูปแบบของสารสนเทศ ตอนที่ 3 ความต้องการสารสนเทศ ด้านช่องทาง

การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สารสนเทศ เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2546) เครื่องมือมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยเก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ ระหว่างวันที่ 10 ตุลาคม ถึง 15 ตุลาคม 2563

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบและพัฒนาสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามความต้องการสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ ซึ่งได้รูปแบบของ

สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ 3 ประเภท ได้แก่ วิดีทัศน์ สื่อเสียง และหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์แนะนำหลักสูตรเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อย่างละ 1 ชิ้นงาน เผยแพร่ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น เฟสบุ๊ก ยูทูบ อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ และเว็บไซต์สาขาวิชา สารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินประสิทธิภาพสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จากผู้เชี่ยวชาญ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) มีทั้งหมด 5 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ 1 คน ด้านการออกแบบสารสนเทศ 2 คน และด้านสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ 2 คน เครื่องมือ

ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินประสิทธิภาพสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มี 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์และเสียง และตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2546) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ ระหว่างวันที่ 10 ธันวาคม ถึง 13 ธันวาคม 2563

ขั้นตอนที่ 5 การศึกษาความพึงพอใจต่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการ

สื่อดิจิทัล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 19 คน ที่ได้ยืนยันเข้าศึกษาต่อแล้ว เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีมี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามความพึงพอใจสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2546) เครื่องมือมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ วันที่ 2 กรกฎาคม ถึง วันที่ 5 กรกฎาคม 2564

ผลการดำเนินงานวิจัย

1. การศึกษาความต้องการสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พบว่า ความต้องการสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$, $S.D.=0.66$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า

1.1 สารสนเทศที่ต้องการให้นำเสนอในสื่อประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัลมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ สารสนเทศด้านหลักสูตร ($\bar{X}=4.46$, $S.D.=0.46$) รองลงมาได้แก่ สารสนเทศด้านอาจารย์ ($\bar{X}=4.13$, $S.D.=0.73$) และสารสนเทศด้านค่าใช้จ่ายและทุนการ

ศึกษา ($\bar{X}=4.01$, $S.D.=0.70$)

1.2 รูปแบบของสารสนเทศที่ต้องการให้นำเสนอเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มากที่สุด ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=4.10$, $S.D.=0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ารูปแบบของสารสนเทศที่ต้องการให้นำเสนอเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วิดีทัศน์ ($\bar{X}=4.20$, $S.D.=0.83$) รองลงมาได้แก่ สื่อเสียง ($\bar{X}=4.10$, $S.D.=0.79$) และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ($\bar{X}=4.10$, $S.D.=0.91$)

1.3 ช่องทางการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ที่ต้องการให้นำเสนอสารสนเทศเพื่อประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มากที่สุด ได้แก่ การเผยแพร่ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=3.68$, $S.D.=0.85$) (ตาราง 1)

ตาราง 1 ความต้องการสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ความต้องการสารสนเทศ	4.09	0.52	มาก
1.1 สารสนเทศด้านหลักสูตร	4.46	0.46	มาก
1.2 สารสนเทศด้านค่าใช้จ่ายและทุนการศึกษา	4.01	0.70	มาก
1.3 สารสนเทศด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.77	0.67	มาก
1.4 สารสนเทศด้านอาจารย์	4.13	0.73	มาก
2. ด้านรูปแบบของสารสนเทศ	4.02	0.72	มาก
2.1 สารสนเทศแบบตีพิมพ์	3.93	0.74	มาก
2.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์	4.10	0.77	มาก
3. ด้านช่องทางการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สารสนเทศ	3.66	0.80	มาก
3.1 เผยแพร่รูปแบบสารสนเทศที่ตีพิมพ์	3.58	0.93	มาก
3.2 เผยแพร่ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์	3.68	0.85	มาก
รวม	4.09	0.52	มาก

2. การออกแบบและพัฒนาสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ได้รูปแบบของสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย วิดีทัศน์ สื่อเสียง และหนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์การแนะนำหลักสูตรเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อย่างละ 1 ชิ้นงาน เผยแพร่ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเภท วิดีทัศน์และสื่อเสียง มีความยาว 8.10 นาที เผยแพร่ผ่านทางช่องทางออนไลน์ต่างๆ ของ

มหาวิทยาลัย คณะ และสาขาวิชา เช่น เฟสบุ๊ค ยูทูป อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ และเว็บไซต์หน่วยงาน

ภาพประกอบ 2 วิดีทัศน์แนะนำหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล

2.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเภท หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) มีจำนวน 14 หน้า เผยแพร่ผ่านทางช่องทางออนไลน์ต่างๆ

ของมหาวิทยาลัยฯ คณะ และสาขาวิชา เช่น เฟสบุ๊ค ยูทูป อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ และเว็บไซต์หน่วยงาน

ภาพประกอบ 3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แนะนำหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ และการจัดการสื่อดิจิทัล

3. ประสิทธิภาพสารสนเทศ เพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ประสิทธิภาพสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญ ภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

3.1 ประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์และสื่อเสียง เพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญ ภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการนำเสนอเนื้อหา มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.12) ประกอบด้วย ภาพประกอบสื่อถึงเนื้อหาที่กำลังนำเสนอได้ในระดับดีมาก (

$\bar{X}=4.80$, S.D.=0.45) รองลงมา ได้แก่ การจัดวางเรื่องเป็นไปตาม การกำหนดเนื้อหา และการเดินเรื่อง มีความถูกต้องของเนื้อหา ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.55)ตามลำดับ

3.2 ประเมินประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏ

เพชรบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญ ภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำเสนอเนื้อหา มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.54) รองลงมาได้แก่ ด้านโปรแกรมนำเสนอหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.29) และด้านภาพประกอบและการออกแบบอื่นๆ ($\bar{X}=3.60$, S.D.=0.42) ตามลำดับ (ตาราง 2)

ตาราง 2 ประสิทธิภาพสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ประสิทธิภาพ
1. ประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์และเสียง	4.38	0.15	ระดับดี
1.1 ด้านการนำเสนอเนื้อหา	4.46	0.12	ระดับดี
1.2 ด้านเสียงประกอบ	4.30	0.22	ระดับดี
2. ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	4.15	0.03	ระดับดี
2.1 ด้านเนื้อหา	4.44	0.54	ระดับดี
2.2 ด้านภาพประกอบและการออกแบบอื่นๆ	3.60	0.42	ระดับดี
2.3 ด้านโปรแกรมนำเสนอหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	4.40	0.29	ระดับดี

4. ความพึงพอใจของผู้ใช้สารสนเทศที่มีต่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตร

บรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พบว่า ความพึงพอใจต่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์

การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจต่อการใช้นั่งสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.37) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ใช้มี

ความพึงพอใจด้านการใช้โปรแกรมนำเสนอหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.38) รองลงมาได้แก่ ด้านภาพประกอบและการออกแบบอื่นๆ ที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.42) และด้านเนื้อหา พึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.71) ตามลำดับ แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 ความพึงพอใจของผู้ใช้สารสนเทศที่มีต่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ประสิทธิภาพ
1. ความพึงพอใจต่อวิถีทัศน์และเสียง	4.49	0.42	มาก
1.1 ด้านการนำเสนอเนื้อหา	4.56	0.66	มากที่สุด
1.2 ภาพประกอบการนำเสนอ	4.37	0.59	มาก
1.3 ด้านเสียงประกอบ	4.53	0.50	มากที่สุด
2. ความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	4.55	0.37	มากที่สุด
2.1 ด้านเนื้อหา	4.44	0.71	มาก
2.2 ด้านภาพประกอบและการออกแบบอื่นๆ	4.53	0.42	มากที่สุด
2.3 ด้านโปรแกรมนำเสนอหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	4.67	0.38	มากที่สุด
รวม	4.52	0.34	มากที่สุด

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การออกแบบสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีประเด็นที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความต้องการสารสนเทศ

1.1 สารสนเทศที่ต้องการให้นำเสนอในสื่อประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัลมากที่สุด ได้แก่ สารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร ด้วยเพราะนักเรียนหรือผู้ปกครองต้องการข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตร คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาต่อ แผนการเรียน โครงการหลักสูตร และหน่วยกิตต่างๆ รวมถึงแนวทางการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา เพื่อก่อให้เกิดการใช้ข้อมูลในการพิจารณาได้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณีย์ พรหมเตือ (2562) พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญต่อหลักสูตรเป็นอย่างมากซึ่งจะบ่งบอกถึงองค์ความรู้ที่นักเรียน

จะได้รับครอบคลุมตามความต้องการหรือเหนือกว่าหลักสูตรเดียวกันในสถาบันอื่นได้อย่างไร

1.2 รูปแบบของสารสนเทศที่ต้องการให้นำเสนอในสื่อประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัลมากที่สุดได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทสื่อวีดิทัศน์และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยเพราะสื่อวีดิทัศน์สามารถมองเห็นได้ทั้งภาพและเสียง นำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย ชวนติดตาม และสามารถสรุปเนื้อหากระชับ ชัดเจน เหมาะสมกับระยะเวลาและเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมฤดี ปาละวัล และมธุรส จงชัยกิจ (2562) ที่พบว่า สื่อวีดิทัศน์มีความเหมาะสมกับการนำเสนอข้อมูลอย่างเหมาะสม ระยะเวลาในการนำเสนอวีดิทัศน์กระชับ สอดคล้อง ครอบคลุม นำเสนอใจต่อการนำเสนอเนื้อหาต่างๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริภัทร เมืองแก้ว และกุลสิรินทร์ อภิรัตน์วรเดช (2561) พบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ E-book เป็นสื่อประสมที่สามารถสอดแทรกรูปภาพ

กราฟิกที่น่าสนใจ สามารถใช้เสียงข้อความ วีดิโอ ตัวอักษรที่ทำให้อ่านง่ายสบายตามีเสียงบรรยายข้อมูลที่ชัดเจน

1.3 ช่องทางการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ที่ต้องการมากที่สุด คือ การเผยแพร่ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยเพราะสื่ออิเล็กทรอนิกส์สามารถแสดงเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว สอดรับกับหลายอุปกรณ์ และยังสามารถเข้าถึงได้จากรูปแบบออนไลน์ทุกช่องทางที่ผู้คนในปัจจุบันใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธศาสตร์ ห่อแก้ว (2561) พบว่า ข้อมูลการประชาสัมพันธ์ที่เป็นปัจจัยอันส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ผ่านช่องทางเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของลิยู (Liu, 2010) พบว่า การสื่อสารผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ รวมถึงสื่อสังคมออนไลน์เป็นที่นิยมมากที่สุดในการกระจายข่าวสารและข้อมูลต่างๆ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางสังคม ทาง การสื่อสาร ความรวดเร็วของการตอบสนอง และความสร้างความสัมพันธ์ได้อย่างดี

แหล่งที่ต้องการให้เผยแพร่มากที่สุด ได้แก่ เว็บไซต์ มหาวิทยาลัย คณะ หรือสาขาวิชา ด้วยเพราะข้อมูล สารสนเทศที่มีความน่าเชื่อถือในด้านการนำเสนอหลักสูตรเกี่ยวกับสาขาวิชา การได้ข้อมูลมาจากมหาวิทยาลัยหรือสาขาวิชา จะได้รับข้อมูลที่ เป็นจริง น่าเชื่อถือ สอดคล้องกับผลการวิจัยของชนันวิวัฒน์ อัครพัชรอมต (2560) พบว่า นักเรียน นักศึกษา ใช้ช่องทางการสื่อสารและรับรู้ข่าวสารจากทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยฯ และสื่อออนไลน์ของหน่วยงานมหาวิทยาลัย มากที่สุด

2. ความพึงพอใจต่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มากที่สุดได้แก่ ความพึงพอใจต่อการใช้นั่งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยพึงพอใจด้านการใช้โปรแกรมเพื่อนำเสนอหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด ด้วยเพราะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อที่รวมเอาจุดเด่นของสื่อแบบต่างๆ มารวมอยู่ในที่เดียวและสามารถแสดงทั้งภาพ แสง เสียง ภาพเคลื่อนไหวได้

และเข้าถึงผ่านระบบออนไลน์และออฟไลน์ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของลินดา อินทรลักษณ์ (2562) พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นประโยชน์ในการนำเสนอข้อมูลได้หลากหลาย ทั้งข้อความ ภาพ กราฟิก เสียง วีดิทัศน์และแอนิเมชัน ทำให้เกิดความสนใจ เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและสามารถนำไปอ่านได้ทุกที่ทุกเวลาเมื่อต้องการ

สรุป

สารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และการจัดการสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่ได้รับการออกแบบและจัดทำ มีประสิทธิภาพในระดับดีเมื่อนำไปใช้สามารถทำให้นักเรียนนักศึกษาสนใจเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรดังกล่าวในปีการศึกษา 2564 และมีนักศึกษาเข้าศึกษาต่อจำนวน 19 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.67 เกินจากจำนวนนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ (15 คน) จากเดิมในปีการศึกษา 2563 ที่ไม่มีนักศึกษาในหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ รวมถึงสาขาที่เกี่ยวข้องในศาสตร์ดังกล่าวหลายมหาวิทยาลัย และสาขาที่ประสบปัญหาด้านจำนวนนักศึกษาที่ลดลง สามารถนำผลการวิจัยดังกล่าวไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาและวางแผนการผลิตสื่อเพื่อแนะแนวและประชาสัมพันธ์หลักสูตรตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาต่อของสาขาวิชาอื่นๆ ด้วยหรือในภาพรวมของคณะ

2.2 ควรมีการศึกษาความต้องการสารสนเทศของนักเรียน นักศึกษา ก่อนการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ทุกปีการศึกษา และวางแผน กำหนดการดำเนินงานการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้เป็นมาตรฐานมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน อีกทั้งมีการประสานงานจาก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกคณะให้มี ส่วนร่วมด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ธันน์วัฒน์ อัครพัชร้อมต. (2560). การศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่องานประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรของ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 10(3). 496-511.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. สุวีริยาสาส์น.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. (2563, 14 เมษายน). *ประวัติมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*. <https://www.pbru.ac.th/pbru/about>
- ยุทธศาสตร์ หน่อแก้ว. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สำนักวิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. *วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 8(2), 53-62
- ลินดา อินทรลักษ์ณ์. (2562). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง การออกแบบมัลติมีเดีย. *วารสารวิชาการ ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 10(2), 201-209.
- สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์. (2563). *รายงานผลการดำเนินงานของ หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ พ.ศ. 2559 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ประจำปีการศึกษา 2563*. สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สิริภัทร เมืองแก้ว และกุลสิรินทร์ อภิรัตน์วรเดช. (2561). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ E-book รายวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อนบ้าน (ภาษาจีน) สำหรับนิสิตชั้นปีที่1มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 2(1), 18-32.
- สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์. (2563, 1 ตุลาคม). คำนิยมปริญญาสด ตกลงหลังจบ ทปอ.ห่วงที่แคสปี' 64 นักศึกษาลดอีก. *มติชนออนไลน์*, https://www.matichon.co.th/education/news_2371761

- สุชัยวีร์ สุวรรณสวัสดิ์. (2563, 12 ตุลาคม). เด็กรุ่นใหม่เรียนป.ตรีน้อยลง สถาบันการศึกษาปรับตัว. *กรุงเทพธุรกิจ*. <https://www.bangkokbiznews.com/news/902052>
- สมฤดี ปาละวัล และมธุรส จงชัยกิจ. (2562). การพัฒนาคลังทรัพยากรวิธีทัศน์ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านงานในหน้าที่ครูมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. *วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย*, 14(6), 51-62.
- อุษณีย์ พรหมเตือ. (2562). การศึกษาความต้องการสารสนเทศที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 16(72), 176-182.
- Leckie, G.J., Pettigrew, K.E. & Sylvain, C. (1996) Modeling the Information Seeking of Professionals: A General Model Derived from Research on Engineers, Health Care Professionals, and Lawyers. *The Library Quarterly*, 66(2). 161-193.
- Liu, Y. (2010). Social Media Tools as a Learning Resource. *Journal of Educational Technology Development and Exchange*, 3, 101-114.
- Isaacson, L.E. & Brown, D. (1999). *Career information, career counseling and Career Development (7th ed.)*. Allyn & Bacon.
- Pettersson, R. (2002). *Information Design: An introduction*. John Benjamins Publishing.
- Wilson, T.D. (1999). Models in information behavior research. *Journal of Documentation*, 55(3), 249-270.
- Wilson, T. & Walsh, C. (1996). *Information behavior: an interdisciplinary perspective*. University of Sheffield Department of Information Studies.

วารสารสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์ บทความ หรือบทความวิจัย
(Instructions for the Authors)

วารสารสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีนโยบายในการส่งเสริม เผยแพร่ ผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ และเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการ โดยครอบคลุมวิทยาการ ด้านวิจัยสถาบัน โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ รูปแบบผลงานที่วารสารจะรับพิจารณา มี 2 ประเภท คือ บทความทั่วไป และบทความวิจัย กำหนดออกเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) และฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม)

บทความและบทความวิจัยที่จะนำมาตีพิมพ์ในวารสารสารคามนี้จะต้องได้รับการตรวจสอบทางวิชาการ (Peer review) ก่อน ซึ่งจะมีผู้พิจารณา 3 คน (Double Blind) เพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากล และนำไปอ้างอิงได้ ผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์ จะต้องมีการทบทวนความรู้เดิม และเสนอความรู้ใหม่ที่ทันสมัย รวมทั้งข้อคิดเห็นที่เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน ผลงานไม่เคยถูกนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่ได้ อยู่ในระหว่างการพิจารณาผลงานวารสารใดๆ การเตรียมต้นฉบับที่จะมาลงตีพิมพ์ ควรปฏิบัติตามคำแนะนำดังนี้

การเตรียมต้นฉบับสำหรับบทความและบทความวิจัย

1. ภาษา เป็นภาษาไทยหรืออังกฤษก็ได้ ถ้าเป็นภาษาไทย ให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์หรือการเขียนทับศัพท์ให้ยึดหลักของราชบัณฑิตยสถาน พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษในข้อความ ยกเว้นกรณีจำเป็น ศัพท์ภาษาอังกฤษที่ปนไทย ให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมดยกเว้นชื่อเฉพาะซึ่งต้องขึ้นต้นด้วยตัวอักษรใหญ่ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษ ควรให้ผู้เชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะส่งต้นฉบับ

2. ขนาดของต้นฉบับ พิมพ์หน้าเดี่ยวบนกระดาษสัน ขนาด เอ 4 (216 x 279 มม.) ควรเว้นระยะห่างจากขอบกระดาษด้านบนและซ้ายมืออย่างน้อย 40 มม. (1.5 นิ้ว) ด้านล่างและขวามืออย่างน้อย 25 มม. (1 นิ้ว) พิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word ด้วยรูปแบบอักษร Browallia New

3. จำนวนหน้า บทความและบทความวิจัย ไม่ควรเกิน 12 หน้า

การเรียงลำดับเนื้อหา

1. บทความวิจัย

1.1 **ชื่อเรื่อง (title)** ควรสั้น กระชับรัด และสื่อเป้าหมายหลักของการศึกษาวิจัยไม่ใช่คำย่อ ความยาวไม่ควร เกิน 100 ตัวอักษร ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

1.2 **ชื่อผู้นิพนธ์และที่อยู่** ให้มีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ และระบุตำแหน่งทางวิชาการ หน่วยงานหรือสถาบัน ที่อยู่ และ E-mail ของผู้นิพนธ์ เพื่อใช้ติดต่อเกี่ยวกับต้นฉบับและบทความที่ดีพิมพ์แล้ว

1.3 **บทคัดย่อ (abstract)** ให้มีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เป็นเนื้อความย่อที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย โดยเรียงลำดับความสำคัญของเนื้อหา เช่น วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษาผลงานและการวิจารณ์ อย่างต่อเนื่องกัน **ไม่ควรเกิน 350 คำ** หรือ 15 บรรทัด **ไม่ควรมีคำย่อ** และให้บทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อนภาษาอังกฤษ

1.4 **คำสำคัญหรือคำหลัก (keywords)** ให้ระบุทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ใส่ไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษา

1.5 **บทนำ (introduction)** เป็นส่วนของเนื้อหาที่บอกความเป็นมา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ให้ข้อมูลทางวิชาการพร้อมทั้งจุดมุ่งหมายที่เกี่ยวข้องอย่างคร่าวๆ และมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการวิจัยนั้นด้วย

1.6 **วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการศึกษา** ให้ระบุรายละเอียดวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งที่มาศึกษา จำนวนลักษณะเฉพาะของตัวอย่างที่ศึกษา ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษา อธิบายวิธีการศึกษา หรือแผนการทดลองทางสถิติ การสุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1.7 **ผลการศึกษา (results)** แจ้งผลที่พบตามลำดับหัวข้อของการศึกษาวิจัยอย่างชัดเจนได้ใจความ ถ้าผลไม่ซับซ้อนไม่มีตัวเลขมาก ควรใช้คำบรรยาย แต่ถ้ามีตัวเลขมากตัวแปรมาก ควรใช้ตาราง แผนภูมิแทน **ไม่ควรมีเกิน 5 ตารางหรือแผนภูมิ** ควรแปลความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบ และสรุปเปรียบเทียบกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.8. วิจารณ์และสรุปผล (discussion and conclusion) ซึ่งแจ้งว่าผลการศึกษาดตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย หรือแตกต่างไปจากผลงานที่มีผู้รายงานไว้ก่อนหรือไม่ อย่างไร เหตุผลใดจึงเป็นเช่นนั้น และมีพื้นฐานอ้างอิงที่เชื่อถือได้ และให้จบด้วยข้อเสนอแนะที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ หรือทิ้งประเด็นคำถามการวิจัย ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยต่อไป

1.9. ตาราง รูป รูปภาพ และแผนภูมิ ควรคัดเลือกเฉพาะที่จำเป็น และต้องมีคำอธิบายสั้นๆ แต่สื่อความหมาย ได้สาระครบถ้วน ในกรณีที่เป็นตาราง คำอธิบาย ต้องอยู่ด้านบน ในกรณีที่เป็นรูปภาพ หรือแผนภูมิ คำอธิบายอยู่ด้านล่าง

1.10. กิตติกรรมประกาศ ระบุสั้นๆ ว่าได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย และความช่วยเหลือจากองค์กรใดหรือใครบ้าง

1.11. เอกสารอ้างอิง (references) สำหรับการพิมพ์เอกสารอ้างอิง ทั้งเอกสารอ้างอิงที่เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษโดยมีหลักการทั่วไป คือ เอกสารอ้างอิงต้องเป็นที่ถูกตีพิมพ์และได้รับการยอมรับทางวิชาการ ไม่ควรเป็นบทคัดย่อ และไม่ใช้การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล (APA 8.0)

2. บทความทั่วไป

2.1 ชื่อเรื่อง

2.2 ผู้แต่ง

2.3 บทคัดย่อ

2.4 คำสำคัญ

2.5 บทนำ

2.6 เนื้อหา

2.7 บทสรุป

2.8 เอกสารอ้างอิง

3. บทวิจารณ์หนังสือ

3.1 ข้อมูลทางบรรณานุกรม

3.2 ชื่อผู้วิจารณ์

3.3 บทวิจารณ์

รูปแบบการอ้างอิง

เอกสารอ้างอิงให้เขียนตามรูปแบบ “Publication Manual of the American Psychological Association” (8th Edition)

1. หนังสือ (ในรูปแบบรูปเล่ม)

ชื่อ-สกุล. (ปีพิมพ์). *ชื่อเรื่อง* (พิมพ์ครั้งที่). สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง:

วิธาน ฐานะวุฒฑ์. (2547). *หัวใจใหม่-ชีวิตใหม่*. ปิตติศึกษา.

2. บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์

ชื่อ-สกุล. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, เลขของปีที่(เลขของฉบับที่), เลขหน้า. /<https://doi.org/เลขdoi>

ตัวอย่าง:

มานะ สินธวงษานนท์. (2549). ปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารครุศาสตร์*, 18(2), 115-116.

3. รายงานการประชุมเชิงวิชาการ (Proceeding)

ชื่อ-สกุล. (ปี). ชื่อบทความ. ในชื่อบรรณาธิการ (บ.ก.), ชื่อหัวข้อการประชุม. ชื่อการประชุม (น. เลขหน้า). ฐานข้อมูล.

ตัวอย่าง:

พัชรภา ดันติชูเวช. (2553). การศึกษาทั่วไปกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ ศึกษาโดยเปรียบเทียบกับประเทศไทย. ใน ศิริชัย กาญจนวาสี (บ.ก.), *การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทย. การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยระดับชาติ* (น. 97-102). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

4. หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ชื่อ-สกุล. (ปี,/วัน/เดือน). ชื่อคอลัมน์. ชื่อหนังสือพิมพ์, เลขหน้า.

ตัวอย่าง:

พงษ์พรรณ บุญเลิศ. (2561, 15 สิงหาคม). เดลินิวส์ว่าไรดี: ‘สื่อพิพิธภัณฑ’
เชื่อม ยุคสมัย เข้าถึงด้วย ‘มิติใหม่’ อินเทอร์เน็ต. เดลินิวส์, 4.

5. หนังสือ (ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์)

ชื่อ-สกุล. (ปีพิมพ์). ชื่อเรื่อง (พิมพ์ครั้งที่). URL

ตัวอย่าง:

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
2560 สำหรับเด็กอายุ ต่ำกว่า 3-5 ปี. [http://drive.google.com/
file/d/1HiTwiRh1Er73hVYIMh1cYWzQiaNI_Vc/view](http://drive.google.com/file/d/1HiTwiRh1Er73hVYIMh1cYWzQiaNI_Vc/view)

Reference are written in “Publication Manual of the American
Psychological Association” (7th Edition)

1. Book

Mertens, D. M. (2014). *Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative, and mixed methods* (4th ed.). SAGE.

2. Academic Journal

Herbst-Damm, K. L., & Kulik, J. A. (2005). Volunteer support, marital status, and the survival times of terminally ill patients. *Health Psychology, 24*, 225-229. <https://doi.org/10.1037/0278-6133.24.2.225>

3. Conference Proceeding

Katz, I., Gabayan, K., & Aghajan, H. (2007). A multi-touch surface using multiple cameras. In J. Blanc-Talon, W. Philips, D. Popescu, & P. Scheunders (Eds.), *Lecture notes in computer science: Vol. 4678. Advanced concepts for intelligent vision systems* (pp. 97-108). Springer-Verlag. https://doi.org/10.1007/978-3-540-74607-2_9

4. Newspaper/Online Newspaper

Brody, J. E. (2007, December 11). Mental reserves keep brain agile. *The New York Times*. <http://www.nytimes.com>

5. E-book

Dahlberg, G., & Moss, P. (2005). *Ethics and politics in early childhood education*. <https://epdf.tips/ethics-and-politics-in-early-childhoodeducation-contesting-early-childhood.html>

รูปแบบการเขียนบทความ

ชื่อเรื่อง ภาษาไทย (Browallia New 18 pt. หน้า)

ชื่อเรื่อง ภาษาอังกฤษ (Browallia New 18 pt. หน้า)

ชื่อผู้พิมพ์ ภาษาไทย1,2,3

ชื่อผู้พิมพ์ ภาษาอังกฤษ1,2,3

(Browallia New 16 pt. ปกติ)

บทคัดย่อ (Browallia New 16 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New 14 pt. ปกติ).....

.....
.....
.....

คำสำคัญ: (หัวข้อ Browallia New ขนาด 14 Pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New ขนาด 14 pt. ปกติ)

Abstract: (Browallia New 16 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New 14 pt. ปกติ)

.....
.....
.....

Keywords: (หัวข้อ Browallia New ขนาด 14 Pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New ขนาด 14 pt. ปกติ)

- 1 รายละเอียดของผู้พิมพ์ภาษาไทย .. (เนื้อหา Browallia New ขนาด 12 Pt. ปกติ)...
หน่วยงานที่สังกัด...เบอร์โทรศัพท์.... Email...
- 1 รายละเอียดของผู้พิมพ์ภาษาอังกฤษ .. (เนื้อหา Browallia New ขนาด 12 Pt. ปกติ)...
หน่วยงานที่สังกัด...เบอร์โทรศัพท์.... Email...

บทนำ (Introduction) (Browallia New 16 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New 14 pt. ปกติ)

.....

.....

.....

วัสดุอุปกรณ์และวิธีการศึกษา (Materials and Methods): (Browallia New 16 pt. หน้า)

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

วิธีวิจัย และการวางแผนการทดลองทางสถิติ

การเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

เนื้อเรื่อง (เนื้อเรื่อง Browallia New 14 pt. ปกติ)

.....

.....

.....

ผลการศึกษา (Results): (Browallia New 16 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (เนื้อเรื่อง Browallia New 14 pt. ปกติ)

.....

.....

.....

วิจารณ์และสรุปผล (Discussion and Conclusion) (Browallia New 16 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (เนื้อเรื่อง Browallia New 14 pt. ปกติ)

.....
.....
.....

เอกสารอ้างอิง (References) (Browallia New 16 pt. หน้า)

เนื้อเรื่อง (Browallia New 14 pt. ปกติ)

.....
.....
.....

